2024

Charity No.: 1137074

మాతెలుగు

తెలుగు అసోసియేషన్ అఫ్ లండన్

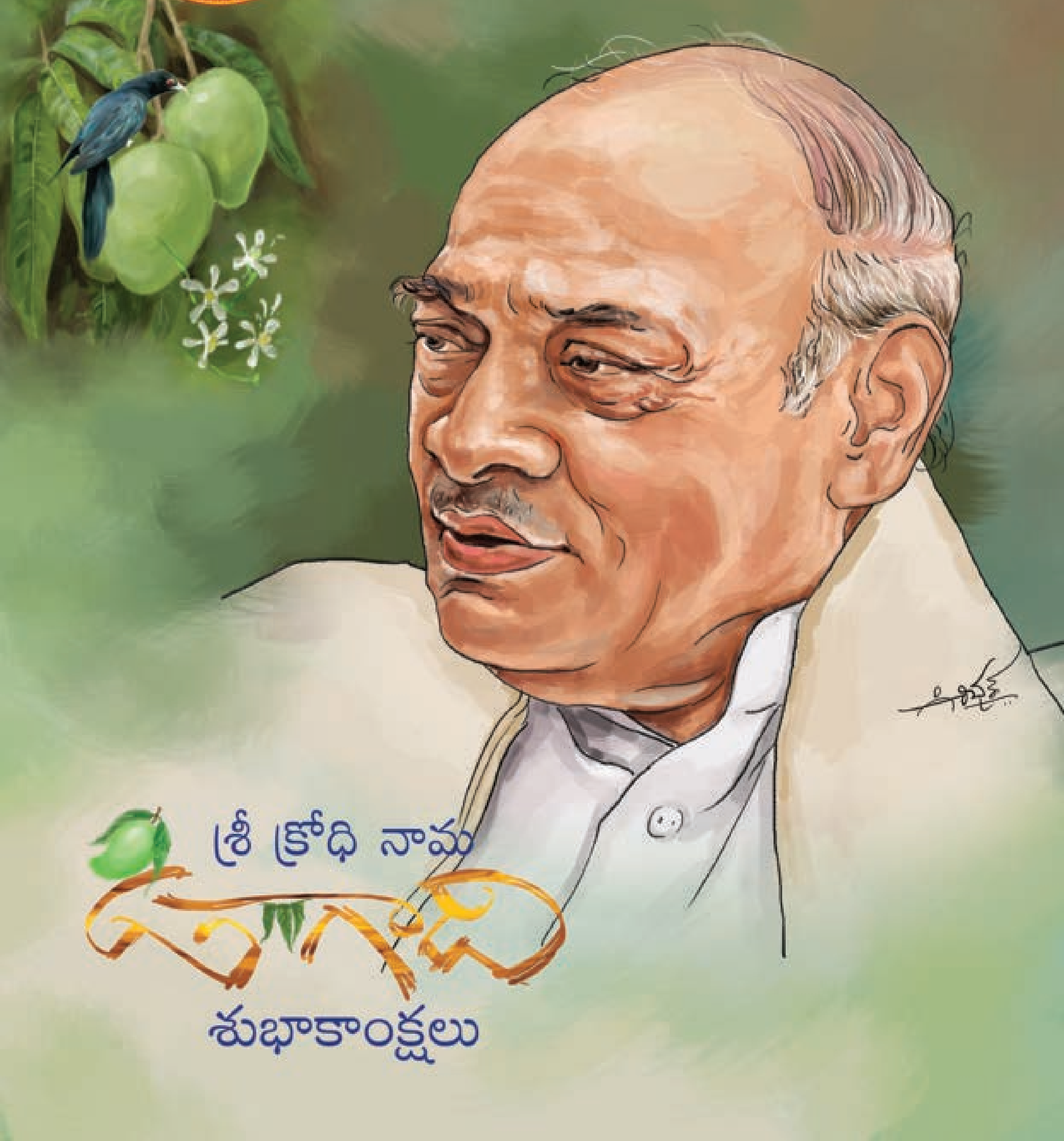

VASAVI GROUP
You dream. We deliver.
THINK HYDERABAD.
THINK VASAVI GROUP.
VASAVI
ANANDA NILAYAM
ABODE OF HAPPY LIVING
L.B. NAGAR
2, 3 & 4 BHK
PREMIUM APARTMENTS & SKY VILLAS
11
33
72%
1,31,385
GHMC PERMISSION NO : 4530/GHMC/LBN/2022-BP
TS RERA No. P02400005582
VASAVI
SAROVAR
KUKATPALLY - HITEC CITY
2, 3 & 4 BHK
PREMIUM APARTMENTS & SKY VILLAS
11
G+29
72%
96,660
GHMC PERMISSION NO : 2859/GHMC/KPL/2023-BP
TS RERA No. P02200006766
VASAVI BUILDOX
Bhuvi
PREMIUM GATED COMMUNITY
KOMPALLY
2, 2.5 & 3 BHK
PREMIUM APARTMENTS
08
17
65%
50,000
HMDA PERMISSION NO : 001601/BP/HMDA/0337/MED/2023
TS RERA No. P02200007044
VASAVI
SKY CITY
GACHIBOWLI CIRCLE
COMMERCIAL
IT SPACE
02
19
7.5
GHMC PERMISSION NO : 1/C20/17897/2019
TS RERA No. P02400000308
+91 90191 00099
www.thevasavigroup.com
Member of
CREDAI
HYDERABAD
NAREDCO

TELUGU ASSOCIATION OF LONDON (TAL)

(UK Regd. Charity Organisation No. : 1137074) - ESTD. 2005

Unite Cherish and Share Telugu Culture - Serving Telugu Community

తెలుగు అసోసియేషన్ ఆఫ్ లండన్ (తాల్)

క్రోధి నామ సంవత్సర
ఉగాది వేడుకల ప్రత్యేక సంచిక

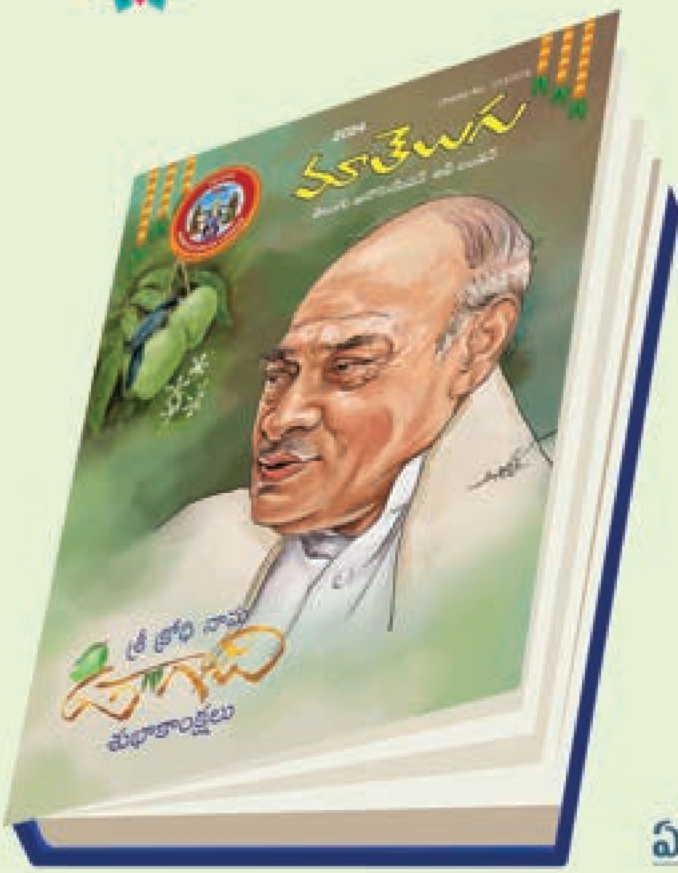

సంపాదకులు

రమేష్ కలవల

ఎడిటోరియల్ బోర్డ్

కృష్ణ పాలకొల్లు
రాజేష్ తోలేటి
రాజ్ భార్గవ్ కొసర
రామకృష్ణ

కో-ఆర్డినేటర్

సూర్య కందుకూరి

ఏప్రిల్ 27, 2024 శనివారం

20	సోదర సంస్థలు	Partners & Associate Organisations	20 Orgs
40 వారాలు	తెలుగు సాంస్కృతిక కేంద్రాలు	Telugu Cultural Centre (TCC)	40 Weeks
20 వారాలు	తాల్ క్రీడలు	Sports & Games	20 Weeks
14 వారాలు	తాల్ కార్యక్రమాలు	Events	14 Weeks

తాల్ ముఖ్య కార్యక్రమాలు / FLAGSHIP EVENTS

తాల్ ముఖ్య కార్యక్రమాలు NUMBERS IN ACTION

పాల్గొనువారు		PARTICIPANTS	
1500	కుటుంబాలు	Families	1500
150	పని దినాలు	Days in Work	150
200	వాలంటీర్స్	Volunteers	200
450	బాల బాలికలు	Childrens	450
500	క్రీడాకారులు	Sports Players	500

MAA TELUGU

27 April 2024

TAL Ugadi Celebrations Souvenir

Editor

Ramesh Kalavala

Magazine Team

Krishna Palakollu

Rajesh Toleti

Raj Bhargav Kosara

Ramakrishna

Co-Ordinator

Surya Kanduduri

Cover Painting & Design

Giridhar Arasavelli

Souvenir Composing & Layout

Multi Colour:

Rajasekhar Reddy Maruri

Siva Rama Krishna Digitals,

9885180436

Single Colour:

Mutluri Veera Swamy

Souvenir Printing

Dandu Venkata Suresh Varma,

Master Packaging Solutions

93, Kaveri Enclave Kompally,

Hyderabad - 500014,

Telangana, India.

Masterpackaging9@gmail.com

+91 93930 02565

విషయ సూచిక

తాల్ కమిటీ - బోర్డ్ ఆఫ్ ట్రస్టీస్		05
చైర్మన్ సందేశము		07
ఎడిటర్ సందేశము		09
సందేశాలు		11
భారతరత్న - పి.వి. నరసింహారావు		26
డా॥ చంద్రబోస్ గారి సందేశము		29
కన్వీనర్ సందేశం		31
తాల్ కార్యక్రమాల నివేదిక		33
ట్రస్టీ సందేశాలు		35
తాల్ సాంస్కృతిక కేంద్రం		49
సెలబ్రిటీ గెస్ట్		54
తాల్ ఉగాది వేడుకలు - 2023		61
తాల్ ప్రీమియర్ లీగ్ కార్యక్రమాలు		68
తాల్ వేడుకలు, క్రీడల చిత్రమాలిక		73
వైకుంఠపాళి		88
వైకుంఠపాళి తెలుగు జానపద ఆటలు		89
మాతెలుగుతల్లికి మల్లెపూదండ	- శంకరంబాడి సుందరాచారి	90
డాక్టర్ అంటే	- శ్రీమతి పోగుల విజయశ్రీ	91
ది సింటిలేటింగ్ సన్	- అభయ్ కల్హార్	91
నాకెందుకులే అనుకుంటే	- పవన్ మద్దికుంట	92
సాగాలి ముందుకు	- పద్మాది నాగిని	93
భలే ఉన్నారండీ మీరు	- కృష్ణ పాలకొల్లు	93
సరిహద్దులు దాటి	- అట్లూరి జయశ్రీ & ఎం. ఆదినారాయణ	94
ఆది తలుపు	- డాక్టర్ మూర్తి జొన్నలగడ్డ	96
లెటర్స్ ఇన్ ది సాండ్ పరిచయం	- బి. రామానాయుడు	97
అన్వేషణ	- చలపాక ప్రకాష్	98
నీరు	- వంశీ మునుగంటి	99
ఆశ నిశాంతంలో	- సత్యం మందపాటి	100
కవిత్వం	- సుమలత దేష్పాండే	103
ఇత్తులగుమ్మి	- తక్కెళ్ళపల్లి స్వాతి	104
సంలీనం	- దర్భశయనం శ్రీనివాసాచార్య	104
పరిమళ భరిత ప్రమాణాలు	- ప్రొ. యం. ఆదినారాయణ	105
కరిగిపోయింది	- శ్రేష్ఠ	107
మంచుకొండలు	- కందుల నాగేశ్వరరావు	108
చిత్రకళకు కొండంత చిరునామా	- డా. కొండపల్లి నిహారిణి	109
జ్ఞాపకాల నిధి	- హేమ మాచర్ల	110
కీలు బొమ్మలు	- రవికిషోర్ పెంట్రాల	110
బ్రోకర్ బ్రావో బామ్మగారు	- రమేష్ కలవల	111
తనివితీరని తావి	- కుప్పిలి వెంకట రాజారావు	113
నిత్య నూతనం	- నెల్లుట్ల సునీత	113
వనితా మానసచోరులు	- హేమ మాచెర్ల	113
తెలుగు వెలుగు	- విజయానంద్ దెందులూరి	114
నీలికళ్ళు	- సుమలత దేష్పాండే	118
విరించి	- జయశ్రీ అట్లూరి	123
పడకకుర్చీ	- కళా ఫణిలాల్	124
ఫారిన్ విస్కీ	- చాగంటి ప్రసాద్ (చా.ప్ర)	125
వాసంతిక	- సాహితి శివ	128
శ్రీ బాలరామం	- వంశీకృష్ణ పాలకొల్లు	128
తోలుమనసులు	- డా. వివేకానంద మూర్తి	129
చదరంగం	- ఎస్.ఆర్. పృథ్వీ	131
భారతరత్న శ్రీ పి వి నరసింహారావు రచనలు	- శిశిర్ కలవల	132
ఇట్స్ నాట్ జస్ట్ ఎ డ్రీమ్	- యష్ కందుకూరి	133
వంటలపోటీలు - జ్యోతి, హరిత, లోకమాన్య		134

BIOLUMINUEX HEALTH CARE

We value your lives

Since early 2013, **Bio Luminuex Health Care Ltd** has been a supportive contributor to the UK community by providing health & social care workers to the public and private sector. We are a leading healthcare recruitment specialist and unique in our commitment to deliver the highest quality care recruitment services through hiring the best agency staff.

SERVICES OFFERED

DOMICILIARY CARE

Provides in-home care with care provided in the comfort of your own home.

SUPPORTED LIVING

Enables adults with support needs to live in their own home with the help they need to be independent.

NHS STAFFING

Provide professional recruitment services for allied health professionals and support staff and place them in hospitals and other healthcare organisations, care homes and day centres.

CONTACT US:

0333 888 0278 / 0203 291 3005
info@bioluminuex.com
www.bioluminuex.com

283 High Street North, Eastham, E12 6SL
Unit 5, The parade, Monarch way, Newbury Park, IG2 7HT
Docklands Business Centre, 10-16 Tiller Road, E14 8PX

TELUGU ASSOCIATION OF LONDON (TAL)

(UK Regd. Charity Organisation No. : 1137074) - ESTD. 2005

Unite Cherish and Share Telugu Culture - Serving Telugu Community

తెలుగు అసోసియేషన్ ఆఫ్ లండన్ (తాల్)

తాల్ కార్యవర్గానికి క్రోధి నామ సం॥ర ఉగాది శుభాకాంక్షలు

మరియు అభినందనలు

TAL Committee - Board of Trustees *2024*

Mr. Ravi Sabba
Chairman

Mr. Kiran Kappeta
Vice Chairman

Mr. Anil Ananthula
Treasurer

Mr. Ravi Mocherla
Fundraising

Mr. Venkat Neela
Fundraising Trustee

Mrs. Sreedevi Aleddula
Cultural Trustee

Mr. Ashok Madisethy
TCC Trustee

Mr. Roy Boppana
Incharge - IT&PR

TAL Committee - Board of Trustees *2020- 2023*

Mrs. Bharati Kandukuri
Chairman

Mr. Rajesh Toleti
Vice Chairman & Treasurer

Mr. Anil Ananthula
Secretary, Trustee-Memberships

Mr. Ravinder Reddy Gummakonda
Trustee-Fundraising

Mr. Kishore Kasturi
Trustee- IT & PR

Mr. Navin Gadamasethi
Trustee-Cultural

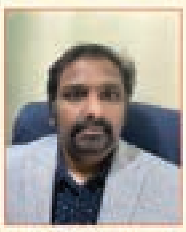

Mr. Giridhar Putlur
Trustee-TCC

Mrs. Anita Nomula
Trustee-Sports

WESTBROOK LAW

TRUST|INNOVATION|VALUE

We are a multi-service firm, who provides legal services in areas including commercial, not-for-profit, regulatory, personal clients and businesses. Westbrook Law's fundamental principal when dealing with matters is to ensure that the clients needs are always met when deciding the path in which a matter should progress.

OUR SERVICES

- Arbitration
- Charity Law
- Company and Commercial Law
- Corporate Immigration
- Employment Law
- Family Law
- Housing Law
- Intellectual Property
- Landlord and Tenant
- Litigation
- Mergers & Acquisitions

LANDMARK CASES

"**Yedina v Yedin & Anor [2017] EWHC 3319 (Ch)**
This case was against an ex MP from Ukraine where we won a sum in excess £2,000,000.00."

"**Williams v Federal Government of Nigeria [2018]**
In this case we issued proceedings against the Federal Government of Nigeria and Attorney General and successfully obtained an order for £15,000,000 in damages and interest."

CONSULTATION

- 020 8552 4255 / 0208 552 2572
- info@westbrooklaw.co.uk
- www.westbrooklaw.co.uk
- Unit 7, 1 The Parade, Monarch Way, Newbury Park, IG2 7HT
- 11/12 Tokenhouse Yard, City of London, EC2R 7AS

Ravi Sabba

చైర్మన్ సందేశం

సర్వేజనా సుఖినోభవన్తు,
అందరికీ నమస్కారం, ముందుగా బ్రిటన్ మరియు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా నివసిస్తున్న తెలుగువారందరికీ శ్రీ క్రోధి నామ సంవత్సర ఉగాది శుభాకాంక్షలు. పండుగ కొత్త ఆరంభాల వేడుక, ఆశలకు ప్రతీక, ఈ ఉగాది ప్రతి ఒక్కరి జీవితంలో ఆనందం, ఆరోగ్యం, సంపద మరియు అదృష్టాన్ని తీసుకురావాలని కోరుకుంటున్నాను. ఉగాది పచ్చడి యొక్క తీపి రుచి జీవితం అందించే విభిన్న అనుభవాలను మనకు గుర్తు చేస్తుంది మరియు ఈ పండుగ యొక్క సారాంశం మన హృదయాలను సానుకూలతతో నింపుతుంది.మన సంప్రదాయాల చైతన్యం, మరియు మన సమాజం యొక్క ఐక్యత ఏడాది పొడవునా ప్రకాశవంతంగా ప్రకాశించాలని కోరుకుంటున్నాను.

తాల్ జీవిత సభ్యులు 2023 డిసెంబరులో కొత్త ధర్మకర్తల మండలిని ఎన్నుకున్నారు. మాపై నమ్మకం ఉంచినందుకు జీవిత సభ్యులకు మా వినయపూర్వకమైన ధన్యవాదములు. ఒక జట్టుగా మనం అద్భుతాలు చేయగలము, దినదినాభివృద్ధి చెందుతూ ముందుకు సాగుదాం.

నేను 2011లో క్రికెట్ ప్లేయర్‌గా తాల్‌తో నా ప్రయాణం ప్రారంభించాను. వాలంటీర్‌గా, స్పోర్ట్స్ ఇన్‌ఛార్జిగా, TPL ఫౌండర్ మెంబర్‌గా, TPL కమిటీ మెంబర్‌గా, స్పోర్ట్స్ సెక్రటరీగా, ట్రస్టీ స్పోర్ట్స్ & యూత్‌గా, TAL అడ్వైజర్‌గా, డిసిప్లినరీ కమిటీ సభ్యునిగా, ఉగాది కన్వీనర్‌గా ఎన్నో బాధ్యతలు చేపట్టాను.

మా వార్షిక మ్యాగజైన్ మన విజయాలు, సాంస్కృతిక వ్యక్తీకరణలు మరియు మనల్ని ఒకదానితో ఒకటి కట్టిపడేసే బంధాల చరిత్రగా పనిచేస్తుంది. మా మ్యాగజైన్ బృందం కథనాల నాణ్యతను తీసుకురావడానికి చాలా కష్టపడింది. దయచేసి ప్రతి కథనాన్ని చదవండి.

గత 2 దశాబ్దాలుగా "తెలుగు అసోసియేషన్ ఆఫ్ లండన్" వివిధ సాహిత్య సాంస్కృతిక మరియు క్రీడా రంగాలలో తెలుగు సమాజానికి సేవలందిస్తోంది. సమాజాన్ని ఏకతాటిపైకి తీసుకురావడానికి మేము ఏడాది పొడవునా క్రీడలు & సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తాము.

తెలుగుభాష మరియు సంస్కృతిని ప్రోత్సహించడానికి మేము లండన్ ఈస్ట్ మరియు లండన్ వెస్ట్‌లలో పిల్లల కోసం తాల్ సాంస్కృతిక కేంద్రాలను నడుపుతున్నాము.ఈ సంవత్సరం బోర్డు ప్రస్తుత లక్ష్యాలు ఇప్పటికే ఉన్న ప్రక్రియలలో మెరుగుదలలను గుర్తించడం మరియు ఈవెంట్‌లపై ప్రభావం చూపకుండా చూసుకోవడం మరియు మేము అన్ని విభాగాలకు మద్దతు ఇచ్చేలా వ్యవస్థను రూపొందించాలని అనుకుంటున్నాము.

బాలాజీ కల్లూరు, ఉగాది కన్వీనర్ గారి అంకితభావానికి, నిబద్ధతకు ట్రస్టీల తరపున హృదయపూర్వక కృతజ్ఞతలు.
ధర్మకర్తల మండలి వైస్‌చైర్మన్, కిరణ్ కప్పెట, కోశాధికారి అనిల్ అనంతుల, కల్చరల్ ట్రస్టీ శ్రీదేవి అలెద్దుల, డిసిసి ట్రస్టీ అశోక్ మాడిశెట్టి, ఫండ్‌రైజింగ్ ట్రస్టీ రవికుమార్ రెడ్డి మోచర్ల, వెంకట్ నీల, ఐటీ ఇన్‌ఛార్జి రాయ్ బొప్పన, ఉగాది కమిటీ సబ్ కమిటీ సభ్యులకు హృదయపూర్వక కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను.
నాభార్య ప్రియదర్శిని రేఖ, నాపిల్లలు అష్నా & సాయి ఆరుష్‌ల ప్రేమ మరియు మద్దతు ఇచ్చినందుకు నేను వారికి ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.
శ్రీధర్ వనం గారికి, భారతి కందుకూరి గారికి సలహాలు మరియు మద్దతు ఇచ్చినందుకు హృదయపూర్వక కృతజ్ఞతలు.

రవి సబ్బా

చైర్మన్ - తెలుగు అసోసియేషన్ ఆఫ్ లండన్

VASAVI
GROUP
You dream. We deliver.
THINK HYDERABAD.
THINK VASAVI GROUP.
By imprinting an indelible mark in the city, Vasavi Group has been creating happy memories for its customers and has established itself as a leading developer in Hyderabad.
3 DECADES OF TRUST SINCE 1994
MOST PREFERRED BUILDER OF THE YEAR 2023
VISION OF NEW INDIA AWARDS 2023
INDIAN ACHIEVERS AWARDS 2023
4510 Apartments Built
310 Acres Villa Plots Sold
17 Commercial Projects
30 Residential Projects
8 Million Sq. ft. Built
25,000+ Happy Residents
50 Million Sq. ft. 5 Years Target
OUR ONGOING PROJECTS
lake city
Bhuvi
SKYLA
ATLANTIS
SKY CITY
+91 90191 00099
www.thevasavigroup.com
MEMBER OF
CREDAI
HYDERABAD
NAREDCO
Scan to Download All Project Brochures

Ramesh Kalavala

ఎడిటర్ సందేశం

పాఠకులకు ముందుగా క్రోధి నామ సంవత్సర శుభాకాంక్షలు.
ఉగాది ఉత్సవ వేడుకల సందర్భముగా "మాతెలుగు" పత్రిక అందంగా ముస్తాబయ్యి మన ముందుకు వచ్చింది. తెలుగు భాష కీర్తిని పెంచేలా కృషిచేసిన మహనీయులు ఎందరో, వారందరికీ నా హృదయపూర్వకగా వందనములు తెలియజేస్తున్నాను. మన మాతృభాష తెలుగు మాట్లాడదానికే కాకుండా, వినడానికి కూడా సుందరంగా ఉండే ఎంతో మధురమైన భాష, "దేశభాషలందు తెలుగు లెస్స" అన్న నానుడి అందరికీ సుపరిచయమే. తెలుగువారు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఉండి భాషాభివృద్ధికి ఎంతో దోహదపడుతున్నారు. వారి కృషి శ్లాఘనీయం.

మన తాల్ లాంటి విశిష్ట సంస్థలు ప్రత్యేక శ్రద్ధలతో తెలుగు భాషకు సంబంధించిన కార్యక్రమాలు నిర్విరామంగా నిర్వహిస్తూ, భాషకు ఎన్నో సేవలు అందిస్తున్నారు. తెలుగుభాష మరియు సంస్కృతిని నలుదిశలా వ్యాప్తి చేస్తున్నారు. మాతెలుగు పత్రిక దినదిన వర్ధమానం చెందుతూ, నూతన రచయితలను ప్రోత్సహిస్తూ వినూత్నంగా తయారయింది. తెలుగు భాష తీయదనాన్ని ప్రతిబింబిస్తూ, నూతన ఒరవడిని స్వాగతిస్తూ అందరికీ అందుబాటులో ఉండేలా హంగులు దిద్దుకుంది. "మా తెలుగు" పత్రికలో తాల్ బోర్డు సందేశాలతో పాటు, సాంస్కృతిక కార్యక్రమాల వేడుకలు, క్రీడా విశేషాలు అభినందన లేఖలు, కథలు, కవితలు, వ్యాసాలు, మరెన్నో అంశాలతో మిమ్మల్ని తప్పక అలరిస్తుందని ఆశిస్తున్నాము.

ఇటీవల శ్రీ పి.వి. నరసింహారావు గారికి భారత ప్రభుత్వం అత్యున్నత పురస్కారమైన "భారత రత్న" తో సత్కరించడం అందరికీ తెలిసిన విషయమే. ఈ గౌరవం దక్కిన మొట్టమొదటి తెలుగువారు కావడం మన అందరికీ గర్వకారణం. శ్రీ పి.వి. నరసింహారావు రాజకీయ వేత్తగానే కాకుండా సాహితీవేత్తగా కూడా అందరికీ పరిచయమే. ఆయన గౌరవార్థం ఈ సంవత్సరం "మా తెలుగు" పత్రిక ముఖచిత్రాన్ని వారి చిత్రంతో అలంకరించడం జరిగింది.

తెలుగుభాషా వైభవం గురించి ఎంత చెప్పుకున్నా తరగదు. పూర్వ కవులు అద్భుత రచనలతో భాషను ఉన్నత స్థాయికి తీసుకువెళ్ళగలిగారు. సాహిత్య విలువలు పెంచేలా మనంకూడా మన వంతు కృషి చేద్దాం. మంచి రచనలకు ప్రోత్సాహం ఇద్దాం. ఈ పత్రిక కోసం అహర్నిశలా పనిచేసిన ఎడిటోరియల్ బోర్డు వారికి మనఃపూర్వక కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను. తాల్ ఉగాది "మా తెలుగు" మాగజైన్ కో ఆర్డినేటర్ సూర్య కందుకూరి గారికి, కన్వీనర్ బాలాజీ కల్లూరు గారికి, ఛైర్మన్ రవి సబ్బా గారు మరియు బోర్డ్ ఆఫ్ ట్రస్టీస్‌కు, అలాగే ఎడిటోరియల్ బోర్డు సభ్యులైన కృష్ణ పాలకొల్లు గారికి, రాజ్ భార్గవ్ కొనర గారికి, రాజేష్ తోలేటి గారికి, రామకృష్ణ గారికి, ఐటి ఇన్‌ఛార్జ్ రాయ్ బొప్పన గారికి ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. వీరి నిరంతర కృషి సహాయ సహకారాల వల్లనే ఇది సాధ్యపడింది అనడంలో ఏ మాత్రం సందేహం లేదు.

నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చిన బోర్డ్ ఆఫ్ ట్రస్టీస్‌కు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. కొత్తగా బాధ్యతలు తీసుకున్న నాకు, తాల్‌కు సుపరిచితులైన సూర్య కందుకూరి గారు, రాజేష్ తోలేటి గారు, హేమ మాచర్ల గారు, బి. రామనాయుడు గారు అందించిన ప్రోత్సాహానికి నా అభివందనం తెలియజేస్తున్నాను.

"మా తెలుగు" పత్రిక ఇంత అందంగా తీర్చిదిద్దిన డిజైనింగ్ టీమ్ మారూరి రాజశేఖర్‌రెడ్డి గారికి, ముట్లూరి వీరాస్వామి గారికి శుభాభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను.
ఈ సంవత్సర ఉగాది "మా తెలుగు" పత్రిక మీకు నచ్చుతుందని ఆశిస్తూ, మరొక్కసారి ఉగాది నూతన సంవత్సర శుభాకాంక్షలు తెలియజేస్తున్నాను.

రమేష్ కలవల
ఎడిటర్ - "మా తెలుగు" 2024 మేగజైన్

REALISE YOUR
STUDIES AND DREAMS
ABROAD WITH
OUR SERVICES
Lagadapati Srinivas
OUR SERVICES
All our services are free
Ielts Coaching in House / Online
Free Airport pickup and
Accommodation Assistance
Mentorship and Part Time
Job Assistance
LEO
GLOBAL OVERSEAS
BRITISH
COUNCIL
CERTIFIED
OVERSEAS OFFICE LONDON : +447888812233
Branches : Hyderabad | Guntur | Vijayawada | Vizag | Narasaraopet | Tirupathi
HYD: 8519933399 | 8749933399 GUNTUR: 8749966699

Rt Hon Rishi Sunak MP

Prime Minister and Leader of the Conservative Party

It gives me great pleasure in extending my best wishes to all the members of the Telegu Association of London and the wider community on the occasion of the Telegu New Year.

The Telegu diaspora here in the United Kingdom make a tremendous contribution to all walks of life from the NHS, to business and professional services.

The community shows a great appreciation of family life, an unwavering work ethic and an admirable focus on civic life.

The New Year is a timely opportunity to remind ourselves of the tolerance, discipline and goodwill that the festival symbolises and embrace this positive spirit all year round.

I know that the celebrations for this year will be joyful and inspirational. I wish everyone a happy Ugadi!

Yours ever,

The Rt Hon Rishi Sunak MP
Prime Minister and Leader of the Conservative Party

WARDROBES ■ BUILT IN WARDROBES ■ FITTED KITCHENS ■ SLIDING WARDROBES

LUXURY BESPOKE WARDROBES & KITCHENS

Made to order in the UK ■ 10 Year Product Guarantee

Soft Close Doors As Standard ■ We Fit wardrobes in less than 2-3 weeks

CONTACT US

01708756789 ■ 07961 070327

www.bestfittedwardrobe.co.uk

info@bestfittedwardrobe.co.uk

Best Fitted Wardrobe Ltd Unit A3, Seedbed Centre, Davidson Way, RM7 0AZ

BEST FITTED WARDROBE

जी. किशन रेड्डी
संस्कृति, पर्यटन एवं
उत्तर पूर्वी क्षेत्र विकास मंत्री
भारत सरकार

G. Kishan Reddy
Minister of Culture, Tourism and
Development of North Eastern Region
Government of India

Date :01.04.2024.

లండన్‌లో ఉంటున్న తెలుగువారందరికీ నమస్కారం,
మీ అందరికీ శ్రీ క్రోధి నామసంవత్సర శుభాకాంక్షలు. తెలుగు అసోసియేషన్ ఆఫ్ లండన్ (తాల్) ఆధ్వర్యంలో జరుగుతున్న ఈ ఉగాది సంబరాల్లో పాల్గొంటున్న మీ అందరికీ అభినందనలు. ప్రతీ ఏటా లండన్‌లో ఉగాది వేడుకలు నిర్వహిస్తుండటం ప్రశంసనీయం.

మన సంప్రదాయం ప్రకారం ఉగాది అనేది.. మనలో నూతన ఉత్సాహానికి, నూతన ఉత్తేజానికి నిదర్శనం. వసంత ఋతువు ఆగమనంతో మన చెట్లు కొత్త చిగురు తొడిగినట్లే.. కొత్త సంవత్సరం కూడా మన జీవితాల్లో శాంతి, సమృద్ధి, ఆయురారోగ్యాలను తీసుకురావాలనేది ఈ పండగ సందేశం.

మన జీవితాల్లోని కష్టసుఖాలు, లాభనష్టాలను గుర్తుచేసే పండగ కూడా ఉగాదే. అందుకే మన పెద్దలు ఉగాది పర్వదినాన మనం సేవించే ఉగాది పచ్చడిలో షడ్రుచులను సమ్మిళితం చేశారు. తీపి, పులుపు, ఉప్పు, కారం, చేదు, వగరు అనే ఆరు రుచులు కలసిన ఉగాది పచ్చడి మన తెలుగువారికి మాత్రమే ప్రత్యేకం.

బ్రిటన్‌లో ఉంటున్నప్పటికీ మన సంస్కృతి, సంప్రదాయాలను పాటించడంతోపాటుగా.. వాటిని తర్వాతి తరాలకు అందించేందుకు వివిధ కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తున్న తాల్ పదాధికారులు, సభ్యుల ప్రయత్నాన్ని హృదయపూర్వకంగా అభినందిస్తున్నాను.
మన తెలుగు భాషను, తెలుగు సంప్రదాయాలను, భారతీయతను కాపాడుతూ ఇలాగే మీరంతా కృషిచేయాలని ఆకాంక్షిస్తున్నాను.

భవిష్యత్తులో మీరు చేపట్టే కార్యక్రమాలన్నీ విజయవంతం కావాలని మనస్ఫూర్తిగా కోరుకుంటూ.. మరోసారి మీ అందరికీ క్రోధి నామ సంవత్సర శుభాకాంక్షలు.
ధన్యవాదములు.

మీ

(జి.కిషన్ రెడ్డి)

BAR
@
BANQUET

BIG SCREEN
DJ
CAR PARKING

Taste the Difference...

Hyderabad
Bawarchi
The Indian Restaurant

FOOD HYGIENE RATING
0 1 2 3 4 5
VERY GOOD

7-9 Ron Leighton way, EAST HAM, E6 1JA.
02085523392, 07830797667

www.hyderabadibawarchi.co.uk hyderabadibawarchi@gmail.com

Anumula Revanth Reddy

Chief Minister of Telangana

సందేశం

తెలుగు అసోసియేషన్ ఆఫ్ లండన్ (టాల్) సభ్యులందరికీ క్రోధి నామ సంవత్సర శుభాకాంక్షలు. యునైటెడ్ కింగ్డమ్ లో నివసిస్తున్న తెలుగు వారందరూ రాబోయే నూతన సంవత్సరంలో ఉగాది వేడుకలు ఘనంగా జరుపుకోవాలని కోరుకుంటున్నాను. తెలుగు సంస్కృతిని, ఔన్నత్యాన్ని నలుదిశలా చాటి చెప్పేలా మీ టాల్ సంస్థ చేస్తున్న కృషి అభినందనీయం.

తెలుగు భాష వ్యాప్తికి మీరు చేపట్టే కార్యక్రమాలు ప్రపంచంలో ఉన్న తెలుగు వారందరికీ ఆదర్శంగా నిలవాలని, అక్కడ నివసించే ప్రవాస తెలుగు వారి కోసం మీ టాల్ సంస్థ మరెన్నో సేవా కార్యక్రమాలు చేపట్టాలని, మన తెలుగు సంస్కృతిని భావి తరాలకు తెలియజేసే ఎన్నో పండగలు సంప్రదాయబద్ధంగా జరుపుకోవాలని మనస్ఫూర్తిగా కోరుకుంటున్నాను.

టాల్ కుటుంబ సభ్యులైన మీ అందరికీ హృదయపూర్వక తెలుగు నూతన సంవత్సర శుభాకాంక్షలు తెలియజేస్తూ..

మీ

(ఎనుముల రేవంత్ రెడ్డి)

Dr. B.R. Ambedkar Telangana State Secretariat, 6th Floor, Hyderabad -500 022. Telangana State, India.
Ph: (91) 40 - 24422666, 24422999

FOOD LORDS

Bringing you nature naturally

Food Lords are importers, exporters, wholesalers & distributors of exotic seafood, frozen vegetables, fruit puree's & other foods to wholesalers, hotels, caterers, restaurants, food service and others

Our courteous drivers deliver from our premises to your door 5 days a week within the M25, in our well maintained temperature controlled vehicles. We also make arrangements to deliver to the rest of UK & Europe.

We stock exotic frozen gourmet products like:

- Alaskan Black Cod & Salmon • Hamachi fillets
- Bahamian Rock Lobster Tails • Chilean Seabass • Squid
- Atlantic Scallops • King Crab Clusters • Soft Shell Crabs
- African Wild Caught Jumbo Prawns • Crab Meat
- Seawater & Fresh Water King Prawns • Octopus
- Whole Fish & Fillets • Frozen vegetables • Fruit puree's
- And other products to meet varied cuisine requirements.

Bringing you nature...
FOOD LORDS
Naturally!

Our Specialist advisiors will be happy to discuss your requirements. Please call:

0208 991 9411

Fax: 0208 997 3199 • Email: info@foodlords.com • www.foodlords.com
Food Lords, 3 Lords House, 94-96 Queensbury Road, Wembley, Middlesex, HA0 1QG, United Kingdom

Y. S. JAGAN MOHAN REDDY

AMARAVATI

CHIEF MINISTER
ANDHRA PRADESH

శ్రీ క్రోధి నామ తెలుగు సంవత్సర శుభాకాంక్షలు

తెలుగు అసోసియేషన్ ఆఫ్ లండన్ (తాల్) సభ్యులకు, నిర్వాహకులకు, UKలో నివసిస్తున్న తెలుగు వారికి ముందుగా నూతన సంవత్సర శుభాకాంక్షలు తెలియజేస్తున్నాను.

అక్కడ నివసించే తెలుగు వారి కోసం తాల్ సంస్థ చేస్తున్న కృషికి ప్రత్యేక అభినందనలు.

రాబోయే క్రోధి నామ సంవత్సర ఉగాది సందర్భంగా మన తెలుగు వారి కోసం మీరు నిర్వహిస్తున్న ఉగాది ఉత్సవ వేడుకలు ఘనంగా జరుపుకోవాలని కోరుకుంటున్నాను.

తాల్ సంస్థ ఇలానే ఎన్నో భాషాభివృద్ధి కార్యక్రమాలు, సాంప్రదాయకమైన పండుగలు, సాంస్కృతిక వేడుకలు జరుపుతూ ప్రపంచంలో ఉన్న తెలుగు వారందరికీ ఆదర్శంగా నిలవాలని మనస్ఫూర్తిగా కోరుతున్నాను.

దేశ, విదేశాల్లో ప్రాచీన మాతృ భాషైన తెలుగు భాషకు పట్టం కడుతూ, దానికి కాపాడుకునేలా మీ వంతు కృషి చేయడం చాలా సంతోషం.

మీ అందరికీ మరొక్క సారి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం తరపున శుభాభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను.

మీ

వై. యస్. జగన్ మోహన్ రెడ్డి
ముఖ్యమంత్రి, ఆంధ్రప్రదేశ్

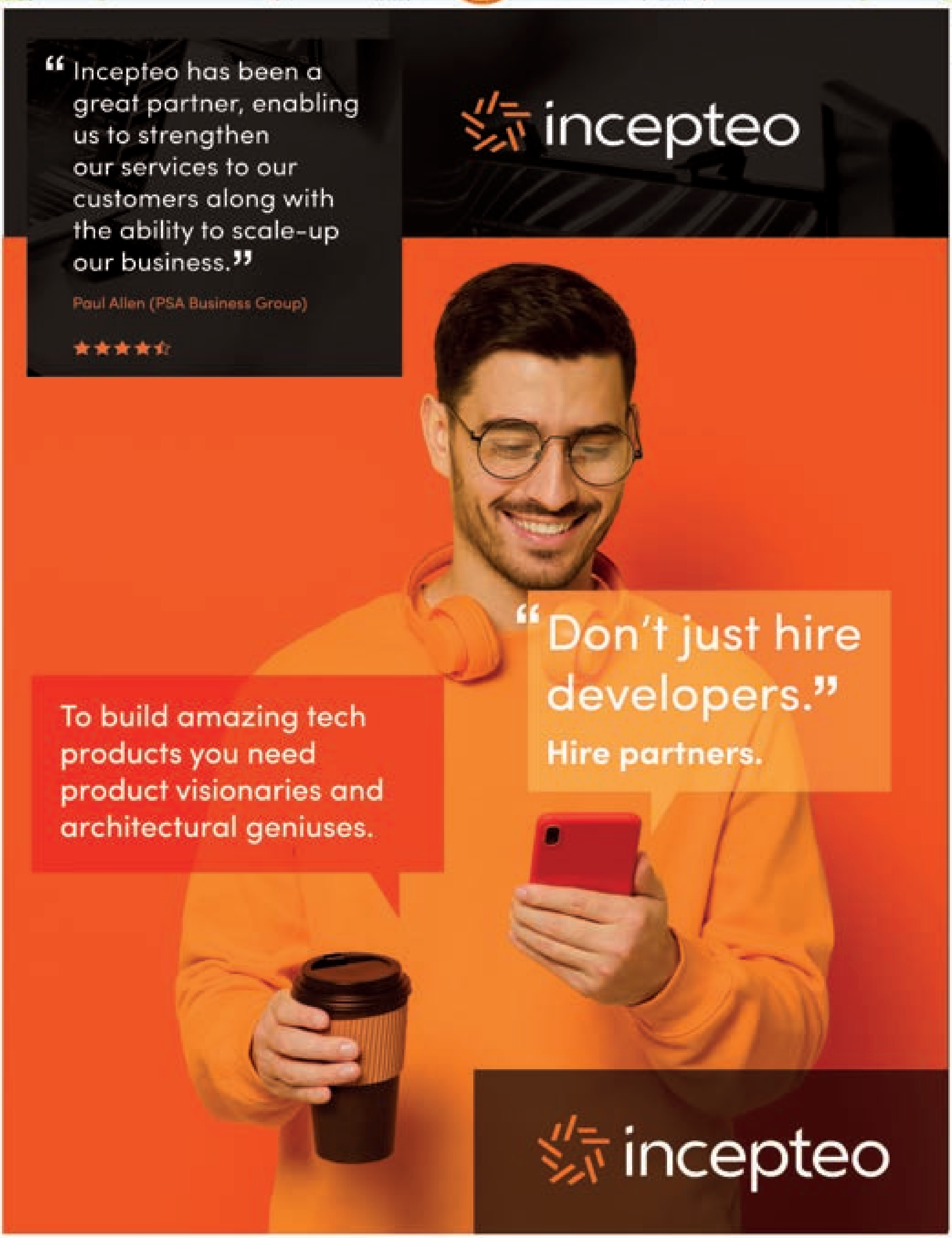
"Incepteo has been a great partner, enabling us to strengthen our services to our customers along with the ability to scale-up our business."
Paul Allen (PSA Business Group)
incepteo
To build amazing tech products you need product visionaries and architectural geniuses.
"Don't just hire developers."
Hire partners.
incepteo

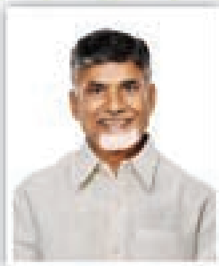

నారా చంద్రబాబు నాయుడు
ప్రతిపక్ష నాయకులు
ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

అమరావతి
ఫోన్ : 0863 – 2499999

తేదీ: 04.04.2024

గౌరవ తెలుగు అసోసియేషన్ ఆఫ్ లండన్ (TAL) వారికి,

తెలుగు అసోసియేషన్ ఆఫ్ లండన్ సభ్యులందరికీ ముందుగా ఉగాది మరియు 19వ వార్షికోత్సవ శుభాకాంక్షలు. దేశాలు, ఖండాలు దాటి వెళ్లినా జన్మభూమి సంస్కృతి, సంప్రదాయలను విడవకుండా ఉగాది వేడుకలను స్వదేశంలో జరిగే వేడుకలను సైతం మరిపించేలా ఘనంగా జరుపుకోవడం ఆనందదాయకం.

గత 18 సంవత్సరాలుగా తెలుగు నూతన సంవత్సర వేడుకలను ప్రతి సంవత్సరం క్రమం తప్పకుండా నిర్వహిస్తూ మరియు అనేక సేవా కార్యక్రమాలలో భాగం అవుతూ తెలుగు వారికి అండగా నిలవడమే కాకుండా తెలుగు సంస్కృతి సంప్రదాయల గొప్పదనం తెలియజేస్తూ సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తునందుకు "తెలుగు అసోసియేషన్ ఆఫ్ లండన్" వారికి నా అభినందనలు.

తెలుగు అసోసియేషన్ ఆఫ్ లండన్ ద్వార భవిష్యతులో మరిన్ని సేవ కార్యక్రమాలు అందిస్తూ మరింత మందికి సేవ చేయాలని, మరిన్ని సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు నిర్వహించి తెలుగు సంస్కృతి సంప్రదాయాలను మరింత ముందుకు తీసుకువెళ్ళాలని మనస్ఫూర్తిగా కోరుకుంటూ....

ధన్యవాదములతో...

మీ

(నారా చంద్రబాబునాయుడు)

BUILD YOUR HOME ON YOUR OWN PLOT JUST THE WAY YOU HAVE DREAMT
Apply for HDFC's Construction Loan today
HDFC HOME LOANS
apni jagah banao
Visit HDFC.com
Connect with us:
*T & C apply | CIN: L70100MH1977PLC019916
Your dream of owning a home in your homeland comes true with HDFC. Talk to us at our Trafalgar Square office, our expertise will help you to take the right decision and fulfill all your requirements of owning a home back in India.
HDFC HOME LOANS
apni jagah banao
403, Northumberland Avenue, Trafalgar Square, London - WC2N 5BW Tel: +44 (0) 20 7872 5542/45/47/62 Email: hdfclondon@hdfc.com
Disclaimer: Please note that the contents herein are for informative purposes only for NRI's/PIO's/OCI's and do not constitute or purport to constitute any form of advice, recommendation or offer or invitation to offer or inducement or solicitation to buy or sell, or subscribe for any property/product/s and/or loan or financial activity by HDFC Ltd., London Branch and/or HDFC Ltd. having its Registered Office at Ramon House, HT Parekh Marg, 169, Backbay Reclamation, Churchgate, Mumbai 400 020, India. Terms and conditions apply. CIN:L70100MH1977PLC019916.

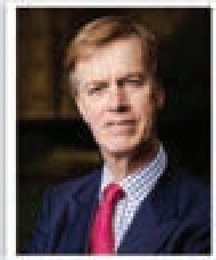

THE RT. HON. SIR STEPHEN TIMMS MP

House of Commons
London SW1A 0AA

Tel: 020 7219 4000
Fax: 020 7219 2949

Labour Member of Parliament for East Ham

Ravi Sabba
Chairman
Telugu Association of London

Our Ref: ST117557 28 January 2024

Dear Mr Sabba,

Thank you very much for inviting me to join Telugu Association of London's 19th Anniversary and Ugadi 2024 Celebrations at the Sattavis Patidar Centre in Wembley on 27th April 2024.

Unfortunately, I shall be in my constituency in East Ham on that day, so I won't be able to join you. I would though like to take the opportunity to express my warm greetings to all members of the Telugu Association of London, and to congratulate TAL on its work – the biggest Telugu community organisation in Europe.

TAL has been supporting the community since 2005. I have personally been in touch with the Association since 2013, when I was invited to the Christmas celebration being held at Pilgrims Way Church, East Ham. I have always enjoyed my contacts with the Association and its members.

Ten days ago, I was very pleased to be able to meet the Chief Minister of Telangana, Hon A Revanth Reddy, when he visited Parliament, to discuss potential cooperation between Telangana State and the UK, with its Telugu diaspora. I hope these ideas will be taken forward, and that both the UK and India will be better off as a result.

I do hope that the celebration on 27 April will go well, and that the Association enjoys another successful year.

With all best wishes,

Yours sincerely,

Stephen Timms

SIR STEPHEN TIMMS MP

SBI UK
It's been in the family for generations.
Keep it safe for the next one.
Secure it with SBI UK Safe Deposit Lockers. Access 7 days a week.
sbiuk.com
0800 532 532
Personal Banking | Corporate Finance | Internet Banking | Buy-to-Let Mortgages | Money Transfer | Commercial Lending
CITY OF LONDON | BIRMINGHAM | COVENTRY | EAST HAM | GOLDERS GREEN | HARROW
HOUNSLOW | ILFORD | LEICESTER | MANCHESTER | SOUTHALL | WOLVERHAMPTON
State Bank of India (UK) Limited is authorised by the Prudential Regulation Authority and regulated by the Financial Conduct Authority and the Prudential Regulation Authority (Financial Services Register number: 757156). SBI (UK) Ltd is registered in England and Wales (Registered no: 10436460), with a registered office at 15-17 King Street, London EC2V 8EA. Your eligible deposits with State Bank of India (UK) Limited are protected up to a total of €85,000 by the Financial Services Compensation Scheme, the UK's deposit protection scheme. For further information please visit www.fscs.org.uk. Terms & Conditions Apply. For more information or clarification, visit us at our website www.sbiuk.com or visit your local branch. The contact centre (0800 532 532) is open 24/7.

SEEMA MALHOTRA MP
House of Commons
London SW1A 0AA

Mr Ravi Sabba
Chairperson, Telugu Association of London
Grosvenor House, 147 The Broadway
London
W13 9BE

April 2024

Dear all at the Telugu Association of London,

It is an honour to offer my support to your organisation on your 19th anniversary and the wonderful occasion of the celebration of Ugadi.

Since your foundation in 2005, the leadership of TAL in the community and TAL's work sharing your culture, identity and values has made a huge difference, and particularly with families and young people. It is a matter of pride to have seen how TAL has successfully brought together the Telugu community across London, including in my own constituency of Feltham and Heston. You bring leadership, vision and ambition to many aspects of community life – including sport, language, dance, culture and the empowerment of women.

Our city is all the stronger for its diversity. The work you do in sharing Telugu culture and promoting the identity and integration of the Telugu community is vitally important for London's diversity and the vibrancy of our city.

On behalf of myself and the Labour Party, I want to wish you all the best in your Ugadi celebrations and your activities for the coming year.

Best wishes,

S. Malhotra

Seema Malhotra MP
Member of Parliament for Feltham and Heston
Shadow Minister for Skills and Further Education

KUNDANS JOURNEYS
YOUR JOURNEY MATTERS
"From skies to seas, and cities to shores, experience the epitome of travel with our flights, Eurostars, cruises, and hotels. Your journey begins here."
visit: www.KundansJourneys.com
contact: +44 7856 966181
Kundans
Experience the unmatched flavor of Mangoes nurtured in Telugu soil.
Kundan Mangoes
Stock Coming Soon
Whats App: 07377887979

High Commission of India
India House, Aldwych
London WC2B 4NA
Tel: 0207 632 3004
E-mail:
mincoord.london@mea.gov.in

04 March 2024

MESSAGE

It gives me great pleasure to learn that Telugu Association of London (TAL) is celebrating Ugadi on 27 April 2024. I offer my warm greetings and felicitation to all the members of TAL on this auspicious occasion.

TAL has been instrumental in organizing cultural events, social gatherings, and educational initiatives that have strengthened the spirit of unity in the community and have fostered a deeper understanding and appreciation of our rich cultural heritage among students and youth of Indian origin. TAL's efforts in promoting cultural exchange and mutual understanding are truly commendable. I also extend heartfelt gratitude to the TAL for its invaluable contributions to strengthen relations between India and the United Kingdom.

Ugadi marks the start of a New Year for Telugu people and brings a renewed hope for mankind's march to unity and prosperity. I convey my best wishes to all members of TAL. May this New Year bring you all success and good health in the days to come.

4/3/2024

(Deepak Choudhary)
Minister(Coordination)

భారతరత్న - తెలుగువాడు

గౌ॥ శ్రీ పి.వి. నరసింహారావు గారు

మాజీ ప్రధానమంత్రి

శ్రీ పి.వి. నరసింహారావు గారు చేసిన ఒక్క పనిని ముందుగా తెలుసుకుందాం. మిగతావన్నీ తరువాత. 1968లో ఆయన విద్యాశాఖ మంత్రి అయినప్పుడు, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో తెలుగు మాధ్యమంలో బోధన తప్పనిసరి చేశారు. అలాగే చుట్టుపక్కల రాష్ట్రాల్లో తెలుగువారు అధికంగా ఉన్నచోట తెలుగు బోధించేలా కృషి చేశారు. (అప్పటికి మన రాష్ట్రంలో అన్నివైపులనుండి ప్రాంతాలు కలవడంవల్ల, తమిళ, కన్నడ, మరాఠా, ఉర్దూ ఒరియా, ఇంగ్లీషు బాషల్లో పాఠశాలలు ఉండేవి.) ప్రైవేటు కాలేజీలు రద్దుచేశారు పూర్తిగా. ఇదే ముందు చెప్పాలని నా తపన. ఇహ ఇప్పుడు తెలుసుకుందాం పదండి వారి గురించి...

కొన్నేళ్ళ క్రితం లండన్ హౌన్స్లోలో ఉంటున్నప్పుడు మా ఇంటి వెనకాల వీధిలో ఒక రిటైర్డ్ డాక్టర్ గారు ఉండేవారు. ఉత్తరభారతం నుండి, ఉపాధ్యాయ వారి ఇంటిపేరు. వారి ఇంటికి వెళ్ళినపుడు ఒకసారి పి.వి. నరసింహారావు గారు వీరి ఇంట్లో ఉన్నప్పటి ఫోటో చూడడం జరిగింది. వివరాలు అడిగితే తెలిసింది, పి.వి.గారు ఈ డాక్టర్ గారికి బాగా తెలిసినవారు అని. అప్పుడప్పుడు ఆ విశేషాలు చెప్పేవారు. పి.వి. గారు కాంగ్రెస్ నాయకుడిగా ఉన్నప్పుడూ, సెంట్రల్ మినిస్టర్ గా ఉన్నప్పుడూ, ప్రధానిగా ఉన్నప్పుడూ వీరి ఇంట్లో కొన్నిసార్లు ఉన్నారని. ఆయన సరదాగా ఇలా అన్నారు. పి.వి. గారు మామూలుగా తలవంచుకుని ముందుకు వంగి ఏదో ఆలోచిస్తున్న యోగిలా నడిచేవారు. ఒకసారి ప్రధాని అయ్యాక మా ఇంటికి వచ్చినప్పుడు మాత్రం ఆయనలో మార్పు, నిఠారుగా, ఠీవిగా నడుస్తున్నారు అని.

ఎలా సాధ్యం?

ఈయన ప్రధాని అయినప్పటి పరిస్థితులు ఎలా ఉన్నాయంటే, భారతదేశం ఆర్థికంగా చితికిపోయింది. 2 వారాల పాటు వ్యవస్థని నడపడానికి కూడా డబ్బుల్లేవు. మన దేశం మీద ప్రపంచంలో ఎవరికీ నమ్మకంలేదు. దేశం నాలుగు వైపులా తమిళ ఎల్టీటీఇ, పంజాబ్ ఖలిస్థాన్, కాశ్మీరు, ఈశాన్య భారతంలో వేర్పాటువాదం, పూర్తి ఆర్థిక, రాజకీయ, సాంస్కృతిక అనిశ్చితి. పైగా ముందున్న ప్రధాని అకాలమరణం. దేశ ప్రధానికి సొంతవాళ్ళ నుండే దన్నులేదు. **ఉన్న పరిస్థితులకి అంత ధైర్యంగా, నవ్వుతూ ఉండటం సాధ్యమయ్యే పనేనా?**

మనకి కూడా జీవితంలో కష్టాలు ఎదురైనప్పుడు అలా ఉండగలిగితే ఎంత బాగుంటుందో కదా? అలా ఎవరు ఉండగలరు? తెలుసుకోవాలంటే ఆయన జీవితాన్ని చదవాలి. చాలా పుస్తకాలు ఉన్నాయి. ఆయన జీవితం గురించి చదవండి.

మంచి సాంప్రదాయ బ్రాహ్మణ కుటుంబంలో జన్మించారు, దేనికీ లోటులేని స్థితి, ఇంకా ధనిక కుటుంబంలోకి దత్తత వెళ్ళారు. స్వత:మేధావి, బాగా చదువుకున్నారు, అనేక భాషలు నేర్చుకున్నారు, భారత స్వాతంత్ర్య ఉద్యమంలో మేరు సమానులతో కలిసి పనిచేశారు, అద్భుతమైన సామాజిక, సాంస్కృతిక, రాజకీయ అనుభవాన్ని గడించారు. భారతీయ ఆత్మను క్షుణ్ణంగా తెలుసుకున్న పండితుడు. నాణేనికి రెండోవైపు, పుట్టినది పరాయి పాలనలో ఉన్న కుగ్రామం. స్థిరత్వంలేకుండా వివిధ ప్రాంతాల్లో చదువువల్ల కుటుంబానికి దూరంగా ఉన్నారు. స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో అందరితో పాటు కష్టాలు పడ్డారు. సొంత రాజకీయ పార్టీ నుండి, సొంత మనుషుల నుండి వ్యతిరేఖత ఎదుర్కొన్నారు.

భారతరత్న - తెలుగువాడు

గౌ॥ శ్రీ పి.వి. నరసింహారావు గారు

వీటివలన దేనిపైనా పెద్ద వ్యామోహం లేని వ్యక్తిత్వం. దేనికీ చలించని మనస్తత్వం.
బహుశా అందుకే అన్ని వదిలివేసి కుర్తాళం పీఠాధిపతిగా వెళదామనుకున్న వారు ప్రధాని అయినా, ఆపదవికి తగ్గట్టే ఠీవిగా ప్రవర్తించారు. ఒక దేశ ప్రధాని ఠీవిగా, ధైర్యంగా ఉంటేనే కదా దేశానికి భరోసా.

రాష్ట్రస్థాయిలో విద్య, ఆరోగ్య, న్యాయ, దేవాదాయ శాఖలకు మంత్రిగా పనిచేశారు. ఆసమయంలో చేసిన గొప్ప పనుల్లో ఒకటి, భూపరిమితి చట్టం అమలు చేయడం, తన రాజకీయ జీవితాన్ని కోల్పోవడానికి సిద్ధపడి మరీ చేసిన ఆచట్టం వల్ల మంచి మార్పులు వచ్చాయి. అలాగే భూములు పోగొట్టుకున్న భూస్వామ్య వర్గాల్లో పెద్ద వ్యతిరేకత కూడా వచ్చింది. తనకున్న 1200 ఎకరాల భూమిని కూడా పరిమితికి లోబడి ప్రభుత్వానికి ఇచ్చారు.

రాజీవ్‌గాంధీ గారి మరణం తరువాత, అత్యంత నాటకీయ పరిస్థితుల్లో పి.వి. గారు ప్రధాని కావడం జరిగింది. ఏ సమూహంలోను కలవకపోవడం, పదవీ వ్యామోహం లేకపోవడం, పైగా వారసత్వ రాజకీయాల వారికి ఈయనంటే భయం లేకపోవడం ఇలాంటి కారణాలవల్ల వీరిని ప్రధానిగా అంగీకరించినట్టు అంటారు.

ప్రధాని అయ్యేనాటికి దేశ పరిస్థితి ముందు అనుకున్నా కదా అలాంటి స్థితిలో ఈయన సాధించిన గొప్ప విజయం. పూర్తికాలం 5 సంవత్సరాలూ ప్రధానిగా ఉండగలగడం. దేశచరిత్ర గతిని మార్చే అనేక గొప్పమార్పులను, ఆర్థిక సంస్కరణలను, ప్రభుత్వ అజమాయిషీని తగ్గించుకోవడాన్ని పి.వి. గారు ప్రధానిగా ఉన్న కాలంలోనే మొదలుపెట్టారు.

రాష్ట్రస్థాయి నేతగా ఉన్నప్పుడు చేసిన ప్రైవేటు కాలేజీల రద్దు, భూములపై ప్రభుత్వపు యాజమాన్యం ఇలాంటి కార్యక్రమాలకు పూర్తి వ్యతిరేకంగా, ప్రధాని స్థాయిలో ప్రైవేటీకరణను ప్రోత్సహించడం, ప్రపంచ వాణిజ్యానికి భారత తలుపులు తెరవడం లాంటివి చేశారు. పాతికేళ్ళ కాలంలో పూర్తి విరుద్ధ నిర్ణయాలు.
ఒక ఇంటర్వ్యూలో ఆయన్ని ఎవరో అడిగారు, మీరు 1991లో ఆర్థిక సంస్కరణలు తెచ్చినప్పుడు, 2004ను ఊహించుకున్నారా అని, ఆయన సమాధానం - నేను 2030ని ఊహించాను, కానీ 2030ని చేరుకోవాలంటే,

2004 దాటి వెళ్ళాలని కూడా తెలుసు అని, అది దార్శనికత్వం, ఎప్పుడు ఏది కావాలో ఆ నిర్ణయం చేయగలగడం. అదే ఇంటర్వ్యూలో చెప్పారు, ఒక ఇజంని మాత్రమే నమ్మడం మొదలుపెడితే, మనోవికాసం ఆగిపోతుంది అని. ప్రధాని, విదేశాంగవేత్త, ఆర్థిక నిపుణుడు, ముఖ్యమంత్రి, రాష్ట్రమంత్రి, రాజకీయనాయకుడు, విద్యాధికుడు, పండితుడు, యోగి, పీఠాధిపతి కాబోయినవారు, బహుభాషా కోవిదుడు, రచయిత, తత్వవేత్త, అంతర్ముఖుడు, సాయుధ పోరాట వీరుడు (మీరు చదివింది నిజమే, నిజాం వ్యతిరేక పోరాటదళాలకు ఆయుధాలు పంపేవారు, ఆశ్చర్యకరమైన కోణం) తెలివైన విద్యార్థి, వ్యవసాయిక సాంప్రదాయ బ్రాహ్మణ కుటుంబంలో పుట్టిన మేధావి, ధనిక దత్తపుత్రుడు, దొర, చివరికి రాజకీయ వారసత్వం లేని, ఏమీ మిగుల్చుకోని మధ్యతరగతి మనిషి. విశ్వనాథ విరచిత వేయి పడగలు ను హిందీలోకి అనువదించారు, సహస్రఫణ్ పేరుతో.. ఈయనలో కూడా అన్ని విభిన్న పార్శ్వాలున్నాయి అందుకే అది నచ్చినదేమో బాగా, వేయి పడగలు లాగ వేయి కోణాలు ఒకే మనిషిలో.

<u>ముగింపు వాక్యం</u>

ఆధునిక భారతదేశ ఆర్థిక పరిపుష్టికి కారకులైన వారిలో మొదటివారు పి.వి. వీరిని ప్రభుత్వం **"భారత రత్న"** తో సత్కరించడం, గౌరవించడం తెలుగు వారందరికీ గర్వకారణం.
ప్రధానిగా ఆయన చేసిన మొదటిపని, కొన్ని టన్నుల బంగారాన్ని తాకట్టుపెట్టి, దేశాన్ని నడపడం కోసం ఋణం తీసుకోవడం, ప్రధానిగా 5 ఏళ్ళ కాలం పూర్తయ్యేనాటికి భారత ఆర్థిక పెరుగుదల సంవత్సరానికి 7.5 శాతం. ఈ మార్పే అన్నీ చెబుతుంది.

అప్పట్లో పార్లమెంట్లో, దేశ బంగారు నిల్వలను తాకట్టు పెట్టారని విమర్శించిన/ప్రశ్నించిన వారికి ఆయన సమాధానం
సర్వనాశే సముత్పన్నే అర్థం త్యజతి పండిత:

జై పి.వి., జై భారత్, జైహింద్!

వంశీ కృష్ణ పాలకొల్లు, లండన్.
vamsys@gmail.com

wpjobs
Find Visa Sponsored Job

Visa Sponsored Jobs

Healthcare | IT | Engineering | Education | Hospitality | Construction

Sign up to Annual Membership

- *Find a Visa Sponsored Job*
- *Specialized in visa sponsored jobs across UK & Europe*
- *Subscribed members can apply for jobs from anywhere in the world*
- *Increase your chances of getting Visa Sponsored Job using Video CV*

Membership Advantages

- *Apply for Unlimited Visa Sponsored Jobs*
- *Get your CV circulated to potential Employers*
- *Interview preparation guidance*
- *Visa application guidance*
- *Get notified about featured Jobs*

VISION — Helping global talent to realize their true potential

MISSION — Connecting two dots between ambitious employers and talented candidates

CALL US:
+44 20 8432 9580

www.wpjobs.co.uk
hiring@wpjobsuk.com

డా॥ కనుకుంట్ల సుభాష్ చంద్రబోస్

అకాడమీ అవార్డ్ (ది. ఆస్కార్స్) విన్నర్, రచయిత, ప్లేబాక్ సింగర్, రియాలిటీ షో జడ్జి

శుభ ఆశంసలు

తెలుగంటే గోదారి
తెలుగంటే గోంగూర
తెలుగంటే గొబ్బిళ్ళు
తెలుగంటే అరచేతి గోరింట
తెలుగంటే గుత్తొంకాయ్
తెలుగంటే కొత్తావకాయ్
తెలుగంటే పెరుగన్నం
తెలుగంటే ప్రేమ జాతి అభిమానం
తెలుగంటే యమకారం
తెలుగంటే మమకారం
తెలుగంటే సంస్కారం
తెలుగంటే కొంచెం వెటకారం
తెలుగంటే పట్టింపు
తెలుగంటే తెగింపు
తెలుగంటే లాలింపు
తెలుగంటే తల్లినోటి పిలుపు

అని కవిత్వీకరించినా....

"పరభాషా జ్ఞానాన్ని సంపాదించు
కాని నీ భాషలోనె నువ్వు సంభాషించు"

అని ఉద్బోదించినా....

"తెలుగంటే అతి ప్రాచీనం తెలుగేలేరా ఆధునికం
భాషే బలహీనం అయితే బంధం కాదా బలహీనం"

అని కలమెత్తినా....

ఈ అక్షరాలను అక్షరాలా పాటించడం, ఆచరించడం, భాషా వ్యాప్తికి పాటుపడటం సులభమేమీ కాదు. చాలా తెలుగు సంస్థలు ఈ పనిని బాధ్యతగా భుజాలకెత్తుకోవడం, రేయింబవళ్ళు త్రికరణశుద్ధిగా భాషాజ్యోతిని కాపాడి, అపరిమళ కిరణాలను, ఆ సురభిళ ప్రకాశాన్ని నేల నలుచెరుగులా వెదజల్లేలా శ్రమించడం చూస్తుంటే తెలుగు కవిగా అపారమైన ఆనందం, అమేయమైన సంతృప్తి కలుగుతోంది.

తాల్ తో నాకున్న పరిచయం 5 సంవత్సరాలు కాని 5 దశాబ్దాల అభిమానాన్ని, ఆదరణను వారినుండి పొందాను. ఇంకా పొందుతూనే వున్నాను.

కార్యక్రమాలను వారు నిర్వహించే తీరు, ముందుచూపు, తీసుకునే జాగ్రత్తలు, అతిధులకు వారిచ్చే గౌరవ మర్యాదలు, ఎల్లవేళలా వారు చూపే సహనము, సంయమనము నన్ను సంభ్రమాశ్చర్యాలకు గురి చేస్తున్నాయి.

తెలుగుతనాన్ని, తెలుగు సంస్కృతిని, తెలుగు వ్యవహారాలను, తెలుగుకే సొంతమైన మమకారాలను ముందు తరాల వారికి చేరవేయాలన్న వారి ధృఢ సంకల్పాన్ని, ఆ సంకల్ప రధానికి అశ్వాలైన నిజాయితీ, నిబద్ధతలను నేను 1825 రోజుల నుండి గమనిస్తూనే ఉన్నాను.

తాల్ ఉగాది వేడుకలకు లండన్‌కు తొలిసారిగా సతీ సమేతంగా వెళుతున్న నాకు ఈ పర్యటన గొప్ప అనుభూతిని మిగల్చనుందని సంపూర్ణ విశ్వాసంతో ఉన్నాను.

మరొక్కమారు తెలుగు భాషా ప్రేమికులు, భాషా సేవకులు, భాషా సైనికులైన "తాల్" సభ్యులందిరికీ హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు, శుభ ఆశంసలు...

ఇట్లు
మీ భాషా బంధువు
చంద్రబోస్

BEST PRICE GUARANTEE
Your Trusted Travel Agent
Kandala Travel
Enhance your holidays
London: 0208 432 6910
Glasgow: 0141 332 7766
info@kandalatravel.com
Flights
BRITISH AIRWAYS
Emirates
virgin atlantic
QATAR
ETIHAD
DELTA
AIR CANADA
and many more
Coach Tours
3 days Scotland
3 Capitals with Disney
French-Swiss Fusion
Day tours in England
and many more
Holidays
India Holidays
Europe short breaks
Worldwide Holidays
and many more
Attractions & Entrance tickets
Hotels
1M+
accommodations across the world
35k+
direct contracts
50+
channel partners and worldwide suppliers
Airport Transfers
100+ countries
Car Hire
20+ Car Hire companies across the world

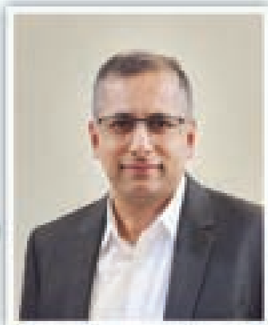

Balaji Calluru

కన్వీనర్ సందేశం

అందరికీ క్రోధి నామ సంవత్సర శుభాకాంక్షలు

తెలుగు అసోసియేషన్ ఆఫ్ లండన్ కార్యవర్గసభ్యులు నన్ను ఈ సంవత్సరం ఉగాది కన్వీనర్‌గా చేయమని అభ్యర్థించారు. దీనికి నేను వారికి మనస్ఫూర్తిగా కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను.

మనం భారతదేశం వదిలి, ఏదేశానికి వెళ్ళినా మనల్ని కలిపేది మొదట దేశం, తర్వాత ప్రాంతం, కానీ అన్నిటికన్నాల ముఖ్యమైనది మన తెలుగు భాష. మన తెలుగువారు ఎక్కడున్నా ప్రపంచంలో ఏ మూలనున్నా కలిపే ఒకే ఒక సాధనం మన భాష. మన భాషను పరిరక్షించుకోవడానికి లండన్ తెలుగు సంఘం తన శాయశక్తులా కృషిచేస్తూనే ఉంటుంది.

లండన్‌లో కానీ, చుట్టుపక్కల కానీ, లేదా దేశంలో కానీ, ఎక్కడైనా తెలుగువారికి ఏ సహాయం అవసరమైనా తాల్ అండగా నిలుస్తూ వచ్చింది. ఇకపై నిలుస్తూనే ఉంటుంది.

ఒక్క సహాయ కార్యక్రమాలే కాకుండా, మన సంస్కృతిక వైభవాన్ని కాపాడడానికి, మా వంతు కృషి ఎల్లప్పుడు చేస్తూనే ఉంటాం. ఇకపోతే ఇందాక అన్నట్టు భాషను పరిరక్షించుకోవడం ఇది ఒక్కరివల్ల అయ్యే పని కాదు. కాబట్టి ఇది చదివే వారు కూడా ముందుకు వచ్చి మన భాషని, సంస్కృతిని మరియు సాహిత్యాన్ని పరిరక్షించుకోవడానికి మీవంతు సహాయ సహకారాలను అందించాలని మిమ్మల్ని అభ్యర్థిస్తున్నాను.

"చేయి చేయి కలిపితేనే అది ఒక శక్తి,
వేళ్ళు తోడైతేనే అది ఒక పిడికిలి."

యుకెలో ఉన్న తెలుగువారందరినీ ఒకే తాటిపై తెచ్చి తెలుగువారికి ఒక గుర్తింపు, తెలగుభాషకు ఒక గుర్తింపు తెచ్చే ప్రయత్నాన్ని కూడా ముమ్ముందు మనం చేయవలసి వస్తుంది. ఇది మనకు, మన తెలుగువారి మనుగడకు చాలా అవసరం.

మీ బిజీ జీవితంలో కొంతైనా సమయం కేటాయించి మన తెలుగుభాషకు, సాహిత్యానికి, సంస్కృతిని కాపాడడానికి మీ వంతు సహాయ సహకారాలు అందిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

సదా మీ సేవలో,
బాలాజీ కల్లూరు
తాల్ - ఉగాది కన్వీనర్

IS UK YOUR DREAM DESTINATION ?
For Successful UK Visa Services
10 years of experience Visa Immigration
Badrinath Balavenkateshan
Universal Fortune Limited
497 Sunleigh Rd, London HA0 4LY, United Kingdom
Phone: +44 7792 913082 | Email: info@ufvisas.com
www.ufvisas.com
VJ-COLOMBO

తెలుగు అసోసియేషన్ ఆఫ్ లండన్ (తాల్)

తాల్ సంస్థ ద్వారా 2023-24లో చేపట్టిన అద్భుతమైన కార్యక్రమాలు,
సంతోషాన్ని, సంతృప్తిని ఇచ్చిన సంఘటనలు

ఏప్రియల్ 2023 నుండి ఏప్రియల్ 2024 వరకు తాల్ కల్చరల్ సెంటర్ (టీసిసి) కార్యక్రమములు

టీసిసి ఆధ్వర్యంలో తూర్పు, పశ్చిమ లండన్‌లోని తాల్ కల్చరల్ సెంటర్స్‌లో ప్రతి శని, ఆదివారాల్లో తరగతులు నిర్వహించడం జరిగింది.

ఏప్రియల్ 2023 – ఉగాది సంబరాలు

ఏప్రియల్ 22వ తేదీ తాల్ ఉగాది సంబరాలు సత్తావిస్ పాటిదార్ సెంటర్, వెంబ్లీ, లండన్‌లో ఉగాది వేడకలు జరుపుకుంది. దాదాపు 900 మంది ఈ కార్యక్రమానికి హాజరయ్యారు. ఈ సంబరాలకి ముఖ్య అతిధిగా తెలుగు చలనచిత్ర సీనియర్ కళాకారులు – శ్రీ సాయికుమార్ గారు, మౌంటినీర్ అన్వీష్ వర్మ , "తాల్ లైఫ్‌టైమ్ అచీవ్‌మెంట్ అవార్డు" గ్రహీత డా॥ రఘురాం పిల్లారిశెట్టి గారు, నేపథ్యగాయనీ గాయకులు – హారికానారాయణ్ మరియు అరుణ్ కౌండిన్య , యాంకర్ శ్యామల మరియు కెవ్వు కార్తీక్ ప్రేక్షకులలో ఉత్సాహం నింపారు.

మే 2023 – బ్యాడ్మింటన్ టోర్నమెంట్

తాల్ ఆధ్వర్యంలో ప్రతి ఏట జరిగే ప్రతిష్టాత్మక బ్యాడ్మింటన్ టోర్నమెంట్ మే నెల 2023లో అష్టర్లీ స్పోర్ట్స్ సెంటర్, లండన్‌లో ఘనంగా నిర్వహించారు.

మే – ఆగష్టు 2023 – తాల్ ప్రీమియర్ లీగ్ క్రికెట్

తాల్ ద్వారా ప్రతీఏటా నిర్వహించే ప్రతిష్టాత్మక క్రికెట్ టోర్నమెంట్ ప్రైమ్ నార్త్ – తాల్ ప్రీమియర్ లీగ్‌ను 13 ఆగష్టు 2023న స్లోవ్ క్రికెట్ క్లబ్‌లో ఘనంగా నిర్వహించారు.

అక్టోబరు 2023 – లండన్ ట్రఫల్గర్ స్క్వేర్ దీపావళి సంబరాలు (లండన్ మేయర్ ఆధ్వర్యంలో)

దీపావళి ఇన్ లండన్ (డిల్) కమిటీలో సభ్యులుగా, లండన్ మేయర్ ఆధ్వర్యంలో నవంబరు 26న వెస్ట్ లండన్‌లో తాల్ దీపావళి వేడుకలు ఘనంగా జరిగాయి.

నవంబరు 2023 – తాల్ దీపావళి ఫ్యామిలీ డే సంబరాలు

తెలుగు అసోసియేషన్ ఆఫ్ లండన్ ఆధ్వర్యంలో తాల్ దీపావళి ఫ్యామిలీడే సంబరాలు 26 నవంబరు 2023 న జరిగాయి. తాల్ కుటుంబ సభ్యుల కోసం ప్రత్యేకంగా ఈ కార్యక్రమం నిర్వహించడం జరిగింది.

డిశెంబరు 2023 – క్రిస్మస్ సంబరాలు

డిశెంబరు 16న ఈస్ట్ లండన్‌లో తాల్ క్రిస్మస్ వేడుకలు చాలా సంప్రదాయ రీతిలో జరిగింది. చిన్నారులు తెలుగు నాటకాలు మరియు పాటలు ఎంతో చక్కగా ప్రదర్శించారు.

జనవరి 2024 – సంక్రాంతి సంబరాలు

జనవరి 20న ఈస్ట్ లండన్‌లో తెలుగు వారి సంస్కృతీ వైభవాన్ని చాటేలా అన్ని తూర్పు లండన్‌లో సంక్రాంతి సంబరాలు చాలా అద్భుతంగా జరిగాయి.

బొమ్మల కొలువు, ముగ్గుల పోటీలు, వంటల పోటీలు, పాటల పోటీలు, సాంప్రదాయ నృత్యం కూచిపూడి నాట్య ప్రదర్శనలు ప్రేక్షకులని అలరించాయి.

మార్చి 2024 – వాలీబాల్ టోర్నమెంట్

తెలుగు అసోసియేషన్ ఆఫ్ లండన్ ఆధ్వర్యంలో వాలీబాల్ ప్రీమియర్ లీగ్ మరియు మహిళల త్రోబాల్ టోర్నమెంట్లు మార్చి 10, 2024 న ఈస్ట్ లండన్ యూనివర్సిటీ ప్రాంగణంలో ఘనంగా నిర్వహించబడ్డాయి.

మార్చి 2024 – బాడ్మింటన్ టోర్నమెంట్

తెలుగు అసోసియేషన్ ఆఫ్ లండన్ ఆధ్వర్యంలో బాడ్మింటన్ టోర్నమెంటు మార్చి 17, 2024 న అష్టర్లీ స్పోర్ట్స్ సెంటర్‌లో ఘనంగా నిర్వహించబడ్డాయి.

SEO MARKETING
Improving website visibility on search engines.
CONTENT WRITING
Creating, refining, and sharing digital content
MULTI LANGUAGE
Multilingual or polyglot communication.
ONE CLCIK DIGITAL PLATFORM
CREATE | CONNECT | WIN
PERFORMANCE MARKETING
Marketing based on achieving specific business goals.
INFLUENCER PARTNERSHIP
Brand collaboration with social media influencer.
VIDEO & AUDIO PRODUCTION
Creation of visual and auditory content.
ONE CLICK DIGITAL Platform
CREATE | CONNECT | WIN
ONE CLICK PLATFORM is here to help businesses succeed online. Our team includes professionals with vast experience in digital marketing. We provide complete digital marketing services to boost your brand on platforms like Youtube,Facebook, Instagram, Twitter, Reddit, Pinterest and others. We're committed to getting you real results in the digital world.
"Help you to grow your Online Business."
MORE INFO
321-323 HIGH ROAD
OFFICE 10, ICON OFFICES,
CHADWELL HEATH ,ESSEX
RM6 6AX UNITED KINGDOM.
Call us Now: (UK) +44 7900 258227
(INDIA) +91 90101 14479

Kiran Kappeta

వైస్‌చైర్మన్ సందేశం

ChatGPT, Bard AI లాంటి కృత్రిమ పరిజ్ఞాన పరికరాల ఎదుగుదల చూస్తే మానవుడు మెదడును వాడటం ఆపేస్తాడేమో అన్న ఆలోచన వస్తుంది. ఈ పరంపర ఇలానగే కొనసాగితే కంప్యూటర్లు మనుష్యులను వాటి ఆధీనంలోకి తీసుకుంటాయేమో అన్న భయం కూడా వేస్తుంది. Machine Learning అని వాటికి నేర్చుకొనే శక్తినిచ్చాము. Artificial Intelligence అని తెలివితేటలను కూడా ప్రసాదించాము. కానీ యంత్రాలకి సంస్కృతి నేరింపంచగలమా? అని అడిగితే మాత్రం ఇప్పటి వరకూ అయితే సమాధానం లేదనే చెప్పవలసి ఉంటుంది.

సంస్కృతి ఊరి ఊరికి, వీధివీధికీ, ఇంటి ఇంటికీ కూడా మారిపోతుంటుందని నా మిత్రుడు సత్యేంద్ర అంటుంటారు. నిజమే! లండన్‌లో ఒక సంస్కృతి ఉంటే లివర్‌పూల్ లో మరొకటి. గుంటూరులో తినేకారం మహబూబ్‌నగర్‌లో తినరు. "హైదరాబాదీ"ల భాష ప్రపంచంలో ఎక్కడా మాట్లాడరు. ఇన్ని సంస్కృతులు ఆచరణలో ఉన్నప్పుడు యంత్రాలకి ఏ సంస్కృతి నేర్పించగలం? సరే, యంత్రాల మాట అటుంచితే మన పిల్లలకు ఏ సంస్కృతి నేర్పించాలి? మనం పుట్టి పెరిగన ఊరిదా? వాళ్ళు పెరుగుతున్న దేశానిదా? ఇన్ని సంస్కృతులకూ వారధి భాష. ఎవరు ఏ పద్ధతులు పాటించినా, ఏ దేవుడికి పూజించినా, ఏ రాగం ఆలపించినా, ఏ నృత్యం చేసినా మనందరికీ ఒక గుర్తింపునిచ్చేది మన తెలుగు భాష. రాయలు మెచ్చిన భాష. రాముని కొలిచిన భాష. అంతటి గొప్ప తెలగు భాషకు నాటకాల రోజుల నుండి "నాటునాటు" రోజుల దాకా ఎందరో మహానుభావులు తమ వంతు సేవలు అందిస్తూ వచ్చారు.

తెలుగులోని తీపిదనాన్ని కలిపి తెలుగు సంస్కృతిని 19 సంవత్సరాలుగా యుకె లోని తెలుగు వారికి వారి పిల్లలకు అతి చేరువలో ఉంచి, తెలుగు భాషకూ మరియు తెలుగు సంస్కృతికీ సేవ చేస్తోంది తాల్.

ఎడతెరిపి లేని ఈ ప్రయాణంలో తెలుగు సంస్కృతిని కాపాడే తాల్ లక్ష్య సాధనకు ఎల్లవేళలా తోడ్పడుతున్న సభ్యులకు, కార్యకర్తలకు, మార్గదర్శకులకు, శ్రేయోభిలాషులకు ముఖ్యంగా తమ పిల్లలకు తెలుగు సంస్కృతి నేర్పించాలని తపించే తల్లిదండ్రులకు వందనాలు. వంద వందనాలు.

మీ అందరి ప్రోత్సాహ సహకారాలతో మనం యంత్రాలకు కూడా సంస్కృతి నేర్పించే రోజొకటి వస్తుందేమో!

"వాణ్యేకా సమలంకరోతి పురుషం
యా సంస్కృతా ధార్యతే" – భర్తృహరి
సంస్కృతితో కూడిన మాట మనిషికి అసలయిన అలంకారం.

కిరణ్ కప్పెట
వైస్‌చైర్మన్ – తాల్

dosa
flavours
served
HSB
SARAVANAA BHAVAN
(INDIAN VEGETARIAN RESTAURANT)
Ilford
East Ham
115 - 127 Cranbrook Road, Ilford IG1 4PU
Tel: 0208 911 8718
309, High Street North, East Ham E12 6SA
Tel: 0208 552 4677
Harrow - 403 Alexandra Avenue, Rayners Lane, Harrow - HA2 9SG. Tel: 0208 869 9966
Wembley - 22& 22A, Ealing Road, Wembley, Middlesex -HA0 4TL. Tel: 0208 900 8526
Southall - 97 South Road, Southall, Middlesex UB1 1SQ. Tel: 0208 843 0088
Tooting - 254 Upper Tooting Road, Tooting Broadway, London - SW17 0DN. Tel: 0208 355 3555
the taste of south india...
Indian Vegetarian Restaurant
a synergy of taste and quality across the globe ... every hour ... every day ...
Website: www.saravanabhavan.co.uk
Email: hsblondon@saravanabhavan.co.uk
Website: www.saravanabhavan.com
INDIA | U.A.E | U.S.A | U.K | CANADA | FRANCE | MALAYSIA | SINGAPORE | BAHRAIN | OMAN | QATAR | KUWAIT | GERMANY

PLATINUM
LOUNGE
BANQUETING VENUE
London

Anil Ananthula
Treasurer

కోశాధికారి & మెంబర్‌షిప్ ట్రస్టీ సందేశం

Rajesh Toleti
Ex. Treasurer (20-23)

తెలుగు వారందరికీ క్రోధి నామ సంవత్సర ఉగాది శుభాకాంక్షలు

తాల్ (తెలుగు అసోసియేషన్ ఆఫ్ లండన్) ఒక స్వచ్ఛంద సేవా సంస్థగా గడిచిన పందొమ్మిది ఏళ్ళ నుండి లండన్ పరిసర ప్రాంతాలలో తెలుగు ప్రజల అభిరుచులు మరియు ఆలోచనలకు అనుగుణంగా వ్యవహారాలకు దగ్గరగా తీసుకురావడానికి నిరంతరమూ తన వంతు ప్రయత్నం చేస్తూనే ఉంది. ఈ ప్రయత్నంలో ఎన్నెన్నో అడ్డంకులను ఎదుర్కొన్నప్పటికీ ఒక అద్భుతమైన అనుభూతిని పొందుతున్నామనటంలో అతిశయోక్తి లేదు.

పట్టుమని పదిమందితో మొదలైన ఈ సంస్థ దినదినాభివృద్ధి చెందుతూ ఈనాటికి లండన్ మరియు పరిసర ప్రాంతాలలో కొన్ని వందల మంది సభ్యులతో దినదినాభివృద్ధి చెందుతూ ఉంది. గత రెండు సంవత్సరాల కాలంలో వందల మంది పైగా తాల్ సభ్యత్వం తీసుకున్నారని చెప్పడానికి మేమెంతో గర్వపడుతున్నాము. దానికి సహకరించిన ప్రతి ఒక్కరికీ పేరు పేరునా ధన్యవాదములు తెలియజేసుకుంటున్నాము.

తాల్ ప్రతీ ఏటా చేసే వివిధ కార్యక్రమాలలో తెలుగు పండుగలను జరుపుకోవడం, సాహితీ చర్చలు, సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు, క్రీడలు, వృద్ధులకు సేవా కార్యక్రమాలు, పిల్లలకు మరియు పెద్దలకు ప్రతీ శనివారం, ఆదివారం టీసిసి బడులు, బాలలు, మహిళా కార్యక్రమాలు... ఇలా ఎన్నో దైనందిక జీవితానికి సంబంధించిన వాటిని మీకు అందించాలనే తాపత్రయం ప్రతి తాల్ సభ్యుని హృదయంలో పాతుకుపోయినటువంటి విషయం.

అయితే మనం సాధించవలసింది ఇంకా ఎంతో ఉంది. తెలుగు ప్రజల హృదయ ఘోషని, భాషని మనం లండన్ పరిసర ప్రాంతాలలో దేదీప్యమానంగా ప్రకాశింప చెయ్యాలి. మానవ సేవయే మాధవ సేవగా మనమందరం కలసికట్టుగా పనిచేస్తూ ముందుకు పోవాలి. ఈ సాంస్కృతిక పరిరక్షణ మానవహారం ప్రతిదినం పెరగాలి, వెలగాలి. మన పిల్లలకు మనభాషని సంస్కృతిని బంగారు పళ్ళెంలో పెట్టి వాళ్ళకి ఒక బంగారు నవ సమాజాన్ని ఇవ్వవలసిన బాధ్యత మన అందరిది. దీనికోసం మనం అందరం కలసి ఇంకా ఏమి చెయ్యాలో అనేది ఆలోచిద్దాం. మన పిల్లలని ముందుకు నడిపిద్దాం.

తాల్ లాంటి ఒక స్వచ్ఛంద సంస్థలో, మన మాతృభాషకి సంబంధించిన సంస్థలో నిస్వార్థంగా సేవే పరమావధిగా పనిచేయడం మాటల్లో వర్ణించలేనిది. తాల్ మనందరి సంస్థ దీనిలో సభ్యత్వం పొందడం మనందరి బాధ్యత. సభ్యత్వం అనటం కంటే సంస్థ భాగస్వాములుగా చేరండి అనడం సబబుగా అనిపిస్తోంది. కనుక వెంటనే భాగస్వామ్యం పొంది మన తెలుగు సంస్కృతిని కాపాడాలనే మా ప్రయత్నానికి సహకరించండి.

తాల్‌లో సభ్యులుగా చేరండి!... మరపురాని మధురానుభూతులు పొందండి!!

అనిల్ అనంతుల
కోశాధికారి & మెంబర్‌షిప్ ట్రస్టీ - తాల్

JK ACCOUNTANTS

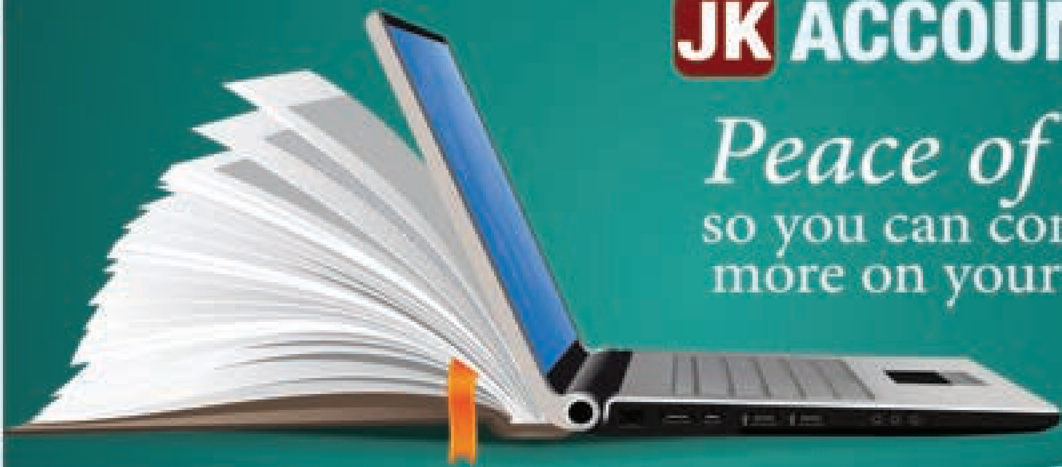

Peace of Mind
so you can concentrate more on your business

Cloud Bookkeeping and Accounting

Our key services are as follows:

- Tax planning & Advice
- Experienced advice to help you structure your tax liabilities
- Company Accounts and Tax
- Approved Accountants for Fuel Service Stations
- HMRC Investigations and Enquiries
- Payroll, Pensions and Auto Enrolment
- Construction Industry Scheme
- Cloud Bookkeeping and Accounting
- IT Contractors – all services at fixed monthly fee
- Business plans and Entrepreneur documentation
- Buy to let Limited Companies for landlords
- Limited Liability Partnership for landlords.

Chartered Accountancy
Making Tax Digital
Auto Enrolment
Tax Returns for Buy to Let

Chartered Certified Accountants and Chartered Tax advisors.

Call us T: +44(0)208 471 2200

10 Woodbine Place, Wanstead, London E11 2RH
T: +44(0)208 471 2200 M: 077 5782 6708
E: info@jkaccountants.com W: www.jkaccountants.com

ACCA
CIOT Chartered Tax Advisers
JK ACCOUNTANTS

ఫండ్‌రైజింగ్ ట్రస్టీ సందేశం

Ravi Kumar Reddy Mocherla

Anitha Nomula
Ex. Sports Trustee (20-23)

తాల్‌లో వివిధ బాధ్యతల్లో తెలుగు సమాజానికి సేవ చేసినందుకు మరియు సేవను కొనసాగిస్తున్నందుకు గర్వపడుతున్నాను. గత 19 సంత్సరాలుగా, తెలుగుభాష, సంస్కృతిని భావితరాలకు అందించాలనే నినాదంతో తాల్ ఒక స్వచ్ఛంద సంస్థగా స్థాపించబడినప్పటి నుండి, నేను తాల్‌లో ఎగ్జిక్యూటివ్ కమిటీ సభ్యునిగా, కార్యదర్శిగా, ట్రస్టీగా మరియు తాల్ ఉగాది కన్వీనర్‌గా సేవలందించాను.

పట్టుమని పదిమందితో మొదలయిన తాల్ ఇప్పుడు ప్రతి సంవత్సరం తలమానికమయిన ఉగాది, చిల్డ్రన్స్‌డే, సంక్రాంతి మరియు క్రిస్మస్ వేడుకలను నిర్వహించే ప్రముఖ సంస్థగా ఎదిగింది. తెలుగుభాష మరియు సంస్కృతికి వారు చేసిన సేవకు గుర్తింపుగా కవులు, రచయితలు మరియు పండితులను సత్కరిస్తూ వివిధ కార్యక్రమాలను కూడా నిర్వహిస్తుంది. తాల్ సంవత్సరం పొడవునా తెలగుభాషా తరగతులు, శాస్త్రీయ నృత్యం మరియు సంగీత తరగతులను కూడా నిర్వహిస్తుంది.

తాల్ ప్రీమియర్ లీగ్ క్రికెట్ టోర్నమెంట్‌తో వివిధ స్పోర్ట్స్ టోర్నమెంట్స్ కూడా నిర్వహిస్తుంది. తెలుగు సంస్కృతిని ప్రోత్సహించడం మరియు సంగీత తరగతులను కూడా నిర్వహిస్తుంది. తాల్ ప్రీమియర్ లీగ్ క్రికెట్ టోర్నమెంట్‌తో వివిధ స్పోర్ట్స్ టెర్నమెంట్స్ కూడా నిర్వహిస్తుంది. తెలుగు సంస్కృతిని ప్రోత్సహించడం మరియు బ్రిటన్‌లోని తెలుగు సమాజాన్ని ఏకతాటిపైకి తీసుకురావాలనే ఉమ్మడి లక్ష్యంతో నిస్వార్థ వాలంటీర్ల ద్వారా ఈ కార్యక్రమాలన్నీ సాధ్యమవుతున్నాయి.

కానీ తాల్ దృష్టి ఈ తక్షణ లక్ష్యాలకు మించి విస్తరించింది. తాల్ లక్ష్యాలను నెరవేర్చడానికి మరియు రాబోయే తరాలకు సాంస్కృతిక మరియు క్రీడా కేంద్రంగా ఉపయోగపడేలా శాశ్వత నివాసాన్ని నెలకొల్పాలనే ఆశయ సాధనకై కృషిచేస్తోంది.

తెలుగు సంస్కృతిని యువతరాలకు ప్రచారం చేయడంలో భాగస్వామ్యులై ప్రతి ఒక్కరూ చేతులు కలపాలని నేను కోరుతున్నాను. మధురమైన తెలుగుభాష, ఆకట్టుకునే కూచిపూడి నృత్యం, మన పూర్వీకులు మనోహరమైన కథలు రాబోయే తరాలకు ప్రతిధ్వనిస్తూనే ఉండేలా మనం వారికి బంగారు బాటను వేద్దాం. ఉదారంగా విరాళం ఇవ్వండి మరియు తాల్ ప్రయోజనం కోసం శాశ్వత ఇంటిని పొందడంలో సహాయ పడడానికి వివిధ నిధుల సేకరణ అవకాశాలలో పాల్గొనడానికి ముందుకు రండి!

ఈ ఆశయం నెరవేర్చడానికి ఉదారంగా విరాళాలు ఇవ్వండి. నిధుల సేకరణ కార్యక్రమాల్లో పాల్గొనవలసిందిగా నా విన్నపం. మీ సహకారం ఎంత చిన్నదైనా, దాని ప్రభావం గణనీయంగా ఉంటుంది.

రవికుమార్ రెడ్డి మోచర్ల
ఫండ్‌రైజింగ్ ట్రస్టీ - తాల్

Kriative Windows

HIGH QUALITY GLAZING AT AMAZINGLY LOW PRICES

We provide high quality energy rated Windows, Doors, Conservatories & Porches to keep your home safe, strong & warm all year around

At Kriative we like to offer an extensive choice of options and the very best service. Whether you have just moved into your property or planning a home improvement project, our team of experts ensure you find the right style and finish to suit all your glazing needs.

WINDOWS	DOORS	CONSERVATORIES	PORCHES
Casement	Composite	Victorian	Pitched
Georgian	French	Gable	Gable End
Sash	Patio	Lean-To	Flat Roof
Tilt & Turn	Bi-Folding	Bespoke	To Wall
Bay	Sliding	Orangeries	To Ridge
More	More	More	More

Why choose 'A' Rated Energy Efficient Windows for your home...

- Virtually no maintenance
- Reduce your carbon footprint
- Reduce unwanted external noise
- High security multi-point locking
- Save money on your heating bills
- 10 year comprehensive guarantee

We make sure that you're complete satisfaction and peace of mind is our number one priority. So why not simply call us today and a member of our friendly team will be delighted to help answer any questions and arrange a no-obligation, totally free quotation.

...You're happiness is Guaranteed

CONTACT US TODAY
FOR FREE QUOTE
OR FRIENDLY ADVICE

info@kriativewindows.com

+ 020 8890 8181

VISIT OUR WEBSITE FOR MORE INFORMATION

kriativewindows.com

your dream home is a call away.....

ఫండ్‌రైజింగ్ ట్రస్టీ సందేశం

Venkat Neela

Ravindar Reddy Gummakonda

Ex. Fundrising Trustee (20-23)

లండన్ లోని ఆత్మీయులైన తెలుగు వారందరికీ...
శ్రీ క్రోధినామ సంవత్సర ఉగాది శుభాకాంక్షలు. శుభాభినందనలు

జీవన గమనంలో ఎదరయ్యే సమస్యలను, సవాళ్ళను అధిగమించి "రీఛార్జ్" కావడానికి మన పండుగలు ఎంతో ఉపకరిస్తాయి. ముఖ్యంగా ప్రకృతి నియమాలననుసరిస్తూ మనవాళ్ళు జరుపుకునే పండుగల్లో అతి విశిష్టమైన పండుగ ఉగాది.

జీవితం తీపి చేదులతో పాటుగా ఆరు రుచుల కలయిక అనే సందేశాన్ని మనకందిస్తున్న పండుగ ఈ ఉగాది.

తెలుగు వారందరూ ఈ పండగను ఆనందోత్సాహాలతో జరుపుకోవాలని, తమ పిల్లలందరికీ మన పండుగల లక్ష్యాలను, ఉద్దేశ్యాలను తెలియజేసి వారిని వేడుకల్లో భాగస్వాములను చేయాలని మిమ్మల్ని కోరుతున్నాను. ఇక్కడ మన ఉద్యోగ, వ్యాపారాలు వేరైనా ఉద్దేశ్యం మాత్రం ఒక్కటే. మన ఆశయాలను, ఆకాంక్షలను సాధించుకునే క్రమంలో మన సంస్కృతి, సాంప్రదాయాలను మరచి పోకూడదు. ఆలాగే, మనదేశం కీర్తి, ప్రతిష్టలను నిలబెడుతున్నామా అనికూడా మన ఆలోచించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఆ దిశగా మనం కొన్ని కార్యక్రమాలను ఈ సంవత్సరం రూపొందించుకోవాలన్నది నా ఆకాంక్ష.

తెలుగు అసోసియేషన్ ఆఫ్ లండన్ (తాల్) ఆధ్వర్యంలో మిత్రులు శ్రీ రవి మోచర్ల, రవీందర్ రెడ్డి గుమ్మికొండ, లక్ష్మణ్ కోట, రవి వాసా గార్ల సహాయ సహకారాలతో మనమందరం కలసికట్టుగా స్నేహపూర్వక వాతావరణంలో కార్యోన్ముఖులమై ముందుకు సాగుదాం...

మన నడవడి మన వారసులకు స్ఫూర్తిదాయకం కావాలని మనస్ఫూర్తిగా కోరుకుంటూ...

వెంకట్ నీల
ఫండ్‌రైజింగ్ ట్రస్టీ - తాల్

Ashok Madisetti

టి.సి.సి. ట్రస్టీ సందేశం

Giridhar Putturi
Ex. TCC Trustee (20-23)

> తెలుగ దేలయన్న దేశంబు తెలుగేను
> తెలుగు వల్లభుండ తెలుగొకొండ
> ఎల్ల నృపులు గొలువ ఎరుగవే బాసాడి
> దేశ భాషలందు తెలుగు లెస్స
> – శ్రీకృష్ణ దేవ రాయలు

తెలుగు భాషా, సాహిత్య, సంస్కృతీ సేవలను అందించటానికి తాల్ కల్చరల్ సెంటర్ (టిసిసి) ను 2010 అక్టోబర్‌లో వెస్ట్ లండన్‌లో ఉన్న న్యూ లండన్ కాలేజీలో తాల్ ఫౌండర్ మెంబర్స్ ఆధ్వర్యంలో మొదలయ్యింది.

ఈ తాల్ కల్చరల్ సెంటర్‌ను వెస్ట్, ఈస్ట్ లండన్ మరియు లండన్ పరిసర ప్రాంతాలలో శని, ఆదివారాలలో సుమారు 90 మంది విద్యార్థులతో తెలుగు భాష, కర్ణాటక సంగీతం భరతనాట్యం, మరియు టాలీవుడ్‌లో అనుభవజ్ఞులైన అధ్యాపకులతో తరగతులు నిర్వహించబడుచున్నవి.

సంవత్సరంలో సుమారు 39 వారముల తరగతులను ప్రస్తుతం ఆన్‌లన్ ద్వారా నిర్వహిస్తున్నాం "తెలుగు బడి"

"దేశభాషలందు తెలుగు లెస్స" అన్నాడలనాడు శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు.

మన తెలుగు భాష, అజంతములతో కూడిన, అతిప్రాచీన భారతీయ ద్రవిడ భాషగా, 'ఇటాలియన్ ఆఫ్ ఈస్ట్" గా ప్రసిద్ధి చెంది, ప్రపంచం మొత్తం మీద 15 కోట్ల మందికి మాతృభాషగా ఉన్న తెలుగును, అందులోని తియ్యదనం, సౌందర్య సొబగులు, సంగీత స్వడిని తరతరాలుగా మన వారసులకి అందివ్వవలసిన అవసరం (కర్తవ్యము) మనందరిది. ఆ కర్తవ్య నిర్వహణలో భాగమే ఈ "తెలుగు బడి".

ప్రతి శనివారం మరియు ఆదివారం అనుభవజ్ఞులైన అధ్యాపకులచే "తెలుగుబడి" తరగతులు ఆన్‌లైన్ ద్వారా నిర్వహింపబడుచున్నవి

టిసిసి సెమి క్లాసికల్ కార్ఖానాలు సుమారు 15 విద్యార్థులతో విజయవంతముగా నిర్వహించి, తాల్ ఉగాది ఉత్సవాల్లో ప్రదర్శింప చేసున్నాము.

సినీ సంగీత కళాకారులతో కార్ఖానాలు నిర్వహించటానికి కృషి చేస్తున్నాం. మన భాషని, సంస్కృతిని భావితరాల వారికి అందించాలనే ఒక ఆశయంతో, ధృఢసంకల్పంతో తెలుగులో తరగతులను నిర్వహిస్తూనే, కవి సమ్మేళనాలను, సాహిత్యవేత్తలతో సమావేశాలు నిర్వహించడం జరుగుతున్నది.

ఇక్కడ విద్యార్థులకు తాల్ నిర్వహించే ముఖ్య వేడుకలైన ఉగాది, బాలల దినోత్సవం, సంక్రాంతి ఉత్సవాల్లో ప్రదర్శించే అవకాశం మూలంగా విద్యార్థుల మనోవికాసం పెంపొందించడానికి ఎంతో దోహదం చేస్తున్నది. చిన్న, పెద్ద అనే తారతమ్యం లేకుండా అన్ని వయస్సుల విద్యార్థులకు స్వాగతం పలుకుతోంది.

ఈ తాల్ కల్చరల్ సెంటరస్‌ని విజయవంతంగా నిర్వహించడానికి సహకరిస్తున్న తాల్ వాలంటీర్స్‌కి, విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులకు మరియు అధ్యాపక బృందానికి పేరుపేరునా కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటున్నాము.

అశోక్ మాడిశెట్టి
టి.సి.సి. ట్రస్టీ - తాల్

TCC Committee Members

Dharmavathi Nistala

Surya Kandukuri

Sridevi Aledulla

Sharmila Reddy

TCC West Address :
SpringWest Academy,
Feltham
TW13 7EF

TCC East Address :
Goodmayes Methodist Church,
Percy Road,
ILFORD, IG3 8UA

Tech Geek
LEARN FROM THE BEST!
START YOUR IT CAREER
intel Technology Provider
Authorised Training Provider
Microsoft Partner
National Cyber Security Centre
CompTIA AUTHORIZED PARTNER
aws partner network
UKRLP UK Register of Learning Providers
CYBER ESSENTIALS CERTIFIED
100% JOB GUARANTEE*
OR
MONEY BACK*
* refund applicable only if no job within 3 months of course completion
WWW.TECHGEEKUK.COM
0740 531 0745

సాంస్కృతిక ట్రస్టీ సందేశం

Sreedevi Aleddula

Navin Gadhamsethi
Ex. Cultural Trustee (20-23)

> "తల ఎత్తి జీవించు తమ్ముడా తెలుగు నేలలో మొలకెత్తినానని,
> కనుక నిలువెత్తుగా నే ఎదిగినానని"
>
> – సిరివెన్నెల

ప్రప్రథమంగా యునైటెడ్ కింగ్‌డమ్ అంతటా ఉన్న తెలుగు ప్రజలందరికీ, **తెలుగు అసోసియేషన్ ఆఫ్ లండన్ (తాల్)** తరపున శ్రీ క్రోధినామ సంవత్సర శుభాకాంక్షలు.

తాల్ వ్యవస్థాపక సభ్యులందరికీ నా హృదయపూర్వక కృతజ్ఞతలు. మీ అంకితభావం మరియు కృషి ఈరోజు తాల్‌ని తీర్చిదిద్దడమే కాకుండా నాతో సహా లెక్కలేనన్ని వ్యక్తుల జీవితాలపై చెరగని ముద్ర వేసింది.

2007లో ఒక **తాల్** కార్యక్రమానికి అతిథిగా వెళ్ళిన నేను ఎంతో ప్రేరణ పొంది, తదుపరి కాలంలో తాల్ కల్చరల్ సెంటర్ స్వచ్ఛంద సేవకురాలిగా (వాలంటీర్), వెస్ట్ లండన్ తెలుగు అధ్యాపకురాలిగా మరియు **తాల్** ఇతర శాఖల్లోను నావంతు సేవలు అందించే అవకాశం దక్కింది.

తెలుగు సంస్కృతిని సంరక్షించడం మన భాగస్వామ్య బాధ్యత. మన వారసత్వాన్ని కాపాడుకోడానికి మరియు భవిష్యత్తు తరాలకు దాని అందాన్ని ప్రచారం చేయడానికి కలిసి పనిచేద్దాం.

సాంస్కృతిక ధర్మకర్తగా మాలక్ష్యం తెలుగు వారసత్వం - దాని భాష, కళలు, సంప్రదాయాలు మరియు విలువల సారాంశాన్ని పెంపొందించడం. తెలుగు సమాజం మధ్య ఐక్యత మరియు గర్వాన్ని పెంపొందిస్తూ, మన సాంస్కృతిక వారసత్వం యొక్క నిరంతర చైతన్యాన్ని నిర్ధారించడానికి సహకరిద్దాం.

తాల్ క్రోధి నామ సంవత్సర 2024 ఉగాది వేడుకలను పతాకస్థాయిలో నిర్వహించేందుకు రేయింబవళ్లు కృషిచేసిన ఛైర్మన్‌కి, కన్వీనర్, ట్రస్టీల మండలికి, వారికి సహకరించిన సభ్యులకు స్వచ్ఛంధ సేవకులకు (వాలంటీర్స్) మన:పూర్వక కృతజ్ఞతలు. **తాల్** విజయాలు మరియు మైలురాళ్ళను ప్రతిబింబిస్తున్నందున మీ ప్రయత్నాలు నిజంగా ప్రశంసించబడుతున్నాయి.

తాల్కి నిస్వార్థంగా నిరంతరాయంగా వారి సహాయాన్ని అందిస్తూ ప్రోత్సహిస్తున్న ప్రయోజితులకు (స్పాన్సర్స్) పేరుపేరునా ప్రత్యేక ధన్యవాదములు తెలియజేస్తున్నాను. మీ ప్రోత్సాహం, ఉదారత తాల్‌కి ఎల్లప్పుడూ ఉండాలనే ఆకాంక్షతో...

సాంస్కృతిక బృందం మొత్తానికి మీ అత్యుత్తమ అంకితభావం మరియు నిబద్ధతకు మరోసారి ధన్యవాదాలు.

కృతజ్ఞతలతో... **శ్రీదేవి అలెద్దుల**
సాంస్కృతిక ధర్మకర్త - తాల్

SZ SOLICITORS

Wheather it is in -country applications or VAF applications, student entrepreneur or work permit visa or human rights appeal or judical reviews,you will have all immigration cases handled with professional case workers who will work hard to bring you results

When family splits it's not easy and we provide all leagal help for you to sort out matters swiftly and effectively:this includes child contact applications,restrain orders. when it comes to family assets take a proffesional advice from our leading family lawyers

We draft will and whenever you need help to obtain probate we have friendly probate team for your help.

Our experienced conveyancers will guide you in every step when your buying dream home. We know what is right for you and deadlines are crucial when buying the property

if you are opening new business or selling your business we help you in drafting agreements.Our expertise in Commercial Law will take stress from your mind and you can rely upon us for your legal issues

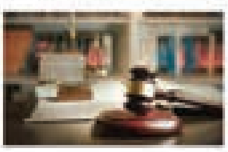

We also cover most work related to Criminal and Traffic Offences; We work closely with competent counsels and provide specialised services

502 Great West Rd, Hounslow TW5 0TE England

WEBSITE : www.szsolicitors.co.uk Email: enquiries@szsolicitors.co.uk

Tel:0208 571 1118

IT&PR ఇన్‌ఛార్జ్ సందేశం

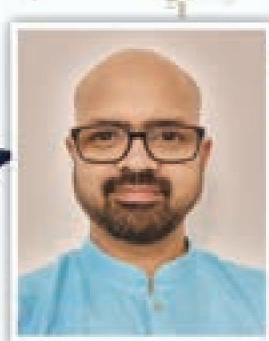

Roy Boppana

Kishore Kasturi
Ex.Trustee (IT,PR & Comms) (20-23)

IT's Time to Shine! A Retrospective and Vision for our Unwavering Team

As we embark on a new year, it's crucial to take a moment and appreciate the unwavering dedication of our amazing IT team. Since TAL's inception in 2005, we served as the digital backbone of TAL, ensuring seamless communication, vibrant online communities, and flawless event execution.

- ✓ **Rebuilding together:** Under Kishore's astute leadership, our IT team seamlessly adapted, powering both virtual and physical events like Children's Day, Christmas, Sankranthi and the iconic "Ugadi Vedukalu" to name a few. Their efforts not only contributed heavily towards the success of these events but also upheld TAL's cherished motto of "Unite, Cherish, and Share Telugu Culture."
- ✓ **Levelling Up Our Operations:** is about expanding IT operations and achieve many things by implementing robust cloud infrastructure and tech stack which is fuelled by the support of volunteers.

Join Us!

Are you passionate about technology and Telugu culture? Do you want to contribute your expertise while making a real difference? We invite you to volunteer with TAL's IT team! You can choose to dedicate as much, or as little time as suits you and make a valuable impact on our community.

Connect with Us:

- Visit www.taluk.org for a wealth of information about TAL, including:
  - "Maa Telugu" souvenir archives
  - Photos and video galleries of all TAL activities
  - Details about life-membership, cultural centres, sports, women's forum, Lifetime Achievement awardees, sponsors, and press releases
- Contact us at contact@taluk.org to learn more about volunteering opportunities.

www.taluk.org

www.facebook.com/TALFB

www.instagram.com/tal.london/

https://twitter.com/taluk_org

www.youtube.com/c/taluk

రాయ్ బొప్పన
IT&PR ఇన్‌ఛార్జ్ - తాల్

Modulus 365

Pick Pack Ship your Online orders like Amazon.

hello@modulus365.com

Powered By creatum software.com

BUCKET BIRYANI

FAMILY PACK
SERVES 4

NAMASTE INDIA
TASTE TO CELEBRATE

BUCKET
Lamb Biryani £ 29.99
Chicken Biryani £ 26.99
Gravy & Raita Included
Veg Biryani £ 22.99
Veg. Kurma & Raita Included

Starter with Salad
Curry
Dhal
Bread
Rice
Dessert

£8.99
3 Coarse Meal

BUSINESS LUNCH
AVAILABLE NOW
12.00 To 3.00 PM

VEG OR NON-VEG

Fully Licensed Indian Restaurant,
Serving Veg & non-Veg
Party Hall Available & We do outdoor Catering

STUDENTS Special OFFER
MONTHLY PACKAGE £149
TAKE AWAY ONLY

305, High Street North, Manor Park, E12 6SL
Call 0203 051 5495

Surya Kandukuri

తాల్ సాంస్కృతిక కేంద్రం - సింహావలోకనం

ప్రాచీనమైన గొప్ప చరిత్ర కలిగిన తెలుగుభాష, సంగీతము, కూచిపూడి, నృత్యం, సాహిత్యం లాంటి సాంప్రదాయాలు, మన నమ్మకాలు, ఆచారాలు, జీవన విధానం ఇవన్నీ మన తెలుగు సంస్కృతిలోని భాగాలు. మన తెలుగు భాష ప్రాచీనమైన ద్రవిడ భాషల్లో ఒకటి. ఈ రోజున ప్రపంచంలో సుమారు 100 మిలియన్ల మంది తెలుగు మాట్లాడుతున్నవారు ఉన్నారు. మన సంస్కృతిని పెంపొందింపచేయడానికి, మన అందరికీ ఒక ప్రత్యేకమైన గుర్తింపు తేవడానికి , మనం కలిసి మెలిసి ఉండడానికి తెలుగు భాషే కారణమైందని చెప్పవచ్చు.

తెలుగు సంస్కృతి ఒక జీవనది. తరతరాలకు జీవం అందిస్తూ నిరంతరాయంగా ప్రవహిస్తూ ఉంటుంది. తాల్ సంస్కృతిక సంఘం TCC మార్చి నెల 2010లో ప్రారంభమయ్యి ఇప్పటికి 14 సంవత్సరాలు పూర్తి చేసుకుంది. లండన్ తెలుగు వారందరికీ వారి పిల్లలకి ఇక్కడ ఒక సాంస్కృతిక వారధిలా నిలిచి, వారిలో తెలుగుతనాన్ని నింపుతూనే ఉన్నది. మన భాషని, సంస్కృతిని లండన్‌లో నివసిస్తున్న భావితరాలవారికి అందించాలనే ఒక ఆశయంతో, దృఢ సంకల్పంతో తెలుగులో తరగతులను నిర్వహిస్తూనే, కవి సమ్మేళనాలను, సాహిత్యవేత్తలతో సమావేశాలు నిర్వహించడం జరుగుతుంది. అలాగే, ఇక్కడ విద్యార్థులకు సంగీతం, నృత్యంలో కూడా ప్రత్యేక శిక్షణ ఇచ్చి తాల్ నిర్వహించే ముఖ్యమైన వేడకలైన ఉగాది, బాలల దినోత్సవం, సంక్రాంతి ఉత్సవాల్లో ప్రదర్శించే అవకాశం కల్పించడం జరుగుతోంది. చిన్న, పెద్ద అనే తారతమ్యం లేకుండా అన్ని వయస్సుల విద్యార్థులకు స్వాగతం పలుకుతోంది. తద్వారా విద్యార్థుల్లో మనోవికాసం పెంపొందించడానికి ఎంతో దోహదం చేస్తున్నది.

తాల్ సాంస్కృతిక కేంద్రంలో పాల్గొన్న మొదటి (బ్యాచ్) విద్యార్థులు ఈరోజు వరకు వారి స్నేహసంబంధాలు కొనసాగుతూనే ఉన్నాయి. ఇప్పుడు యూనివర్సిటీస్థాయి పూర్తి చేసుకొని, మంచి ఉద్యోగాలలో స్థిరపడ్డారు. ఆరోజు నుండి ఈ రోజు వరకు వారి అనుబంధం కొనసాగుతూనే ఉంది. మన సంస్కృతి వారిలో చిగురించి చెరగని ముద్రలు వేసి, ఒకరిపై ఒకరు ప్రత్యేకమైన అభిమానం కలిగేలా చేయడం తాల్ సాంస్కృతిక కేంద్రం వల్లనే సాధ్యం అయ్యింది.

టిసిసి ప్రారంభించిన నాటి నుండి, వెన్నుదన్నుగా నిలిచిన ఎంతోమంది తెలుగువారికి, తాల్ సభ్యులకు, పిల్లలను ప్రోత్సహించిన తల్లిదండ్రులకు అనేక ధన్యవాదములు. టిసిసి ప్రారంభ దశల్లో ఎన్నో అడ్డంకులు వచ్చినా, నాకు అండగా ఉండి సహాయ సహకారాలు అందించిన శ్రీ సంజయ్ భైర్రాజు, శ్రీ శ్రీనివాసరెడ్డి కొవ్వెడ్డి, శ్రీమతి రాగసుధ వింజమూరి, శ్రీ రామానాయుడు బోయిన, శ్రీరాములు దాసోజు, శ్రీ శ్రీధర్ వనం, శ్రీ మహేష్ చదలవాడ, శ్రీమతి ధర్మావతి నిష్టల గార్లకి ప్రత్యేక కృతజ్ఞతలు.

తరువాత కాలంలో టిసిసి ట్రస్టీస్ గా ఉన్న శ్రీమతి నిర్మల ధవళ, శ్రీ రాజేష్ తోలేటి, శ్రీ గిరిధర్ పొట్లూరి, శ్రీ అశోక్ మాడిశెట్టి గార్ల వరకు తమదైన రీతిలో టిసిసిని ముందుకు తీసుకువెళ్ళడంలో ఎంతో కృషి చేశారు. అలాగే టిసిసితో ప్రత్యేక అనుబంధంతో పనిచేస్తున్న శ్రీమతి వీణాపాణి కోన, శ్రీ కృష్ణ పాలకొల్లు, శ్రీమతి శివరాజి, శ్రీమతి శిరీష బెజవాడ, మరియు శ్రీ శరత్ గండికోట గార్లకు ప్రత్యేక అభినందనలు.

ముమ్ముందు ఈ టిసిసి మరెన్నో శిఖరాలను అధిరోహించేలా చేసే బాధ్యత మన అందరిదీ. మన సంస్కృతిని, భాషను కాపాడుకునేలా ప్రత్యేకంగా యు.కె.లో నివసిస్తున్న తెలుగు వారంతా ముందుకు రావాలి. భాషను కోల్పోయి జాతి అంతరించడం మనం ఎన్నోదేశాల్లో చూశాం. కాబట్టి ముందుతరాలవారికి భాషను అందించి, మన సంస్కృతిని కాపాడడం తెలుగువారిగా మన అందరి బాధ్యత. అందరికీ తాల్ సాంస్కృతిక కేంద్రం మరిన్ని సేవలందిస్తూ, తెలుగు సంస్కృతిని లండన్ /యుకెలో సజీవంగా ఉంచుతూ, పెంచుతూ ఉండాలని భావితరాల వారితోటి మనం స్వచ్ఛమైన తెలుగు మాట్లాడగలగాలని ఆశిస్తూ...

సూర్య కందుకూరి
Advisor - TCC

TCC గురువులు - విధ్యార్థులు

కర్ణాటక సంగీతం

శ్రీమతి వీణాపాణి గారు

భరతనాట్యం

శ్రీమతి శివరాజి గారు

తెలుగు

శ్రీకృష్ణ గారు

తెలుగుసినీ నృత్యదర్శకుడు

శరత్ గండికోట గారు

కూచిపూడి

శిరీష బెజవాడ గారు

తెలుగు

శ్రీకృష్ణబాబు ఘంటా గారు

TCC గురువులు - విధ్యార్ధులు

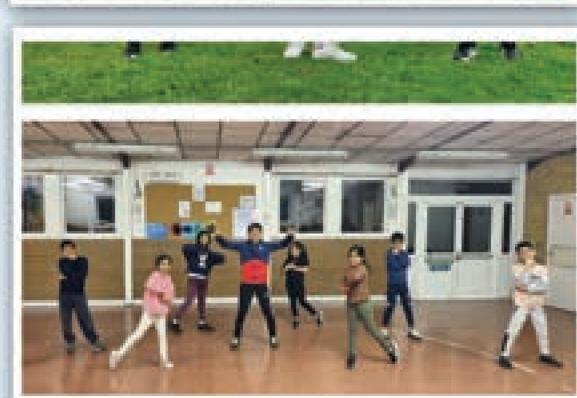

SAKTHI
CASH & CARRY
SHOP SMART,
EAT FRESH
SHOP ONLINE
www.sakthi.co.uk
Opening Hours
Mon - Sun 9:00 am - 10:00 pm
Call For Delivery Orders
0203 876 7999
Sakthi Cash & Carry
245-247 High Street North
Manor Park, London E12 6SJ
Sakthi Cash & Carry
639-643 Cranbrook Road
Gants Hill London IG2 6SX

SAKTHI CASH & CARRY

PREMIUM QUALITY

ALWAYS FRESH

Maggi · FUDCO · TRS · Heera

AASHIRVAAD · Himalaya SINCE 1930 · INDIA GATE · Pillsbury

Kurkure · Brooke Bond · IDHAYAM · NESCAFÉ

Opening Hours

Mon - Sun 9:00 am - 10:00 pm

Call For Delivery Orders
0203 876 7999

Sakthi Cash & Carry
245-247 High Street North
Manor Park, London E12 6SJ

Sakthi Cash & Carry
639-643 Cranbrook Road
Gants Hill London IG2 6SX

www.sakthi.co.uk

డా॥ కనుకుంట్ల సుభాష్ చంద్రబోస్

తెలుగువాడు.. "ఆస్కార్" పదం విన్నా.. "ఆస్కార్" చర్చ వచ్చినా... మనందరి మనసుల్లో తటుక్కున మెదిలేది.. మన తెలుగు ముద్దుబిడ్డ, కవి, గేయ రచయిత, గాయకుడు అయిన మన చంద్రబోస్ గారు "డా॥ కనుకుంట్ల సుభాష్ చంద్రబోస్" గారు

ఓరుగల్లు జిల్లా, చిట్యాల మండలం, "చల్లగరిగె"... తన స్వగ్రామం. శ్రీమతి & శ్రీ మదనమ్మ-నర్సయ్య దంపతుల ముద్దుబిడ్డడై.. ఇంతింతై వటుడింతై... ప్రపంచ ప్రఖ్యాత ఆస్కారంతై... విశ్వం మెచ్చిన కవి, రచయిత మన చంద్రబోస్ గారు. అంత ఎదిగినా... "ఎదిగిన కొద్దీ ఒదిగి ఉండే" వ్యక్తిత్వం ఆయనది.

తొట్టతొలిసారిగా మంచుకొండల్లోని "చంద్రమా" ఈ సినీ పాటల తోటలో తన కలంతో సుమధుర చందనాలు వెదజల్లటానికి వచ్చారు... తనను తాను ఆవిష్కరించుకున్నట్టుగా.. తన కలంతో తాజ్‌మహల్ పై తన సుమధుర ప్రేమగీతంతో ఓ చెరగని సంతకం చేశారు మన సినీ గేయ తారక.

అలా మొదలైన ప్రస్థానం కొన్ని ప్రత్యేక శైలులను తన పాటల్లో ఇముడ్చి, "ఈ పాట బోసుగారే రాసి ఉంటారు..." అనే విధంగా తన పాటలన్నింటిపై తన ప్రత్యేకతను చాటుకునే ఓ Watermark ని వేసుకున్నారు.

బోసుగారికి తెలుగుభాష మీద ఉన్న పట్టు మక్కువ... దర్శకులు ఇచ్చిన ఎలాంటి సందర్భమైనా, తన మనసులోని అత్యంత స్వాభావికమైన భావనల ప్రవాహాన్ని తన కలంద్వారా సరళమైన పదాలతో అందరికీ అలవోకగా అర్థమయ్యేలా ప్రయోగంలో సిద్ధహస్తులు.

మాతృభాషను ఉపేక్షిస్తూ, కుటుంబ సంబంధాలను కూడా నోరారా తెలుగులో పలకరించుకోలేని దౌర్భాగ్యపు అవస్థలో ఉన్న నేటి తరానికి భాష విలువని, కమ్మనైన తెలుగు భాషలో "అమ్మా నాన్న అత్త - మామ" అనే పిలుపులంకున్న తీయదనాన్ని ఆ పిలుపులతో.. దగ్గర చేసే అనుబంధాలను వివరిస్తూ సాగే గీతం... "తెలుగు భాష తీయదనం... తెలుగుభాష గొప్పతనం... తెలుసుకున్న వాళ్ళకు... తెలుగే ఒక తీయదనం..." బోసుగారి లాంటి ఎనలేని మాతృభాషాభిమానం ఉన్న కవులకు ఇలాంటి పాట రాసే అవకాశం దొరికిందంటే విజృంభించరా మరి...!!

20 ఏళ్ళ క్రితం వారు రాసిన "ఎక్కడో పుట్టి ఎక్కడో పెరిగి... ఇక్కడే కలిశాము..." అంటూ సాగే ఓ వీడ్కోలు గీతం ఇప్పటికీ అన్ని స్కూళ్ళలో, కాలేజీల్లో ఎలాంటి వీడ్కోలు సమావేశమైనా ఈ పాట Play అవ్వాల్సిందే.. విద్యార్థులంతా కంటతడి పెట్టాల్సిందే... 23 ఏళ్ళ గడువు సిల్వర్ జూబ్లీకి దగ్గరౌతున్నా.. ఆపాటలోని కొత్తదనపు పరిమళం ఇంకా సజీవంగా అలానే ఉంది. లేకుంటే.. ఆపాట... ఇప్పటికీ అన్ని విద్యార్థుల వీడ్కోలు సందర్భాలలో ఎలా వినపడుతుంది చెప్పండి?

"ఎవరేమి అనుకున్నా... నువ్వుండే రాజ్యాన... నువ్వే రాజు, నువ్వే మంత్రి, నువ్వే బంటు..." అంటూ సాగే పాటతో ... ఓ Motivational Speaker పాత్ర పోషించారు మన బోసుగారు. అలాగే "చీకటితో వెలుగే చెప్పెను నేనున్నానని..." అంటూ సాగే మరో పాట. అసలు తను నిజంగానే ఓ Motivational Speaker. బోసుగారు స్కూళ్ళలో, కాలేజీల్లో, యూనివర్సిటీల్లో, వివిధ ఉద్యోగ రంగాలలో ఉండే వారందరికీ స్ఫూర్తి నింపే ఓ Motivational Speaker కూడా తన పాత్ర పోషించారని మనలో ఎంతమందికి తెలుసు. ఇలాంటి స్ఫూర్తి నింపే పాటలు ఇంకా మరెన్నో.

ఈ కోవలోనే "మౌనంగానే ఎదగమని... మొక్క నీకు చెబుతుంది..." అంటూ సాగే గీతం.. మరో స్ఫూర్తిదాయకమైన ఆణిముత్యం. ఈ పాటలో ... "ఎంత ఎదిగినా ఒదిగి ఉండమని" చెబుతూనే... "అపజయాలకి, అవరోధాలకి దిగులుపడవద్దంటూ..." పడ్డవారికి పునః చైతన్యాన్ని నింపుతూ, కార్యోన్ముఖుల్ని చేసే ఓ అద్భుత ప్రయత్నం కనబడుతుంది. ఈ పాటని కొన్ని సంస్థలలో ప్రార్థనా గీతంగా కూడా పాడుతున్నారంటే ఎంత ప్రాచుర్యం పొందిందో అర్థమవుతుంది.

"దేశమంటే మట్టికాదోయ్... దేశమంటే మనుషులోయ్" అంటూ కటోక్తి పంక్తులతో సాగే పాటకు ఒంటి మీద రోమాలు కూడా రోషంగా నిటారుగా నిలబడి ఆ జాతీయవాదానికి సెల్యూట్ చేస్తాయి అంటే అతిశయోక్తి కానే కాదు.

ఇలా ఎన్ని పాటలని వివరిస్తాం చెప్పండి... ఇప్పటివరకు దాదాపు 800 వందలపైచిలుకు సినిమాలు, అక్షరాలా మూడువేలారు వందల (3600) పాటలు... 29 సంవత్సరాల రచనా ప్రస్థానం. అయినా.. రాసిన ప్రతి పాటలో ఓ కొత్తదనం.

మండు వేసవిలో తాపాన్ని తగ్గిస్తూ సేదదీర్చే "చల్లగరిగె" లో కొత్తిమీర, ఉల్లిగడ్డ ముక్కలు దట్టించిన చల్లని మజ్జిగలాగా బోసుగారి పాటలు గుండెకు హత్తుకుని మనసుకు సేదదీర్చేలా ఉంటాయి మరి..! ఎంతైనా "చల్లగరిగె" గ్రామ వాస్తవ్యులు కదా మరి..!

కర్రసాము - కిర్రుచెప్పులు ...
పొలంగట్టు - మర్రిచెట్టు ...
జొన్నరొట్టె - కీసుపిట్ట ...
ఏలు సిటికెలు - ఢంఢనకర మోతలు ...

అబ్బో.. ఈ పదాలు వింటుంటే ఆనాటి తెలంగాణ నేటివిటీ కళ్ళముందు కదలాడుతోంది. చద్దన్నంలో పాత చింతకాయ పచ్చడి కలిపి, పల్లి నూనె దట్టించి, ముద్ద ముద్దకో ఉల్లిగడ్డ ముక్క కొరుకుతూ తిన్నంత కమ్మగా అనిపిస్తుంది. అలాంటి 'నాటి' తెలంగాణ పదకోశపు "నాటు" తెలుగు పాటను విశ్వవేదికపై "ఢంఢనకర" మోత మోగించి, విశ్వవిఖ్యాతం చేసి తెలుగు సినీచరిత్రలోనే ఓ తెలుగుపాటకు ఓ ఆస్కార్ పురస్కారపు ఆస్వాదాన్ని కల్పించింది ఈ చంద్రుడే కదండీ..!!

అకాడమి అవార్డు.., గోల్డెన్ గ్లోబ్ అవార్డు.. మరియు క్రిటిక్స్ ఛాయిస్ అవార్డులు కూడా ఈ పాటకే దక్కాయి. ఎంత అరుదైన గౌరవం దక్కింది మన తెలుగు పాటకి..! అదీ మరి... మన బోసుగారంటే..!! ఇక నందులూ, సైమాలు, ఫిల్మ్‌ఫేర్‌లు అంటారా వాటి గురించి ప్రత్యేకంగా చెప్పనక్కరలేదు.. అవివారి వరుసలో నిలబడి వరించాయి.

గత 15 సంవత్సరాలుగా వివిధ రియాలిటీ షోలలో కూడా న్యాయనిర్ణేతగా వ్యవహరిస్తూ.. ఆ రియాలిటీ షోలతో కూడా ప్రజల గుండెల్లో తనకంటూ ఓ ప్రత్యేక స్థానాన్ని కల్పించుకున్నారు. ఆయన, తన అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తపరచటంలో కానీ.., సలహాలు ఇవ్వటంలో కానీ.., ఓ పాట గురించిన విశ్లేషణ గానీ.., ఆపాట చుట్టూ ఉన్న ఇతివృత్తం వివరణ కానీ.., ఆ పాటతో అల్లుకున్న వివిధ ఘట్టాలు కానీ.., ఆయన ఇచ్చే స్వచ్ఛమైన అచ్చతెలుగు వివరణ, ఎంత కవితాత్మకంగా మనసును ఆకట్టుకునేలా ఉంటుందో..!! తలిచ్చే ఆ వివరణతోనే చాలామంది అభిమానులను సంపాదించుకున్నారు. ఆవివరణ కోసమే చాలామంది అభిమానులు, ఆయా రియాలిటీ షోలకు టీవీల ముందు అతుక్కుపోతారు అనటంలో ఎంతమాత్రమూ సందేహం లేదు.

బోసు గారు... మరిన్ని వసంతాలు నిరాటంకంగా అలుపెరుగని తన భావాలని, కలాన్ని అలా పరిగెత్తిస్తూ.. మరిన్ని ఆణిముత్యాలని మన కందిస్తూ ... సంపూర్ణ ఆయురారోగ్యాలతో వర్ధిల్లుతూ... ఇంకా ఇంకా అవార్డులని, రివార్డులని తన ఖాతాలో వేసుకోవాలని... మరింత ప్రాచుర్యం పొందాలని... ఆకాంక్షిస్తూ.. తెలుగు అసోసియేషన్ ఆఫ్ లండన్ (తాల్) తరపున హృదయపూర్వక శుభాకాంక్షలు.

- కిరణ్ కుమార్ గొల్లపెల్లి.

ఆస్కార్ అవార్డు గ్రహీత డా॥ కనుకుంట్ల సుభాష్ చంద్రబోస్ గారి వైపు రచయిత
వీరు తెలంగాణలోని ధర్మపురి మం, జగిత్యాల వాస్తవ్యులు, వృత్తిరీత్యా సాఫ్ట్‌వేర్ ఆర్కిటెక్ట్‌గా సీమెన్స్ హెల్తినీర్స్, బెంగుళూరులో పని చేస్తున్నారు.

ANNAPURNA

Our ANNAPURNA BRAND Products are known for its PREMIUM QUALITY & CONSISTENCY.
We thank you for your continuous support and trust and assure you that you will always be delivered products with High Quality & Old crop Rice to give you and your family 100% satisfaction, year after year!

IMPORTED AND MARKETED BY :
ARK INTERNATIONAL (UK) LTD
Email : contact@annapurnafoods.co.uk
www.ark-international.co.uk
Phone :+44 20 8090 8323,

WHARF STREET STUDIOS

దీపు

ప్లేబాక్ సింగర్

Deepu

శ్రీ దీపు గారు, తెలుగు సినిమా సంగీత ప్రపంచంలో పరిచయం అక్కర్లేని పేరు. ఈగ సినిమాలో "నేనే నానినే", బాహుబలి సినిమాలో "ధీవరా" - ఒక రెండు పాటలు వీరు పాడారు అనిచెప్తే చాలు, అందరూ గుర్తుపట్టేస్తారు. ఈతరం యువకుల మల్లే ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీలో ఇంజనీరింగ్ డిగ్రీ చేశారు, 10 సంవత్సరాలు భైరవి అకాడమీలో కర్ణాటక శాస్త్రీయ సంగీతం నేర్చుకున్నారు. శ్రీ కె. రామాచారి గారు, శ్రీ వయళరసు బాలసుబ్రమణ్యం తన సంగీత గురువులని చెప్తారు.

నేపథ్య గాయకులుగా, 2005 నుండి 500లకు పైగా సినీగీతాలు ఆలపించారు. తెలుగు సినిమా రంగంలో అనేక ప్రఖ్యాత సంగీత దర్శకుల వద్ద పనిచేశారు. తెలుగు, తమిళ, హిందీ , కన్నడ ఇంగ్లీషు భాషల్లో గానం చేశారు. దీపు గారి ఇంటర్నెట్ సమాచారం కింది లింక్స్‌లో చూడవచ్చు వీరి గానామృతంతో లండన్ తెలుగు వారిని అలరించేందుకు వస్తున్న వస్తున్న దీపు గారికి తాల్ ఉగాది వేడుకలకు యుకె తెలుగువారి తరఫున ఆహ్వానం.

https://www.facebook.com/deepu.singer
https://www.facebook.com/singerdhiipu/
https://www.instagram.com/deepu_music/?hl=en
https://itunes.apple.com/us/artist/deepu/296436647#see-all/top-songs
https://www.jiosaavn.com/artist/deepu-albums/YLJ319OXpRQ_
https://twitter.com/deepu_music

నూతన మోహన్

ప్లేబాక్ సింగర్

శ్రీ నూతన మోహన్ గారు, తెలుగు కళాప్రపంచంలో ఒక వైవిధ్యభరిత గాయని, పాటల రచయిత, సంగీత దర్శకురాలు. చిన్నతనంలోనే ప్రఖ్యాత "పాడుతా తీయగా" కార్యక్రమం ద్వారా గుర్తింపు పొందిన ఈమె తెలుగు, హిందీ, కన్నడ భాషల్లో అనేక సినీ గీతాలు ఆలపించారు. తల్లిదండ్రులు సహోదరి సహకారం వల్లనూ, గురువులైన కె. రామాచారి గారు, టి. జీథి గారు మరియు జి. అపూర్వ గార్ల వల్లనే తన గాత్ర ప్రయాణం విజయవంతమైందని చెప్తారు.

ఝుమ్మందినాదం, V Got Talent, TARANA వంటి కార్యక్రమాల్లో నిర్ణేతగా, మార్గనిర్దేశకురాలుగా, గురువుగా వర్ధమాన గాయకులను ప్రోత్సహిస్తున్నారు. భారతదేశంలోనే కాకుండా, అమెరికా, ఆస్ట్రేలియా, లండన్, కెనడా దేశాల్లో ఔత్సాహికులకు ఆన్‌లైన్‌లో సంగీతం నేర్పుతున్నారు. అన్నమయ్య యువగాన లహరి, స్వచ్ఛగీతం వంటి రికార్డులు రూపొందించారు. అనేక అవార్డులను సొంతం చేసుకున్నారు. ఈ యువగాయని మన తాల్ ఉగాది వేడుకకు రావడం మనకు ఎంతో సంతోషం, వీరి గాత్ర మాధుర్యంతో లండన్ తెలుగు వారిని ఆనందింపజేయడానికి వస్తున్న వీరికి తాల్ ఆహ్వానం.

వింధ్య విశాఖ

స్పోర్ట్స్ ప్రెజెంటర్ & ఎంటర్‌టైన్‌మెంట్ యాంకర్

శ్రీ వింధ్య విశాఖ గారు మొట్టమొదటి తెలుగు క్రీడా వ్యాఖ్యాత. టీవీ హోస్ట్‌గా, యాంకర్‌గా, అనేక క్రీడా, సాంస్కృతిక కార్యక్రమాల సమర్పకులుగా ప్రపంచమంతా, ముఖ్యంగా మన తెలుగువారికి సుపరిచితులు. తెలుగు, హిందీ మరియు ఇంగ్లీషు భాషల్లో చక్కగా మాట్లాడుతూ, ఏ కార్యక్రమాన్నైనా, వేదికనైనా ప్రత్యేకమైన కంఠధ్వని, తనదైన హాస్యంతో హుషారు రేకెత్తించే నవీన యుగపు మహిళా వ్యాఖ్యాతగా దూసుకుపోతున్నారు.

స్టార్ స్పోర్ట్స్ ఛానల్‌లో, ఇండియన్ ప్రీమియర్ లీగ్ క్రికెట్, ప్రో కబడ్డీ మొదలైన ప్రఖ్యాత కార్యక్రమాలకు యాంకర్‌గా ఆమె ప్రపంచమంతా అభిమానులను సంపాదించుకున్నారు. ఐ.సీ.సీ. మెన్స్ వరల్డ్‌కప్, టీ 20 క్రీడలకు కూడా వ్యాఖ్యాతగా వ్యవహరించారు. మా టీవీ, జీ నెట్‌వర్క్, స్టార్, HMTV , TV9, V6 చానెల్స్‌లో అనేక కార్యక్రమాలకు హోస్ట్‌గా ఉన్నారు, ఉంటున్నారు. వరుసగా 2019, 2020, 2021లలో Most Desirable Women on TV గా ఎంపికయ్యారు. వెయ్యికి పైగా సెలబ్రిటీ ఇంటర్వ్యూస్ వెయ్యికి పైగా వ్యాఖ్యాత, సమర్పకులుగా టీవీ షోస్ నిర్వహించి, న్యూస్, క్రీడా, సినిమా, కార్పోరేట్ రంగాల్లో పరిచయం అక్కర్లేని పేరు తెచ్చుకున్నారు. వీరిని తాల్ సగౌరవంగా 2024 ఉగాది వేడుకలకు ఆహ్వానిస్తున్నది.

Fresh Vegetables, Fruits
Asian Groceries - all Brands
Butchery, Fresh Fish

020 85183355

Sathyam
SUPERMARKET

Special Discount for
TAL Members
Please collect coupans from TAL

* T&C apply

2-3 Central Parade, Ley Street, Ilford, IG2 7DE

Free Marked Customer Parking
Bays at rear

Josh
Properties

020 8518 0444
5 Central Parade, Ley street,
Ilford IG2 7DE

- Total Property Management
- Residential Lettings
- Residential Sales
- Mortgages & Protection

TAL ఉగాది వేడుకలు

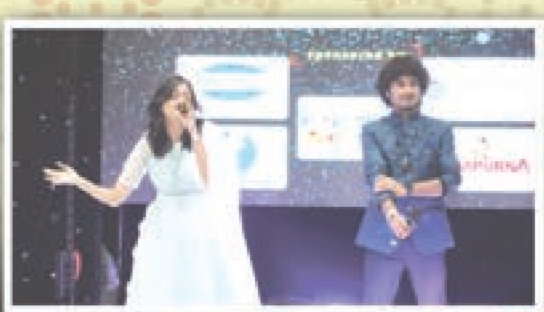

TAL ఉగాది వేడుకలు

TAL ఉగాది వేడుకలు

TAL ఉగాది వేడుకలు

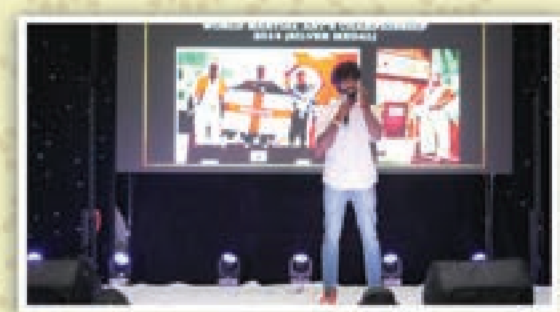

TAL ఉగాది వేడుకలు

TAL BADMINTON TOURNAMENT-2023

TAL BADMINTON TOURNAMENT-2023

TPL TAL PREMIER LEAGUE 2024

Telugu Association of London (TAL) has successfully conducted its flagship sporting event **"PRIME NORTH TAL Premier League (PN-TPL)"** Cricket Tournament this year The Mega Final matches were played on **13th of August at Slough Cricket Club.** The final match was played between **"DJ WARRIORS"** and **"COOL CRUISERS"**

TPL 2023

RUNNERS	WINNERS	2ND RUNNERS
DJ WARRIORS	COOL CRUISERS	VIZAG BLUES
Man of the SERIES Sridhar Girimaji (VIZAG BLUES)	**Best Batsman** Chesetty Pavan Kumar (DJ WARRIORS)	**Best Bowler** Manoj Kumar Reddy Vajrala (IT TREE WARRIORS)

TAL Ex-Chairman Bharathi Kandukuri Garu spoke at the **TPL-2023** Mega Finals and Congratulated the Winners, Runners and entire TPL Franchise Owners for making **PRIME NORTH TPL-2023** a Mega success. Conveyed special thanks to TPL Steering Committee members Ravi Sabba, Vasudevareddy Mayreddy, Anita Nomula and Committee members Sharath Putta, Satya Peddireddi, Mukesh and all volunteers, core members, for their cotinued support and advise to organise the Championship Smoothly. TAL Ex-Chairman Bharathi Kandukuri Garu also conveyed special thanks to Mr Anita Nomula Ex-Sports Trustee leading **TPL-2023** as a part of Streeting Committee.

TPL

TAL PREMIER LEAGUE

TPL

TAL PREMIER LEAGUE

2023

TPL

TAL PREMIER LEAGUE

2023

TPL

2023

TAL PREMIER LEAGUE

TAL దీపావళి వేడుకలు

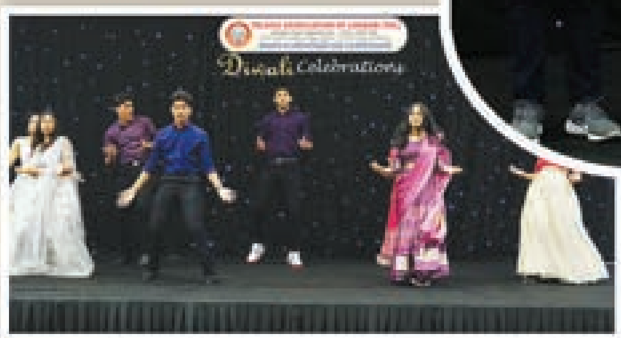

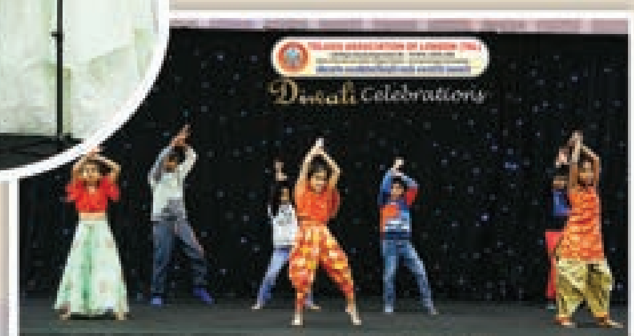

TAL దీపావళి వేడుకలు

TAL CHRISTMAS CELEBRATIONS

TAL సంక్రాంతి వేడుకలు

TAL సంక్రాంతి వేడుకలు

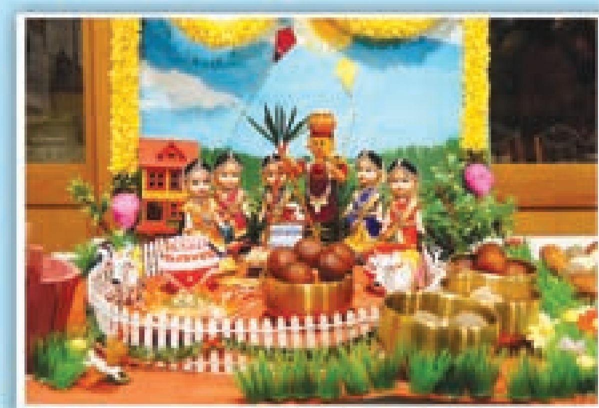

TAL సంక్రాంతి వేడుకలు

TAL VOLLEYBALL Premier League 2024

Telugu Association of London conducted
VOLLEYBALL PREMIER LEAGUE & WOMEN'S THROWBALL
successfully on 10th March 2024 at University Of East London.

WINNERS - PALNADU TIGERS
RUNNERS - IT TREE DJ WARRIORS

Player Personalized Color Dress
10 Men's Teams, 2 Women's Teams,
100 Participants, 26 Matches *

A fun filled event with participant's and their families present on the occasion added a sportive yet a family atmosphere to the event.

TAL Women's Throw Ball

TAL Women's Throwball 2024

WINNERS - GALAXY GIRLS
RUNNERS - IT TREE DJ WARRIORS

TAL BADMINTON TOURNAMENT-2024

Telugu Association of London conducted
Badminton Championship on **17th March 2024**
at Osterley Sports Center (West London).

TAL BADMINTON TOURNAMENT-2024

TAL BADMINTON TOURNAMENT-2024 FINALS

TPL MAN OF THE MATCH AWARDS 2023

TAL AGM

Annual General Meeting

TAL ఉగాది వేడుకలు

2024

Kickoff & proud Sponsors...

TPL

LEO GLOBAL - TAL PREMIER LEAGUE

KICKOFF

TPL

TAL PREMIER LEAGUE 2024

COMMITTEE'S

TPL Steering Commttee

Anita R Nomula

Mr. Satya Peddireddi

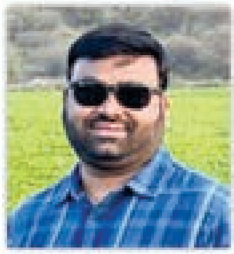

Mr. Vasudeva Reddy Mayreddy

TPL Core Commttee

Mr. Sharath Putta

Harshavardhan Kagitala

Surya Karthik Pathaneni

Aditya Sanapala

TPL Advisory Commttee

Mr. Sanjay Bhiraju

Mr. Sridhar Medichetty

Mr. Ravinder Reddy Gummakonda

Mr. Kiran Kappeta

TPL Disciplinary Commttee

Mr. Sharath Jetty

Mr. Sridhar Somisetty

Mr. Vamsee Mohan Singaluri

MRS. BHARATI KANDUKURI

వైకుంఠపాళి

తెలుగు జానపద ఆటలు

వైకుంఠపాళి

వైకుంఠపాళి లేదా దశపద ప్రాచీన భారతీయ ఆట. క్రీ.పూ 2వ శతాబ్దములో నుండి ఈ ఆట భారతదేశములో ఉన్నదని చారిత్రికులు భావిస్తున్నారు. సాధారణంగా ఇద్దరు మనుషులు ఆడే ఈ ఆట ఒక నలు చదరము పై ఆడతారు. ఈ చదరములో సాధారణంగా 10 అడ్డవరుసలు, 10 నిలువువరుసలతో మొత్తం 100 గడులుంటాయి. అయితే కొన్ని రూపాంతరాలలో 8 అడ్డ నిలువు వరసలు, 12 అడ్డ నిలువు వరుసల చదరాలు కూడా ఉంటాయి. చదరంపై చిత్రించబడి ఉన్న పాములు, నిచ్చెనల (సోపానాలు) అమరిక చదరాన్నిచదరాన్ని బట్టి మారుతుంటుంది. పాములు, సోపానాలు నిర్దిష్టమైన గడులలో ఉండనవసరం లేదు. చదరంలో యొక్క పరిమాణము, చదరంలో పాములు, సోపానాల అమరికపై ఆట యొక్క నిడివి ఆధారపడిఉంటుంది.

వైకుంఠపాళీ తెలుగు వారికి ప్రత్యేకమయిన ఆట. వైకుంఠపాళీ పటాన్ని పరమపదసోపానమటమని కూడా వ్యవహరిస్తారు. వైకుంఠపాళీ పటంలో 132 గళ్ళు ఉంటాయి. ఈ గళ్ళు రకరకాలయిన బొమ్మలతో అంకెలు వేసి ఉంటాయి. ఈ గళ్ళకు దిగువన పాములు, ఏనుగులు ఉంటాయి. అది పాతాళమనీ, ఆ ఏనుగులు అష్టదిగ్గజాలనీ పైనున్న భూమి (అంకెలు ఉన్న గళ్ళ) ని ఆ ఎనిమిది ఏనుగులూ మోస్తున్నాయనీ విశ్వాసిస్తారు.

ఆట ప్రారంభించే ముందు ఆటగాళ్ళు తమ తమ ఆటకాయలను పాతాళంలో ఉంచి పందెం వేస్తూ పందాన్ని బట్టి ఆటకాయలను నడుపుతూ ఉంటారు. ఆరు గవ్వలుగాని లేదా పాచికలుగాని పందెం వేస్తూ ఆడుతారు. ఈ ఆటను ఎందరైనా ఆడవచ్చు. అయితే ఆడే వాళ్ళు మాత్రం ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్కరకం ఆటకాయలను ముందుగా ముందే నిర్ణయించుకోవాలి.

వైకుంఠపాళీ పటంలో 16, 19, 30, 41, 52, 63, 74, 79, 87 సంఖ్యలు గల గళ్ళల్లో నిచ్చెనలు ఉన్నాయి. ఏ పందానికైనా ఆటకాయ ఆయా గళ్ళలోనికి వచ్చినప్పుడు అక్కడ ఉన్న నిచ్చెన సాయంతో పై గడికి చేరుకోవచ్చు. ఉదాహరణకు 16 (సుగుణం) గడిలో ఉన్న నిచ్చెన దగ్గరకు ఆటకాయ వచ్చినప్పుడు ఆ నిచ్చెన సాయంతో 28 (సాలోక్యం) గడిని చేరుకుంటుంది. అలా చేరుకోవడాన్ని 'నిచ్చెన ఎక్కడం' అంటారు. పుణ్యం చేసిన వారికి పుణ్యం దక్కి నిచ్చెనెక్కడమవుతుందని చెబుతారు. అప్పుడు పై పందెం వేసుకునే అవకాశం ఇస్తారు. పై పందెంవల్ల మళ్ళీ నిచ్చెన ఎక్కినట్లయితే మళ్ళీ మరో పై పందెం- ఇలా ఆట కొనసాగుతూ ఉంటుంది.

ఈ పటంలో నిచ్చెనలు ఉన్నట్లుగానే అక్కడక్కడ పాములు కూడా ఉన్నాయి. ఆటకాయ నిచ్చెన పాదం దగ్గరికి వచ్చినప్పుడు పైకి వెళ్ళినట్లే పాము తల దగ్గరికి ఆటకాయ వచ్చినప్పుడు పాము కరిచి/మింగి ఆటకాయ పాము తోక చివరివరకూ కిందికి దిగిపోతుంది. కాగా 26 (ద్వేషం) గడిలో ఉన్నది పాము కరచినప్పుడు దాని తోక ఉన్న 3వ గడికి వచ్చి అక్కడ ఉన్న చిన్న పాము మూలంగా ఆటకాయ పాతాళం చేరుకుంటుంది. ఇట్లు పాముతోక దగ్గరకు రావ్డాన్ని 'పాము మింగడం' అంటారు. ఇక 106వ గదిలో ఉన్న పెద్ద పాము మింగిందంటే ఆటకాయ ఒకేసారి 1వ గడిని చేరుకుంటుంది. చివరకు 121 గడిలో ఉన్న పామును తప్పించుకుని 122వ గడికి ఆటకాయ చేరుకున్నట్లయితే పుణ్యపథంలో పడ్డట్టే.

అలా, ఆ తరువాతనున్న 132వ గడిని దాటి పైనున్న స్వర్గధామన్ని ఆటకాయ చేరుకుంటుంది. అక్కడినుండి చివరివరకూ వెళ్ళి తిరుగుముఖం పట్టి మధ్యనున్న విరాట్ స్వరూపాన్ని చేరుకోవాలి. తిరుగు ముఖం పట్టి, వచ్చేటప్పుడు ఏ పందెంలో సరిగ్గా విరాట్ స్వరూపాన్ని చేరుతుందో ఆ పందెం పడినప్పుడే ఆటకాయ పండినట్లు చెప్పవచ్చును. అంతవరకూ ఆ వరుసలో ముందరికీ వెనుకకూ ఆటకాయను నడుపుతూ ఉండాలి. విరాట్ రూపానికి ఆ వైపూ ఈ వైపూ ఉన్న బొమ్మల్ని ద్వారపాలకులనీ, వారు విరాట్ దర్శనం కాకుండా అడ్డగిస్తూ ఉంటారనీ, అందువల్ల వాళ్ళ చుట్టూ తిరిగిన తర్వాతనే ఆఖరికి విరాట్ దర్శనం అవుతుందని జనశ్రుతి.

వైకుంటపాళి యొక్క సరళత, పోటీలోని చంచల ఉత్థాన పతన స్వభావాలు చిన్నపిల్లలను ఎంతో జ్ఞానం నేర్పుతుంది.

కవిత్వం ఒక ఆల్కెమీ. దాని రహస్యం కవికే తెలుసు. కాళిదాసుకు తెలుసు, పెద్దనకు తెలుసు, కృష్ణశాస్త్రికి తెలుసు, శ్రీశ్రీకి తెలుసు.
తిలక్

శంకరంబాడి సుందరాచారి

శంకరంబాడి సుందరాచారి (1914 – 1977) గొప్ప కవి, "మా తెలుగు తల్లికి మల్లె పూదండ" గీత రచయిత. పద్య కవిత్వం ఆయనకు ప్రీతిపాత్రమైన కవితా ప్రక్రియ. పద్యాలలోనూ "తేటగీతి" ఆయన ఎంతో ఇష్టపడ్డ ఛందస్సు. తేటగీతిలో ఎన్నో పద్యాలు వ్రాసారు. "నా పేరు కూడా తేటగీతిలో ఇమిడింది, అందుకనే నాకది బాగా ఇష్టం" అనేవారు. "మా తెలుగు తల్లికి మల్లెపూదండ" గీతం కూడా తేటగీతిలోనే వ్రాసిందే. ఈ పద్యం ఆయన రచనలలో మణిపూస వంటిది. తెలుగు రాష్ట్ర చారిత్రక, సాంస్కృతిక వారసత్వాన్ని రమ్యంగా వర్ణించిన నాలుగు తేటగీతి పద్యాలు అవి. ఆ రోజులలో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఆ గీతాన్ని రాష్ట్ర గీతంగా గుర్తించి గౌరవించింది.

మా తెలుగు తల్లికి మల్లెపూదండ

మా తెలుగు తల్లికి మల్లెపూదండ
మా కన్నతల్లికి మంగళారతులు
కడుపులో బంగారు కనుచూపులో కరుణ
చిరునవ్వులో సిరులు దొరలించు మా తల్లి ॥ మా తెలుగు ॥

గలగలా గోదారి కదిలిపోతుంటేను
బిరబిరా కృష్ణమ్మ పరుగులిడుతుంటేను
బంగారు పంటలే పండుతాయి
మురిపాల ముత్యాలు దొరలుతాయి ॥ మా తెలుగు ॥

అమరావతీ నగర అపురూప శిల్పాలు
త్యాగయ్య గొంతులో తారాడు నాదాలు
తిక్కయ్య కలములో తియ్యందనాలు
నిత్యమై నిఖిలమై నిలచియుండేదాక ॥ మా తెలుగు ॥

రుద్రమ్మ భుజశక్తి మల్లమ్మ పతిభక్తి
తిమ్మరుసు ధీయుక్తి కృష్ణరాయని కీర్తి
మా చెవులు రింగుమని మారుమ్రోగే దాక
నీ ఆటలే ఆడుతాం నీ పాటలే పాడుతాం

జై తెలుగు తల్లీ! జై తెలుగు తల్లీ!

"డాక్టర్"... అంటే!!

రచన : శ్రీమతి పోగుల (గూడ) విజయశ్రీ

"డాక్టర్ అంటే !!"
తెల్లకోటు... స్టెత్ ధరించి గుర్తొస్తారు
"వైద్యుడు" అంటే ప్రాణదాత అంటారు
'రోగి నాడి' తెలిసి ఉంటారు
ఎంతటి రోగాన్నయినా... దూరం చేస్తారు
రోగుల... 'ఆత్మకథ' వింటారు ఓర్పుగా
జబ్బులకి ఆపరేషన్ చేస్తారు నేర్పుతో
జీవితానికి మరోసారి "ఆశ కల్పిస్తారు"
అదేనేమో వారి "స్నేహబంధం"
ఇదేనేమో వారి (స్వీకరించింది) అనుభవం
చావు... పుట్టుకల మధ్య ఉన్నవారికి,
తేడా లేదు... డాక్టర్‌కి దేవుడికి,
"జీవితాంతం" గుర్తుంటారు వారికి,
సమాజానికి చేస్తారు 'ప్రజాసేవ'
'చిరునవ్వుతో' రోగిని చేరదీస్తారు
అంతా... తనవారని భావిస్తారు
"తగ్గిపోతుందని" ... "అభయమిస్తారు"
అందరి అభిమానాన్ని పొందుతారు
మీ సేవా ధర్మం ... అమూల్యం సుమా !!
మీ ఆదరణ అపురూపం
మంచి... మానవతకు ప్రతిరూపం మీరే
మీ పేషెంట్లే... దానికి నిదర్శనం
కొందరికి... స్నేహ బంధు
అందరికి... అభిమాన బంధు
మరి అందరినీ నిస్వార్థంగా చేరదీస్తారు
అందుకే మీరు అందరికీ ఆరాధ్యులు !!

The scintillating sun

When the morning light glows up it shines like a bulging ball
Reflecting the surface of sauntering waves in the sea with a golden-brown texture swaying across my eyeline
The sun glitters in the glorious gardens like honey poured into the porridge
When witnessing the moist surface in the ground, the soaring sun dries up the moist
In our nostalgic minds the sun illuminates our day filled with joyous and elated memories
The blossoming sun is the greatest joy for any person that is morose and melancholy
The sun glitters its way through the surroundings rapidly
When the sun closes its mouth the picturesque, exquisite, vibrant landscape emerges to my palm as a yellow-brownish brush painted all over it
The sun says its bye to the people and overlaps with the moon like a silhouette formed in the sky.

– Abhay Callur

నాకెందుకులే అనుకుంటే...

రచన : పవన్ ముద్దకుంట

నవమాసాలు మోసి పేగుతెంచి లోకంచూపిన తల్లి
నాకెందుకులే అనుకుంటే
కడుపులోని బిడ్డకు కళ్ళు తెరవని పసిగుడ్డుకు
బతుకులేక పుట్టుక ఉండదు

వెలుగునిస్తున్న భానుడు సూర్యభగవానుడు
నాకెందుకులే అనుకుంటే
చీకటి నిండిన కారుమబ్బులు చాటున
ఈ భూలోకంలో వెలుగు ఉండదు

పండువెన్నెల కురిపిస్తున్న నిండు పున్నమి జాబిలి
నాకెందుకులే అనుకుంటే
కాళరాత్రి కటిక చీకటిలో దారితెలియని ముళ్లబాటలో
కంటిచూపు కనిపించదు

పుట్టెడు బరువు మోస్తున్న పుడమి తల్లి
నాకెందుకులే అనుకుంటే
మనంధనం ఈ జీవనం
ఎంతోకాలం మిగిలి ఉండదు

గాలి తెచ్చి శ్వాసనిచ్చి మనిషికి ఊపిరి అందించే చెట్టు
నాకెందుకులే అనుకుంటే
జీవరాసుల మనుగడకు
ధరణిపై బతుకు ఉండదు

సూర్యుడి చుట్టూ నిరంతరం పరిభ్రమిస్తున్న వసుధ
నాకెందుకులే అనుకుంటే
భూభ్రమణం ఆగిపోయి అల్లకల్లోలంతో
పగలు రేయి అగుపించదు

మబ్బులోంచి వాన తెచ్చి నీరు ఇచ్చే వరుణుడు
నాకెందుకులే అనుకుంటే
గొంతు తడపడానికి నీటిచుక్క లేక
ఎండిన నాలుకతో చావు తప్పదు

నష్ట కష్టాలలో వున్న ఈ అందమైన అష్టలక్ష్మి
నాకెందుకులే అనుకుంటే
కనిపెంచుకున్న పిల్లల జీవితంలో
భవిష్యత్తు కానరాదు

మీకు తెలుసా?

శ్రీశ్రీ గారి అసలు ఇంటి పేరు "పూడిపెద్ది". శ్రీరంగం సూర్యనారాయణకు దత్తుడగుట వలన ఇతను ఇంటిపేరు "శ్రీరంగం" గా మారింది.

సాగాలి ముందుకు

రచన : వడ్డాది నాగిని

పలికితేనే తేనెలూరు నా తెలుగు భాష
సంభాషిస్తే చవులూరు తేట తెలుగు భాష

వేమన పద్యాలతో, సుమతి శతకాలతో
సామాన్యునికందించిన గిడుగు వారి కృషి

మిత్ర లాభ, మిత్రభేద చక్కని కథలతో
యతి ప్రాసలఛందస్సు అలంకారాలతో

నూతన పదాలతో కూడిన తెలుగు వెలుగు
మసకబారుతోంది నానాటికి చీకటి మరుగున

అమ్మ పాలవంటిది నా మాతృ భాష
నాన్న మురిపెం లాంటిది నా తెలుగు భాష

క్రమశిక్షణ, నడవడిక నేర్పేది మాతృ భాష
భావ ప్రకటన అలవరిచేది తల్లి భాష

పర భాషా ప్రభావం పడనీయకుండా
కాపాడుకుంటూ ఉందాం అండగా

మన సంస్కృతి సంప్రదాయాలనిధిని
అందిద్దాం భావితరాలకు పెన్నిధి గా

మన భాషా మూలాలు మరుగున పడకుండా
అభివృద్ధి బాటలో మనం సాగాలి ముందుకు....

మీకు తెలుసా?

శ్రీశ్రీ రచనా వ్యాసంగాన్ని తన ఏడవ ఏట ప్రారంభించారు. అందుబాటులో ఏదుంటే అది – కాగితం గాని, తన సిగరెట్ ప్యాకెట్ వెనుక భాగంలో గాని రాసేవారు.

భలే ఉన్నారండీ మీరు .... జోహార్లు!

రచన : వంశీకృష్ణ పాలకొల్లు

పొగ రాకుండా కదిలే కార్లు
మట్టి లేకుండా పెరిగే పైర్లు
ఆకాశాన్ని తాకే అంతస్తుల చివర్లు
ఎండని దాచుకునే లాంతర్లు
సాగరాల కింద రాదార్లు
కనిపించని నాణెం కొన్ని వేల డాలర్లు
పన్లన్నీ చేసిపెట్టే మర సహాయకార్లు
కృత్రిమ మేథా వాలంటీర్లు
అంగారకుడి దాకా షికార్లు
అక్కడే ఇల్లంటూ కొసర్లు

భలే ఉన్నారండీ మీరు .... జోహార్లు!

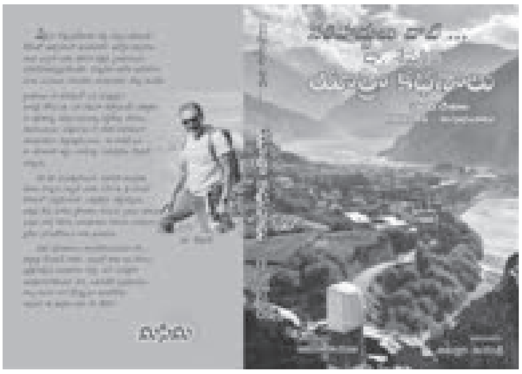

సరిహద్దులు దాటి

అనువాదం : అట్లూరి జయశ్రీ & ప్రొఫెసర్ యం. ఆదినారాయణ

ఇదే సంవత్సరం (2023)లో డిసెంబరు నెలలో విడుదలైన మరొక యాత్రా సాహిత్య గ్రంథం. ఇలా ఒక సంవత్సరంలో రెండు పుస్తకాలు తేగలగటం అసాధ్యమైన పని. యాత్రా సాహితీ చరిత్రలో ఇలాంటిది ఎప్పుడూ జరగలేదు. శేషగిరి వంద దేశాల్లో తిరిగాడు కాబట్టి వాటిని ఒక పుస్తకంగా తేవటం కుదిరే పనికాదు. అందువలన వాటిని ఒక పది భాగాలుగా అయినా తీసుకురావాలనే ఆలోచనతో 'యాత్రా కథనాలు – వంద దేశాల అందాలు – అనుభవాలు' అనే సబ్ టైటిల్ కూడా అమర్చటమైంది. దీని ప్రకారం చూస్తే శేషగిరి గ్రంథమాల అని ప్రత్యేకంగా ఒక సిరీస్ ని కూడా తేవాలి అనిపిస్తుంది.

ప్రపంచ దేశాల యాత్ర అంటే ఎంతో ఖర్చుతో కూడుకొన్న పని, సరైన సమయం దొరకాలి. ఆరోగ్యం అనే మహాభాగ్యాన్ని మన చేతిలో ఉంచుకోవాలి. వివిధ రకాల మనుషులతో కలిసి పోగలిగే తత్వాన్ని అలవరచుకోవాలి. మంచీ–మర్యాదా నేర్చుకోవాలి. త్వరగా నిర్ణయాలు తీసుకోగలగాలి. ఎంతో ఓపిక ఉండాలి. ఎల్లవేళలా వేయి కళ్ళు పెట్టుకుని పరిసరాల్ని గమనిస్తూ వెళ్ళగలగాలి. సమయస్ఫూర్తి ఉండాలి. నిద్ర పోతున్నా, మెలకువగానే ఉండగలగాలి. ఈ జాబితాకి అంతులేదు.

ఇన్ని లక్షణాలు ఉన్న వ్యక్తి మాత్రమే ప్రపంచాన్ని తన సొంత ఊరులాగా భావించి కళ్ళు మూసుకొని హాయిగా చూడగలడు.

పదమూడు అధ్యాయాల్లో అమర్చిన ఈ భాగంలో తొమ్మిది దేశాల్లో చేసిన ప్రయాణాలు ఎంతో పద్ధతిగా, ముచ్చటగా మనకి అందించాడు శేషగిరి. Hats off!

తెలుగు రచయితలకి, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉన్నవారికి ఊహించనంత దూరాన ఉన్న ప్రదేశాల గురించి చదవటానికి ఎవరికీ సాధ్యపడలేదు. నేను చూడగలిగింది చాలా తక్కువ. శేషగిరి కళ్ళతో దాదాపు సంపూర్ణ ప్రపంచ యాత్ర మనం చూడగలం. వారి కళ్ళద్దాలు మనకి అందిస్తే చాలు.

ఈ దశాబ్దం చివరికి వారి నుండి దాదాపు ఇరవై గ్రంథాలు రావాలని నా కోరిక. అలాంటి అవకాశం అక్కడ ఉంది. ఒకప్పుడు పుస్తకాల షాపుల్లో యాత్రా గ్రంథాల కోసం అడిగితే 'ఎక్కడో ఉండాలి' అనేవారు. ప్రస్తుతం మాత్రం 'ఈ రెండు ర్యాకులూ యాత్రా సాహిత్యమే' అంటూ సంతోషంగా పాఠకులకు అందుబాటులోకి తేగలిగారంటే ఈనాడు యాత్రా రచనలు ఎక్కువ కావటమే కారణం.

భారతదేశంలో యే రాష్ట్రంలో కూడా లేని రీతిలో, ఎంతో వైవిధ్యంగా యాత్రా రచనలు చేయబడుతూ ఉంది ఒక్క తెలుగు భాషలోనే అనటంలో యే మాత్రం సందేహం లేదు.

ఉద్యోగాలు చేస్తున్న సమయంలో తీరిక లేక రిటైర్ మెంట్ పూర్తయ్యాక, తీరిగ్గా ఇలాంటి ప్రపంచ యాత్రా గ్రంథాలను సంపాదించి రామాయణం, భారతం చదివినట్లుగా జన్మ సార్థకం చేసుకోవచ్చు. ఎలాగూ మనకు గూగుల్ మీడియా ఉంది. ఈ రెంటినీ కలుపుకొని ఎన్ని యాత్రలు చెయ్యచ్చు. యువకులు స్ఫూర్తి పొందవచ్చు. పండితులకి రిఫరెన్స్ గ్రంథాలుగా పనికి వస్తాయి. శేషగిరి తన అనుభవాల్ని మన అనుభవాలుగా మార్చివేసేందుకు చేసిన ప్రయత్నాల ఫలితమే ఈ యాత్రా గ్రంథమాల.

ఇదొక గొప్ప అవకాశం. యే తెలుగు పాఠకుడు కూడా దాన్ని వదులుకోవటానికి ఇష్టపడరు. 'ఊహలకందని మొరాకో' వెయ్యి కాపీలు 10 నెలల్లోనే పాఠకుల చేతుల్లోకి వెళ్ళిపోయాయి. వీరి సాహిత్యం తెలుగు వారికి ఎంతో ప్రియంగా మారింది అనటానికి ఇంతకంటే సాక్ష్యం ఎందుకు?

మొదటి అధ్యాయంలోని పాకిస్తాన్ యాత్రలో లాహోర్ దర్శనం జరుగుతుంది. అక్కడ ఉన్న అనార్కలీ సమాధి, ఖేర్వా ఉప్పు గనుల గురించి, తక్షశిల విశ్వవిద్యాలయం, అందమైన ఖాగాన్ లోయ, మొహంజోదారో గురించి ఎన్నో నూతన విషయాలు అందించారు. సుక్కుర్ లోని ఒక డాక్టర్ రోజుకి వందమంది రోగులని చూస్తాడట. సుక్కూర్ డాము వద్ద తన తండ్రి గురించి తలచుకోవటం నాకు బాగా నచ్చింది. సింధూ నాగరికతలో ప్రాచీన కట్టడాలని చూసే అదృష్టం భారతీయులకి దొరకటం దుర్లభం. అది రచయితకి దక్కింది. మనమూ దక్కించుకోగలిగాం.

రెండో అధ్యాయంలో స్పెయిన్ లో జరిగిన ఒక సైకియాట్రిస్ట్ సమావేశానికి వెళ్ళినప్పుడు ఆ దేశంలోని గొప్ప చారిత్రిక కట్టడాలనీ, ప్రకృతినీ, స్థానికుల సాంప్రదాయ ఆహారపు అలవాట్ల గురించీ ఎంతో వివరంగా చర్చించాడు. కొలంబస్ తన యాత్ర మొదలుపెట్టే ముందుగా సేగోవియా కోటలోని రాజదంపతులు ఇసాబెల్లా, ఫెర్డినాండ్ లను 1492వ సంవత్సరంలో కలిసిన సందర్భాన్ని గుర్తు చేసుకోవటం ఎంతో బాగుంది. ఐబీరియన్ పంది మాంసాన్ని గురించి, దాని ఆహారం గురించి ప్రత్యేకమైన అధ్యయనం చేయడం గొప్ప విషయం.

ఇథియోపియా దేశంలోని మానవజాతి మూలాల గురించి కొన్ని అద్భుతమైన విషయాలు మనకి తెలియజేయటానికే అక్కడికి వెళ్ళారా అనిపించింది. ఒక సైన్సు విద్యార్థిగా, పరిశోధకుడిగా తన విశ్వరూపాన్ని చూపించటానికి అవకాశం వస్తుంది.

ఆర్క్ ఆఫ్ కొవనేంట్ గురించిన కొత్త విషయాలు, భూగర్భంలో

తొలచబడిన చర్చీల గురించి ముచ్చటించటం, లూసీ అవ్వ గురించి, అడ్డిస్ అబాబా లోని మేర్కాజ్ శాంతా గురించి, హోలీ సెల్సియస్ చక్రవర్తి జీవితం లాంటి ఎన్నో మనసు దోచుకునే విషయాలను తెలియజేశాడు. మరీ ముఖ్యంగా ఇథియోపియా వారి కాఫీ గురించి ఒక వ్యాసాన్నే అందించారు. మన నోరు ఊరించారు.

ఆక్సుం లో ఒక రాత్రంతా నిదుర లేకుండా గడిపిన సందర్భం, చర్చీల పాటల హోరుతో తలనొప్పి తెచ్చుకోవటం నాకు నవ్వు తెప్పించింది. అలాంటి అనుభవం నాకు బ్రెజిల్ లో కూడా జరిగింది.

'లాలిబెలా' అంటే తేనె తినేవాడు అని తెలుసుకోవటం బాగుంది. భూగర్భంలో తొలచిన పదకొండు చర్చిలని నిర్మించింది ఈ లాలిబెలా చక్రవర్తి ఆ ప్రజలకు దైవంతో సమానం. 13వ శతాబ్దం నాటి ఆ అద్భుతాన్ని ఎనిమిదవ అద్భుతంగా లెక్కవేశారు.

కిలిమంజారో అనే పర్వతాన్ని ఎక్కటం ఒక నిజమైన సాహస యాత్ర. ఆఫ్రికాలోని టాంజానియా దేశంలో ఉన్న నిద్రావస్థలో ఉన్న అగ్ని పర్వతం. ఈ పార్వతారోహణం కోసం తన మిత్రులు 13 మంది కలిసి ఏర్పాటు చేసుకొన్న ప్రయాణం ఇది. దీని ఎత్తు సాధారణంగా ఆరు కిలోమీటర్లు ఉంటుంది. మన తిరుపతికి ఆరు రెట్లు ఎక్కువ ఎత్తులో ఉందని రచయిత స్వయంగా రాశాడు. 2019 వ సంవత్సరం జనవరి 25వ తేదీన వీళ్ళందరూ బయలుదేరిపోయారు. ఆ మార్గంలో తానూ 'స్లీపింగ్ బ్యాగ్'లోకి దూరినపుడు బతికి ఉండగానే 'శవపేటికలో చుట్టపెట్టిన మమ్మీ' లాగా ఉన్నాననిపించింది అనుకొంటాడు శేషగిరి. కిలిమంజారో అంటే 'పక్షులకు అసాధ్యమైనది' అనే అర్థం చెప్పారట స్థానికులు. ఈ ప్రయాణంలో రచయిత చేసిన ప్రాకృతిక వర్ణనలు హృదయానికి హత్తుకుపోతాయి. హిమనీనదపు దృశ్యాలు ఒక అధివాస్తవిక అనుభూతిని కలుగజేస్తున్నాయి అంటాడు. 'కిలి మంజారో యాత్రలో ఇది నా ఆఖరి నిర్వాణం' అనే స్థిరమైన నిర్ణయానికి వచ్చేస్తాడు. ఆయనలో ఆత్మపరిశీలనకు, తత్వ చింతనకు అవకాశం లభిస్తుంది.

సూడాన్ దేశపు ప్రయాణం 2017వ సంవత్సరంలో జరుగుతుంది. తన విద్యా సంబంధమైన ఉపన్యాసం ఇవ్వటానికి వెళ్ళినపుడు ఖోర్తుం నగరాన్ని చూడటం జరుగుతుంది. అక్కడ తెలుపు, బులుగు నైలు నదుల కలయికని దర్శించుకోవటం నిజంగా అదృష్టమే అనిపించింది.

ఆక్స్ ఫర్డ్ నగరాన్ని ఎన్నిసార్లు చూసినా విసుగుపుట్టదు అనేది శేషగిరి నమ్మకం. అదొక గొప్ప విద్యాసంస్థ కావటం, ఎంతో నిశబ్దంగా ఉండే ఆ వాతావరణం, మేధావుల రాకపోకలు, ఎంతో విలక్షణమైన వాస్తు నిర్మాణాలతో విలసిల్లిన ఆ భవన సముదాయాలు ఎవ్వరికైనా మాటిమాటికీ చూడాలనిపిస్తుంది.

అక్కడ ఉన్న 'రోడ్స్ బిల్డింగ్' దాని చరిత్ర, రోడ్స్ ఫెలోషిప్, దాని చరిత్ర ఎంతో వివరంగా వర్ణించాడు. దీనిద్వారా సంవత్సరానికి 80 మంది అంతర్జాతీయ విద్యార్థులకి ఆక్స్ ఫర్డ్ లో ఉచితంగా చదువుకోవటానికి అవకాశం ఉంది.

ఏథెన్స్ ప్రయాణం విభిన్నంగా ఉంటుంది. తన కవల పిల్లల పుట్టిన రోజుని ఏథెన్స్ లో జరుపుకోవటానికి చేసిన ఫ్యామిలీ ట్రిప్ ఇది. ఎక్రోపోలిస్ కొండ మీద ఉన్న ఆలయాలు, వాటి ప్రాచీన చరిత్ర, పార్థేనాన్ ఆలయం, వాటి కళాత్మక వివరాలు ఎంతో విజ్ఞానాన్ని కలుగచేస్తాయి. 2019వ సంవత్సరంలో చేసిన ఈ యాత్రలో తన పిల్లలు ఎంతో ఆనందంగా గడపడంతో కడుపు నిండిపోతుంది. తండ్రిగా వారికోసం కూడా తన సమయాన్ని వెచ్చించగలిగినందుకు మరింత సంతోషపడతాడు శేషగిరి. అగోరా అని పిలువబడే మార్కెట్ ప్రదేశంలో ఉన్న చిన్న మ్యూజియం, హెఫీస్తాన్ దేవుడి గురించిన వివరాలు ఎవ్వరినైనా సరే చరిత్ర పుటల్లోకి తీసుకెళ్లగలవు.

ఫిడల్ కాస్ట్రో, చేగువేరా లాంటి విప్లవకారుల గురించీ, పొగాకు చుట్టలు, డాన్స్, సంగీతాల గురించీ తెలుసుకొంటాం. అలాగే మొహితో, దైకిరి లాంటి కాక్ టైల్స్, సాల్సా నాట్యం గురించి, మరెన్నో కుతూహలాన్ని రేకెత్తించే సంఘటనల వివరాలు ఉన్నాయి. ఈ యాత్ర జరిగింది 2009వ సంవత్సరంలో. ఇక్కడి డాక్టర్లు రాత్రిపూట హోటల్స్ లో పనిచేయటం గురించి తెలిసినప్పుడు వారి ఆదాయం తక్కువని తెలుసుకొంటాం. ఇలాగా వెయిటర్లుగా ఉంటేనే ఎక్కువ ఆదాయం వస్తుందని విన్నపుడు మరీ ఎక్కువగా ఆశ్చర్యపోవాల్సి వస్తుంది. ఇవన్నీ క్యూబా దేశపు ఆర్థిక పరిస్థితుల్ని తెలియజేస్తాయి.

అక్కడ ఒక పార్క్ లో రవీంద్ర నాథ్ టాగోర్ విగ్రహాన్ని చూసినపుడు శేషగిరి ఆనందానికి హద్దులు ఉండవు. తనకి ఉన్న ఆహారపు అలవాట్లను గురించి నిర్మొహమాటంగా రాయగలగటం ఒక వింత. జలపుష్పాల్లో మరీ ముఖ్యంగా 'లాబ్ స్టర్'ని ఆస్వాదించటం ఆయనకి ఇష్టం. స్థానికులు రోజంతా ఆటపాటలతో తమ సమయాన్ని గడుపుతూ, హాయిగా పాడుకొంటూ, తిరుగుతూ ఉండే క్యూబా ప్రజలని చూస్తే తప్పకుండా అసూయ పుడుతుంది. అలాగా మనకూ చేద్దామనిపిస్తుంది.

ఆస్ట్రియాలోని వియన్నా అనుభవం అన్నిటికన్నా సౌందర్యవంతంగా ఉంటుంది. మరీ ముఖ్యంగా బీథొవెన్, మొజార్ట్ లాంటి సంగీతజ్ఞుల గురించి ఎంతో అనుభవపూర్వకంగా రాసిన విషయాలు మనల్ని మరో లోకాల్లోకి తీసుకుపోతాయి. . బీథొవెన్ చివరి దశలో బధిరుడు అయిపోవటం ఒక విచిత్రం. గొప్ప సింఫనీలను రచించి, వాటిని స్వయంగా వినటానికి అవకాశం ఉండదు. బీథొవెన్ వియన్నాలో 35 సంవత్సరాలు జీవించటం లాంటి విషయాలన్నీ 19వ డిస్ట్రిక్ట్ లో ఉన్న ఆయన మ్యూజియంలోనూ ఉంచటంతో అక్కడికి ప్రత్యేకంగా టాక్సీలో వెళ్లి రావటం శేషగిరి కళా హృదయాన్ని సాక్షాత్కరింపజేస్తుంది.

బీథొవెన్ కి గురువు మొజార్ట్ గురించీ, అతడి త్వరిత మరణం గురించి ఆలోచించుకొంటూ వియన్నా వీధుల్లో తిరుగుతాడు. తనకు దొరికిన 'హోఫీ' అనే సిటీగైడు సహాయంతో నగరమంతా తిరిగి స్థానిక ఆహారాన్ని ఆస్వాదించగలుగుతాడు. ఆ విధంగా నాష్ అనే మార్కెట్ కి చేరుకొని బహుళజాతి సంస్కృతుల్ని ఆకట్టుకొనే ఆహారపానీయాలను రుచి చూడటంలో ఆనందిస్తాడు. ఒకచోట స్థానికులు తయారుచేసిన వీజేల్ గర్గర్ అనే బీర్ ను కూడా రుచి చూడగలుగుతాడు.

140 సంవత్సరాల నుండి నడపబడుతున్న కెఫే సెంట్రల్

భవనాన్ని ప్రపంచస్థాయి మేధావులు ఎందరో దర్శించినట్లుగా చరిత్ర చెబుతూ ఉంది. అలాంటి హొటల్లో వీనర్ స్నిట్జల్ అనే మటన్ కట్ లేట్ ని కూడా ఆస్వాదించటం పూర్తవుతుంది. ఇది తప్పనిసరిగా గొప్ప అనుభవమే.

వియన్నాలో ఉన్న సిగ్మండ్ ఫ్రాయిడ్ గృహానికి వెళ్లి కొన్ని కొత్త విషయాలు తెలుసుకొంటాడు. ఇది ఎంతోమంది యాత్రికులను ఆకర్షిస్తూ నగరానికి కొంత ఆదాయాన్ని కూడా అందిస్తూ ఉంది. ఫ్రాయిడ్ ఉపయోగించిన 'ఫ్రీ అసోసియేషన్' ప్రక్రియతో రోగి ఒక మంచం మీద పడుకొని మనసులో వచ్చిన భావాలను స్వేచ్ఛగా వెల్లడి చేయటం వలన రోగ మూలాలను తెలుసుకొని రోగ నిర్ధారణ, నిర్మూలన కూడా చేసిన విషయాన్ని వర్ణించటం మనల్ని ఆకట్టుకుంటుంది.

'సరిహద్దులు దాటి' అనే ఈ గ్రంథంలో ప్రపంచవ్యాప్త ప్రయాణాలను గురించి మాత్రమే కాక తన మనసులోని అభిప్రాయాలను బాహాటంగా వ్యక్తం చేయటం జరుగుతుంది.

ఇలాంటి యాత్రా గ్రంథాలు శేషగిరి ద్వారా మరిన్ని రావాలని, వాటి ద్వారా ఎంతోమంది యువ యాత్రికులు స్ఫూర్తివంతులు అవ్వాలని, తద్వారా తెలుగులో ఒక యాత్రా సాహితీ సామ్రాజ్యం విలసిల్లాలనీ మనసా, వాచా, కర్మణా కోరుకొంటాను. కథలు, నవలలు ఉన్నంత సంఖ్యకి సమానంగా యాత్రా సాహిత్యం కూడా ముద్రింపబడాలి, దానికోసం ప్రతి రచయితా తన వంతు కృషి జరిపి జగద్దర్శనానికి ముందడుగులు వేస్తారని ఆశిస్తాను.

ఆది తలపు

రచన : డా. మూర్తి జొన్నలగెడ్డ

ఆకాశమంత కన్నె ఆశల్లో
మినుకుమనే వలపు తారల్లా,
సందె చీకట్లలో
సన్నజాజి పందిళ్ళలో
తళుకుమన్న పూలను
సుతారంగా నే త్రుంచి,
అమ్మ కట్టిన మాలను
తన చేతనుంచి,
కన్నె కలలను
సాకారం చేసిన
రాకుమారుడనైనాను

పూలను నేనేరుకొచ్చినా,
మల్లియల మాలగ మార్చిన
సొగసైన కూర్పు
ఆ తల్లి ప్రేమానుబంధం
ఆ మాతృ ప్రకృతి,
ప్రకృతి మాత వలె
తారతమ్యాలెంచని రీతి.
ఆ ముగ్గురి సాంగత్యంతో,
మల్లెల సుగంధమంటి,
మనసున్న మారాజునైనాను

ఆ ముగ్గురమ్మల మూలపుటమ్మ
అనంత విశ్వపు ఆది తలపు కదు సుమ్మ!
రాకుమారుడను, మారాజుగ చేసిన
ఆ సామ్రాజ్ఞికి, సామంతుడిగా
సార్థకమే మరి నా జన్మ!

మీకు తెలుసా?

ప్రగతి వారపత్రికలో ప్రశ్నలు, జవాబులు (ప్రజ) అనే శీర్షికను శ్రీ శ్రీ నిర్వహించారు. పాఠకుల ప్రశ్నలకు సమాధానాలిచ్చే శీర్షిక అది. చతురోక్తులతో, శ్లేష లతో కూడిన ఆ శీర్షిక బహుళ ప్రాచుర్యం పొందింది.

(ఆది తలపు కవితపై వ్యాఖ్యానం–
ప్రియురాలు/భార్య, తల్లి, ప్రకృతి ఆ విధంగా తనను ఆదరించి, తన వృద్ధికి తోడ్పడడానికి కారణం (మూలపుటమ్మ) అనంత విశ్వపు ఆది తలపు (ప్రేమ) కదా, ఆ ముగ్గురమ్మల ద్వారా తన లోనికి ప్రవహించి తనను మనసున్న మారాజును చేసిన ఆ ప్రేమ అన్న భావనకు సామంతుడిగా ఉన్నా, తన జన్మ ధన్యమే అని కవి హృదయం. వేర్వేరు పాఠకులకు ఇంకనూ అనేక భావాలు స్ఫురించవచ్చు)

అసలు ప్రతి యింట్లో వంట గది ఉన్నట్లే, ప్రతి యింట్లో ప్రత్యేకించి పుస్తకాల గది ఉండాలి.

శ్రీ గుంటూరు శేషేంద్ర శర్మ

An Authentic and Vivid Account of Girls' Lives in Indian rural household:

Letters in the Sand

"A novel by Hema Macherla. Introduction : B Rama Naidu, London"

A novel written inspired by real life events.

An authentic and vivid account of girls' lives in Indian rural household.

India got independence long time ago but Kiranmayi (Kiri) was still fighting for her independence. The story will take us to 1970s rural Indian village. It is a story about a 10-year-old protagonist, born in a reasonably wealthy family where in an education was forbidden for girls. This child, Kiri's only plea was just to get education either at home or at school, but both were denied even though her father was a teacher. Ironically though, the deity for the education they worshiped is a female, the goddess Saraswathi. Worshiping hundreds of mother goddesses is a ritual in every village and town in India. The country is portrayed as a Mother India. Probably no country can beat India about 'patronizing' women. Sadly dowry related domestic violence and deaths and female foeticide are still common India.

The novel's timeline is set in 1970-80s. It was a turbulent decade for the 23-year-old young India which got independence in 1947 and becomes the backdrop for the story. Rural population was about 80% and national poverty rate was about 60%. Unemployment was about 10%; 60% population were living below poverty line. Female literacy was 22% against 46% of boys. Rural employment has been predominantly seasonal.

Legendry Bengali directors such as Satyajit Ray's and Mrinal Sen's classical film dramas, films like 'Roti, Kapada aur Makhan' (food, clothes and shelter), Slogans like 'Garibi Hattavo' (remove poverty) aptly reflected post independence India's rural and urban lives.

The Young India was undergoing a massive economic transformation which created social-political conflicts. The newly emerging educated classes with liberal and radical views challenged the existing value systems, ignited extremism and a new word 'Naxalite' entered the English dictionary. Modern India was fighting an enemy within and outside in all fronts.

The author skilfully intertwines this social, economic and the gender inequality backdrop with the characters' life journey. Kiranmayi was born in the middle of this perfect storm. After all Kiranmayi wanted to read and write. She was denied this constitutional right by her own family. It was every family's deliberate choice to provide education to boys but to groom the girls into obedient housewives to produce preferably male children. It is the combination of the solidified religious conservatism in the name of traditions/ customs and economic factors.

There was a constant struggle and Kiranmayi fought against an enemy within. Who was the enemy, who were the perpetrators? Was it her father, an autocratic ruler or benevolent dictator? Who were the victims? Was it his subjects or citizens of the kingdom of family? As Aristotle said more than 2000 years ago "the government of a household is a monarchy, since every house is governed by a single ruler... husbands exercise a republican government over their wives and monarchical government over their children, and that they exhibit political office over slaves and royal office over the family in general.'

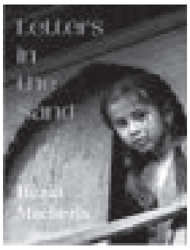

Many forms of domestic violence against women had been socially acceptable until recently. Not even girls' parents, nor any state agency would intervene unless a dowry death or near death incidents occured. Living in such an extreme situation, Kiranmayi speaks to the reader about what happened in her life in the next 10 years (or... Kiranmayi takes the readers with her into her next ten years of life). It is a visual feast to a reader how she fought with enemy within and outside which culminated in climactic battle; every sentiment and emotion was captured beautifully in this real struggle for love, care, hope and freedom.

In her original style the author deals very sensitively but very firmly with the social and tradition issues in this fast running and gripping story.

Letters in the Sand is the 3rd novel by Mrs. Hema Macherla. It is the most authentic account of a girl's life inside a conservative rural household. Author has skilfully re- created a period socio-political drama in the style of social realism. Every chapter is well scripted as if it was written for a TV drama.

(About the Author: Mrs. Hema Macherla lives in London. Hema published three books in English with Linen Press in UK: Breeze From The River Manjeera, Blue Eyes and Letters In The Sand. All three have been bought by the Paris-based publishers, Mercure De France. The third novel 'Letters in the Sand' has been translated into French this year. Its English version was published in 2022. Hema is currently working on her fourth novel.

Hema has also written 25 short stories and published numerous articles in Indian magazines.

Hema is a born storyteller. She draws on stories her grandmother told her and the life events happening around her. All of her novels are based on true events and readers find them very captivating from start to finish.

Hema's novels are showcased in many book festivals across the UK, US, France and Spain. She gave talks on her novels, appeared on BBC TV and gave radio interviews in the UK, and TV interviews in India. Various articles featuring her writings were published in national papers in the UK and India.

Hema conducts creative writing workshops for the writers in association with local libraries.

TAL conveys her very best wishes for her inspirational writing journey and hopes to see many more writings from her in future)

అన్వేషణ

రచన : చలపాక ప్రకాష్

కథ

ఒకప్పుడు సాహిత్య సభ అంటే చుట్టుప్రక్కల ఊర్ల నుండి వందలాది మంది ప్రేక్షకులు వచ్చేవారు. కాని టీ.వీ.లు, సెల్‌ఫోన్ల పుణ్యమాని నేడు పట్టుమని ఇరవై మంది కూడా సభలకు రావట్లేదు. అదీ కవి సమ్మేళనం అయితేనే కవితలు చదివేవారి సంఖ్య అది. లేకపోతే మైకు సెట్టువాడు, హాలు క్లీనింగ్ వాడూ, సభ నిర్వహకుడు, అతిధులు తప్పించి ప్రేక్షకుడనేవాడే కరువు. ఇటువంటి పరిస్థితిని చూసి దిగులుగా తలపట్టుకూర్చున్నాడు ఒకానొక సాహితీ సంస్థ నిర్వహకుడు. అది చూసి అటుపోతున్న ఒక హాస్యరచయిత "ఏమిటండి గురువుగారూ! ఏదో కొంపలు అంటుకుపోయినట్లు అంత దిగాలుగా తలపట్టుకొని కూర్చున్నారు?" అడిగాడు. కారణం చెప్పాడు నిర్వాహకుడు విచారంగా.

"దానికే అంత దిగాలు పడిపోతే ఎలా?.. భవిష్యత్తులో కార్యక్రమాలు ఎలా చేస్తారండీ"

"మరి ఏం చెయ్యమంటావు... సాహిత్యరంగాన్ని ఉద్ధరిద్దామని వేలకువేలు ఖర్చుపెట్టి సభలు నిర్వహిస్తుంటే జనం రాకపోతే ఎలా?"

"దానికి ఏదో ఒక ఉపాయం ఆలోచించి జనాన్ని రాబట్టగలగాలిగాని అలా దిగాలు పడిపోతే ఎట్టా" ఎటకారంగా నవ్వాడు ఆ హాస్య రచయిత.

"బాబ్బాబు! అదేదో ఉపాయం నీదగ్గరుంటే చెప్పి పుణ్యం కట్టుకోకూడదయ్యా" అభ్యర్థించాడు నిర్వహకుడు.

కాసేపు ఆకాశంలో తలదూర్చి ఆలోచించి.. టక్కున ఏదో స్ఫురించినట్లు నవ్వుతూ "అలగలగే... ఐతే దానికి కొంత ఖర్చు పెట్టవలసి వుంటుంది" చెప్పాడు హాస్యరచయిత.

"దానికేం భాగ్యం..! ఎలాగో నా జేబులు ఖాళీ అయిపోతున్నా దాతల దగ్గర కూడా వసూలుచేసి మరీ కార్యక్రమాలు చేస్తాన్లేండి" అని చెప్పి ఆత్రంగా ఉపాయం గురించి ఆరా తీసాడు.

గోడలకి చెవులుంటాయి... అసలే ఎవ్వరికీ రాని సూపర్ ఆలోచనిది" అంటూ రహస్యంగా నిర్వహకుడి చెవిలో గుసగుసగా ఏదో చెప్పాడు.

అంతే! నిర్వహకుడి మొహంలో ఆనందం తాండవించింది. "భలే భలే మంచి ఆలోచన.. నాకెందుకు తట్టలేదు చెప్మా" అనుకుంటూ వచ్చే నెల నిర్వహించే 'నెలనెలా సాహిత్య వెన్నెల' కార్యక్రమ నిర్వహణకు సిద్ధమయ్యాడు.

ఎప్పుడూ ఏదో సాహిత్య కార్యక్రమాలు చేస్తుండే ఆ నిర్వహకుడు, ప్రతి నెలా క్రమం తప్పకుండా ఏదో ఒక విషయం మీద కవి సమ్మేళనం నిర్వహిస్తూనే ఉన్నాడు. దానికి కారణం, సాధారణ కార్యక్రమాలకు జనం రాకపోయినా కవి సమ్మేళనాలకైనా కనీసం కవితలు చదివే కవులన్నా ఎక్కువ సంఖ్యలో వస్తారని ఆశ. మొదట్లో కవితలు చదివే కవులు బాగానే వచ్చేవారు. అయితే కవులు తమ కవితలు చదివిన వెంటనే సభలోంచి వెళ్ళిపోయేవారు. చివరికి ఒకరో ఇద్దరో ప్రేక్షకులు తప్ప జనం ఉండేవారుకాదు.. కాని రాను రాను కవితలు చదివి చదివి విసుగుపుట్టి... వాళ్ళు కూడా రావడం తగ్గించేసారు. చివరికి దిగులుతో మంచం పట్టేలా ఉన్న ఆ నిర్వహకుడికి ఈ హాస్యరచయిత చెప్పిన చిట్కాతో సాహిత్య రంగాన్ని ఉద్ధరించెయ్యగలమనే ఎక్కడాలేని, ఆశ మళ్ళీ చిగురించింది.

ఆ నెల కవిసమ్మేళన సభ మొదలైంది. ప్రతి నెలా సభ ప్రారంభ సమయానికి గంట తరువాత గాని వచ్చేవారు కాదు కవులు. అయితే ఈసారి నిర్వహకుడు ముందుగానే కొత్తగా ఓ ప్రకటనని ప్రకటించాడు. అది ఏమిటంటే సభ ప్రారంభానికి ముందు 'తేనేటి విందు కలదు' అని. అంతే! ఆ నెల సభా సమయానికి ముందే కవులు, వీక్షకుల సంఖ్య గణనీయంగా పెరిగిపోయింది. ఆ జనాన్ని చూసి నిర్వహకుడికి ఎక్కడాలేని ఆనందం కలిగింది. మళ్ళీ నెల రెట్టించిన ఆనందంలో 'అల్పాహారం' అని కూడా ప్రకటించి ఇడ్లీ, దోశె, ఉల్లిదోశ, మసాలా దోశ, ఉతప్పం, ఉప్మా, చక్కెరపొంగలి, పులిహోర, పెరుగు ఆవడలతోపాటు నంజుకు సాంబారు, చెట్నీ.. ఇలా అనేక రకాలైన అల్పాహారాలతోపాటు కాఫీ, టీ, అరటిపళ్ళు, చక్కెరకేళి వంటి పళ్ళతో సైతం కడుపు విందు చేసేవాడు. తమ ఇళ్ళల్లో కూడా ఇన్ని రకాలు వండమన్నా వండని వంటకాల రుచులను మరిగిన కవులు, వీక్షకులు తండోపతండాలుగా ప్రధానంగా వీటి కోసమే రావడం ప్రారంభించారు. కవుల సంఖ్య పెరుగుతోంది గాని, కవిత్వం పలుచనైపోతోంది. కొందరైతే కవులు కాని కొత్త కవులు కూడా అక్కడికక్కడే చెత్తకాగితాలపై కవితలు రాసేసి కవుల అవతారమూ ఎత్తేస్తున్నారు. మొదట్లో అల్పాహారం సేవిస్తున్నారు. కవితలు చదువుతున్నారు. చదివిన వెంటనే తమ ఇళ్ళకు పోతున్నారు. అయితే ఎప్పటిలాగా చివరికంటా ఎవ్వరూ ఉండటం లేదు. ఇదే విధానం ప్రతినెలా సభలో జరుగుతూ ఉండడంతో మళ్ళీ ఏం చేసి జనాన్ని సభ చివరికంటా ఉంచేలా చెయ్యాలో ఆలోచనల్లో పడ్డాడు నిర్వహకుడు. ఎంత ఆలోచించినా తనకైతే ఏ ఉపాయమూ తట్టలేదు. అలాంటప్పుడు గతంలో తనకి సలహా ఇచ్చిన హాస్యరచయిత గుర్తొచ్చాడు. వెంటనే ఆయనకి ఫోన్ కలిపి, వచ్చిన ఇబ్బందిని ఆయనకు ఏ'కరువు' పెట్టాడు. ఆయన కాసేపు ఫోన్ రిసీవర్‌తో తలబద్ధలు కొట్టుకొని, 'ఠంగ్'మని శబ్దంతో వచ్చిన ఉపాయాన్ని టక్కున కొత్తగా బైటపెట్టాడు. అదే చెప్పాడు నిర్వహకుడితో.

"హబ్బ! ఏం చెప్పారు గురువుగారు... మీరు చేస్తున్న ఈ ఉపకారానికి తెలుగు సాహిత్యరంగం మొత్తం మీకు

రుణపడిపోతుందంటే నమ్మండి” అంటూ తెగ ఆనంద డోలికల్లో తేలిపోతూ మళ్ళీ నెల కవి సమ్మేళనానికి కొంగ్రొత్త ప్రకటనని ఎనౌన్స్ చేసాడు. మొదట్లో పెట్టే ‘అల్పా’హారం బదులు సభ చివర్న ఫుల్ ఆహారం.. అదే అదే.. రుచికరమైన ‘విందుభోజనం పెట్టబడును’ అని ప్రకటించాడు. అంతే! సభప్రాంగణం కిటకిటలాడిపోయింది. ఎప్పుడూ యాభై, డెభ్భైమంది వచ్చే వీక్షకుల సంఖ్య రెండింతలైంది. అలా ప్రతినెలా వీక్షకుల సంఖ్య పెరిగిపోతే ఉండడం చూసి నిర్వాహకుడు ఎంతో ఆనంద పరవశుడైపోయి, తనదగ్గరున్న సొమ్ముని మొత్తం భోజనం కోసం ఊడ్చి పెట్టేసాడు. వస్తున్న జనప్రవాహాన్ని చూసి తనదగ్గర డబ్బు లేకపోయినా దాతల దగ్గర వసూలు చేసి మరీ భోజనం కోసం ఖర్చు చెయ్యసాగాడు. ఇలా కొంత కాలం అయ్యేసరికి సభ ప్రారంభంలో వచ్చే కవులు సంఖ్య తగ్గిపోయి సభ చివర్లో వచ్చేవారి సంఖ్య పెరగసాగింది. సభ కాసేపట్లో ఐపోతాదనగా అరగంట ముందు అందరూ ఒకేసారి వచ్చేసి, కవులు కాని వారిసైతం భోజనం ప్లేట్లు కోసం క్యూల్కెన్లో నిలబడి ఎగబడి తన్నుకునే స్థాయికి వచ్చేసారు. ఇది చూసి నిర్వాహకుడు తలపట్టుకున్నాడు. సాహిత్యం కోసం ఇంత ఖర్చు చేస్తుంటే ఇలా సభ ప్రారంభంలో ఒక్కరూ రాకుండా.. సభ చివర్లో భోజనాలకోసం వచ్చి తన్నుకోవడం, వారిని ఆపడానికి నిర్వాహకుడిగా అనేక కుస్తీలుపట్టి… తలబొప్పి కట్టేసింది అతనికి. సాహిత్య సభలో భోజనాలు పెడుతున్నారన్న విషయం అనోటా ఈనోటా తెలిసి సభావేదిక దగ్గరకు సభ చివర్లో వంద, రెండొందలు మంది జనం సంఖ్య దాటిపోయి మూడొందలకు పైగా రావడంతో వారిని ఆపడం అతని వల్ల కాలేదు. డబ్బుకు డబ్బు ఖర్చయిపోతోంది.. సభలో కవిసమ్మేళనం బదులు, సభ రసాభసా అయిపోతుంది. తనదగ్గరి డబ్బు అయిపోయి, డబ్బు దానం చేసే దాతలూ కరువయ్యిపోయి.. ఇప్పుడు నేనేం చెయ్యాలిరా భగవంతుడా? అని ఉస్సూరుమంటూ తల పట్టుకున్నాడు ఆ నిర్వాహకుడు.

అంతే…అతని మొర ఏ దేవుడు విన్నాడో ఏమో.. ప్రపంచం మొత్తం కరోనా కభళించి ఇంటినుండి బైటకు వచ్చే అవకాశమే లేకుండా కట్టుదిట్టం చేసేసింది. సభల్లేవ్.. సినిమాల్లేవ్… తినడానిక తిండీ.. రోడ్డుమీదకొచ్చి కొనుకున్నే పరిస్థితీ లేదు. ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో ఆ సాహిత్యసంస్థ నిర్వాహకుడికి ఈ సమస్య నుండి ఉపశమనం కలిగింది. కరోనా వల్ల కాకపోయినా.. ఈ సమస్య వల్ల కాసింత పోతున్న ప్రాణం, చేస్తున్న అప్పుల నుండి బైటపడ్డాడతను.

అయినా సరే… సభ జరగాల్సిందే… తన ఆశయం కొనసాగాల్సిందే! ఇంత బాధల్లోనూ తాను తీసుకున్న గట్టి నిర్ణయం వల్ల మళ్ళీ ఆలోచనల్లో పడ్డాడు… అలవాటు పడ్డ ప్రాణం.. సాహిత్య సభ జరగకపోతే తన ప్రాణం ఏదో అయిపోయినట్టు విలవిలలాడసాగింది. ఆలోచించాడు… బాగా ఆలోచించాడు…. ఈసారి తానే స్వంతంగా ఆలోచించాడు… ఇటువంటి విషమ పరిస్థితులలోనూ సభలు ఆగిపోకుండా జరగాలంటే, ఏం చేస్తే బాగుంటుందో అన్వేషించాడు.. చివరికి ఫలితం లభించింది. ఎవ్వరూ ఇంట్లోంచి కదలకుండా స్మార్ట్ ఫోన్లు, లాప్‌టాప్లు, కంప్యూటర్‌ల వినియోగంతో ‘జూం’ అంతర్జాల వేదికగా కవిసమ్మేళనం సృష్టించి అతి తక్కువ ఖర్చుతో బైట పడ్డాడు. ఆశా తీరింది. ఆశయమూ తీరింది. ఇదీ ఆలోచనాపరుల ‘లక్ష’ణం.

నీరు!

రచన : వంశీ ముళిగంటి

“నీలి అంబర తివాచిపై నల్లటి మేఘాలపడవలు కదులుతూ,
గర్జించే మెరుపులతో ఘనీభవించిన సలిలనిధిని మోసుకు వస్తూ,
నయనాలఅశ్రు ధార వలె నీటిబిందువులుగా మారి, వర్షిస్తూ
నేలను తాకుతూ, ప్రకృతి దాహం తీరుస్తూ, సెలయేరుగ నదులలో కలుస్తూ,
సరికొత్త సోయగాలను అందిస్తూ,
ధరణిమోముపై ప్రకృతి గీసిన రంగులచిత్రాలు వలె వికసించిన పుష్పాలతో
పరిమళం వెదజల్లుతూ, నేత్రానందం కలిగిస్తూ, ఆహ్లాదాన్ని పంచే అపురూప దృశ్యాలతో
మైమరిపిస్తూ, పుడమి ప్రాణులకూ జీవనాధారం అందిస్తూ, నదులగుండా ప్రవహిస్తూ,
కొండా కొనలను స్పృశిస్తు, కాన రాణి కాంతి లో కారు నిశీధిలో సైతం, అలుపెరుగని దూరం
పయనిస్తూ చివరకు తన రుచిని మార్చుకుంటూ సముద్రఒడిలో కలుస్తూ,
అంబుధి లోతులపై అల్లుకున్న కల్పలతికలతో గణించలేని జీవ రాశులతో ముచ్చటిస్తూ,
మరో సరి అర్కుడితో సంభోగానికి ఎదురు చూస్తూ ఆ నీరు సముద్రపు ఒడిలో శాంతంగా నిద్రిస్తూ !”

మీకు తెలుసా?

నవ్యసాహిత్య పరిషత్ వేదికపై శ్రీశ్రీ “కవితా ఓ కవితా” గేయం చదివి వినిపించగానే, అప్పటి అధ్యక్షుడు, అప్పటికే కవిగా సుప్రఖ్యాతుడు అయిన విశ్వనాథ, నాటి వర్థమాన కవి అయిన శ్రీశ్రీని ఆనందబాష్పాలతో వేదికపైన నడిచివచ్చి గుండెలకు హత్తుకున్నాడు.

‘ఆశా నిశాంతంలో...’

కథ

రచన : సత్యం మందపాటి

రాత్రి పడుకున్నాడే కానీ మధుకి నిద్ర పట్టలేదు. మంచం పక్కనే బల్ల మీద గడియారం చీకట్లో కూడా మెరుస్తున్న ఆకుపచ్చటి అక్షరాలతో అర్ధరాత్రయిందని చూపిస్తూనే వుంది.

అతనికెప్పుడూ పదిన్నరకి పడుకోగానే, రెండు మూడు నిమిషాల్లోనే గాఢనిద్ర వచ్చేస్తుంది. రోజూ వనజ అంటుంటుంది, ‘నువ్వెప్పుడూ పడుకున్న మరుక్షణం నిద్రపోతావు. నాకు అంత తొందరగా నిద్ర పట్టదు’ అని.

కానీ ఇవాళ అలా జరగటం లేదు. బహుశా కొన్ని రోజులుగా వార్తల్లో చూస్తున్న విషయాలు మరి కలత పెడుతున్నాయో, భయపెడుతున్నాయో! అతని ముప్ఫై ఐదేళ్ళ జీవితంలో ఎన్నడూ కనీవినని వార్తలవి!

ఎక్కడో చైనాలో ఎవరో ఏదో తింటే, ఇన్ని వేల మైళ్ళ దూరంలో అమెరికాలో వున్న వాళ్ళకి కరోనా వైరస్ రావటమేమిటి? ఇలాటి ఎన్నో వైరసులు ఎన్నో దేశాలనించీ ఎప్పుడూ వస్తూనే వుంటాయి. అవి ఇలా వచ్చి అలా వెళ్ళిపోతుంటాయి. దానికెందుకింత రాద్ధాంతం అనుకున్నాడు మధు కూడా చాలమందిలాగానే. కానీ తర్వాత దాదాపు అన్ని దేశాల్లోనూ, ఎన్నో లక్షల్లో ప్రజలకి ఈ కరోనా సోకటం, కొన్ని లక్షలమందికి ప్రాణాలు పోవటం చూశాక, ఈ కరోనా ఎంత పెద్ద మహమ్మారో అర్థమయింది. అమెరికా దేశాధ్యక్షుడు ఇదేదో రాజకీయ నాయకులు చేస్తున్న కుట్ర అని కొట్టిపారేసి, అవసరమైన రక్షణలు ఏవీ అమలుపరచకుండా మూర్ఖంగా, వేలల్లో చనిపోతున్న జనాభాని లక్షల్లోకి తీసుకువెళ్ళాడు. పది పదకొండు నెలలయేసరికీ, అమెరికా ఈ వైరస్ సోకినవారితోనూ, అది ఎక్కువై చనిపోయినవారితోనూ ప్రపంచంలోనే అగ్ర స్థానానికి వెళ్ళింది.

మధు వుండే ఆ వూళ్ళోనూ ఎంతోమందికి వచ్చింది. కాకపోతే డాక్టర్లని, శాస్త్రవేత్తలని నమ్మేవాళ్ళు, ఎవరి జాగ్రత్తల్లో వాళ్ళు వుంటున్నందువల్ల చాలవరకూ బాగానేవుంది.

నోటికీ ముక్కుకీ మాస్కులు కట్టుకోవటం, నిత్యావసరాలు మాత్రమే షాపు నించీ ఇంటికి ఆర్డర్ చేయటం, ఎవరైనా ఎదురు పడితే, తప్పు చేసిన వాళ్ళలా కనీసం ఆరడుగుల దూరానికి తప్పించుకు పోవటం%శా% ఇలాటివి ఎన్నో చేస్తున్నారు. మిత్రులతోనూ, ఇరుగుపొరుగుతోనూ కలివిడిగా వుండేవాళ్లు, ఈ కొవిడ్ ధర్మమా అని విడివిడిగా వుంటున్నారు.

వనజ మాత్రం మధుతో అంటుండేది, “నీకు చాదస్తం ఎక్కువయిపోయింది. ఇవన్నీ చేయాలా?” అని.

మొదట్లో అవేమీ పెద్ద ఇబ్బంది పెట్టలేదు కానీ, అప్పటికి పదకొండు నెలలయినా ఈ వైరస్ తగ్గుతున్న సూచనలెక్కడా కనపడకపోగా, రోజురోజుకీ విపరీతంగా పెరిగిపోతున్నది. బిజినెస్సులు మూతపడుతున్నాయని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు షాపులూ, హొటళ్ళూ, స్కూళ్ళూ, పార్కులూ, బీచిలూ తెరవటంతో, కనీవినీ ఎరుగనంతగా కరోనా విజృంభించింది. అది చూసి ఎవరి జాగ్రత్తలు వాళ్ళు ఇంకా ఎక్కువ చేసుకున్నారు కూడాను.

మధు పనిచేసేది ఒక మాన్యుఫాక్చ్యురింగ్ కంపెనీలో కనుక, రోజూ ఆఫీసుకి వెళ్ళక తప్పదు. అక్కడా అందరూ ఎన్నో జాగ్రత్తలు తీసుకుంటూనే వున్నారు. అయినా ఎవరి భయం వారిది.

★ ★ ★

మధుకి ఆరోజు ప్రొద్దుటినించీ తుమ్ములు, ముక్కు దురద పెట్టటం మొదలుపెట్టాయి. ఎన్నడూ రాని తలనొప్పి విపరీతంగా వచ్చింది. గంటగంటకీ ఎక్కువవుతున్నదే కానీ తగ్గటం లేదు.

“నాకు ఈ కరోనా రాలేదు కదా” వనజతో అన్నాడు మధు భయం భయంగా.

“నీకు అన్నీ అనుమానాలే. అనుమానం పెనుభూతం అన్నారు. జలుబూ, తలనొప్పీ, దగ్గూ వస్తే అది కరోనా ఎలా అవుతుంది? అవి అందరికీ వచ్చేవే! ఇదిగో ఈ మాత్రలు వేసుకో. అదే తగ్గిపోతుంది” అంది రెండు మాత్రలు అతని చేతిలో పెడుతూ.

అవే ఆలోచనలతో అతనికి నిద్ర పట్టటం లేదు. ఇటూ అటూ దొర్లుతున్నాడు.

“ఏం? నిద్రపట్టటం లేదా?” అంటూ వనజ అతని భుజం మీద చేయి వేసింది.

“ఏమిటి ఒళ్ళు కాలిపోతున్నది” అంటూ లేచి లైట్ వేసింది. టెంపరేచర్ చూసింది. నూట రెండు వుంది.

“ఎమర్జెన్సీని పిలు. ఎందుకైనా మంచిది” అన్నాడు మధు ఒళ్ళంతా చెమటలు పడుతుంటే. కొంచెం ఆయాసంగా కూడా వుంది. భారంగా వూపిరి పీలుస్తున్నాడు.

వనజకి గాబరా వేసి, వెంటనే ఎమర్జెన్సీకి ఫోన్ చేసింది. సరిగ్గా ఎనిమిది నిమిషాల్లో ఆంబులెన్స్ వచ్చింది. అక్కడే వాళ్ళ పరీక్షలు వాళ్ళు చేసి, అప్పటికప్పుడు హాస్పిటలుకి తీసుకువెళ్ళారు మధుని.

“నేనూ వెనుక కారులో రానా!” అడిగింది వనజ.

“వద్దు మేడమ్. అక్కడికెవరినీ రానివ్వటం లేదు. మీకే హాస్పిటల్ వాళ్ళు ఫోన్ చేస్తారు. ఒకవేళ ఆయనకి కరోనా పాజిటివ్ అయితే, మీ ఇంట్లో అందరూ పరీక్ష చేయించుకోవటం అవసరం. ఈ క్షణంనించే మీకు మీరే క్వారంటీన్ చేసుకోవటం మంచిది. కరోనా వచ్చిందని కాదు, ముందు జాగ్రత్త అవసరం కదూ!” అన్నాడు పారామెడిక్.

వనజకి కొద్దిగా భయం వేసింది కానీ, మధుకి కరోనా ఎలా వస్తుంది? అందరికన్నా కూడా ఎక్కువ జాగ్రత్త

తీసుకుంటున్న మనిషి. రేపు ప్రొద్దుటికల్లా ఇంటికి వచ్చేస్తాడు అని ఒకటికి పదిసార్లు అనుకుంది.

అంబులెన్స్ వెళ్ళిపోయాక ఇంట్లోకి వస్తుంటే, ఆరేళ్ళ కొడుకూ, మూడేళ్ల కూతురూ భయం భయంగా అక్కడే నుంచుని చూస్తున్నారు. వాళ్ళని దగ్గరకు తీసుకుని, "నాన్న అన్ని పరీక్షలూ చేయించుకుని రేప్పొద్దున్నే ఇంటికి వచ్చేస్తారు. ఏమీ భయం లేదు" అన్నది వనజ, పిల్లల భుజాల మీద చేతులు వేసి లోపలికి తీసుకువెడుతూ.

★ ★ ★

మామూలుగా కోవిడ్ పరీక్ష సంపూర్ణ ఫలితాలు రావటానికి కొంత సమయం పడుతుంది. కానీ ముందుగా చేసే కొన్ని రాపిడ్ పరీక్షల్లో మధుకి కోవిడ్ పాజిటివ్ అని అనిపించగానే, ఆ రాత్రికి రాత్రే అతన్ని ఒక గదికి తీసుకువెళ్ళారు. అక్కడ ఎక్కువగా కోవిడ్ సోకిన వారికే గదులు ఇవ్వటం వల్ల, డాక్టర్లూ, నర్సులూ అందరూ పూర్తిగా తలకీ చేతులకీ కావలసిన ముసుగులూ, తొడుగులూ వేసుకుని అంతరిక్షానికి వెడుతున్న వారిలా వున్నారు. గదిలో మధుని పడుకోబెట్టాక, అతనికి ఒక్క మాస్క్ మాత్రం వుంచి, 'గదిలో ఎవరూ లేనప్పుడు ఇది తీసివేయచ్చు గానీ, మేమెవరమన్నా వచ్చినప్పుడు మాత్రం మాస్క్ పెట్టుకోవాలి" అని చెప్పింది నర్సు.

"నన్ను హాస్పిటల్లో ఎన్నాళ్ళు వుంచుతారు? మా ఇంటికి ఫోన్ చేసి చెప్పారా?" నర్సుని అడిగాడు మధు.

"ఇప్పుడే చెప్పారు. మీ ఇంట్లో వున్న వాళ్ళందరినీ ఇక్కడే హాస్పిటల్లో రేపు ప్రొద్దున్నే వచ్చి పరీక్ష చేయించుకోమని చెప్పాం" అని అతనికి బ్లడ్ ఆక్సిజన్ లెవెల్ తక్కువగా వుందని, ముక్కుకి ఆక్సిజన్ తగిలించి వెళ్ళిపోయింది నర్స్.

మధు మనసు మనసులో లేదు. ఇద్దరు పిల్లలూ, వనజా ఎంత భయపడుతున్నారో! వాళ్ళకి కరోనా సోకకుండా వుంటే బాగుంటుంది. తనకి తగ్గగానే ఇంటికి వెళ్ళి, వాళ్ళని ఇంకా జాగ్రత్తగా చూసుకోవాలి. ఒకవేళ తను చనిపోతే? వనజ చదువుకుని ఉద్యోగం చేస్తున్న మనిషే అయినా, తమ బాంక్ వ్యవహారాలూ, స్టాకులూ, డిపాజిట్లూ, కనీసం నెలవారీ బిల్లులు కట్టటంలాటివేవీ తెలుసుకోలేదు. తను ఎన్నిసార్లు చెప్పబోయినా ఆవిడ ఉత్సాహం చూపించలేదు. పిల్లలు ఇంకా చిన్న పిల్లలు. వాళ్ళని పెంచి పెద్ద చేయాల్సిన బాధ్యత ఒక్కత్తే ఎలా చేయగలదో.. అవన్నీ ఆలోచిస్తుంటే, ఆ గదిలో ఎంతో చలిగా వున్నా మధుకి ఒళ్ళంతా చెమటలు పట్టేసింది.

★ ★ ★

శారీరకంగానూ, మానసికంగానూ అలసిపోయి వున్నాడేమో, మధు నిద్ర లేచేసరికీ ప్రొద్దున్న సమయం తొమ్మిదిన్నర గంటలు దాటింది. రాత్రి నర్సు ఎన్నోసార్లు అక్కడికి వచ్చినా అతనికి తెలియలేదు.

ఎదురుగా గోడ మీద వున్న చిన్న బోర్డు మీద, తన పేరు, రూం నెంబర్, దాని క్రింద డాక్టర్ ఆర్నాల్డ్, నర్స్ ఆశ అని వుంది.

ఈలోగా 'గుడ్ మార్నింగ్' అంటూ ఆ గదిలోకి వచ్చింది నర్స్. ఆమె చేతిలో ఒక షోల్డర్ బాగ్ వుంది. "నా పేరు ఆశ. మీ నర్సుని. ఇప్పుడే మీ ఆవిడా, పిల్లలు వచ్చి క్రింద లాబ్లో కరోనా టెస్ట్ చేయించుకుంటున్నారు. ఆవిడనే మీకు కావలసిన బట్టలూ, సెల్ ఫోనూ, పుస్తకాలూ తెమ్మని చెప్పాం. అదే ఈ సంచీ" అని ఒక పక్కగా పెట్టింది.

"వాళ్ళెలా వున్నారు? పరీక్ష అయిందా?" అడిగాడు మధు.

"లేదు. ఇంకా లాబ్ లోనే వున్నారు. పరీక్షా వివరాలు రావటానికి కొంచెం సమయం పడుతుంది. ఒక గంట ఆగి మీరే ఫోన్లో మీ భార్యని పిలవండి" అని, అతని వైటల్స్ తీసుకోవటం మొదలు పెట్టింది.

ఆమె ముఖానికి మాస్కుతో పాటు, ఫేస్ షీల్డ్, చేతులకి గ్లవ్స్ పెట్టుకుని వుంది. ఆమె పేరు చూసి తను అనుకున్నట్టుగా ఆమె భారతీయ సంతతి కాదు. నల్లమ్మాయి. తన ఆఫీసులో కూడా ఒక నల్లమ్మాయి పేరు అనిట, ఇంకో అమ్మాయి పేరు అశాంతి. అలాగే షకీర. మాయ. వనీటా. ఆఫ్రికన్ అమెరికన్ ఆడవారి పేర్లు కొన్ని అలాగే మన పేర్లకి దగ్గరగా వుంటాయి.

"పది దాటాక డాక్టర్ ఆర్నాల్డ్ వస్తారు. ఆయన వివరంగా మీతో మాట్లాడతారు. ఈలోగా మీరు బాత్రూముకి వెళ్ళాలంటే సహాయం చేస్తాను" అంది.

"లేదు. నేను వెళ్ళగలను" అన్నాడు మధు.

"మీరు బాత్రూముకి వెళ్ళేటప్పుడు ఈ స్టాండుని లాగుతూ తీసుకువెడితే, దీనికి పెట్టిన ఆక్సిజన్ సిలెండర్ మీతోనే వస్తుంది. అవసరమైతే పిలవండి" అని చెప్పి వెళ్ళిపోయింది ఆశ.

మధు బాత్రూములోనించీ వచ్చేసరికీ అక్కడ బ్రెక్ఫాస్ట్ సిద్ధంగావుంది. తింటూనే వనజని సెల్ఫోన్లో పిలిచాడు. వెంటనే ఫోన్ అందుకుంది "మేము ముగ్గురం ఇప్పుడే కోవిడ్ టెస్ట్ చేయించుకుని కారులో ఇంటికి వెడుతున్నాం. రిజల్ట్ రెడీ అవగానే చెబుతారుట. ఇంతకీ నువ్వెలా వున్నావ్? డాక్టర్ ఏమన్నాడు? రాత్రి నిద్ర పట్టిందా?" ప్రశ్నల వర్షం కురిపించింది వనజ.

తను బాగానే వున్నాననీ, డాక్టర్ చూసి వెళ్ళాక ఇంకా వివరాలు చెబుతాననీ, జాగ్రత్తగా వుండమనీ చెబుతుంటే కారులో స్పీకర్ ఫోన్లో పిల్లలు కూడా మాట్లాడారు.

డాక్టర్ రావటం చూసి, "డాక్టర్ గారు వచ్చారు. మళ్ళీ మాట్లాడదాం. జాగ్రత్త" అని ఫోన్ పెట్టేశాడు మధు.

డాక్టర్ ఆర్నాల్డ్ అన్నాడు, "మీ టెస్ట్ రిజల్ట్స్ వచ్చాయి. మీరు కరోనా పాజిటివ్ అని నిర్ధారణగా వచ్చింది. ఈ గదిలో మీరు పూర్తి ఐసొలేషన్లో వుంటారు. కరోనాకి మందూ, వాక్సీన్ అంటూ ఏమీలేవు ఇప్పుడు. కాకపోతే మీకు వున్న వేరు వేరు లక్షణాలను తగ్గించటానికి మాత్రమే మందులు ఇస్తాము. రెండు మూడు రోజులు చూసి, అప్పుడు నిర్ణయిద్దాం, ఇంకా ఏం చేయాలో, ఇంటికి వెళ్ళవచ్చో లేదో.. సరేనా?" అన్నాడు.

మధు కూడా కరోనా గురించి అంతకుముందే క్షుణ్ణంగా చాల చదివాడు. అది ఎలా ఎక్కడ మొదలయిందో సరిగ్గా తెలియకపోయినా, ఎలా వ్యాపిస్తుందో, ఇంకా వాక్సిన్లూ, మందులూ లేకపోవటంతో ఏఏ జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలో అన్ని వివరంగా చదివాడు కనుక ఎక్కువ ప్రశ్నలు అడగలేదు.

డాక్టర్ వెళ్ళిపోయాక ఆలోచనలో పడ్డాడు. అసలు ఇది ఎంతో జాగ్రత్తగా వుంటున్న తనకెందుకు వచ్చింది. ఎక్కడో ఏదో పొరపాటు జరిగింది. తన ఎంతగానో ప్రేమించే వనజా పిల్లలూ, తను వెళ్ళిపోతే ఏమయిపోతారు? అదొక్కటే అతని మనసులో వున్న ఆలోచన.

ఆశ వచ్చింది, "ఎలా వున్నారు?" అంటూ. ఏవో మాత్రలు ఇచ్చింది.

"మీ పేరు ఆశ కదా. ఆశ అంటే మా భాషలో హెూప్" అన్నాడు మధు.

ఆమె నవ్వింది. "ఈ కరోనా రోజుల్లో మనకి కావలసింది అదే.. హెూప్" అన్నది.

"ఆశే కదా మనుష్యుల్ని నడిపించేది. ఆ ఆశని మాలో నిలబెడుతున్నది మీలాటి నర్సులూ, డాక్టర్లూ. మీ అందరికీ పాదాభివందనం చేయాలి" అన్నాడు మధు.

"అది మా వృత్తి ధర్మం కదూ! మేం చేయాల్సిన పని మేం చేస్తున్నాం" అంది ఆశ గలగలా నవ్వి.

"అయితేనేం? మీ ప్రాణాలకు తెగించి ఇక్కడ మీరు మానవ ధర్మంతో నిస్వార్థంగా పని చేస్తున్నారు కదా"

"ప్రవహించే నది ఆ నీళ్ళను తను త్రాగకుండా అందరికీ పంచుతుంది. ఒక చెట్టు తన ఫలాలను తను తినకుండా అందరికీ పంచుతుంది. సూర్యుడు తన వెలుగుని తనే దాచుకోకుండా లోకాన్నంతటినీ దేదీప్యమానం చేస్తాడు. అది ప్రకృతి ధర్మం. మరి మనం కూడా ఆ ప్రకృతిలో భాగమే కదా! మనం కూడా మనకి తెలిసిన విద్యనీ, మనం అనుభవించే ఆ ప్రేమనీ ఇతరులతో పంచుకోవద్దూ!" అన్నది ఆశ.

అలా అంటున్నప్పుడు ఆమె కళ్ళు మెరుస్తున్నాయి. మాస్క్, ఫేస్ షీల్డ్ పెట్టుకోవటం వల్ల ఆమె ముఖ కవళికలు మాత్రం తెలియటంలేదు. కానీ ఆమె బాగా చదువూ, సంస్కారమున్న వ్యక్తి అని తెలుస్తూనే వుంది. ఆమెని చూస్తుంటే ఎంతో గౌరవ భావం కలుగుతున్నది మధుకి.

"మీరు రోజూ ఇక్కడ మాలాటి వారి మధ్య ఎన్ని గంటలు వుంటారు?" అడిగాడు మధు.

"మామూలు రోజుల్లో అయితే రోజుకి ఎనిమిది గంటలు. ఈ కరోనా రోజుల్లో అలా చేయలేం. నేను మా ఇంటికి వెళ్ళి దాదాపు పది రోజులు అయింది. నేను ఇంటికి వెడితే అక్కడ మళ్ళీ క్వారంటీన్లో వుండాలి. మా ఆయనా, ఐదేళ్ళ కూతురూ, మా అత్తగారూ కూడా వున్నారు మా ఇంట్లో. వాళ్ళ క్షేమం కోసం ఇక్కడే వుంటున్నాను. కాకపోతే పన్నెండు గంటలు వరుసగా పనిచేసి, ఇంకో పన్నెండు గంటలు ఇక్కడే వెయిటింగ్ రూములో విశ్రాంతి. విశ్రాంతి అని పేరేగానీ, అవసరమయితే మధ్యలో పిలుస్తూనే వుంటారు, వెడుతూనే వుంటాను. త్వరలో ఇంటికి వెళ్ళి, కొన్ని రోజులు ఆగి మళ్ళీ వద్దామనుకుంటున్నాను. కానీ రోజూ ఇక్కడికి వచ్చే ఎంతోమంది రోగులని చూస్తుంటే, ఆరోజు అంత త్వరగా వచ్చేలా అనిపించటం లేదు" అంటూ మళ్ళీ నవ్వింది ఆశ.

ఆమె అలా నవ్వుతుంటే మధు మనసుకింత బాధలోనూ ఎంతో ఆహ్లాదంగా వుంటుంది.

★ ★ ★

ఆరోజు మధ్యాహ్నానికి మధు పరిస్థితి విషమమయింది. ఉబ్బసంలా వచ్చి ఊపిరాడలేదు. జ్వరం కూడా నూట నాలుగు దాటింది. ఒళ్ళు నొప్పులు, గొంతు నొప్పి ఎక్కువయాయి. కడుపులో కూడా ఏదోలా వుంది. లేస్తే కళ్ళు తిరుగుతున్నాయి. ఆశ డాక్టరుని పిలిచింది. ఆయన వచ్చి ఊపిరి అందటానికి నెబ్యులైజర్ కూడా పెట్టి, ఒక ఇంజక్షన్ ఇచ్చాడు.

మధు కళ్ళు మూసుకుని పడుకున్నాడు. అతని చేతులకి ఇంట్రావీనస్ ట్యూబులూ, ముఖం మీద ఆక్సిజన్ ట్యూబు, రెస్పిరేటర్, నెబ్యులైజర్ కనెక్షన్లూ.. అతని ముఖమే కనపడటం లేదు.

ఆరోజు సాయంత్రం వనజ ఫోన్ చేసింది. అక్కడే వున్న ఆశ ఫోన్ ఆన్ చేసి అతనికి దగ్గరగా పట్టుకున్నది. "నేనూ వనజని. మా అందరికీ కరోనా నెగటివ్ వచ్చింది. మాగురించి భయపడకు. నువ్వు బాగున్నావా?' అని అడిగింది.

"బాగానే వున్నాను. ఇంకా మూడు నాలుగు రోజులు వుంచుతారేమో" అన్నాడు మధు.

"విడియో కాల్ చేయనా? పిల్లలు చూస్తామంటున్నారు"

"వద్దులే. ఒంటి నిండా ట్యూబులతో నన్ను చూస్తే భయపడతారు. కనెక్షన్ సరిగ్గా లేదని చెప్పు. వాళ్ళంటే నాకు ఎంతో ప్రేమ అని కూడా పిల్లలకు చెప్పు. ఐ లవ్ యూ టూ.. సో మచ్!" అన్నాడు మధు. అతనలా అంటున్నప్పుడు అతని మనసులోని బాధ, గొంతులో తెలుస్తున్నది.

అతను కాసేపు మాట్లాడి బై చెప్పాక, ఫోన్ ఆఫ్ చేసి పక్కన పెట్టి అన్నది ఆశ. "మనం ఎవరినైనా ప్రేమిస్తే, అలా ప్రేమిస్తున్నట్టు ఒక్కసారి కాదు, ఎన్నోసార్లు చెప్పటం చాల అవసరం అని చదివాను ఎక్కడో. ప్రేమ కన్నా శక్తివంతమైనది ఈ ప్రపంచంలో ఏదీ లేదు అన్నాడు ఒక రచయిత"

ఆమెకి అన్ని ముసుగుల మధ్యా కనపడిందో లేదోగానీ, మధు చిన్నగా మందహాసం చేశాడు.

ఆశ అలా వెళ్ళగానే, మధుకి కళ్ళు నెమ్మదిగా మూతలు పడ్డాయి.

★ ★ ★

రెండు మూడు రోజులు గడిచాయి. మధు అలా మంచం మీద నీరసంగా పడుకునే వున్నాడు. అవసరానికి ఎవరో వచ్చి సహాయం చేస్తున్నారు, అతనితో మాట్లాడుతున్నారు కానీ, అతను అన్నీ నిద్రలో చేస్తున్నట్టు యాంత్రికంగా చేస్తున్నాడు.

రోజూ హాస్పిటల్ నించీ నర్సింగ్ స్టేషన్ వారు అతని పరిస్థితి ఫోన్ చేసి వనజకు చెబుతూనే వున్నారు.

తర్వాత రోజు అతనికి కాస్త ఒళ్ళు తెలిసింది. అప్పుడే తెలతెల్లవారుతున్నది. అక్కడే వున్న ఆరెంజ్ జ్యూస్ త్రాగాడు. మళ్ళీ కళ్ళు మూసుకున్నాడు.

నర్స్ వచ్చి ఐవీ మారుస్తుంటే మెళుకువ వచ్చింది. "గుడ్ మార్నింగ్" అంది నర్స్.

ఆమె ఆశ కాదు. ఇంకొక నర్సు. "నా పేరు కాథీ. బాగున్నారా?" అని అడిగింది.

బాగానే వున్నానని తల వూపాడు. "నర్స్ ఆశ ఇంటికి వెళ్ళిందా? పాపం. ఆమె రెండు వారాలనించీ ఇంట్లో అందర్నీ వదిలేసి ఇక్కడే వుంది" అన్నాడు నెమ్మదిగా.

ఆమె అంది. "లేదు. ఆశ చాల మంచి మనిషి. కరోనా ఆమెని కూడా విడిచి పెట్టలేదు. నిన్ననే తెలిసింది ఆమెకీ వచ్చిందని. ఇక్కడే నాలుగు గదుల తర్వాత గదిలో వుంది. ఆమె పరిస్థితి అంత బాగాలేదు"

"అయ్యో.. " అన్నాడు మధు ఏమిటి ఇలా జరిగింది అని మనసులోనే బాధపడుతూ.

అతని ఆలోచనలన్నీ ఆశ చుట్టూనే తిరుగుతున్నాయి. ఇదే హాస్పిటల్లో ఒక డాక్టర్, ఇద్దరు నర్సులూ ఈ కోవిడ్ వచ్చిన వారితో పని చేస్తూ చనిపోయారని టీవీలో కూడా చూశాడు. ఆసుపత్రిల్లో పని చేసేవారు కానీ, అంబులెన్స్ ఉద్యోగులు కానీ,

అగ్నిమాపక దళం వారు కానీ, దేశం తరఫున పోరాడే మిలటరీ వారు కానీ, ఇలాటి ఎన్నో ఇతర ఉద్యోగాల్లో వున్నవారు కానీ, తమ ప్రాణాలను కూడా లెఖ్ఖ చేయకుండా, నిస్వార్ధంగా పని చేయటం చూస్తే హృదయం ఉప్పొంగి పోతుంది. వారి మానవత్వపు విలువలకీ, ఫలితం ఆశించని వారి సేవలకీ వారిని గౌరవంతో చూడటం, ధన్యవాదాలు చెప్పటం తప్ప, ఇంకేం చేయగలం అనుకున్నాడు మధు.

డాక్టర్ వచ్చి చూశాడు. ''మీరు బాగా కోలుకుంటున్నారు. అన్ని వైటల్సూ బాగున్నాయి. ఇలాగే మీ ఆరోగ్యం రోజురోజుకీ మెరుగు పడుతుంటే, త్వరగా ఇంటికి పంపిస్తాం" అన్నాడు.

కాథీ తడిపిన తువ్వాలుతో అతని శరీరాన్ని శుభ్రపరిచింది. బ్రేక్ఫాస్ట్, కాఫీ ఇచ్చింది. అతను వనజతో మాట్లాడతానంటే ఫోన్ చేసి, అతనికి ఇచ్చింది. మధు వనజతోనూ, పిల్లలతోనూ చాలసేపు మాట్లాడాడు. త్వరలో ఇంటికి వస్తున్నానని సంతోషంగా చెప్పాడు.

ఆశ ఆరోగ్యం గురించి డాక్టరుతో సహా, తన గదికి వచ్చిన వారినందరినీ రోజూ అడుగుతూనే వున్నాడు మధు. అతనికి భోజనం తెచ్చి అక్కడ పెడుతున్న ఒకతన్ని అడిగినప్పుడు, అతను అడిగాడు "మీకు ఆశ ఎలా తెలుసు, స్నేహితులారా" అని.

అవును ఆశ తనకి ఏమవుతుంది? ఇక్కడ ఆవిడ ఉద్యోగం ఆవిడ చేస్తున్నది. మరి?

అదేనేమో మనిషికీ మనిషికీ మధ్య వున్న అనుబంధం. ఈ అనుబంధానికి ఎక్కడా అడ్డుగా దేశం, రంగు, కులం, మతం అనే అర్ధంపర్ధం లేని గీతలు వుండవు. అవి మనిషి తన స్వార్ధం కోసం తనే గీసుకున్న గీతలు!

మధుకి పూర్తిగా తగ్గిపోయిందనీ, ఇక ఆరోజు సాయంత్రమే ఇంటికి పంపిస్తారనీ చెప్పారు.

"ఆశ తన ప్రాణానికి తెగించి నా ప్రాణాన్ని నిలబెట్టింది. ఇప్పుడు ఆమె ప్రాణం గాలిలో పెట్టిన దీపంలా అయింది. ఆమె తప్పక కోలుకుంటుంది.. కోలుకుంటుంది" అని ఒకసారి కాదు, ఎన్నోసార్లు అనుకున్నాడు మధు.

కాథీ వచ్చినప్పుడు ఆమెకి తను వ్రాసిన ఒక చిన్న కాగితం ఇచ్చి, ఆశకి ఇవ్వమన్నాడు.

దానిలో నాలుగే చిన్న చిన్న వాక్యాలు వ్రాశాడు.

"ఆశ మానవజీవితానికి శ్వాస. మానవాళికి శ్వాస ఆడాలంటే ఆశ చాల అవసరం. వెళ్ళవద్దు. త్వరగా కోలుకో" అని.

అతన్ని డిస్చార్జ్ చేసి ఇంటికి పంపిస్తున్నప్పుడు, కాథీ అతనితో నెమ్మదిగా చెప్పింది.

"ఆశ మీతో చెప్పమంది. 'తన పిల్లల, భర్త కోసం మాత్రమే తను ఆరోగ్యంగా తిరిగిరావాలని కోరుకోవటం లేదు. మళ్లీ వచ్చి తన మానవ ధర్మాన్ని కొనసాగించాలని నా ఆశ!' అని".

★ ★ ★

కవిత్వం

రచన : సుమలత దేశ్పాండే

నునులేత కొమ్మలకు విరబూసిన
పూల మకరందం..
తీయ తేనియలొలుకుతూ...
సున్నితంగా ,మొలకెత్తే
పద చిత్రాల...
అక్షర సుమాలే కవిత్వం...
మంచిని తలచి మమతను పెంచి...
ప్రకృతి పులకరింతకు జాలువారి...
నరనరాన పరవశించేదే కవిత్వం...
మేధా సంపత్తిని
పదును పెట్టి...
లోకం ,పోకడల..
తారతమ్యాలను ..
మంచి చెడుల మమతల బంధాలను...
పట్టాభిషేకం
చేసే,నవ సంజీవనిగా...
మనస్సు లోతుల్లో నుండి వచ్చేదే కవిత్వం...

ప్రకృతి అయినా, సంస్కృతి అయినా...
వస్తువైన... అస్తిత్వమైనా...
సాంప్రదాయ,సాంస్కృతిక జీవనమైనా ...
మనిషి వ్యక్తిత్వం అయినా...
ఆటుపోటుల,హృదయ
ప్రకంపనలు...
సంవేదనగా ,పుట్టుకొచ్చేదే కవిత్వం...
జాబిలి వెన్నెలను తాకే చల్లదనంలా...
ఆనందాల హరివిల్లుల..
వర్ణాలుగా...
మస్తిష్కంలో జ్ఞాపకాల
మేటలేసి...
తీపి చేదు అనుభవాల సంతకాలే... కవిత్వం...
అలసిన ప్రాణానికి కాసేపు ...
ఊరటనిచ్చి...
సేద తీర్చేదే ...
కవిత్వం...

మీకు తెలుసా?

విశ్వనాథ విజయవాడ లోని ఆయన ఇంటికి "కల్పవృక్షం" అని పేరు పెట్టుకున్నారు. రామాయణ మహా కల్పవృక్షం కావ్యాయినికి జ్ఞానపీఠ్ అవార్డు రావడం అందరికీ విదతమే.

ఇత్తుల గుమ్మి

రచన : తక్కళ్ళపల్లి స్వాతి

అంబట్యాల్లకు గిర్కోలె, సద్ది మూటగట్టి బిరాన ఉరికే కైకిలి పాట నా బాస
మొల్కలెత్తిన ఇత్తు పంటల ఎదిగి ఒదిగిన తోటల ఊగులాటనే ఈ బాస

బేలసూపుల ఆవుల్యాగల మూగబాసేరా మన తెలుగు
దుక్కి దున్నే ఎడ్ల బండీ, జోడెడ్ల ఊసులాటేరా ఈ తెలుగు

శేను శెల్కల, మూల మూలను సదును జేశీ
ఎవుసం జేశే, రైతు సెమట సుక్కల బాసరా!
మోతుబరికాన్నించి, బర్ల కాపూ దాక... పాయిదెర్లు జూడని ధర్మాత్తురాలూ ఈ బాసరా!!

నాల్కెల మీద ఆటలాడేటి రతనాల మాటల
కడుపు సల్లటి అంబలోలె, ఆదుకుంటదిరా!

కండ శెర్కరోలె, నాల్కెకింపైంది మన తెలుగు బాసరా! ఇత్తనాల ముచ్చట్లెన్నో నింపుకున్న ఇంటి గుమ్మిదిరా!!

వాడకట్టున, అమ్మలక్కలు కారెడ్డమాడిన యాసరా!
బొల్లకోరూ దంటగాడు పాయిరంగా పలికిన పలుకురా!!

ఇంటింటి గడపా, పంగపంగకు బాకిన తాతల మాటరా!
అవ్వ ఒడిలో, సల్లని లాలి పాటల జోలలాడే పాపరా!

గున్న గున్నా ఉర్కుతున్నా పిలగాండ్ల ముచ్చట్ల మూటరా!
పెండ్లికెదిగిన పోరగాండ్లా ఉడుకు నెత్తురు ముద్ద నెలపొడుపూ బొమ్మరా!!

పెండ్లినాడు మ్యానెలల ఊరంత దిరిగిన ఎన్నెల రవ్వల ఎలుగురా!
ఎన్నెన్నో దాటీ ఈపు అంగిన ఎన్కటోల్లా... లంకె బిందెల మూటరా!!

మరీ...

ఇసుమంటి మన కోయినూరుకు ఇంగిలీ పీసుల గాలి జోకిందా?
రాని బాసల రంజు మీనా... మన తల్లి బాసకు అగ్గివెట్టీ కుండవడుతాంద్రా?
బోగరి పదాల పీతిరిగద్దలు జేరీ, మన ముచ్చాలనుడుగుల మత్పరిత్తాంద్రా?
బతుకుదెరువుకు గండమానీ, బర్కద్దక్కువ ఇచ్చంత్రాలూ జేత్తాంద్రా?

ఇగ గందుకే...

ఐటెంక తంతెలకు, సందు లేకుంట జూశీ దడిగట్టీ దండిగిద్దము!
గంగవాగుల తేటనీల్లోలె, తెర్ల గాకుండా గావురంగా నిలిపి ఇద్దము!
వడ్ల గింజల బియ్యం గింజోలె, మేల్కతోటి పైలంగ గాపాడుకుందము!
రాయల రారాజు రీతిన, "దేస బాసలందు తెలుగే లెస్స"గ నిలిపి జూపెద్దమూ!!

సంలీనం

రచన : దర్భశయనం శ్రీనివాసాచార్య

లోన రైల్లో
వెచ్చగా కూర్చుని
చూపుల యాత్రినై నేను

ఇంతలో
బయట ధాటిగా
ఆకాశ దానంలా వాన

వేసిన కిటికీ అద్దాలు
మూసిన తలుపు రెక్కలు
లోపలికి జల్లు కూడా
చొరబడే వీల్లేదు

అవతల అంతా పూర్ణంగా
తడుస్తున్నది
దానాన్ని స్వీకరిస్తూ-

అవతల తడుపు సరే
కానీ
లోపల
నేనెట్లా తడుస్తున్నానబ్బా ?

మీకు తెలుసా?

ఆరుద్ర గారు "కూనలమ్మ పదాలు" ముళ్ళపూడి వెంకటరమణ గారికి పెళ్ళి కానుకగా ఇచ్చారు.

పుస్తక పరిచయ కర్త : ప్రొఫెసర్ యం. ఆదినారాయణ **'ఊహలకందని మొరాకో'**

పరిమళ భరిత ప్రయాణాలు

నిమ్మగడ్డ శేషగిరి యాత్రలు

పుస్తక పరిచయం

భారతదేశంలోని మొట్టమొదటి మహా యాత్రికుడు ఏనుగుల వీరాస్వామి (1780–1836). ఆయన వంద మందిని పక్కన పెట్టుకొని 1830–31 సంవత్సరాల్లో కాశీయాత్ర చేశాడు. ఉప్పాడ బోయీలు కానీ పల్లకీ మోసేలాగుంటే భూగోళ యాత్ర సులభంగా చేయవచ్చు అని రాసుకొన్నాడు తన కాశీ యాత్రా గ్రంథంలో.

అలాంటి ఒక గొప్ప స్వప్నాన్ని సాకారం చేయటానికి రెండు శతాబ్దాల తర్వాత మరొక తెలుగుబిడ్డ పుట్టుకొచ్చాడు. ప్రపంచం అంతటా తన యాత్రా జెండాలని ఎగురవేశాడు. బ్రిటన్ లో నివసిస్తున్న అయన వంద దేశాల్లో ఇప్పటికే విస్తృతంగా ప్రయాణాలు చేసి, ఇటీవలే రెండు యాత్రా పుస్తకాలను ప్రచురించారు. ఆ అసామాన్య యాత్రికుడు డాక్టర్ నిమ్మగడ్డ శేషగిరి రావు.

ఇంగ్లీషులో ఉన్న ఈ అసామాన్య యాత్రల్ని పాఠకులకు దగ్గర చేసిన అనువాదకులు దాసరి అమరేంద్ర, అట్లూరి జయశ్రీ, ప్రొఫెసర్ ఆదినారాయణ.

ఆధునికానంతర భారతీయ సాహిత్యంలో యాత్రా సాహిత్యం క్రమంగా బలం పుంజుకొని మెయిన్ స్ట్రీం లిటరేచర్ తో పోటీ పడుతూ ఉంది. గత రెండువందల సంవత్సరాలుగా కాశీ, రామేశ్వరానికి మాత్రమే పరిమితమైన ప్రయాణాలు క్రమంగా దేశాలు, ఖండాలు దాటుకొని పుడమి చుట్టూ పయనిస్తూ ఆనందిస్తున్నారు. ఇప్పటివరకూ ఏర్పడిన 195 దేశాల్లోని ప్రజలతో మమేకమై తిరగాలనీ, వారి సంస్కృతీ, సాహిత్యాన్ని స్వయంగా తెలుసుకొని ఆయా భౌగోళిక పరిస్థితుల్ని అర్థం చేసుకోవాలనీ సాగిపోయే స్వప్నికుడు శేషగిరి.

వారికి ప్రయాణాలు టూరిజం కాదు. అవి సంచార యాత్రలు. తన మార్గాలని స్వయంగానే ఏర్పాటు చేసుకొని, హృదయం వినిపించిన సంగీతానికి నాట్యం చేసుకుంటూ కొండల్లో, కోనల్లో, పర్వత మార్గాల్లో దుర్గమమైన హిమ శృంగాల మీదకి అడుగులు సాగించారు.

ఆ పిపాస, వ్యామోహం, సౌందర్య కాంక్షకి అంతులేదు, అలుపూ లేదు. ఇంటికి తిరిగి వెళ్ళాలనే ధ్యాసే ఉండదు. ఆకలి, దాహాలు గుర్తుకే రావు. వారు ఎలాంటి వృత్తిలో తలమునకలౌతున్నా కొంత సమయాన్ని దొంగిలించో, అప్పు చేసో, కొనుక్కునో తమ కలల్ని సాకారం చేసుకుంటారు.

అలాంటి ఒక అరుదైన ప్రయాణీకుడు శేషగిరి రావు. ఆయన 2014, 2019 సంవత్సరాల్లో చేసిన మూడు మొరాకో దేశపు ప్రయాణాల గురించిన రచన తెలుగులో 'ఊహలకందని మొరాకో' అనే పేరున 2023 సంవత్సరంలో అనువాదం అయింది. అనువాదకుడు దాసరి అమరేంద్ర గారు. 12 అధ్యాయాలకు విస్తరించిన ఈ గ్రంథంలో 224 పేజీలు ఉన్నాయి.

ఆఫ్రికా ఖండం గురించిన యాత్రా సాహిత్యం తెలుగులో దాదాపుగా కనిపించదు. అసలు ఈ మొరాకో దేశపు యాత్రకి ముఖ్యకారణం ఇబన్ బతూతా. పధ్నాలుగవ శతాబ్దంలో ప్రపంచ యాత్ర చేసిన ఘనత బతూతాకే చెల్లింది.

ఆయన పేరుతో ఉన్న ఒక చిన్న స్మారక మందిరాన్ని దర్శించుకోవాలనేదే శేషగిరి రావు ఆశయం. ఆ పరిసర ప్రాంతాల్లో ఉన్న హొటళ్ళు, చిన్న చిన్న ఆకర్షణల్ని వదిలించుకొని తనకి ఏది కావాలో అక్కడికి వెళ్ళటానికే ఇష్టపడేవాడే నిజమైన సృజనాత్మకమైన ప్రయాణీకుడు.

ఈ గ్రంథంలో ప్రతి పేజీలోనూ మనకి రచయిత హృదయం, దాతృత్వ గుణం, ప్రతి చోటా సర్దుకుపోవటం, స్థానికంగా ఎదురైన సమస్యల మీద ఎలాంటి విమర్శ చేయకపోవటం, తన పని తాను జాగ్రత్తగా చేసుకుపోవటం, ప్రతి క్షణాన్ని అక్షరబద్ధం చేయటం, అందమైన దృశ్యాల్ని, సామాన్య ప్రజావాహినిని చూసి పారవశ్యం చెందటం గమనిస్తూ ఉంటాం. వారితో పాటే మనమూ ప్రయాణిస్తూ ఉంటాం. ఇలాంటి ప్రత్యక్షానుభూతిని పాఠకుడికి అందజేయటానికి అనువాదకులు అమరేంద్ర గారు చేసిన కృషి ప్రశంసనీయం. మూల రచనలోని విషయ సారాన్నీ పట్టుకోవడమే కాదు, దానికి కొన్ని మెరుగులు దిద్దారు అని పించింది. మూల రచయిత 'కూతవేటు దూరం' అని రాస్తే, అనువాదకుడు ఇంకొక అడుగు ముందుకు వేసి 'రాతి వేటు దూరం' అంటాడు. నిజానికి కూత వేటు ఎక్కువ దూరం ప్రయాణిస్తుంది. ఐతే కొండప్రాంతాల్లో 'రాతి వేటు' అనటమే సబబు.

ప్రదేశాల వర్ణన పాఠకుడిలో ఉత్సాహం నింపుతుంది. పేజీల వెంట పరుగులు తీయిస్తుంది. అవకాశం వస్తే మొరాకో సముద్రం ఒడ్డు మీదికి ఎగిరిపోవాలనిపిస్తుంది.

"స్వీరా అన్నది ముచ్చటైన సముద్ర తీరం. తెలుపూ నీలాలూ ఆ నగర వర్ణాలు. ఇళ్ళ గోడలన్నీ తెలుపులో ఉంటే తలుపులు మాత్రం నీలం రంగులో ఉన్నాయి. ఈ రంగుల సమ్మేళనం నగరానికి వింత శోభను చేకూర్చింది. వీధుల్లో స్థానిక రాగాలు వాయించే కళాకారులు..."

ఇలాంటి వర్ణనలు ఒక యాత్రా పిపాసి మాత్రమే చేయగలడు. నేను చదువుకునే రోజుల్లో యూనివర్సిటీ ఉన్నపుడు మొరాకో బూట్లు వేసుకొని తిరిగే ఇథియోపియా విద్యార్థుల్ని చూశాను. అలాగ్ మొరాకో లెదర్ బైండింగ్ చేసిన పుస్తకాలను చూశాను. శేషగిరి తన గ్రంథంలో సంపూర్ణ మొరాకోని మన కళ్ళ ముందు ఆవిష్కరించారు.

అగాథాలలోని సముద్ర చిత్రాన్ని ఎంతో హృద్యంగా వర్ణించాడు. అల్లిబిల్లిగా అల్లుకుపోయిన ఇరుకు సందుల్లోని స్థానికుల రాకపోకల్ని గమనిస్తూ ఒక చిన్న పిల్లోడిలా ఆనందం అనుభవించాడు. టాగోర్ తన గీతాంజలిలో 'మనం అందరం సముద్రం వొడ్డున ఇసుకలో గూళ్ళు కట్టుకుంటూ ఆడుకునే చిన్న పిల్లలం' అను వాక్యం గుర్తొచ్చింది.

మొరాకో వారి కుస్ కుస్, ఆయిస్టర్, టజీన్ లూ

శేషగిరికి ప్రియమైన ఆహారంగా మారిపోతుంది.

2019లో రెండవసారి మొరాకో వెళ్ళినపుడు మారకేష్ ప్రయాణం జరుగుతుంది. తుబ్కల్ పర్వతం మీదికి ప్రయాణం పెట్టుకొన్నపుడు వారికి తోడుగా గాడిదలు కూడా వెళతాయి, సామాగ్రి మోసుకుంటూ. నిజంగా అది సాహస యాత్ర. కుర్రవాళ్ళకి ఫరవాలేదు. యాభై సంవత్సరాలు దాటినవాడు అలాంటి యాత్రలు చేశారంటే దాన్ని తప్పనిసరిగా సాహస యాత్రగానే పరిగణించాలి.

ఆ పర్వతాన్ని ఎక్కేటపుడు అరికాళ్లు, పిక్క కండరాలకు పరీక్ష ఐతే, దిగేపుడు మాత్రం మోకాళ్ళకి కఠిన పరీక్ష అని వివరించినపుడు శేషగిరి ఒక డాక్టర్ అని చప్పున తెలిసిపోతుంది ఎవరికైనా!

'చుబ్కల్ శిఖర ఆరోహణం వల్ల మా మనసులు ఆ శిఖరమంత ఎత్తుకి ఎగిసింది' అంటాడు. నిజానికి అంతకంటే ఎక్కువ ఎత్తుకు ఎగిరిపోయి వుంటుంది ఆ బృందం వారి మనసు. ఈ మూడురోజుల ప్రయాణం వారిని ముల్లోకాలూ చూపించి ఉంటుంది అనుకున్నాను.

ఐదవ అధ్యాయంలో సహారా ఎడారిలో ఇసుక దిబ్బల మీద ఒంటె ప్రయాణం. ఇదొక వింతైన అనుభూతి. వాటి రూపురేఖలూ, ఘనపరిమాణం ప్రతిరోజూ మారిపోతూనే ఉంటాయి. అక్కడ విల్ఫ్రెడ్ దేసిగర్ ను గుర్తు తెచ్చుకోవటం ఒక గూఢ భక్తిని చాటుకోవటమే. ఇసుకతిన్నెల అందాల్ని చెక్కిన శిల్పి ఆ గాల్లోనే విహరిస్తూ ఉంటాడు అనటంలో ఆయనలోని కళాకారుడు బహిర్గతమౌతాడు. ఇక్కడ ఉండే కొన్ని వాహనాలను వర్ణిస్తున్నపుడు అమరేంద్ర గారు వాటిని 'యంత్రభూతాలు'గానూ, ఆ ప్రయాణంలో వారిలో కలిగిన 'థ్రిల్'ని 'థ్రిల్లింత' గానూ మన వేటూరి గారిలా వర్ణించగలగడం గొప్ప విషయం. వేటూరి వారు ఒకసారి అప్సరసని లిప్సరస అంటాడు. ఇలాంటి తెంగ్లీష్ జంట పదాలు పెదవులపై చిరునవ్వుల మొగ్గల్ని వికసింపజేస్తాయి.

ఆరవ అధ్యాయంలోని ఫేజ్ నగరం ఒక చారిత్రక సందేశాన్ని ఇస్తుంది. తనతో పాటుగా ఉన్న లండన్ మిత్రులందరూ తమ నివాసాలకు మరలిపోగా తానూ ఒంటరిగా ఉండి అతి ముఖ్యమైన విశేషాలను తెలుసుకోవాలనే కోర్కెతో ఉండి మొదటగా ఫేజ్ నగరానికి బయలుదేరాడు. ఈ విధంగా మొరాకోలోని అసలు సిసలైన ప్రయాణానికి నాంది పలుకుతాడు శేషగిరి. ఇవి నాకు బాగా నచ్చిన విషయాలు. మొరాకోలో ఒంటరిగా పది రోజుల ప్రయాణం పెట్టుకోవటం అంటే ఒక అంతులేని అన్వేషణకు తెర తీసినట్లే అవుతుంది. క్రితంలో మాదిరిగా ముందుగా ప్రణాళికా రచన చేయకుండా యే రోజుకి ఆ రోజు హిచ్ హైకింగ్ చేసినట్లుగా ఉండే ఈ ప్రయాణం మొదటినుండి చివరి వరకు ఉత్కంఠ కలిగిస్తూ ఉంటుంది. ఊహించటానికి వీలుకాదు కాబట్టే 'ఊహకు అందని మొరాకో' అనే పేరు పెట్టాడు అనుకున్నాను. ఫేజ్ లో మొదలైన ఈ యాత్ర టాంజీర్ వెళ్లి కాసాబ్లాంకాలో ముగుస్తుంది.

ఫేజ్ లో కైరవాన్ విశ్వవిద్యాలయం గురించిన చరిత్ర మనకి తెలియజేస్తాడు. ఈ యూనివర్సిటీలో మొదటిసారిగా 1270వ సంవత్సరంలో మొదటి డాక్టర్ డిగ్రీ ఇచ్చారట. తన వైద్య వృత్తి మూలాలు తెలుసుకొని మహదానంద పడతాడు శేషగిరిరావు.

పుస్తకం మొత్తానికి మణికిరీటంగా వెలుగొందేది పదవ అధ్యాయం. ఇది యాత్రికులని పరాకాష్టకి తీసుకువెళ్లి వదులుతుంది.

ఈ 'ఊహలకందని మొరాకో'లో ముఖ్యమైన భాగం మెలమెల్లగా మన కళ్ళ ముందుకి తీసుకురావటంలో శేషగిరి ఎంతో విజయం సాధించాడు.

టాంజీర్ బతూతా జన్మస్థలం కాబట్టి అతని సమాధి కూడా ఇక్కడే ఉంది అనే భావనలో ఉండిపోయి, అన్వేషిస్తూ ముందుకు వెళ్ళే సరికి అక్కడ ఉన్న మందిరం కనిపిస్తుంది. పచ్చరంగులో వేసిన పైకప్పు ఉన్న ఒక చిన్న మందిరం కనిపిస్తుంది. పైగా ఆ గది తలుపులు మూసి ఉంటాయి. ఇక్కడ రచయిత ఆలోచనలు అన్నీ ఒక ఉన్నత స్థాయికి చేరుకొని, పరిణితితో, అవగాహనతో ఉంటాయి. ప్రపంచస్థాయి యాత్రికుడి అంతరంగాన్ని లోతుగా అధ్యయనం చేయటం జరుగుతుంది. అనువాదకుడు 'శేషగిరి బూట్లు వేసుకొని ఆ ప్రయాణాన్ని నేనే చేసాను అనిపించింది' అంటాడు. పొందికతో ఉన్న చిన్న వాక్యాలు, ఆ పదాల పోహళింపు అన్నీ ఆ గొప్ప యాత్రికుడికి నివాళి ఇస్తున్నట్లుగానే ఉంటుంది. బతూతా జీవితంలో ఎదురైన సంఘటనలని చక్కని తెలుగులో మూల రచయిత రాసినట్లుగానే ఉంటుంది కానీ, అనువాదం అనిపించదు. అక్కడ రచయిత వేసిన ప్రతి అడుగూ, ప్రతి పదధ్వనీ అక్షరాల్లోకి మార్చుకుంటూ ముందుకి సాగిపోతాడు. తన గుండె చప్పుళ్ళు మొదలుకొని, తన పాదాల ప్రతిధ్వని వరకూ మనకి అక్షరాల్లో అందించటం శేషగిరి నిబద్ధత. "ఆ ప్రదేశమంతా నాకోసమే ఎదురు చూస్తున్నట్లుగా అనిపించింది. యాత్రని ఒక జీవన విధానంగా మలచుకున్న వ్యక్తి అతడు" అంటాడు. పైగా సమాధి తలుపులు మూసివేసి ఉన్నా ఆ ప్రదేశం అతన్ని నిరాశపరచకపోవటం నన్ను ఆశ్చర్యపరిచింది.

పైగా అక్కడ నిలబడి ఇబన్ బతూతా మహాయాత్రాల్ని జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొని ప్రేరణ పొందే అవకాశం వచ్చినందుకు ఎంతో ఆనందిస్తాడు కూడా.

విమాన ప్రయాణం కంటే రైలు ప్రయాణానికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వటం, కొత్తవారితో త్వరగా కలిసిపోయి మాటల్లోకి దిగడం ఆయనకి ఉన్న ఒక ప్రత్యేకమైన లక్షణం.

చివరికి మరకేష్ లో విమానం ఎక్కేంతవరకూ తన మానవతా వాదాన్ని కాపాడుకొంటూనే ఉంటాడు. తన గైడ్ కి ఒక బహుమతి ఇచ్చి, అలాంటి ఎన్నో మధురమైన జ్ఞాపకాలను నింపటానికి తన హృదయం సరిపోలేదని, బ్యాక్ పాక్ లో వాటిని దాచుకొని ఇంటికి తీసుకెళతాడు శేషగిరి.

ఈ గ్రంథంలో ముఖ్యంగా అమరేంద్ర గారి అమృతం లాంటి అనువాదపు పరిమళం ప్రతి వాక్యంలోనూ గుబాళిస్తూ ఉండటం ఒక ప్రత్యేకత.

అమరేంద్ర గారు యాత్రా సాహిత్యంలో కూడా అందెవేసిన హస్తం కాబట్టి, ఎక్కడ పట్టు తప్పకుండా, 'ఊహలకందని మొరాకో'ను మన ఊహలకు కూడా అందని శైలిలో, పాఠకుడి చేత ప్రతి వాక్యాన్నీ చదివించగలిగేలా, రచయిత ఆత్మని పట్టుకొని దానికి అనువాదం చేసినట్లుగా ఉండే కానీ, ఇంగ్లీషు రచనకి తెలుగులో అందించినట్లుగా ఉండదు.

తన మొదటి పుస్తకంతో శేషగిరి తెలుగు సాహిత్యంలో ఒక ప్రముఖమైన రచయితగా గుర్తింపు తెచ్చుకోవటం నాకు ఎంతో సంతోషాన్ని కలిగించిన విషయం.

కథ

కరిగిపోయింది

రచన : శ్రేష్ఠ

నానమ్మ చెప్పింది కళ్ళకు కాటుక అందం అని. నానమ్మ అంటే నాకు యిష్టం కాబట్టి నానమ్మ ఏం చెప్పినా నాకు నచ్చుతుంది. కళ్ళనిండా కాటుక పెట్టి, లూజుగా జడవేసి ముంగురులు ముందుకు దువ్వి, మూరెడు పూలు పెట్టేది. పట్టుపరికిణి, ఓణీ వేసుకొని, చేతినిండా గాజుల గలగలలతో, అందెల సవ్వడితో ఇంట్లో నడుస్తూ వుంటే ఎంతో సంబరిపడిపోయేది. ఎంతమంది దిష్టి పెట్టారో అని, దిష్టి తీయకుండా వుండేది కాదు.

పండుగ వచ్చిందంటే తెల్లని ముగ్గు పెద్దగా పరచాల్సిందే. నానమ్మకు ముగ్గు గీత సన్నగా, ముగ్గు పిండి తెల్లగా వుండాలి. అందుకే నేను వేసే ముగ్గులంటే నానమ్మకు భలే ఇష్టం. నానమ్మే కాదు మా వీధిలో అందరూ నేను ఏ ముగ్గు వేసానా అని పనికట్టుకొని మరీ వచ్చి చూసి పొగిడేవారు.

తిరునాళ్ళ వస్తుందంటే పెద్ద పెద్ద డబ్బాలనిండా మిఠాయిలు, జంతికలు, కారపూస చేసేది. అరిసెలు, రవ్వలడ్డు, మైసూర్ పాక్, జీడిపప్పు పాకం, బూందీ లడ్డూలలో స్పెషలిష్టు. ఎవరి ఇంట్లో పిండి వంటలు చేసినా సామాగ్రి మా ఇంట్లో నుండే, వండటానికి నానమ్మనే పిలిచేవారు. నానమ్మ చేత్తో ఏం చేసిన భలే రుచి.

రుచి అంటే గుర్తుకొచ్చింది. ఉగాది పచ్చడికి అన్నీ సిద్ధం చేసాను వేప పూలు తప్ప. నానమ్మవేప పువ్వులు తేలేదని అడిగేసరికి 'వద్దు నానమ్మ చేదుగా వుంటుంది' అన్నాను టక్కున నా మాట వింటుదనుకొని.

"అలా కాదమ్మా, షడ్రుచులు. ఆరోగ్యానికి అన్ని రుచులు కావాలి. జీవితంలో కూడా సంతోషంగా జీవించాలనుకుంటాము. ఎప్పుడైనా చేదు అనుభవం ఎదురైతే తట్టుకోలేము. అలా కాకుండా ప్రతిదానిని తట్టుకొని నిలబడే శక్తిని కలిగివుండాలి. మీ తాతయ్యను చూడు చిన్న వయస్సులోనే మాకు పెళ్ళి చేసారు. నాకు అప్పుడు ఏమి తెలియదు. తాతయ్య 'నాకు ఇన్ని ఆస్తులు వుండగా నాకు పని చేయాల్సిన అవసరంలేద'ని, జల్సా చేస్తూ, కూర్చుని తింటే అన్ని ఆస్తులు కరిగిపోయాయి. ఎన్నో ఇబ్బందులు పడ్డాను. బలవంతంగా గవర్నమెంట్ కింద పనులు నడుస్తుంటే ఆ పనికి పంపించాను. అప్పటికి మీ నాన్న, మీ బాబాయి చిన్నపిల్లలు. మీ అదృష్టం కొద్ది అవి పర్మినెంట్ చేయటంతో కొద్ది రోజులకే గవర్నమెంట్ జాబు వచ్చింది. ఎన్నో ఒడిదుడుకులు చూసి వచ్చాము. జీవితంలో ఏ పరిస్థితినైనా ఎదుర్కొనేలా వుండాలి" అని చెప్పింది.

అలాంటి నానమ్మతో మాట్లాడకుండా నేను అలిగాను. కాని అదే ఆఖరిమాట అవుతుందని అనుకోలేదు. నేను అలా చేయడం కరెక్ట్ కాదు కదా! తలచుకుంటేనే కన్నీళ్ళు ఉబికి ఉబికి వస్తుంటాయి.

అసలు విషయం చెప్పలేదు కదా!

ఇంటర్ చదువుతూ, నానమ్మ ప్రేమను చవిచూస్తూ, పెళ్ళి ఆలోచనే లేకుండా, నా చుట్టూ ఉన్న పిల్లలు కూడా నాలాగా ఉండాలనే కోరుకొనే తల్లుల మధ్యలో, ఒక రోల్ మోడల్ గా, సీతాకోకచిలుకలా విహరిస్తున్న నా జీవితం అద్దం తిరిగింది. హఠాత్తుగా ఒకరోజు అమ్మ వచ్చింది. పది వరకు అమ్మ దగ్గరే ఉండి చదువుకున్నా, కాని ఇంటర్ లో నానమ్మ దగ్గర చదువుకునే అవకాశం వచ్చింది. ఎగిరి గంతేసి నానమ్మ దగ్గర కొనసాగించా.

"అందరూ కూతురుకు పెళ్ళి చేయట్లేదు అంటున్నారు. రేపు మా అన్నయ్య వాళ్ళు వస్తున్నారు. మా పెద్ద నాన్న మనుమడు కూడా వాళ్ళతో వస్తున్నాడు. ఆ అబ్బాయి మంచిగా చదువుకున్నాడు. ఉద్యోగం చేస్తున్నాడు. వాళ్ళ నాన్న మఠాధిపతి. నీకు మంచి గౌరవం ఉంటుంది" అన్నది.

నాకు పెళ్ళి వద్దమ్మా, ఈ పెళ్ళిచూపులు వద్దమ్మా, నాకు అసలే పరీక్షలు దగ్గరకొచ్చాయి అన్నా కూడా వినిపించుకోకుండా, "పెళ్ళి చూపుల్లా కాదు, బంధువుల్లా ఇంటికి వస్తున్నారు అనుకో. నీకు ఆ అబ్బాయి నచ్చితే అప్పుడు మాట్లాడుకోవచ్చు" అంది.

మా మేనమామ వాళ్ళు అంటే మా నానమ్మకి కొంచెం మర్యాద ఎక్కువ అందుకే ఆమె ఏమి మాట్లాడలేదు. వాళ్ళపాటికి వాళ్ళు వచ్చారు, అమ్మ వాళ్ళు భోజనాలు ఏర్పాటుచేసారు.

మా మామయ్య కేక వేసాడు 'ఏమే పెళ్ళికూతురా గదిలో కూర్చుంటే ఎలా! ఇలా వచ్చి వడ్డించు' అని.

మామయ్య అన్న మాటకి వెళ్ళక తప్పలేదు. ఆ పెళ్ళికొడుకు తల మొత్తం విస్తరాకులోకి వంచి భోజనం చేస్తున్నాడు. మంచిది అనుకొని నెయ్యి వడ్డించి, చదువుకోవాలి మామయ్య అని లోపలికి వచ్చేసా.

వారి పనులన్నీ అయ్యాక మామయ్య నన్ను వెనక్కి పిలిచి అడిగాడు అబ్బాయి నచ్చాడా అని.

'లేదు మామయ్య, నేను అసలు చూడలేదు. అయినా నాకు ఇష్టం లేదు. అన్ని జిల్లాలు దాటి అసలే వద్దు. నాకు చదువుకోవాలని వుంది' అన్నాను. నాకే అర్థం కాలేదు అంత ధైర్యంగా ఎలా చెప్పానో.

మా మామయ్య కూడా ఏమి అనలే 'మంచిగా చదువుకో' అని చెప్పి వెళ్లిపోయారు.

ఆ పెళ్ళికొడుకు మాత్రం ఇంటికి వెళ్ళి బొక్కబోర్లా పడుకుని "నేనెందుకు నచ్చలేదు. నన్నెందుకు వద్దంది" అని అడుగుతూనే ఉన్నాడంట పాపం మా అమ్మమ్మని, మామయ్యలని.

నానమ్మ వాళ్ళు, వాళ్ళ తోటికోడలు ఇంట్లో ఫంక్షన్ కి వూరు వెళ్లారు. తెల్లవారే ఇక అమ్మ మొదలు పెట్టింది. "మీ నాన్నతో సుఖం లేదు. మీతో సుఖం లేదు. మీ నాన్న చూస్తే అలా, మీరు చూస్తే ఇలా. వాళ్ళు వీళ్ళు పెద్దమనిషి అయిన బిడ్డను ఎన్ని రోజులు ఇంట్లో పెట్టుకుంటారు అంటున్నారు. మీ మేనత్త వాళ్ళ మరిదితో సంబంధం మాట్లాడమంటున్నారు, ఆ సంబంధానికైనా

సరే అని చెప్పు, మీ నానమ్మకు మీ బాబాయి వుంటే చాలు. మీ నాన్న ఏమైనా పర్వాలేదు, నేను కదా అనుభవించేది" అని గగ్గోలు పెడుతుంది.

అమ్మ అరుస్తూనే జడ లాగి, లాగి వేస్తుంది. ఇంతలో నానమ్మ తమ్ముడు దాపురించాడు.

"అమ్మాయి ఎప్పుడు వచ్చావు. మా అక్కయ్య లేదా! మా అన్నయ్య వాళ్ళు, వాళ్ళ కొడుకుకి సంబంధానికి వెళుతున్నారు. నన్ను కూడా రమ్మన్నారు. బట్టలు మార్చుకొని వెళదామని ఇంటికి వెళ్తూ ఇలా వచ్చా. పెద్దనాన్న కొడుకైనా, వున్నది ఇద్దరమే కదా! వాళ్ళ అబ్బాయికి మన అమ్మాయిని ఇస్తారా అని ఒకమాట కూడా అడిగి రమ్మన్నారు. ఆలోచించు! నీకు కూడా కొంచెం నెమ్మదిగా వుంటుంది. అప్పుడు అమ్మాయి ఈ వూర్లోనే వుంటుంది. మా అక్క కూడా ఇక్కడే వుంటుంది. నీకు ఎక్కువ బాధ్యతలు కూడా వుండవు" అన్నాడు.

ఏమో బాబాయి దాని ఇష్టం అంటూనే 'చెప్పవే చెప్పు' అని అంటుంది.

నాకు ఏమి అర్థం కావటంలేదు. అమ్మ చెప్పిన సంబంధం అయితే వేరే వూర్లో వుండాలి. ఈ సంబంధం అయితే ఈ వూర్లోనే వుండొచ్చు కదా! నానమ్మ కూడా వుంటుంది. నాన్న గురించి కూడా అందరికీ తెలుసు అని 'నీ ఇష్టం' అన్నాను.

"సరే బాబాయి, వాళ్ళకు ఓకే అని చెప్పు" అన్నది అమ్మ.

చెప్పటమే ఆలస్యం వాళ్ళు అర్థగంటలో ఇంట్లో దిగారు. ఆలస్యం అయితే సంబంధం ఎక్కడ చెడిపోతుందో, ఎవరు ఏమి చెబుతారో అని రెక్కలు కట్టుకొని వాలిపోయారు. పైగా "మేము సంబంధానికి బయలుదేరాము, మీరు రమ్మన్నారని ఎలాగు బయలుదేరి వున్నాం కదా అని వెంటనే వచ్చేసాం" అని సమర్థించుకున్నారు. ఇంతలో నానమ్మ వాళ్ళు కూడా వచ్చేసారు. అన్నీ మాట్లాడుకోవటం కూడా అయిపోయింది. వారం రోజుల్లో పూలుపండ్లు, నెలలో పెళ్ళి. నా పరీక్షలు అటుకెక్కాయి. ఇదేనేమో విధి అంటే. అన్ని చకచకా జరిగిపోయాయి.

పాతికేళ్ళు వచ్చిందాక పెళ్ళి చేయనన్న అమ్మ, నాన్న మీద కోపంతో, వాళ్ళ సంబంధం ఇష్టం లేకపోయినా ఒప్పుకుంది. ఆవేశంలో తీసుకున్న నిర్ణయాలు అనర్థాలకు దారితీస్తాయి అని ఎంతమంది చెప్పినా అనుభవంలోకి వస్తేకాని తెలియదు.

పద్దెనిమిదేళ్ళు నిండకుండానే పెళ్ళిపీటలు ఎక్కి, పదహారు రోజుల పండుగ కూడా నిండకుండానే కొట్టడం, అనుమానించడం మొదలుపెట్టిన సైకో భర్తతో, సంవత్సరం తిరగకుండానే బిడ్డను కని, నానమ్మ కోసం నవ్వుతూ కాలం గడిపాను. కొడతాడని నానమ్మకు, అమ్మకు తెలిస్తే వాళ్ళు ఏమౌతారో అని ఎంతో జాగ్రత్తగా నడుచుకునేదాన్ని.

బాబాయికి మనుమరాలు పుట్టిందని కోడలికి పురిటి స్నానానికి వెళ్ళాము. నానమ్మ ఒడిలో కూర్చొని ఆడుకుంటున్న నా కూతురుని ఎత్తి పడేసాడు బాబాయి. ఊరిలో వుండి ఏమో తింటున్నానని బాబాయి ఆలోచన. 'మీరు వస్తే వాళ్ళే నీళ్ళు పోసుకుంటారు, మేము నీళ్ళు కూడా పోసుకోము' అని చివరికి తేల్చి చెప్పాడు. పాపం ఇంటికి వచ్చాక నానమ్మ ఆలోచనలో పడ్డది.

నేను గట్టిగా చెప్పాను. 'నానమ్మ ఇదే ఆఖరు నీతో ఎక్కడికి రాను. ఎటు వెళ్ళినా నన్ను పిలవొద్దు. నాతో నీకు సమస్యలొద్దు' అని వెళ్ళిపోయాను. కాని అవే ఆఖరి మాటలౌతాయని అప్పుడు నేను అనుకోలేదు.

బాబాయి మనుమరాలి బారసాల ఫంక్షన్. వాళ్ళు నన్ను పిలవలేదు. నానమ్మ పిలవలేదు. ఛాయ పసుపు వర్ణం కలిగిన ఆమె శరీరం, నుదుటి మీద పెద్ద బొట్టు, తాతయ్య రిటైర్మెంట్ కి అమ్మ తెచ్చిన పింక్ రంగు చీర ఎంత అందంగా వుందో. తాతయ్య, నానమ్మ ఫంక్షన్ కి బయలుదేరారు. కాని ఎంతలా మనసులో సతమతమయిందో సడన్ గా హార్ట్ఎటాక్. విషయం తెలిసి నిమిషాల్లో పరుగుపరుగు వచ్చాను. నానమ్మ ఇక లేదు. నానమ్మ లే నేను వచ్చాను అన్నా వినిపించుకోలేదు. బోరు బోరున ఏడ్చాను. మూడు రోజులు తిండి లేదు, నిద్ర లేదు. నానమ్మ లేకుండా నేను ఎలా బ్రతకాలి అన్న ప్రశ్న నా ముందు. అప్పుడే జీవితం అయిపోయిందా అని నా గుండె కరిగిపోయింది.

నానమ్మ జ్ఞాపకాలు చెదిరిపోనివి. పిచ్చిదానిలా దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తున్నాను..........

నానమ్మ చెప్పిన ధైర్యం ముందుకు నడిపింది. ఆ వూరిలో వుండాలనిపించలేదు. మళ్ళీ పరీక్షలు రాసాను. ఇంకా సమస్యలు ఎక్కువైనాయి. అయినా వెనుదిరగలేదు. డిగ్రీ పట్టా చేతపట్టుకొని అ అంటే అమ్మ, ఆ అంటే ఆశయం అంటూ తెలుగు టీచరుగా ముందడుగు వేసాను. అనుమానపు పిశాచిని అంతమొందించాలని, ఆత్మస్థైర్యంతో, ఆశయాన్ని నింపుకొని వూరిలో నుండి అడుగు బయటపెట్టాను.

పాతవి గతించెను సమస్తము కొత్తవాయెను. నూతన అధ్యాయం మొదలైంది.

కాలం ముందు నా కన్నీరు కరిగిపోయింది.

మంచు కొండలు

కరుగుతున్నాయి మంచుకొండలు
మునుగుతున్నాయి తీరప్రాంతాలు
ఉన్నవాడి గుండెల్లో మంచు పేరుకుంటోంది
లేనివాడి గుండె కరిగి సముద్రం అవుతోంది
ప్రకృతిలో వస్తున్నాయి పెను మార్పులు
మనిషిలో తెస్తున్నాయి వికృత భావాలు
ఒకప్పటి అధర్మ కృత్యాలు
ఇప్పుడు అయ్యాయి ధర్మ మార్గాలు
ధర్మానికి ఆయుష్షు కరిగి తరిగి పోయింది
నడవలేని ముసలితనం రానే వచ్చింది
అధర్మం యవ్వనంతో ఏపుగా పెరిగింది
అది ఎంతో అందంగా రూపు దిద్దుకుంది
కాలం మారుస్తుంది, మన ఆలోచనా విధానం
కాలంతో మారుతుంది, మనం జీవించే ప్రపంచం
పెరిగింది తరుగుతుంది, తరిగింది పెరుగుతుంది
తరిగి పెరుగుతుంది, పెరిగి తరుగుతుంది
విశ్వం ఒక పెద్ద పడి లేచే కదలి తరంగం
విశ్వంలో జీవం నిర్జీవం, ఏదీ కాదు శాశ్వతం

రచన : కందుల నాగేశ్వర రావు

చిత్రకళకు కొండంత చిరునామా!

పరిచయం

రచన : డాక్టర్ కొండపల్లి నీహారిణి, రచయిత్రి, సంపాదకురాలు

ఆ చిత్రాలను చూస్తే మన కనులకు ఆహ్లాదం ...

మన మనసుకు ఆనందం. సప్తవర్ణ సోయగాలు బొమ్మలుగా సాక్షాత్కరిస్తాయి. విశాలంగా రెక్కలార్చిన పక్షులూ, శరవేగంగా పరుగులెత్తే జింకలూ ఎలా కాన్వాస్ పై రంగుల్లో నిలిచిపోతాయో, గలగల సెలయేరులూ గంగానది ప్రవాహాలు కళ్ళ ముందు నిలుస్తాయి.

అభిజ్ఞాన శాకుంతలం కావ్యమైనా, రామాయణ భారత భాగవతాది కథలైనా వారి కుంచె విన్యాసాల్లో ఒదిగిపోతాయి. కోతులనాడించే మదారి అయినా, పల్లెటూరి జంట అయినా, అరకు లోయలో అందాలైనా వారి బొమ్మల్లో గమ్మున కూర్చుంటాయి. వీరనారి ఝాన్సీరాణీ, మహా పరాక్రమశాలి మహారాణి రుద్రమదేవీ పౌరుషంగా నిలబడతారు. నన్నయ్య, పోతన, వేమన ఇదిగో మేము ఇలా ఉంటాం అంటూ చిత్రాలై వస్తారు. ప్రకృతి చిత్రాల సోయగాల నుండి, సంప్రదాయ చిత్రాల ఆలోచనల నుండి, సామాజిక చింతన చేతనత్వం వరకు కొండపల్లి శేషగిరిరావు 40వ దశకం నుండి,

2000వ దశకం వరకు 70ఏళ్ళు చిత్రకళా జగత్తుకు నిలువెత్తు చిత్రమై నిలిచారు.

కొండపల్లి శేషగిరిరావు 1924 జనవరి 27న వరంగల్ జిల్లా మానుకోట దగ్గర వున్న పెనుగొండ గ్రామంలో జన్మించారు. పుట్టింది సంపద గల ఇల్లే అయినా, పదేళ్ల బాలుడు అయ్యేసరికి అనివార్య కారణాలతో పేదరికంలో పడిపోయింది కుటుంబం. పదవ తరగతి వరకు హనుమకొండలో వారాలబ్బాయిగా బ్రతుకు సాగించి చిత్రకళపై వున్న మక్కువతో హైదరాబాదుకు ధైర్యాన్ని వెంటబెట్టుకొని నడిచారు. కొందరు ప్రముఖుల సహకారంతో మెహదీ నవాజ్ జంగ్ గారికి పరిచయమై వారి సహాయంతో రెడ్డి హాస్టల్లో జాయిన్ అయి, 'హైదరాబాద్ స్కూల్ ఆఫ్ ఆర్ట్ అండ్ క్రాఫ్ట్'లో విద్యార్థిగా చేరి నూతన అధ్యాయాన్ని తెరుచుకున్నారు. ఐదేళ్ల చదువును పూర్తి చేసుకుని ఉత్తమ శ్రేణిలో ఉత్తీర్ణుడై, చిత్రకారునిగా ఎదిగి, మెహదీ ఫర్మాయిషితో కలకత్తాకు పయనమయ్యారు.

రవీంద్రనాథ్ టాగూర్ స్థాపించిన 'శాంతినికేతన్'లో శేషగిరిరావు విద్యార్థి అయ్యారు. ప్రముఖ చిత్రకారులు నందలాల్ బోస్, అవనీంద్ర నాథ్ ఛటోపాధ్యాయుల ప్రియశిష్యుడూ అయ్యారు. తరువాత తాను చదువుకున్న ఫైనార్ట్స్ కళాశాలలోనే అధ్యాపకునిగా ఉద్యోగ బాధ్యతలు చేపట్టి ప్రొఫెసర్, ప్రిన్సిపల్ గా ఎందరో విద్యార్థులను తీర్చిదిద్దారు.

రిటైర్ అయిన తర్వాత ఎన్నో వందల చిత్రాలను వేశారు. హైదరాబాద్ పరిసరాలలో కనిపించకుండా పోయిన కొండలు, గుట్టలు శేషగిరిరావు చిత్రించిన చిత్రాల్లో వందలాదిగా దర్శనమిస్తాయి. ఆక్వాటెక్చర్, కలర్ గ్రాన్యూల్స్ మ్యూరల్ పెయింటింగ్స్ లో ఎన్నో కొత్తకొత్త ప్రయోగాలు చేశారు. అమీర్ పేట్ దగ్గర మైత్రి భవన్ హుడా కాంప్లెక్స్ ముఖద్వారం రెండువైపులా గోడలపై కనిపించే విశ్వరూప సందర్శనం, లవకుశులు చేజిక్కించుకున్న అశ్వమేధ యాగాశ్వ పెయింటింగ్ ఇప్పుడూ చూసి ఆనందించవచ్చు.

'చిత్రకళా తపస్వి డాక్టర్ కొండపల్లి శేషగిరిరావు

జీవిత చరిత్ర' అనే పుస్తకానికి ముందుమాటగా 'కుంచె సామ్రాజ్య మహారాజు' అంటూ ఆర్టిస్ట్ మోహన్ రాసిన వ్యాసంలో 'రావి నారాయణరెడ్డి పైన నీలాకాశం తెలి, మబ్బుల కాంట్రాస్టులో ఆదర్శమంత ఎత్తెగురుతున్న ఎర్రని జెండా, దానిపై హత్తిన తెల్లని సుత్తి కొడవలి చూస్తే కళ్ళు నిండిపోతాయి', 'నుదుట నామం దిద్దుకుని పరమ సాంప్రదాయకంగా కనిపిస్తూ చిత్రాలు గీసే ఈ పవిత్ర బ్రాహ్మణమూర్తికి ఎర్రజెండా జబ్బు ఎలా సోకిందబ్బా? అని ఓ నాయకుడిని అడిగాను, ఇలాంటి పెద్ద కమ్యూనిస్టు నాయకులు ఎందరో ఆయనకు జిగిరీ దోస్తులు అని చెప్పాడు' అన్నారు. ఈ మాటలు శేషగిరిరావు నిండైన సామాజిక మూర్తిమత్వానికి అద్దంపట్టాయి అని చెప్పవచ్చు.

'కాకి పడిగెలు' జానపద చిత్రకళను వెలుగులోకి తెస్తూ రచించిన పరిశోధనాత్మక వ్యాసమైన 'ఆంధ్రదేశంలో చిత్రకళ', 'తెలంగాణాలో చిత్రకళ', 'కళ - కల్పనా వైచిత్రి' వంటి ఎన్నో గొప్ప వ్యాసాలను రచించిన కవి, రచయిత కూడా శేషగిరిరావు.

'చిత్ర శిల్పకళా రామణీయకము' వ్యాససంపుటి

వీరి పాండితీ గరిమకు నిదర్శనం. మొట్టమొదటి ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలలో 'తెలుగు తల్లి' విగ్రహానికి రూపకల్పన చేశారు.

2012 జూలై 26న తుదిశ్వాస విడిచారు.

నేడు ఆ అద్భుత చిత్రకారుడు పుట్టినరోజు సందర్భంగా శత జయంతి వేడుకలు జరుపుతున్నామని తెలియచేయడానికి సంతోషిస్తున్నాం.

"పర్షియన్ సాహిత్యంలోని ప్రేమ (భాష కోసం తడుము కోకుండా అందంగా చెప్పడం, కదిలించే పద్ధతిలో భావవ్యక్తీకరణ); సంస్కృతంలోని భావనా గాంభీర్యం; హిందీ, బెంగాలీ సాహిత్యాల ఆధునికత; అన్నింటినీ మించి ఉర్దూ కవిత్వంలోని సంక్షిప్తత నేర్చుకుంటే తెలుగు కవిత్వం ఇంకా బావుంటుంది. వ్యాపార మలినం అంటకుండా ఉంది ఇప్పటికీ కవిత్వం ఒక్కటే."

కౌముది

జ్ఞాపకాల నిధి

అదిగో చూడు నీ జ్ఞాపకాల నిధి
అది నీ హృదయంలో దాగి ఉన్న సిరి
కాలమనే రహదారిన విహరించిన విహంగం
గతకాలపు కాంతికిరణ సందోహ సమూహం
వచ్చి నిలిచె నీ వాకిట స్వర్ణకాంతి కిరణం
వెలిగించే నీ ముంగిట నవజ్యోతి దీపహారం
ఒక్కసారి తెరిచి చూడు జ్ఞాపకాల నిధి
అది నీ హృదయంలో దాగి ఉన్న సిరి
నీ ద్వారానికి మిరుమిట్ల నక్షత్రమాల అది
నీ గడపకు పులిమిన పసుపు పసిడి ధార అది
నీలో ప్రతిధ్వనించు అపరంజి రాగమది
నీకై గుబాళించు సుగంధాల నీరమది
ఒక్కసారి తరిచి చూడు జ్ఞాపకాల నిధి
నీ హృదయంలో దాగి ఉన్న సిరి అది
నీకై నివేదించు అపురూప క్షణమది
నీకై అరవిరిసిన అరవింద విరిసిరి
అనురాగం ఆత్మీయత పొంగి పొర్లు ఝరి
అదే నీకు అనిర్వచనీయ ఆనందాల గిరి
అదిగో చూడు నీ జ్ఞాపకాల నిధి
అది నీ హృదయంలో దాగి ఉన్న సిరి

రచన : హేమ మాచెర్ల

మీకు తెలుసా?

ఆరుద్ర “త్వమేవాహం” మొదటి ప్రచురణ జనరంజకం కాలేదు. తర్వాత దాశరథి గారితో చక్కని ఉపోద్ఘాతం రాయించి ఈ కావ్యం ప్రచురించడంతో చదువరుల హస్తాలను ,మస్తకాలను అలంకరించింది.

మీకు తెలుసా?

రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ కు నోబుల్ ప్రైజ్ తెచ్చిపెట్టిన “గీతాంజలి” మాన్యుస్క్రిప్ట్ లండన్ అండర్ గ్రౌండ్ ప్రయాణిస్తూ పోగొట్టుకున్నారు. తిరిగి దానిని లండన్ ట్యూబ్ రైల్వే కార్యాలయంలోని “లాస్ట్ అండ్ ఫౌండ్” సెక్షన్ లో చెక్కుచెదరకుండా దొరకడంతో దానిని నోబల్ ప్రైజ్ కు పంపడం జరిగింది.

కీలుబొమ్మలు!

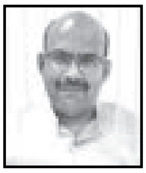

చరిత్రనేర్పిన పలు పాఠాలతో
సనాతన అభిప్రాయమై
విశ్వశాంతిని కాంక్షించే
వివేకవంతులైన సమాజంలో!
అనంతమైన ఉక్కుపొరలక్రింద
కందకగర్భాల్లో మందపు గొలుసులతో
భద్రంగా ఎప్పట్నుంచో సమాధుల్లో
తాళాలేసి పాతరేసి కొన్ని నిక్షేపాలు!
పిల్లలు వారి ఆటల్లో మునుగుతూ
యువకులు వారి ఆశల్లో తేలుతూ
సంసారులు వారి బ్రతుకుబండ్లు లాగుతూ
ముసలాళ్ళు వారి వైరగ్యంలో వేగుతూ!
నియంతలు నిరంకుశులు
ఉక్కుపొరల్నీ అలుపెరగక త్రవ్వేసి
తాళాల్ని ఒక్కటొక్కటిగా బద్దలుజేసి
పాతరని అమాంతగా తెరిచేస్తే!
యుద్ధోన్మాదం మతోన్మాదం మూఢత్వం
విషవాయువులు జనాల నషనషాలకెక్కు
ఆడా మగా ప్రాంతం దేశం ప్రపంచం
ఉన్మాదుల చేతుల్లో బందీలు కీలుబొమ్మలు!

రచన : రవి కిషోర్ పెంట్రాల

టోరో బ్రావో, బామ్మగారు!

రచన : కౌండిన్య (రమేష్ కలవల)

కథ

ఆ వీధిలో వెడుతున్న పరాశరం గారు ఆ ఇంటి గుమ్మం దగ్గర ఆగి "అరుంధతి గారు, మీ విదేశాల విశేషాలు మాకు ఎపుడు చెబుతారు? మీరు వెళ్ళను అన్నారుగా చూడండి వెళ్ళడం, రావడం కూడా జరిగిపోయింది " అంటూ మాటలు కలిపారు.

"మా మనవడు పట్టు పడితే వెళ్ళాల్సి వచ్చిందిలేండి" అంటూ అటు గుమ్మంలోంచి పాలవాడు రావడంతో లోపలికి నడిచారు.

పాలు వచ్చాయి కదా అని, అరుంధతి గారు ఓ కాఫీ ఇవ్వక పోతారా అన్న ఆశతో, ఆ గుమ్మం పక్కన ఉన్న అరుగు మీద చతికిలా పడ్డారు పరాశరం గారు.

లోపల పాలవాడు వెంకన్నను చివాట్లు పెట్టడం బయట వరకూ వినపడుతోంది. "చిక్కటి పాలు తెస్తానన్నావు, ఈ రోజు కూడా నీళ్ళగానే ఉన్నాయి వెంకన్నా! వీటితో మా మనవడికి పాలకోవా చేస్తే బావుంటుందా, నువ్వే చెప్పు?" అంది.

"రేపు ఎలాగోలా తెస్తాను లేండి" అని మాట దాటేసి తన పాల కాన్ తీసుకొని, కండువా తలకు కట్టుకొని బయలుదేరాడు.

అరుగు మీద కూర్చున్న పరాశరం గారు వెంకన్నతో ఊర్లో నాలుగు విషయాలు మాట్లాడే లోగా, లోపల నుండి ఆ కాఫీ ఏదో వస్తుందన్న ఆశతో వెంకన్న ని మాటలలో దించిగానే, అరుంధతి "వేయించిన కాఫీ గింజలు లేవు గానీ పరాశరం గారికి ఈ పూట కాఫీ లేదని చెప్పు వెంకన్నా" అనడంతో పరాశరం గారు నీరు కార్చారు. వెంకన్నతో కలిసి ఆ వీధి వైపుకు నడిచారు.

సాయంకాల సమయం, ఇళ్ళకు వెళ్ళేవాళ్ళు ఆ వీధిలో నడుస్తూ వెడుతున్నారు, మెడలోని గంటల శబ్ధాలతో కొందరు వారి ఎద్దు బళ్ళల్లో వెడుతున్నారు.

పరాశరం గారు స్నానం చేసి లాల్చీ పైజమా తో అరుంధతి గారింటికి చేరి "సుందరం గారు.. అయ్యా సుందరం గారు" అంటూ పిలిచారు.

"బట్టలు కట్టుకుంటున్నారు, అలా అరుగు మీద కూర్చోండి, ఈలోగా కాఫీ ఇస్తాను" అనడంతో పరాశరం గారు అరుగు మీద కూర్చున్నారు.

సుందరం గారు, పరాశరం గారు సాయంకాలం వేళ ఊరిలో ఉన్న నాలుగు వీధులు తిరిగి, బాగా చీకటి పడే సరికి ఆ ఊరు మధ్యలో ఉన్న నంది బొమ్మ దగ్గరకు చేరుకోవడం అలవాటు.

ఆ నంది బొమ్మ తమ ఊరికి ప్రతిష్ఠ. ఆ చుట్టు పక్కల గ్రామాలతో జరిగే పోటీల్లో ప్రతీ ఏట నెగ్గి గర్వంగా తలెత్తుకునేలా చేసింది.

ఆ ఊరి కరణం గారు నల్లటి రాతితో నంది బొమ్మ ప్రతిమను చెక్కించారు, దాని పక్కనే ఓ చిన్న పిల్ల దానిని నిమురుతూ ఉన్నది కూడా ఉంటుంది. అది ఎవరో కాదు చిన్నప్పుడు అరుంధతి గారే. ఆ నందిరాజు ఎవ్వరి మాటా వినేవారు కాదు, ఒక్క అరుంధతి మాట తప్ప.

ఆ నందిరాజుని, పక్కన పిల్లని అందరికీ కనపడేలా ఓ మండపం మీద ప్రతిష్టించారు. దాని చుట్టూరా అందరూ కూర్చునేలా అరుగు కూడా కట్టించారు.

ఈ నందిరాజు చూడటానికి నల్లగా, నిగనిగలాడుతూ నాలుగు అడుగుల ఎత్తు, ఐదు అడుగుల పొడవుతో ఠీవితో కూర్చొని, మెడలో గంటల హారంతో, ఆ ఊరికి వన్నె తెచ్చేలా గంభీరంగా ఉంటుంది. పరమ శివునికి నంది కాపాలా ఉన్నట్లు ఆ ఊరికి ఆ విగ్రహం కాపల కాస్తుందని అందరూ భావిస్తారు.

సుందరం గారు ఈ లోగా బయటకు రావడంతో తన కాఫీ ముగించుకొని పరాశరం గారు నడకకు బయలుదేరి, చీకటి పడ బోయే ముందు నంది బొమ్మ దగ్గరకు చేరారు.

ఆ అరుగు మీద కూర్చొని జేబులో నుండి చుట్ట బయటకు తీసారు సుందరం గారు. దానిని వెలిగించి,ఓ నాలుగు సార్లు పీల్చి గట్టిగా దట్టమైన పొగను ఆకాశం వైపుకు వదిలారు. ఆ సాయం సంధ్య వేళ అందరూ బాతాకాణి కొడుతూ ముచ్చట్లు చెప్పుకుంటున్నారు.

ఇంతలో దూరంగా కరణం గోపాలం గారి మాటలు వినపడడంతో ఆ చుట్టను అరుగుకు రాసి, దానిని ఆపేసి, క్రింద పారేసి, నించొని ఆయన దగ్గరకు రాగానే ఆహ్వానించారు.

కరణం గోపాలం గారు కబుర్లలో సుందరం గారితో "అరుంధతి గారి విదేశయానం గురించి ఆవిడ చేత రేపు రాబోయే ఉగాది ఉత్సవ కార్యక్రమంలో చెప్పించాలి" అన్నారు.

సోమ సుందరం గారు "అలాగే కానిద్దాం" అనడంతో "పంచాంగ శ్రవణం కాగానే, ఓ నాలుగు ముక్కలు మనతో పంచుకోమని చెబుదాంలేండి" అన్నారు.

"ఇంతకీ మీ మనవడు పండక్కి వస్తున్నాడా?" అని గోపాలం గారు అడగడంతో "తప్పకుండా వస్తానని చెప్పాడు. వాడి కోసం ఇంట్లో పాలకోవాలు, కజ్జికాయలు లాంటి పిండివంటలు మొదలయ్యాయి, ఇంక వాడు రావడమే ఆలస్యం" అన్నారు సుందరం గారు.

నలుగురు నాలుగు ముచ్చట్లు చెప్పుకొని ఆ చీకటి వీధుల్లో నడుచుకుంటూ ఎవరి ఇళ్ళకు వారు చేరారు.

ఉగాదికి ఊరంతా ముస్తాబు అయ్యింది. ఇంటి ముందు ఎటు చూసినా కల్లాబు జల్లి ముగ్గులతో అలంకరించి, ప్రతీ ఇంటికి మావిడి తోరణాలతో పండగ వాతావరణం సంతరించుకొంది.

ఎప్పటిలానే రామాలయం ఆవరణలో, అందరూ కూర్చునేలా ముస్తాబు చేసారు. నాలుగు మూలలనుండి అందరూ వచ్చి చేరుతున్నారు. అందరికీ వినపడేలా మైకు ఏర్పాటు చేసి పంతులు గారు పంచాంగ శ్రవణానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు.

కరణం గోపాలం గారితో పాటు, ఊరి పెద్దలు కూర్చొని ఉండగా సుందరం గారు, అరుంధతి గారు, వారి మనవడైన సుబ్రమణ్యం తో అక్కడికి నడిచారు. అందరితో పరిచయ కార్యక్రమం ముగిసిన తరువాత పంచాంగ శ్రవణానికి కూర్చున్నారు.

ఆ ఊరి పంతులు గారు కంచు కంఠంతో చక్కగా పంచాంగ శ్రవణం ముగిసిన తరువాత తీర్థ ప్రసాదాలు అందజేసి కరణం గారు ఆ మైకు తీసుకొని "మన అరుంధతి గారు విదేశాలకు వెళ్ళి రావడం మనకు తెలిసిందే, నా బోటి వారి కోసం ఓ నాలుగు ముక్కలు చెప్పమని సుందరం గారి ద్వారా అడగడంతో ఆవిడ సరే అన్నారు" కాబట్టి అరుంధతి గారిని ఇక్కడ కు ఆహ్వానిస్తున్నాను, అలాగే వారిని కలిసేందుకు పండగకు వచ్చిన వారి మనవడు సుబ్రమణ్యంను కూడా ఆహ్వానిస్తున్నాను" అన్నారు.

అరుంధతి గారు తన మనవడు తో ఆ స్టేజీ మీదకు నడిచారు. మా మామ్మ గారు మాట్లాడే ముందు నేను ఒక్క విషయం చెప్పాలి అంటూ, ముందుగా తన పరిచయం చేయుకొని, "నేను ఉంటున్న స్పెయిన్ లో మా మామ్మ గారి సాహసాలకు మెచ్చుకొని ఆ ఊరి పెద్ద అయిన మేయర్ గారు ఈ సన్మాన పత్రాన్ని బహుకరించారు" అంటూ దానిని అందరికీ చూపించాడు. అందరూ కరతాళ ధ్వనులతో హర్షం వ్యక్తం చేసారు.

ఈ విషయాలు అన్నీ ఆవిడ ద్వారనే వింటే బావుంటుంది అంటూ, తన మామ్మ గారిని మాట్లాడమని సైగ చేసాడు.

"ఆ దేశానికి వద్దన్నా నన్ను తీసుకొని వెళ్ళి ఎన్నో ప్రదేశాలు తిప్పాడు. వాటిలో ముఖ్యంగా రెండు ప్రదేశాలకు గురించి ప్రస్తావిస్తాను" అంటూ మొదలు పెట్టారు అరుంధతి గారు.

"మొదటిది అక్కడ "టొమాటినో" అనే పండగ చేసుకుంటారు, అక్కడ రోడ్లాంతా టమోటా రసం ఏరులా పారుతూ ఉంటుంది. అదేం చాదస్తమో కానీ, ఊరంతా రభస, రభస చేసారు..ఇక్కడ మన రాజకీయ నాయకుల మీద కుళ్ళిపోయిన టమాటాలు వేసినట్లు, ఒకరి మీద ఒకరు విసురుకోవడం ఓ ఆనవాయితి" అనడంతో అందరూ ముసి ముసి నవ్వులు నవ్వారు.

ఇకపోతే రెండో ప్రదేశం, ఒక స్టేడియం లాంటి ప్రదేశం లో ఓ మాంచి పోతురాజు (బుల్స్) తో ఫైటింగ్ ప్రదర్శిస్తారు. ఆ పోతురాజు ను ఎర్ర బట్టలతో కవ్విస్తూ ఉంటారు.

"పోతురాజు లకు ఎర్ర బట్టలు కనపడితే అవి కుమ్మేయవు" అని అడిగారు ఒకరు.

"అవును, అలానే వాటిని కవ్విస్తూ, వాటి నుండి తప్పించు కోవడం ద్వారా అక్కడ చూడటానికి వచ్చిన వారికి సందడి కలిగిస్తూ ఉంటారు" అన్నారు అరుంధతి గారు.

"అక్కడ జరిగిన ఓ గగుర్పాటు వచ్చే సంఘటన మీతో చెప్పాలి" అంటూ

"అక్కడ ప్రాంగణంలో ఆ విన్యాసాలు వీక్షిస్తున్న సమయంలో, తల్లి తండ్రుల అశ్రద్ధ వల్ల, ఒక చిన్న పాప ఆ ప్రాంగణం లోకి పడి పోవడం జరిగింది".

"అది చూసి ఆ పోతురాజు రంకెలేస్తూ, పరిగెత్తుకు పొగరుగా రాబోయే లోగా నేను రంగంలోకి దిగాల్సి వచ్చింది" అన్నారు.

"ఏమిటి? అంత సాహసం చేసారా?" అని ఆశ్చర్యంగా అడిగారు.

"అలా ఎదురుగా, ఓ చిన్న పిల్ల పడిపోతే నేను ఎలా చూస్తూ ఊరుకుంటాను? పైగా మన నందిరాజు తో నా చిన్నతనం గుర్తుకువచ్చింది" అన్నారు.

"మేమంతా కూర్చొని ఉన్న ఎత్తైన ప్రదేశం నుండి ఒక్క దూకు దూక గానే సరిగ్గా ఆ పోతురాజు భుజం మీద వాలాను." అన్నారు. అందరూ నవ్వారు.

"నా చిన్నప్పుడు మన నందిరాజు భుజాన్ని గట్టిగా పట్టుకొన్నట్లుగా దాని మీద బల్లిలా పరుచుకు పోయాను. ఆ పోతురాజు నన్ను విదిలించుకోవడానికి చేసిన ప్రయత్నం ఇంతా అంతా కాదనుకోండి. ఆ పోతురాజు పైకి ఎక్కినప్పుడు దూడూ బసవన్నా నన్ను వదిలించుకో చూద్దాం అని తెలుగులో అరిచినవి నాకు తప్ప ఎవ్వరికి అర్థం కాలేదు" అన్నారు.

"నా చిన్నప్పుడు తెలియలేదు కానీ, ఆ రోజు కడుపులో త్రిప్పడం ఇంక ఎన్నడూ అనుభవించలేదు" అన్నారు అరుంధతి గారు. అందరూ గట్టిగా నవ్వే సారు.

"ఇంతలో ఆ పాపను తీసుకు వెళ్ళడానికి ఓ నలుగురు రెస్క్యూ ఆఫీసర్లు ఆ పాపని రక్షించి, నన్ను కూడా దింపడంతో అందరూ గాలి పీల్చుకున్నారు." అన్నారు.

"నేను చేసిని పనికి, నేను చూపిన ధైర్య సాహసాలకు అంతా మెచ్చుకున్నారు. నా వయసు సంగతి ఆలోచించకుండా ఆ పాపను రక్షించినందులకు, గుర్తింపుగా నాకు ఓ బహుమతి అందజేసారు". అన్నారు.

"ఈ కుగ్రామానికి చెందిన నేను, ఓ చిన్న పాప కోసం ఆ స్పెయిన్ లో బుల్ ని ఆపిన బామ్మ గారిలా అక్కడి చరిత్ర పుటల్లో నిలుస్తానని ఏనాడైనా అనుకున్నానా" అన్నారు. అందరూ చప్పట్లు కొట్టారు.

"వచ్చే ముందు ఆ ఊరి పెద్ద అయిన మేయర్ గారితో ఒక మాట చెప్పాను, అలా టమాటాలు పాడు చేసే బదులు, వాటిని నాకు పంపితే ప్రతి ఏటా ఓ వెయ్యి జాడీల ఊరగాయ చేసి పంపుతానని" అన్నాను. అందరూ చప్పట్లు కొట్టారు. అందరికీ నమస్కరిస్తూ, సెలవు తీసుకున్నారు అరుంధతి గారు.

తనివితీరని తావి...

ఎన్ని సుధలు దివినుండి ఒలికినా,
ఎన్ని గాథలు భువిలో పలికినా,
ఎన్ని భాషలు విశ్వమంతా పరుచుకున్నా,
ఎన్ని గ్రంథాలు లోకమంతా విస్తరించినా,
మమతకు ప్రతీక...సమతకు సంకేతం...
అనురాగానికి అద్దం... ఆప్యాయత కు అర్థం
కుటుంబ బంధాల ప్రతిరూపం.. విజ్ఞాన దీపం తెలుగు...
ఎందుకో మరి ఈ జాబిల్లి కి కాంతి తగ్గింది.
మట్టి కణాల గుండె లోతుల్లోకి ఆధునికత
దూరింది...మౌన రాగాల గొంతు అంతరంగం లోకి
ఘోష చేరింది.
వసంత లతికకు నవీన రోగం సోకింది.
మాటల మాధురిలో నిర్లక్ష్యపు విషపు చుక్క.
బంధాల విహంగానికి దేగ రెక్క.
పిలుపుల పాయస కలశానికి...చరవాణి మంట.
ప్రేమ సమీరాన ద్వేషపు ముళ్ళు.
పసి కుసుమాలపై ఉన్మాద భ్రమరాల దాడి.
అమ్మమ్మ కథకు వృద్ధాశ్రపు సంకెళ్ళు.
పోతన పద్యం, కృష్ణ శాస్త్రి గీతం, గురజాడ గేయం
వింత పరిచయాలు గా మారిన వైనం...
మారాలి ఈ విలాప గానం....
తెలుగు సొబగులు,కలివిడి సొగసులు,
మట్టి పరిమళం,ఆమని పరవశం....
పలకాలి మధుర వీణియగా,తేట తేనియగా.

రచన :
కుప్పిలి వెంకట రాజారావు

నిత్య నూతనం

శిశిరాన్ని జారవిడుచుకొని
ఎన్నెన్నో గణాలను
లెక్కించుకుంటూ
ఋతువుల వృత్తంపై
తిరుగుతూ కాలచక్రం
గతం నుంచి భవిష్యత్తుకు
కదిలింది
చైత్రం కొత్త చిగురుల
ఆశల గమ్యాన్ని చేర్చడానికి
జీవన చక్రంతో సన్నద్ధమైంది
మూడు అక్షరాల ముద్దు
పేరుతో ఉగాది
తీయనైన తెలుగు పలుకై
తెలుగింటి లోగిళ్ళల్లో నిలిచింది
ఆమని అక్షర సుమాల్ని పూయిస్తూ
కవి సమ్మేళనాలతో
అరుదెంచింది
కోయిల కూజితాలతో
భవితవ్యపు
శుభాల ఊసులెన్నో చెప్పింది
షడ్రుచులు జీవన సారాంశపు
సందేశాన్ని అందించగా
నవవసంతపు శీతలాలలో
శ్రీ క్రోధినామ సంవత్సరం
మంగళ ధ్వనులతో
అందరి జీవితాల్లో వెలుగులు
నింపి అనుభూతుల్ని
ఉత్సాహాల్ని నిత్య నూతనం చేసింది.

రచన :
నెల్లుట్ల సునీత

వనితా మానసచోరులు

రచన : హేమ మాచెర్ల

పెరటితోట కొమ్మల్లో విహంగాల్లా
గాలి మెలుకొలిపిన పతంగాల్లా
ఉదయించిన సూర్య కిరణాల
నులి వెచ్చని ఊపిరిలో
ఎగిసి పడే అంబర చుంబన తహతహాలవి
ఇంద్రధనుస్సులవి
ఉసిగొల్పే వెండి వెన్నెల అంచులవి
మంచు మబ్బు జారు పైటలవి
మసక వెలుగుల మెరిసే మిణుగురులవి
మధుర స్నిగ్ధ మృదు లహరులవి
ఎన్ని రంగులవి ఎన్ని హంగులవి
ఏనాటి సుమధుర సుందర వీచికలవి
ఎదలోపల సౌరభ సందోహాలవి
వీక్షించ కనుల పండుగలవి
ఏరు పొంగి పొర్లి తెర్లిన అనుభూతులవి
ఉషస్నాత తొలి బిందు జిలుగులవి
ఉజ్వల ధవళ కాంతిపుంజాలవి
ఉరకలేసే నదీ నీలాల హంగులవి
ఉద్భవించె సొగసు కమలాల కెంపులవి
తుషారమేఘమాలిక చందాలవి
సువర్ణరజిత నీల హరితాలవి
పసుపు పారాణి పాదాల జీరాడు
వివిధ వర్ణ మధుధారలవి
బంగారు సింగారు పోగుల సరాలవి
అడవి కిన్నెర జల లహరులవి
ఆడువారి ఆంతరంగ అలజడులవి
వరాల విరిబోణుల హరివిల్లులవి
వనితా మానస చోరులవి చీరలవి

తెలుగు వెలుగు

కథ

రచన : విజయానంద్ దెందులూరి

"మావిచిగురు వగరు రుచిమరిగిన కోయిలల తీయని రాగాలతో
పురి విప్పిన మయూరాల వయ్యారి నాట్యవిన్యాసాలతో
వనమంతా సప్తవర్ణశోభిత సుగంధ కుసుమ విలాసాలతో
ప్రకృతి సైతం పరవశించి పులకించినవేళ
వసంతాగమనంతో మనసంతా సంతసమందగా...."

అంటూ ప్రారంభించి, ఉగాది కవిసమ్మేళనంలో తన కవితను శ్రావ్యమైన కంఠంతో, భావయుక్తంగా చదివాడు 'భానుడు' కలం పేరుతో ప్రసిద్ధికెక్కిన భావకవి భానుమూర్తి.

ఆ కవితని, ఆయన చదివిన తీరుని చూసి, అక్కడున్నవారందరూ హర్షధ్వానులతో తమ ఆనందాన్ని వ్యక్తపరిచారు.

సుమారు పదిమందికి పైగా పాల్గొన్న ఆ కవి సమ్మేళనంలో భానుమూర్తి గారి కవితకు ఎక్కువగా మంచి స్పందన, ప్రశంసలు లభించాయి. సభ నిర్వాహకులు ఆయనకు, 'కవితా శిరోమణి' బిరుదుని ప్రదానం చేసి, దుశ్శాలువాతో సత్కరించారు.

భానుమూర్తి ఒక సాధారణ మధ్యతరగతి కుటుంబంలో జన్మించాడు. ఉపాధ్యాయ వృత్తిలో వున్న తండ్రి శేషయ్యగారి పెంపకంలో క్రమశిక్షణతో పెరిగి, తండ్రి వారసత్వాన్ని పుణికి పుచ్చుకున్నాడు. చిన్నతనం నుంచి ఆశువుగా కవితలు చెప్పడం, ప్రకృతిని వర్ణిస్తూ కవితలు రాయడం అలవాటుగా మారింది. తండ్రి పర్యవేక్షణలో భారత, భాగవత, రామాయణ గ్రంథాలను చదివి వాటిని బాగా ఆకళింపు చేసుకుని, అందరికీ వాటిమీద ప్రవచనాలు చెప్పేవాడు. అవేకాకుండా మహాకవి కాళిదాసు విరచిత 'అభిజ్ఞాన శాకుంతలము' వంటి ప్రబంధ కావ్యాలనుండి, ఆధునిక కవులైన విశ్వనాథ సత్యనారాయణ గారి 'వేయిపడగలు' వరకు అన్నీ చదివాడు.

అటువంటి మహాకవుల రచనలలోని ఆంతర్యాన్ని, శైలినీ బాగా వంటపట్టించుకున్నాడు. అందుకే ఆయన రచనలలో వారి ప్రభావం ప్రస్ఫుటంగా కనిపిస్తుంది. అటు ఒకపక్క కవితా వ్యాసంగం చేస్తూనే, ఇటు చదువులోనూముందుంటూ, తెలుగు, సంస్కృతంలోనూ రెండు ఎమ్.ఎ.పట్టాలు సాధించాడు. తెలుగు భాషమీద అంతటి మక్కువ, పటిమ కనబరచేవారు.

శేషయ్య గారు తమ దగ్గర బంధువులలోని ఛాయాదేవి అనే ఒక అమ్మాయినిచ్చి భానుమూర్తికి పెళ్ళిచేసారు. తరవాత ఏడాది తిరిగేసరికి శేషయ్యగారు కాలం చేయడం, ఛాయాదేవికి ఒక కొడుకు పుట్టడం జరిగాయి. తండ్రి శేషయ్యగారే మళ్ళీ పుట్టేరన్న నమ్మకంతో, ఆ పిల్లవానికి శేషసాయి అని పేరు పెట్టుకున్నారు భానుమూర్తి దంపతులు.

కాల గమనంలో ఎన్నో ఏళ్ళు గడిచిపోయాయి. శేషసాయి పెరిగి పెద్దవాడయ్యాడు. కొడుకు కోరికమేర పెద్దపెద్ద చదువులు చదివించాడు భానుమూర్తి. కానీ, తనలాగ, తన తండ్రిలాగ అతనికి మాతృభాషపై మక్కువ లేదు. ఇంగ్లీషు భాషంటే చాలా ఇష్టపడేవాడు. ప్రపంచంలో ఎక్కడ బ్రతకాలన్నా ఇంగ్లీషు తప్పనిసరని అతని వాదన, నమ్మకం. అందుకే తెలుగు అంటే అంత చిన్న చూపు. భానుమూర్తి ఎన్నోసార్లు చెప్పిచూసాడు. కానీ ప్రయోజనంలేకపోయింది.

యూనివర్సిటీలో తెలుగు ప్రొఫెసర్ గా రిటైరయిన భానుమూర్తి ఇప్పుడు తన సమయమంతా చాలా వరకూ కవితలు రాయడానికే కేటాయించారు. అంతేకాకుండా, మాతృభాషాభిమానంగల ఔత్సాహికులైన కొందరిని చేరదీసి, కవి సమ్మేళనాలు, రాయలవారి భువనవిజయం, అష్టావధానం లాంటి సాహిత్య కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తూండేవారు.

ఒకసారి భానుమూర్తి తెలుగు భాష యొక్క ఔన్నత్యాన్ని వివరిస్తూ, 'విశ్వమంతా తెలుగువెలుగులే' అన్న మకుటంతో నూటెనిమిది పద్యాలతో 'తెలుగు వెలుగు' శీర్షికతో ఒక శతకం రాసారు. దానికి చాలా మంచి స్పందన వచ్చింది. ఆ పద్యాలను మెచ్చుకున్నవారంతా, అంతవిలువైన వాటిని ముందుతరాలకు అందించాలన్న ఉద్దేశ్యంతో, వాటిని అచ్చువేయించమని కోరారు. అదే విషయం ఇంట్లో ప్రస్తావించారు భానుమూర్తి.

"నీ పిచ్చిగానీ, ఆ పద్యాలని ఎవరు చదువుతారు...? ఇప్పుడు దాన్ని అచ్చువేయించడం అంత అవసరమా...! ఎంతసేపూ తెలుగు తెలుగు అంటూ ఏవో పిచ్చిరాతలు రాస్తూవుంటావు. అవన్నీ ఎవరికైనా పనికొస్తాయా...ఈ వయసులో ఏదో కృష్ణారామా అనుకుంటూ కూర్చోక ఎందుకివ్వన్నీ పెట్టుకుంటావు...?" అంటూ తండ్రిమీద విరుచుకుపడ్డాడు శేషు.

"అదేంట్రా అలా అంటావు...మన తెలుగు భాష గొప్పతనం గురించి ప్రపంచదేశాలన్నీ ఎంతో ప్రశంసించాయి. మన దేశంలో ఎక్కువ మంది మాట్లాడే భాషలలో మూడవస్థానంలో ఉంది మన తెలుగు భాష. మనదేశంలోని అన్నిభాషలలోకీ అతి ప్రాచీనమైన భాష మన తెలుగు భాష. సాక్షాత్తూ రాయలవారే 'దేశభాషలందు తెలుగు లెస్స' అని మెచ్చుకున్నారు. అందుకు ఒక తెలుగు వాడిగా నేను గర్విస్తున్నాను. అలాంటి తెలుగు భాషను చులకన చేసి మాట్లాడితే నేనూరుకోను. నా కంఠంలో ప్రాణం ఉన్నంతవరకూ నా మాతృభాషను పోషిస్తూ మరింత విస్తరింపజేస్తాను. మనదేశంలోనే కాకుండా, ప్రపంచదేశాలన్నిటిలోనూ తెలుగు భాషకి గుర్తింపు, గౌరవం దక్కేటట్లుచేస్తాను. దానికి అంకురార్పణమే నా ఈ 'తెలుగు వెలుగు' శతక ఆవిష్కరణ"

అన్నారు భానుమూర్తి ఆవేశంగా.

"సరే…నీతో వాదించి ఉపయోగంలేదు…వస్తా…" అంటూ అక్కడినుంచి వెళిపోయాడు శేషు.

"చూసావా ఛాయా… వాడేమన్నాడో…ఎప్పుడు తెలుసుకుంటాడు ఇంకా…మానాన్నగారే మళ్ళీ పుట్టారనుకొని వీడికి ఆయనపేరు పెట్టుకున్నాను. కానీ వీడేమో ఇలా తయారయ్యాడు. ఒక్కటికూడా ఆయనపోలిక రాలేదు…అంతా నాఖర్మ" అంటూ తలబాదుకున్నాడు భానుమూర్తి.

"వాడితో మీకెందుకండీ…వాడికింకా చిన్నతనం పోలేదు. ఏదోరోజు వాడే తెలుసుకుంటాడు. మీరనవసరంగా బాధపడకండి వాడిగురించి" అంటూ భర్తని సముదాయించింది ఛాయాదేవి.

బి.టెక్, ఎమ్.బి.ఏ చదివిన శేషు పైచదువులకి అమెరికా వెళ్ళాడు. అక్కడే ఒక మంచి మల్టీనేషనల్ కంపెనీలో ఉద్యోగం సంపాదించి, అక్కడే స్థిరపడ్డాడు.

కొంతమంది సహాయ సహకారాలతో 'తెలుగు వెలుగు' శతకం అచ్చుయి, స్థానిక ప్రముఖుల సమక్షంలో ఘనంగా పుస్తకావిష్కరణ జరిగింది.

శేషు ఉద్యోగంలో అనతికాలంలోనే అంచెలంచలుగా ఎదిగి ఒక సాఫ్ట్‌వేర్ కంపెనీలో వైస్ ప్రెసిడెంట్ గా నియమితుడయ్యాడు. అదే కంపెనీలో ప్రోజెక్టు మేనేజర్ గా పని చేస్తున్న రత్నమాల ఉద్యోగరీత్యా అనేక మీటింగులలో శేషుని కలవడం, అతని సలహాలు సూచనలూ తీసుకోవడం వల్ల ఇద్దరిమధ్యనా సాన్నిహిత్యం పెరిగింది. అలా వారి పరిచయం ప్రేమగా మారింది. వీకెండ్స్ లో ఇద్దరూ కలిసి ఔటింగ్స్ కి వెళ్తూ సరదాగా కాలక్షేపంచేస్తూ వీక్ డేస్ లోని ఆఫీసు పని ఒత్తిడినించి రిలాక్సయ్యేవారు.

ఒకరోజు ఆదివారం రాత్రి రెస్టారెంట్ లో డిన్నర్ చేస్తుంటే…

"మాలా…మనం ఇలా కలిసి తిరగడం కొంతమంది చూసి సహించలేకపోతున్నారు. ముఖ్యంగా మన ఇండియన్స్…అంచేత మనం త్వరగా పెళ్ళిచేసుకోవాలి. ఏమంటావు…నేను మా పేరెంట్స్ కి ఆల్రెడీ హింట్ ఇచ్చాను. అయితే నీ గురించి, మీ పేరెంట్స్ గురించి ఇంకా పూర్తి డిటైల్స్ చెప్పలేదు. అయినా మీవాళ్ళ గురించి నాకే పూర్తిగా తెలీదు. నువ్వూ ఎప్పుడూ చెప్పలేదు. నువ్వుకూడా మీ వాళ్ళతో మాట్లాడి వారి పెర్మిషన్ తీసుకో. మనం త్వరలో ఇండియాకి వెళ్ళి పెళ్ళిచేసుకుందాము. తరవాత మన ఫ్యూచర్ కెరీర్ గురించి నాకు చాలా ప్లాన్స్ ఉన్నాయి. ముందు మన పెళ్ళి జరిగితే, తరవాత ఒక్కొక్కటీ ఇంప్లిమెంట్ చేసుకోవచ్చు…" అన్నాడు శేషు.

''నిజమే శేషు…నేనూ ఇంట్లో చెప్పాలనే అనుకుంటున్నాను. మా అమ్మతో ప్రోబ్లమ్ లేదు. కానీ మా నాన్నగారే ఏమంటారో అని భయం. జస్టిస్ రాజశేఖర్ పేరు వినే ఉంటావు. ఆయనే మా నాన్నగారు…రిటైర్డ్ జడ్జ్. చాలా స్ట్రిక్ట్ అండ్ వెల్ డిసిప్లిన్డ్. కానీ చాలా మంచివారు. ఆయనంటే మాకందరికీ భయం, భక్తీను. అందుకే ఆయన పెంపకంలో నేనీరోజు ఈ స్థాయికి చేరుకోగలిగాను. ఇక్కడ నేను ఒంటరిగా ఉంటున్నానంటే, వారికది వారి పెంపకంమీదున్న నమ్మకం. కానీ నేనిలా ఇక్కడ ప్రేమ వ్యవహారం నడుపుతున్నాని తెలిస్తే ఏమంటారో అని భయం. అంతే…" అంది రత్నమాల.

''ఓ…అయితే జస్టిస్ రాజశేఖర్ గారు మీ నాన్నగారా…ఎప్పుడూ చూడలేదు కానీ ఆయనగురించి విన్నాను. సరే…ఒకపని చేద్దాం. మన ప్రేమ వ్యవహారం గురించి చెప్పకుండా, ఒకమ్యాచ్ ప్రపోజల్ వచ్చిందని చెప్పి, ఆరూట్ లో వెళ్తే ఎలావుంటుంది…నేను మా పేరెంట్స్ ని ఒప్పించగలను ఎలాగైనా…మానాన్నగారి పేరు భానుమూర్తి…భానుడు అనే కలం పేరుతో చాలా కవితలు, పద్యాలు రాసారు ఆయన. యూనివర్సిటీ లో తెలుగు ప్రొఫెసర్ గా పనిచేసి ఈమధ్యనే రిటైరయ్యారు. వారితోనే ప్రపోజ్ చేయిస్తే, పెద్దవాళ్ళు వాళ్ళు వాళ్ళూ చూసుకుంటారు. ఏమంటావు…?!" అనడిగాడు.

"ఓ…గుడ్ ఐడియా… సరే అలా చెయ్ అయితే… ఇది తప్పకుండా వర్కౌట్ అవుతుందనిపిస్తోంది…" అంది కాన్ఫిడెంట్ గా.

"ఏమోయ్…మనవాడు పెద్దవాడయ్యాడు…సొంతంగా పెద్దపెద్ద నిర్ణయాలు తీసుకోకుండా, మనపెద్దరికాన్ని నిలబెడుతున్నాడు…ఈ విషయంలో వాడిని మెచ్చుకోనితీరాలి…" అన్నాడు భానుమూర్తి ఛాయాదేవితో.

''ఏంటండి మీరనేది…నాకొక్క ముక్కకూడా అర్థమవలేదు…" అంది ఛాయ.

"ఏమీలేదు వాడికీ వయసొచ్చిందికదా…అది గుర్తు చేస్తూ నాకు పెళ్ళిచేయండో అని చెప్పకనే చెప్పాడు. వాడిఆఫీసులో పనిచేసే ఒకమ్మాయంటే ఇష్టపడ్డాడుట. ఇద్దరూ ఒకే వృత్తిలో ఉన్నారుకాబట్టి పెళ్ళిచేసుకుంటే, ఉభయులకూ లాభదాయకంగా ఉంటుందని వాడి ఆలోచన. పైగా అమ్మాయి జెస్టిస్ రాజశేఖర్ గారమ్మాయిట…ఫొటో కూడా పంపించాడు చూడు ఎలావుందీ అమ్మాయి.." అంటూ మొబైల్ లో రత్నమాల ఫొటో చూపించాడు భానుమూర్తి.

"అవునాండీ…?! అమ్మాయి లక్షణంగా ఉంది. పైగా జడ్జిగారమ్మాయి అంటున్నారు. మంచి సంబంధమే…మీరొకసారి వెళ్ళి ఆయనతో మాట్లాడండి…ఏమంటారో…"

"నేనూ అదే అనుకుంటున్నాను. ఆయన నాకు పరిచయమే…మొన్న జరిగిన నా పుస్తకావిష్కరణకు ఆయనే ముఖ్య అతిథిగా విచ్చేసారు. ఆయనకూడా సాహిత్యాభిలాషే…సరే మంచిరోజు చూసి వెళ్తాలే…" అన్నారు భానుమూర్తి.

"కంగ్రాట్స్ శేషూ…గుడ్ న్యూస్… ఇప్పుడే ఇంటినుంచి ఫోన్ వచ్చింది. మన పెళ్ళికి మావాళ్ళు ఒప్పుకున్నారు…" రాత్రి అప్పుడే నిద్రకుపక్రమిస్తున్న శేషు, రత్నమాల ఫోన్ లో చెప్పిన మాటలు నమ్మలేకపోయాడు.

"అవునా…! నిజంగానా…ఎలా ? మరి మీ నాన్నగారు ఒప్పుకున్నారా…?" అనడిగాడు ఆతృతగా.

"హా…నువ్వు ఫలానా భానుమూర్తి గారబ్బాయివని తెలియగానే, మానాన్నగారు వెంటనే ఒప్పుకున్నారట. ఎందుకంటే, ఆయన మీనాన్నగారి అభిమానిట. నాకూ ఈవిషయం ఇప్పుడే తెలిసింది. ఆయన చాలా పెద్ద కవనీ ఆయనతో వియ్యం పొందడం అదృష్టంగా భావిస్తున్నారట మా నాన్నగారు. మీ నాన్నగారికి అంత మంచి పేరుందని ఎప్పుడూ చెప్పలేదు…" అంది.

"అవునా…ఆయనేదో తెలుగులో రాస్తూవుంటారు. అవేమిటో కూడానాకు తెలీదు. నేనెప్పుడూ చూడలేదు చదవలేదు.

తెలుగంటే అసలు పడదు నాకు. నాకూ మానాన్నగారికీ ఆ ఒక్క విషయంలోనే భేదాభిప్రాయం ఉంది. సరేలే ఏమైతేనేమీ మొత్తానికి అది ఈరకంగా మనకి ఉపయోగపడింది. సో లెటజ్ సెలబ్రేట్ ద అకేషన్ టుమారో..." అన్నాడు శేషు.

"ఓ...ష్యూర్...సీయూ టుమారో... గుడ్ నైట్..." అంది మాల.

"థాంక్యూ మాలా... గుడ్ నైట్... హేవ్‌నైస్ స్లీప్..." అని ఫోన్ పెట్టేసాడు శేషు.

రెండు నెలల తరవాత శేషు, రత్నమాలల వివాహం వైభవంగా జరిగింది. పెళ్ళయిన పదిరోజుల తరవాత ఇద్దరూ అమెరికా వెళిపోయారు.

ఒకరోజు అక్కడున్న 'అమెరికా ఆంధ్రా తెలుగు అసోషియేషన్' వాళ్ళు శేషు దగ్గరికి వచ్చారు...

"సార్...అమెరికాలోని అన్ని స్టేట్స్ లో ఉన్న తెలుగు వాళ్ళందరినీ కలిపే ప్రయత్నంగా మేమీసంస్థని స్థాపించి పదేళ్ళయింది. తెలుగువాళ్ళందరినీ ఇందులో సభ్యులుగా చేర్చుకుంటున్నాము. ప్రతీ ఏటా మన సంస్థ ఆవిర్భావ దినోత్సవం, ఒక్కొక్క ఏడూ ఒక్కొక్క స్టేట్ లో వైభవంగా జరుపుతున్నాము. అందులో మన తెలుగు కవులను, రంగస్థల, సినీ కళాకారులను ఇండియా నుంచి ఆహ్వానించి వారితో సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలను నిర్వహించి, వారిని తగురీతిని సత్కరిస్తూ ఉంటాము. ఈసంవత్సరం దశాబ్ది వార్షికోత్సవ వేడుకలను మన ఈ న్యూయార్క్ సిటీలోనే జరపడానికి నిర్ణయించాము. ఇంకా ఐదు నెలల సమయం ఉంది. ఈలోపలే మన తెలుగు వాళ్ళ సభ్యత్వం నమోదుచేయాలి...అంచేత మీ వివరాలను ఇస్తే మీ సభ్యత్వం నమోదు చేసుకుంటాము" అంటూ అన్నీ వివరంగా చెప్పారు.

''చూడండి...నాకు ఇలాంటివేమీ ఇంట్రెస్ట్ లేదు...ప్రశాంతంగా గడుపుదామని ఇంత దూరం వస్తే ఇక్కడ కూడా తెలుగు గొడవేనా...అయినా అటువంటి పనికిమాలిన ఫంక్షన్లకి వచ్చి నా టైమ్ వేస్ట్ చేసుకోలేను...ఐ హేట్ తెలుగు...సారీ...మీరిక వెళ్ళొచ్చు" అన్నాడు శేషు.

''క్షమించండి... మీరెంత చదివినా, ఎంత సంపాదించినా, తెలుగువారైవుండి మాతృభాషను అలా కించపరచడం మంచిది కాదు...ఇదేనా మీ తల్లిదండ్రులు మీకు నేర్పిన సంస్కారం...తప్పు మీదికాదులెండి...మిమ్మల్నిలా పెంచిన మీ పేరెంట్స్ ది. వస్తాం...!" అంటూ వెళ్ళిపోయారు.

"రాస్కెల్స్...అయినా నా సంగతి వాళ్ళకెందుకు... చూసావా మాలా వాళ్ళ పొగరు..." అన్నాడు కోపంగా.

"కూల్ డియర్...! నువ్విలా మాట్లాడకుండా ఉండాల్సింది. నీకిష్టంలేదని మామూలుగా చెప్పాల్సింది. అయినా నీకెందుకు తెలుగంటే అంత చులకనా...నువ్వు మాట్లాడేది తెలుగే కదా...మాతృభాష అమ్మ లాంటిది. మన భాషను అవమానిస్తే అమ్మని అవమానించినట్లే...మీ నాన్నగారు తెలుగు భాషను అభివృద్ధి చేయడానికి తనవంతు కృషి చేస్తున్నారు. ఆయన కొడుకుగా మీరు ఆమాత్రం చేయలేరా..." అనడిగింది.

"చూడు మాలా...అనవసరమైన ఆర్గ్యుమెంట్స్ చేసి నా మూడ్ పాడుచేయకు. ఈవిషయం ఇక్కడితో వదిలేయ్...ఆ ఇష్యూగురించి మనమిద్దరం కొట్టుకోవడమెందుకు..." అంటూ కోపంగా అక్కడ నుంచి లేచి వెళ్ళిపోయాడు శేషు.

వారం రోజుల తరవాత...

ఒకరోజు ఇంటినుంచి శేషుకి ఫోన్ వచ్చింది. తన తండ్రి భానుమూర్తికి సీరియస్ గా ఉందనీ వెంటనే బయలుదేరి రమ్మని, తల్లి ఛాయదేవి ఫోన్ చేసింది.

ఎమర్జన్సీకోటాలో టికెట్లు బుక్ చేసుకుని శేషు, రత్నమాల ఇండియాకి బయలుదేరారు.

రెండు రోజుల క్రితం వచ్చిన గుండెపోటు వల్ల పరిస్థితి విషమించడంతో హాస్పిటల్ లో ఐ.సి.యు. లో పెట్టారు భానుమూర్తిని. భర్త పరిస్థితి చూసి కన్నీరుమున్నీరుగా దుఃఖిస్తోంది ఛాయాదేవి.

కొడుకు, కోడలు రాకతో కొంత ధైర్యం చేసుకుని ఎలాగైనా భర్తని బతికించమని డాక్టర్లని వేడుకుంది. రాజశేఖర్ కూడా చెప్పడంతో డాక్టర్లు మరింత కేర్ తీసుకుని ట్రీట్మెంట్ ఇస్తున్నారు.

ఊపిరి తిత్తులలోనూ, కిడ్నీలలోనూ ఇన్ఫెక్షన్ సోకడంతో, ఒకదాని తరవాత ఒక ప్రోబ్లమ్ రావడంతో, రెండురోజులు అనారోగ్యంతో పోరాడి చివరకు అస్తమించిన సూర్యునిలా శాశ్వతంగా కన్నుమూసాడు భానుమూర్తి.

పదిహేను రోజుల తరవాత, జరగవలసిన కార్యక్రమాలను పూర్తిచేసి, శేషు తల్లిని కూడా తీసుకుని రత్నమాలతో అమెరికా వెళ్ళాడు.

"నమస్తే రాజశేఖర్ గారూ...నేను 'అమెరికా ఆంధ్రాతెలుగు అసోసియేషన్' జనరల్ సెక్రటరీ గోపాలరావుని, న్యూయార్క్ నుంచి మాట్లాడుతున్నాను. ఈ సంవత్సరం మా అసోసియేషన్ దశాబ్ది వార్షికోత్సవ వేడుకలు ఇక్కడే జరుపుతున్నాము. మీరు ఈ కార్యక్రమానికి తప్పకుండా హాజరవ్వాలి. అందరు అతిథులనించీ అనుమతులు రాగానే ఆహ్వాన పత్రిక విడుదలచేస్తాం సార్. అలాగే...'కవితా శిరోమణి' భానుడు గారి కాంటాక్ట్ నెంబరు ఉంటే చెప్తారా...వారిని కూడా ఈ సారి పిలవాలని మా కమిటీ వారు నిర్ణయించారు. వారురాసిన 'తెలుగు వెలుగు' శతకం గురించి విన్నాము. అటువంటి మహాకవులను సత్కరించుకోవడం మాకు గర్వకారణం..." అమెరికా నుంచి వచ్చిన ఫోన్ తో ఒక్కసారి ఏమిచెప్పాలో తోచలేదు రాజశేఖర్ కి.

"అలాగా...చాలా సంతోషం...కానీ మీకీ విషయం తెలీదనుకుంటాను...భానుడు గారు...అదే భానుమూర్తి గారు ఈమధ్యనే కాలంచేసారు...కానీ వారు లేకపోయినా, వారి కవితలనీ, ముఖ్యంగా ఆయన చిరకాల స్వప్నం 'తెలుగు వెలుగు' శతకాన్ని ప్రజలలోకి తీసుకువెళ్ళి, మన తెలుగు భాష ఔన్నత్యాన్ని, గౌరవాన్ని ప్రపంచ నలుమూలలకీ వ్యాపింపజేయవలసిన బాధ్యత మనందరి మీదా వుంది. నేను తప్పకుండా వస్తాను.

మీకు తెలియని ఇంకోవిషయం. ప్రస్తుతం వారి సతీమణి ఛాయాదేవి గారు న్యూయార్క్ లో వారబ్బాయి శేషశాయి దగ్గరే వున్నారు. అంతే కాదు అతను స్వయానా నా అల్లుడు. అతని నెంబరు మీకు పంపుతాను మీరు వారితో మాట్లాడి ఒకసారి కలవండి. భానుమూర్తి గారు లేరు కాబట్టి, ఆయన తరఫున వారి సతీమణి ఛాయాదేవి గారిని మీరు సన్మానించవచ్చు" అన్నాడు రాజశేఖర్.

'అమెరికా ఆంధ్రా తెలుగు అసోషియేషన్' దశాబ్ది వార్షికోత్సవ వేడుకలు ఘనంగా ప్రారంభమయ్యాయి.

అమెరికాలోని నలుమూలలనించే కాక, భారత దేశం, ఇతర దేశాలనించీ కూడా తెలుగు భాషాభిమానులు పెద్దసంఖ్యలో హాజరయ్యారు. రాజశేఖర్ తోపాటు రత్నమాల, శేషసాయి, ఛాయాదేవి కూడా హాజరయ్యారు. శేషుకి ఇష్టంలేకపోయినా, తల్లి, భార్య, మామగారి ప్రోద్బలంతో రాకతప్పలేదు.

ఉదయం నుంచి, కవి సమ్మేళనాలు, అష్టావధానాలు, అనేక నృత్యరూపక సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయి.

చివరగా అతిథులకు సన్మాన కార్యక్రమం మొదలైంది. అందులో ముందుగా కవులకు సన్మానం చేసారు నిర్వాహకులు. గ్రహీతలు వారి స్పందనను తెలియజేస్తూ, వారికీనాడు ఇటువంటి గౌరవం దక్కడం, సత్కారం జరగడం కేవలం భానుమూర్తి గారి చలవేననీ, వారిని స్ఫూర్తిగా తీసుకుని తామింతటి వారిమయ్యామని, ఈనాడు ఈవేదికమీద వారులేకపోవడం చాలా దురదృష్టమనీ వాపోయారు. వారు రచించిన 'తెలుగు వెలుగు' శతకం చదివిన ఎవరికైనా తెలుగు భాషమీద అభిమానం కలుగుతుందనడం ఏమాత్రం అతిశయోక్తి లేదని, భానుమూర్తి గారిని కొనియాడారు.

అది విన్న శేషుకి ఆశ్చర్యం వేసింది. తన తండ్రి ఇంతటి గొప్పవాడా...ఆయనకింతమంది అభిమానులున్నారా అని అవాక్కయ్యాడు.

చివరగా...నిర్వాహకులు ఛాయాదేవిని వేదికమీదకి ఆహ్వానించారు. వేదికమీద ఆశీనులైన అతిథులందరి సమక్షంలో ఛాయాదేవిని ఆసీనురాలిని చేసి, శాలువా కప్పి, జ్ఞాపికను బహూకరించి, భానుమూర్తి గారికి రాసిన సన్మాన పత్రాన్ని చదివి వినిపించి, ఆమెకు సమర్పించారు.

అసోసియేషన్ జనరల్ సెక్రటరీ గోపాలరావు సభనుద్దేశించి, భానుమూర్తి గారి గురించి మాట్లాడారు....

"పువ్వుపుట్టగానే మరిమళిస్తుందంటారు. అలాగే, ఒక మహాకవి శేషయ్యగారి ముద్దుబిడ్డ మన భానుమూర్తి గారు చిన్నతనం నించీ కవితలు, పద్యాలు రాయడం ప్రారంభించి, సంస్కృతం, తెలుగు భాషమీద మక్కువ పెంచుకొని, అనతికాలంలోనే తెలుగు, సంస్కృతం భాషలలో ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయం నుంచి పట్టాలు పొందారు. ఉపాధ్యాయునిగా వృత్తిని ప్రారంభించి, అనేకమంది విద్యార్థిని విద్యార్థులను తెలుగు భాషాభిమానులుగా చేసి, వారితో అనేక కవితలు, పద్యాలు, వ్యాసాలు వ్రాయించారు. ఎన్నో కవిసమ్మేళనాలనూ, అష్టావధానాలను, సహస్రావధానాలనూ నిర్వహించి, ఆసక్తి కలవారిని ప్రోత్సహించారు.

నాగరికత పేరుతో పరాయి దేశ భాషల వ్యామోహంలో పడి, మాతృభాషని విస్మరిస్తున్న యువతని జాగృతం చేయడానికి, తెలుగు భాషా విస్తరణకోసం ఎంతో కృషి చేసారు. మరుగున పడిపోతున్న మాతృభాషను రక్షించుకోవాలన్న తపనతో, ఆవేశంతో వారి గుండెలోతుల్లోంచి వెల్లువలా ఉద్భవించిన కవితావేశమే ఈ 'తెలుగు వెలుగు' శతకం.

ఈ ప్రతుల పుస్తకాలను మా సభ్యులు ఇక్కడున్న వారందరికీ అందిస్తారు. అవి మీరందరూ చదివి, మీ పిల్లలతో కూడా చదివించండి. మీ బంధువులకూ స్నేహితులకూ ఇవ్వండి. ఇదే మనందరికీ మన మాతృభాషమీద మనకున్న అభిమానం చాటుకోవడమేకాక, ఆమె ఋణం తీర్చుకునే మంచి అవకాశంగా భావిస్తున్నాను. అప్పుడే భానుమూర్తి గారి కలలు సాకారమైనట్లు నేను భావిస్తున్నాను. ప్రపంచపటంలో మన తెలుగుతల్లి విజయకేతనం ఎగురవేసే సుదినం. ఈ సందర్భంగా, ఏజన్మ పుణ్యఫలమో వారి కుమారునిగా జన్మించిన శ్రీ శేషసాయి గారిని వేదిక మీదకు సాదరంగా ఆహ్వానిస్తున్నాను..." అంటూ ముగించాడు.

అదివిన్న శేషు ఒక్కక్షణం అలా స్థాణువులా ఉండిపోయాడు. తనలో అంతర్మధనం మొదలైంది... అప్పటి వరకూ తన తండ్రిమీద, ఆయన కవితలమీద తనకున్న చులకన భావం పటాపంచలైపోయింది. 'అంటే తెలుగు భాషకు, సాహిత్యానికీ ఇంత విలువ ఉందా...ఆయన కవితలకు ముగ్ధులై ఇంతమంది అభిమానులు ఆయన్ని గుండెల్లో పెట్టుకొని గురువుగా పూజిస్తున్నారంటే మాటలా...కానీ తను...ఛా...ఏనాడైనా తండ్రి గొప్పతనాన్ని గుర్తించాడా. ఆనాడు 'తెలుగు వెలుగు' శతకాన్ని పుస్తకంగా అచ్చువేయించడానికి తన అయిష్టతను చూపాడు. కానీ ఇప్పుడు అదే తన కళ్ళు తెరిపించింది...'

"హలో...నిన్నే పిలుస్తున్నారు వెళ్ళు..." శేషు చెయ్యి పట్టుకుని పైకి లేపుతూ అన్న రత్నమాల మాటలకు తేరుకుని, ఈలోకంలోకి వచ్చాడు.

నెమ్మదిగా అడుగులేసుకుంటూ వేదికపైకి వెళ్ళాడు శేషు.

ఛాయాదేవి కుర్చీపక్కనే ఇంకో కుర్చీ వేసి అందులో శేషశాయిని కూర్చోపెట్టి, శాలువా కప్పి అతనిని కూడా సన్మానించారు నిర్వాహకులు.

"ఇప్పుడు శేషశాయి గారిని మాట్లాడవలసిందిగా కోరుతున్నాను" అన్నాడు గోపాలరావు.

ఏదో అపరాధ భావంతో, సిగ్గుతో తలవంచుకుని వున్న శేషు లేచి, పోడియం వైపు వెళ్ళాడు.

"వేదికనలంకరించిన పెద్దలకూ, సభికులకు నమస్కారం. అందరూ నన్ను క్షమించాలి. ఎందుకంటే నాకు ఇలా వేదికలమీద మాట్లాడడం చేతకాదు. అందులోనూ తెలుగులో అసలు మాట్లాడలేను.. అసలు నాకా అర్హత లేదని భావిస్తున్నాను. ఇంతమంది పెద్దలు, సాహితీ వేత్తల ముందు ఏంమాట్లాడ గలను... కేవలం భానుమూర్తి గారి కొడుకునైనందుకే నాకింతటి గౌరవమర్యాదలు దక్కాయని భావిస్తున్నాను. ఎందుకంటే ఆయన బతికున్నంతకాలం ఆయన గొప్పతనాన్ని, తెలుగు భాషయొక్క విలువనూ నేనుతెలుసుకోలేకపోయాను. తెలుగంటే కేవలం ఒక రాష్ట్రానికే పరిమితమైన ప్రాంతీయ భాషగానే చూసానే తప్ప, దాని ఔన్నత్యాన్ని, అందులోని మాధుర్యాన్ని ఎప్పుడూ గమనించలేదు. ఈరోజు ఇంతమంది పెద్దలు మానాన్నగారి గురించి చెప్తుంటే నాకు తెలిసింది. ఇప్పుడు నేను వారి కొడుకునైనందుకు గర్వపడుతున్నాను. ఈరోజు భానుమూర్తి గారి వారసుడిగా నేటినుంచి నేనుకూడా వారి ఆశయసాధనకై నా వంతు కృషిచేసి, ఆయన ఋణం తీర్చుకుంటానని ఈ వేదిక సాక్షిగా ప్రమాణం చేస్తున్నాను..." అంటూ ముగించాడు.

అందరూ హర్షధ్వానాలతో శేషుని అభినందించారు. పైనించి భానుమూర్తి గారి ఆశీసులుంటాయని భావిద్దాం...

నీలికళ్ళు

రచన : సుమలత దేశ్పాండే

కథ

"అమ్మా ఈసారి సమ్మర్ హాలిడేస్లో ఎక్కడికి వెళ్దాం?" పిల్లలు అడుగుతున్నారు.

ఒక్కసారిగా నా మనసు వెనక్కి పరుగులు తీసింది.

నా చిన్నప్పుడు వేసవి సెలవుల్లో మా అమ్మమ్మ వాళ్ళ ఊరు, ప్రశాంతతకు, ప్రకృతి రమణీయతకు పెట్టిన పేరయిన గంగాపురం వెళ్ళాలంటే ఒక పండుగ వచ్చినట్టే. ఎటుచూసినా పచ్చని పంటపొలాలు. పాయలుపాయలుగా నీటి కాల్వలు. వరిపొలాలపై ఎక్కడినించో వచ్చివాలిన తెల్లని కొంగలు నీరెండకు మెరుస్తూ ఆకుపచ్చని తివాచీ పై తెల్లని వెండిజరీ పూలు అద్దినట్టు కనిపిస్తే కన్నుల పండుగగా ఉండేది. పక్కనే ఉన్న సరస్సులాంటి మోట బావి ఇంజిన్ పెడితే గొట్టంలోంచి ఒక జలపాతంలా నురగలు కక్కుతూ దుమికే నీళ్ళల్లో కేరింతలు కొడుతూ ఆడుకుంటుంటె ఆ సంబరం అంతాఇంతా కాదు. ఇక సాయంత్రాలు డాబా మీద చల్లగాలికి కూర్చుని అమ్మమ్మ మాకిష్టమని చేసిన రకరకాల అమృతంలాంటి పిండివంటలు, ఆమె మాకు కథలు చెపుతూ కొసరికొసరి వడ్డిస్తూంటే, ఇంతకన్నా స్వర్గం మరెక్కడా లేదేమో అనిపించేది.

ఆరోజుల్లో ఆవూళ్ళో ఎలెక్ట్రిసిటీ లేదు. ఆ సంధ్య వెలుగులో డాబా పిట్టగోడకానుకుని చూస్తే దూరంగా కనిపించే వేములకొండ ఊరు, నరసిమ్హస్వామి గుట్ట, వాటి అంచుల్లోంచి ఆకాశానికి కుంకుమ పులుముతూ మెల్లిమెల్లిగా అస్తమించే సూర్యుణ్ణి చూస్తూ, ప్రకృతి చీకటి దుప్పటి కప్పుకునేవరకూ అలాగే ఒక తన్మయత్వంలో ఉండేవాళ్ళం.

గుట్టపైన నరసింహస్వామి స్వయంభుగా ఒక సొరికలో వెలిసాడని ప్రతీతి. గంగాపురం వెళ్ళినప్పుడల్లా ఆ స్వామిని దర్శించుకోవడం ఆనవాయితీగా ఉండేది మాకు. చిన్న గుడి దానిపక్కనే ఓ అయిదారు నీటి గుండాలు. వాటిల్లో పెద్దపెద్ద మీసాలతో, నామాలతో అన్ని రకాల రంగుల్లో పెద్దపెద్ద చేపలు ఈదుతూ ఉండేవి.

మేము బియ్యం వేస్తే అవి పైకొచ్చేవి. మా మామయ్య మమ్మల్ని జాగ్రత్తగా ఎత్తుకుని తీసుకెళ్ళి చూపించేవాడు. ఆతర్వాత అందరం స్వామి దర్శనం చేసుకుని ఆ గుట్టమీది రాళ్ళపై కూర్చుని మామయ్య మాకోసం తెచ్చిన చాక్లెట్లు తినేవాళ్ళం.

"అమ్మా మా ఫ్రెండ్స్ అందరూ ఇదివరకే ప్లాన్ చేసుకున్నారట మనమెప్పుడూ ఇంతే. లాస్ట్ మినిట్ వరకూ ఏ ప్లాన్ చెయ్యం. పిల్లలు చెరో చెయ్యి పట్టి లాగుతూ అల్లరి చేయడంతో బలవంతంగా గతాన్ని తెంపుకుని మనసు వర్తమానంలోకొచ్చి పడింది. ఆకాశం కనిపించని ఈ కాంక్రీట్ జంగిల్ లోని కృత్రిమ వాతావరణం, తలుపు మూసివున్నా చెవులు బ్రద్దలయ్యే ట్రాఫిక్ రణగొణ ధ్వని. టీవీలు, స్మార్ట్ ఫోన్ల ప్రపంచం. క్షణం తీరికలేని ఉరుకులపరుగుల జీవన స్రవంతి... ఈవాతావరణంలో పెరుగుతున్న పిల్లలు. ఒక్కసారిగా ఈ పిల్లలను అమాంతం ఇక్కడినుంచి తీసుకెళ్ళి ఆ ప్రశాంతమైన ప్రకృతితో, స్వచ్ఛమైన గాలితో, స్వేచ్ఛా విహంగాలతో నిండిన పల్లెవాతావరణం చూపించాలని అనిపించింది. ఏది ఏమైనా సరే ఈసారి గంగాపురం వెళ్ళాల్సిందే.

"గంగాపురం వెళ్తున్నాం." చిరునవ్వుతో చెప్పాను.

కొత్తగా సున్నం బదులు రంగులు వేసారు తప్పితే అమ్మమ్మ ఇల్లు మాత్రం ఏం మారలేదు.

ఆ డాబా ఇంటి ముందు ఇరువేపులా ఉండే గుల్మొహర్ చెట్లు ఇప్పటికీ అప్పటిలాగే ఎరుపు, గులాబీ రంగులతో విరగబూసి ఉన్నాయి.

మెట్లెక్కగానే దర్శనమిచ్చిన అమ్మమ్మా, తాతగార్ల నిలువెత్తు చిత్రపటానికి నమస్కరించాను. దర్జాగా ఇంగ్లీష్ ఫాషన్లో కుట్టించుకున్న సూట్ లో పొన్నుకర్ర ఠీవిగా పట్టుకుని, గంభీరంగా రాజసం ఉట్టిపడుతూ ఉన్న తాతయ్య పక్కన అమాయకంగా , పద్మపత్ర విశాలాక్షి అన్నట్టు పెద్ద కళ్ళు, గుండ్రని కుంకుమబొట్టు, పట్టుచీరలో అందంగా అమ్మమ్మ. ఒకపక్క వాళ్ళను తలుచుకొని ఆనందం, మరో పక్క వాళ్ళు లేని విషాదం. కళ్ళు చెమ్మగిల్లాయి.

"రండి రండి ఎన్నాళ్ళకు...ప్రయాణం కులాసాగా జరిగిందా?" ఆప్యాయంగా పలకరిస్తూ మామయ్య, ఆ వెనకే చిరునవ్వుతో అత్తయ్య. మండుటెండలో మలయమారుతంలా మనసుకు హాయినిచ్చింది వారి చెరగని ప్రేమ.

ఆమరునాడు నరసింహస్వామి గుట్టమీదికి పిక్నిక్‌కి వెళ్దామని ప్లాన్ చేసారు మామయ్య. నాకెందుకో గుట్టమీద జరిగిన ఆ మార్పులూ, చేర్పులూ, ఆర్భాటాలూ నా చిన్నప్పటి అనుభూతిని తుడిచేస్తాయేమో అనిపించింది. మీరంతా వెళ్ళిరండి. నేను అత్తయ్యతొ పాటు ఇంట్లో ఉంటానని చెప్పి వాళ్ళను పంపించాను.

భోజనాలయింతర్వాత అత్తయ్య ఏవో కబుర్లు చెపుతూ అలాగే దివాన్ మీద ఒరిగి నిద్రలోకి జారుకుంది.

నాకేం తోచక చిన్ననాట్ని జ్ఞాపకాలు నెమరువేసుకుంటూ అలా ఒక్కొక్క గది తిరుగుతూ , ఆ కాలంలొ దివాన్ ఖానా అని పిలువబడే గదిలోకి వెళ్ళాను.

ఒక మ్యూజియంలోకడుగుపెట్టిన అనుభూతి. ఎదురుగా తాతగారు కూర్చునే కుర్చీ, రాసుకునే బల్ల, దానిపై సిరా బుడ్డి, ఇంక్ ఫిల్లర్, రెండు మూడు పాళీ కలాలు. పక్కనె పుస్తక

భాండాగారం, ఒక పెద్ద చెక్క బీరువా. నగిషీలు చెక్కిన తలుపుల్లో ఒకదానికి పొదిగిన అద్దం, పూలు లతలతో, సగం కళాయి పోయి ఉంది.

కొద్దిగా పట్టిన బూజు దులిపి, ఇత్తడి హాండిల్ ను పట్టి తిప్పితే బరువుగా తెరుచుకున్నాయి తలుపులు. లోపల పై రెండు అరల్లో రామాయణ, మహాభారత సంస్కృత గ్రంధాలు. తర్వాత అరల్లో శరత్ సాహిత్యం మొదలుకొని, ప్రేంచంద్, రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ కాబూలీవాలా , గోర్కీ తెలుగు అనువాదం అమ్మ, కొన్ని చారిత్రాత్మక నవలలు, జీవిత చరిత్రలు ఉన్నాయి.

ఆరోజుల్లో తాతయ్య ఇన్ని మంచి పుస్తకాలు చదివారా అని విస్మయ పడుతూ, కింది అరలో చూసాను. ఏవో కట్టలు రసీదులు, మరేవో ముఖ్యమయిన కాగితాలు. వాటిమధ్యలో ఇరుక్కుని ఉన్న ఒక నోట్ బుక్ ఆకర్షించింది నన్ను. మెల్లిగా లాగి చేతిలోకి తీసుకున్నాను. నీలి రంగు బైండింగ్ వెలిసిపోయి, అక్కడక్కడ గోధుమరంగు మచ్చలతో ఉన్న ఒక డైరీ అది.

వెలిసిపోయిన కొన్ని అక్షరాలు నీడలా మిగిలినా, నా పెదవులు కూడబలుక్కుని 'కిషన్ రావ్' అంటూ చదివాయి. ఓహో ఇది తాతయ్య డైరీనా! ఒక్కసారిగా ఏదో సంభ్రమం రేకెత్తింది నాలో. ఆపుకోలేని కుతూహలం అప్రయత్నంగానె పేజీ తిప్పించింది నన్ను. గోధుమరంగులోకి మారిన తెల్లకాగితాలపై తేమకు కొంచెం చెదిరి వెలిసినా ముత్యాల సరాల్లాంటి సిరా అక్షరాల వెంట పరుగెత్తాయి నా కళ్ళు.

ఫిబ్రవరి 1940

గంగాపురం

రాత్రి 10.30

ప్రియమయిన డైరీ,

ఈరోజు ఉదయమే హైదరాబాదుకు ఊరి పన్ను కట్టడానికి నిజాం గారి ఆఫీసుకు వెళ్ళి వచ్చేసరికి రాత్రయిపోయింది. నాకోసం అమ్మ కళ్ళల్లో వత్తులు వేసుకుని తినకుండా ఎదురుచూస్తూంది. ఎందుకో ఆకలి లేకపోయినా అమ్మకోసం ఏదో తిన్నాననిపించాను. "బాగా అలిసిపోయి నట్టున్నావు. నువ్వు ఆ పుస్తకాలు ఈ పుస్తకాలు చదవకుండా, ఆరాతలూ ఈరాతలూ రాయకుండా త్వరగా పడుకో." అంటూ హెచ్చరించింది అమ్మ. కాని కంటిమీద కునుకు రావడం లేదు. కళ్ళు మూసినా తెరిచినా ఆ అమ్మాయే కనిపిస్తూంది. ఎప్పుడూ లేంది మనసంతా ఏదో గమ్మత్తుగా ఆహ్లాదమయిన మత్తులో మునిగిపోయి ఉంది. అసలు ఈరోజు రూపేష్ ఇంటికి వెళ్ళకుండానే వచ్చేద్దామనుకున్నాను కానీ చివరి క్షణంలో, చాలా రోజులయింది వాడిని చూడక, మళ్ళీ నెల వరకూ కుదరదుకదా అని, మనసు మార్చుకుని వెళ్ళాను.

అవునూ డైరీ, అసలు నీకు రూపేష్ గురించి ఇంతవరకు చెప్పలేదు కదూ. వాడు నా చిన్నప్పటినించీ ఎఫె వరకూ క్లాస్ మేట్. వాళ్ళ నాన్నగారు ఎప్పుడో గుజరాత్ నుంచి వర్తకం చేయడానికి హైదరాబాద్ వచ్చి అక్కడే స్థిరపడి పోయారు. దుర్దృష్టవశాత్తు చిన్నప్పుడే మా నాన్నగారు పోయినా, ఎప్పుడూ గడపకూడా దాటి ఎరగని అమ్మ అన్నీ తనే అయి మమ్మల్ని చూసుకుంది. నన్ను హైదరాబాద్ పంపించి చదివించింది. ఆమె కష్టం చూడలేక నేనే ఎలాగో అమ్మను వొప్పించి చదువు మానేసి ఇంటికి వచ్చాను. నాన్నగారి జమీందారీ డ్యూటీలతో పాటు ఆయన మిగిల్చిన 200 ఎకరాలా సుక్షేత్రం, వ్యవహారాలు బరువుబాధ్యతల్లో మునిగిన నాకు ఇలాంటి ఈ హాయయిన అనుభూతి ఎప్పుడూ కలగలేదు.

అవును అసలు విషయం ఏంటంటె, నేను రూపేష్ ఇల్లు చేరి తలుపు తట్టాను. కాసేపటికి తెరుచుకుంది తలుపు. ఎదురుగా ఒక మెరుపుతీగ. నా ఎదలో ఒక వీణ మీటు. చూపు మరల్చుకో లేకపోయాను. మిగల కాచిన పాలమీగడ తరగలాంటి చాయ. తళుక్కున మెరిసే నీలి కలువ కళ్ళు, సంపంగి మొగ్గలాంటి ముక్కు, లేత గులాబీ పెదవులు. శంఖంలాంటి మెడలో ఒంటిపేట బంగారు గొలుసు ఆమె రంగుముందు వెలవెలబోతూ ఎప్పుడో ఆమె కదిలినప్పుడుమాత్రమే తళుక్కుమని నేనున్నానని చెపుతూంది. లతలాంటి ఆమె మేనిని చుట్టుకున్న ఆకుపచ్చ చీర జరీ అంచు ఆమె పసిమి పాదాలపై జీరాడుతూ, కవులు వర్ణించే కావ్య కథానాయిక ఈమేనేమో అనిపించింది.

"ఎవరు కావాలండీ?" వినిపించిన ప్రశ్నతో ఈలోకంలో పడి, నన్ను నేను సంబాళించుకుంటూ, "రూపేష్ ఉన్నాడా?" అడిగాను గొంతు పెగుల్చుకుని.

"అన్నయ్య ఇంట్లో లేరండీ," వీణ మీటినట్టు సమాధానం.

రానని మొరాయిస్తున్న మనసును అక్కడే వదిలేసిన నన్ను బలవంతంగా లాక్కొచ్చాయి నా కాళ్ళు.

సరే మరి ఇక నన్ను కలల్లో తేలిపోనీ.

శుభరాత్రి.

ఏప్రిల్ 1940

గంగాపురం

ప్రియమయిన డైరీ

అప్పుడే మెరుపుతీగను చూసి రెండు నెలలు కావస్తూంది. ఎన్నిసార్లు అనిపించిందో మళ్ళీ వెళ్ళి చూడాలని. కానీ ఎప్పుడూ ఏవో పనులు తీరికలేకుండా. అయినా మనసు నిలకడగా లేక విహంగంలా ఆమె వేపు పరుగులు తీస్తూనే ఉంది.

"ఏంటిరా అలా పరధ్యానంగా ఉంటున్నావ్? కూర అద్భుతంగా ఉందనో, పులిహోర రుచి స్వర్గాన్ని తలపిస్తుందనో, పూరీలు చందమామల్లా ఉన్నాయనో పొగిడే వాడివి. ఈమధ్య ఇలా అయిపోయావేమిటి? ఆ తిండి ఏమిటి కెలుకుతూ?" అమ్మ అంటూనే ఉంది.

అసలు నాకేమయిందో నాకే తెలియడం లేదు. పచ్చని పంట పొలాలను చూస్తే ఆకుపచ్చ చీరలో ఉన్న ఆమే రూపం వనకన్యలా దర్శనమిస్తూంది. ఆకాశంలో మేఘాల వెండి అంచులు చూస్తే ఆమె పాదాలపై జీరాడే జరీ అంచు తలపున పడుతూంది. అప్పుడే ఉదయిస్తున్న సూర్యబింబం ఆమె నుదిటిపై

ఎర్రని బొట్టు గుర్తొస్తూంది. సెలయేరు గలగలల్లో ఆమె నవ్వు ప్రతిధ్వనిస్తూంది. మేఘాల మాటున చటుక్కున మెరిసి మాయమయ్యే మెరుపుతీగలా, కమనీయ స్వప్నాల తటిల్లతలా అనుక్షణం ఆమె ధ్యాసే. ఆమెను చూడాలని మనసు ఉవ్విళ్ళూరుతూంది. ఆమెతోనే బ్రతికేయాలని ఎదలో ఏదో అనూహ్యమయిన ఆరాటం.

నవ్వుతున్నావా డైరీ! అవును నేను ఉన్మాదిలా అయిపోయానేమో?

అయినా ఈ నిరీక్షణ ఇంకా ఎంతో కాలం కాదు. పన్నులు వసూలు పనులు అయిపోయాయి. రేపు హైదరాబాద్ వెళ్ళి కట్టి రావాలి. ఆమెను త్వరలో చూడబోతున్నానని తలుచుకుంటే మనసులో ఏదో పులకింత. అర్థంకాని గిలిగింత నన్ను నిద్రపోనీయడం లేదు.

సరే ఇక నన్ను కలల్లో తేలిపోనీ...

శుభరాత్రి

జూన్ 1940

ప్రియమయిన డైరీ

ఈరోజు హైదరాబాద్లో పని త్వరగా ముగించుకుని రూపేష్ వాళ్ళింటికి అఘమేఘాల మీద బయల్దేరాను. మనసు దూది పింజలా గాల్లో తేలిపోతూంది. కాళ్ళు భూమిపై నిలవడం లేదు. అరమైలు దూరం అరవై మైళ్ళదూరంలా అనిపించింది.

గేట్ తీసుకుని వెళ్ళాను. ఈసారి తలుపు ఓరగా తీసే ఉంది. ముందు హాల్లో గొలుసుల ఉయ్యాల్లో అటు తిరిగి అలవోకగా పడుకుని ఏదో పుస్తకంలో లీనమయి ఉంది మెరుపుతీగ. తెల్లని ఆకాశంలాంటి దిండుపై నల్లని మేఘాల్లా రిగులు రింగులుగా పరుచుకుని ఉంది ఆమె జుట్టు. లేత పసుపు చీర కొంగు ఉయ్యాల మీంచి జలపాతంలా కిందికి జారి నేలను తాకుతోంది. జాకెట్కూ చీరకు మధ్యనున్న సన్నని వొంపు తిరిగిన నడుము ఆమె చీర అంచు పసిడి రంగులో కలిసిపోయి కాంతులీనుతూంది. ఆమె పసిడిపాదాల మువ్వలు ఉయ్యాల చిరుకదలికకు అప్పుడప్పుడూ ఘల్లుమంటున్నాయి.

ఎంతసేపయినా ఆమెను అలాగే చూడాలనిపించింది. మౌనంగా అలాగే నిలబడిపోయాను.

"అరే కిషన్ అలా బయటనే నిలబడిపోయావేం? లోపలికి రా." పిలిచాడు రూపేష్.

కల చెదిరినట్లు ఒక్కసారే ఉలిక్కిపడ్డాను.

ఒక్క ఉదుటున లేచి తిరిగిచూసిన ఆమె కన్నుల నీలి తళుకుల్లో నన్ను గుర్తుపట్టిన ఏదో మెరుపు. పెదవులపై చిరుదరహాసం అంతలోనే ఆమె ముఖంలో ఎనలేని సిగ్గు గులాబీలు.

చేతిలో పుస్తకం అలాగే పట్టుకుని లోపలికి పారిపోయింది.

'మా ఇద్దరికీ కొంచెం టీ పెట్టమ్మా," అంటూ లోపలికి వినిపించేలా చెప్పి, నన్ను కూర్చోమని కుర్చీ చూపించాడు రూపేష్.

ఏవో కబుర్లు చెప్పుకుంటుండగా ఒక ట్రేలో టీ, బిస్కెట్లు తెచ్చి టీపాయ్ మీద ఉంచి మళ్ళీ లోపలికి పారిపోయింది ఆ తటిల్లత.

"కిషన్..." గొంతు తగ్గించాడు రూపేష్, "నా చెల్లికి సంబంధాలు చూస్తున్నాను. అమ్మా నాన్న ఉంటే ఈపాటికి ఎప్పుడో ఆమె పెళ్ళి అయిపోయేది కానీ నీకు తెలుసు కదా మాకెవరూ బంధువులు కానీ ఆప్తులు గానీ ఇక్కడెవరూ లేరు. గుజరాత్ లో ఎవరో దూరపు బంధువులున్నారు కానీ దూరం. అదీగాక పుట్టినప్పటినుంచి ఇక్కడే ఉన్నాం. ఎప్పుడో చిన్నప్పుడు అమ్మతో కలిసి ఒకసారి వెళ్ళామేమో అహ్మదాబాద్ కు. నాకు సరిగా గుర్తేలేదు. కిషన్ నీకన్నా ఆప్తులు నాకీప్రపంచంలో ఎవరూ లేరు...." నా రెండు చేతులూ పట్టుకున్నాడు.

"చెప్పు రూపేష్. నేను చేయగలిగేది ఏదయినా సరే చేస్తాను." అతని చెయ్యి మీద చేయి వేస్తూ అన్నాను.

"నువ్వేం అనుకోనంటే ఒకటి అడగొచ్చా?"

"తప్పకుండా. నాదగ్గర నీకు సంకోచమా?"

"నీకూ నాలాగే అభ్యుదయ భావాలున్నాయని తెలుసు కిషన్. అందుకే అడుగుతున్నాను. నీకు అభ్యంతరం లేకుంటే నా చెల్లెల్ని పెళ్ళి చేసుకుంటావా?"

"రూపేష్..." సంభ్రమాశ్చర్యాలలో మునిగిన నా హృదయంలోంచి పెల్లుబికిన ఆనందం నన్ను మూగవాణ్ణి చేసింది.

చివరికి ఎలాగో గొంతు పెగుల్చుకుని "అంతకన్నానా రూపేష్. అది నా భాగ్యమనుకుంటాను." అన్నాను.

"మా చెల్లి చాలా అదృష్టవంతురాలు" అంటూ కన్నీళ్ళతో నన్ను ఆలింగనం చేసుకున్నాడు రూపేష్.

"మరి అమ్మగారు ఒప్పుకుంటారా?" అంతలోనే అనుమానంగా అడిగాడు.

"నువ్వేం దిగులు పెట్టుకోకు. నేనంటే మా అమ్మకు పంచప్రాణాలు. ఇంతవరకూ నా ఇష్టం ఎప్పుడూ కాదనలేదు. తప్పకుండా ఒప్పుకుంటుంది." హామీ ఇచ్చాను.

నేను బయల్దేరే ముందు మరోసారి నీలికళ్ళు తళుక్కున మెరిసి తలుపుచాటుకు మాయమయ్యాయి. ఆ ఒక్కక్షణంలో ఆమె ముఖంలో కనిపించిన ఆరాధనా భావం నా మనసును మరింత కట్టిపడేసింది.

హృదయాన్ని ఆమె కైవసం చేసి భూమి మీద కాలు నిలువకుండా ఎలా ఇంటికి చేరానో నాకే తెలియదు.

సరే డైరీ, నా కలల రాణితో జీవిత రమ్యహర్మ్యాలను ఊహించుకోనీ.

శుభరాత్రి.

ఆగస్ట్ 1940

ప్రియమయిన డైరీ

అబ్బ ఎన్నాళ్ళయింది నా మెరుపు తీగను చూడక! ఎలా ఉందో? కళ్ళుమూసినా తెరిచినా ఆమె రూపే. రెక్కలు కట్టుకుని

వాలాలని ఉంది ఆమె చెంత. రోజొక యుగంలా గడుస్తూంది. కానీ ఏం చేయను? ఊళ్ళో వ్యవహారాలు, ఎస్టేట్ పనులు. దానికితోడు విపరీతమయిన వర్షాలకు గుట్టపై గుండాలు నిండి ఒక జలపాతంలా కింది చెరువులో పడుతున్నాయి. చెరువు నీళ్ళు అంచులుదాటి పొంగి పొర్లుతున్నాయి. కట్ట ఎక్కడ తెగి పంటల్ని ముంచెత్తుతుందో అని భయం. దానికోసం నాలాలు, కాలవలు తవ్వించాల్సొచ్చింది.

ఈరోజు అమ్మ అన్నం వడ్డిస్తూ , “ఒరేయ్ కిషన్, ఎన్నిరోజులనుంచి అడుగుతున్నా సమాధానం చెప్పడం లేదేమిట్రా? ఆ బ్రాహ్మణకోడూరు సంబంధం వాళ్ళు ఉత్తరాల మీద ఉత్తరాలు రాస్తున్నారు. ఎన్ని సార్లు పెళ్ళిచూపులకు వెళ్దామన్నా నువ్వు పట్టించుకోవడం లేదు.”

“నాకిప్పుడు ఎన్ని పనులున్నాయో నీకు తెలుసు కదమ్మా.” అంటూ తప్పించుకోజూశాను.

“ఎప్పుడూ ఏవో కుంటిసాకులు చెప్పడం నీకలవాటయి పోయింది. నాకూ వయసు మీద పడుతూంది. నీకు పెళ్ళి చేస్తే నేను కృష్ణా రామా అనుకోవచ్చు. ఇప్పుడు వర్షాలు కాస్త తెరిపి ఇచ్చాయి కదా. ఎప్పుడు బయల్దేరి వెళ్తామో చెప్పు. సిద్ధాంతిగారినడిగి ఈ పౌర్ణమి లోగా మంచిరోజు చూసి వాళ్ళకు ఉత్తరం రాయమంటాను.”

గొంతులో పచ్చివెలక్కాయ పడ్డట్టయింది నాకు. నర్మద విషయం ఎలా చెప్పాలో తెలియడం లేదు. చచ్చేంత సిగ్గుగా, మొహమాటంగా ఉంది. గ్లాస్ మంచినీళ్ళు గడగడా తాగే నెపంతో కాసేపు ఆగి, “రేపు ఆలోచించుకుని చెప్తానమ్మా” అంటూ ఇప్పటికి తప్పించుకున్నాను.

ఇక రేపు అమ్మకు నా మెరుపు తీగ విషయం ఎలా చెప్పాలా అని ఆలోచించుకోవాలి.

శుభరాత్రి

అక్టోబర్ 1940

ప్రియమయిన డైరీ

ఈరోజు ఏమయిందో తెలుసా? ఉదయం అమ్మ వెండి కప్పులో టీ ఇస్తూ, “ఒరేయ్ కిషన్, ఇప్పటికి నెల రోజులుగా చెవినిల్లు కట్టుకుని నా నోరు నొప్పి పెట్టేలా చెపుతున్నా కదరా ఆ బ్రాహ్మణకోడూరు సంబంధం గురించి. ఉలుకూ పలుకూ లేకుండా అలా బెల్లం కొట్టిన రాయిలా ఉంటే ఎలారా? మా పెదనాన్నగారి అబ్బాయి వాళ్ళ పెద్దమ్మాయి పెళ్ళికి వెళ్ళినప్పుడు చూశాను చిన్న అమ్మాయిని, కుందనపు బొమ్మ అనుకో. పచ్చని మేలిమి బంగారు చాయ, పెద్ద కళ్ళు, పొడుగాటి జడ. అసలు రెండు కళ్ళూ చాలవనుకో. అలాంటి పిల్లను ఈ చుట్టుపక్కల ఎక్కడా చూడలేదు. వాళ్ళకు కూడా మన సంబంధం ఎంతో నచ్చింది. అసలు నిన్ను నాతో తీసుకెళ్ళాల్సింది. నువ్వు కూడా చూస్తే ఆ తతంగం ఏదో కానిచ్చి ఖాయం చేసుకునేవాళ్ళం. నేను మా అన్నయ్యకు మాటిచ్చాననుకో. కానీ నువ్వో ఒకసారి చూస్తే...”

ఫుల్ స్టాప్, కామాలు లేకుండా అలా జాలువారుతున్న ఆమె వాగ్ధోరణి ఇక వినలేక “అమ్మా..!” అని అరిచాను.

“ఎందుకురా అలా అరిచావు? నాకు తెలుసు నువ్వు సవాలక్ష కారణాలు చెపుతావు ఇప్పుడెందుకు నీకు వీలుకాదో అని. నీకెప్పుడూ ఉండే పనులే. ఇక నువ్వేం చెప్పినా నేను వినేది లేదు. ఎల్లుండి పంచమి తిథి బాగుంది. ప్రయాణానికి ఏర్పాట్లు చూడు.” అంటూ ఆజ్ఞ జారీ చేసి, నేను చెప్పేది వినిపించుకోకుండా వంటింట్లోకి వెళ్ళిపోయింది.

మనసులో ఎంత రెహార్సు చేసినా ఎంత ధైర్యంగా నర్మద గురించి చెప్పాలనుకున్నా, అమ్మ ముందు నా ధైర్యం నీరుకారిపోతూ, నోరు పెగలడం లేదు. ఎలా? ఇప్పుడు చెప్పకుంటే ఇక ఇంతె సంగతులు అన్నంత పని చేస్తుంది అమ్మ.

మెల్లిగా నేనూ వంటింట్లోకి వెళ్ళి, “అమ్మా...” అని చిన్నగా పిలిచాను.

“ఏంటి నాయనా?” అని లాలనగా అడిగింది.

“ఏం లేదమ్మా...నీతో ఒక విషయం చెప్పాలి. ఎలా చెప్పాలో తెలియడం లేదు...” నసిగాను.

“నా దగ్గర నీకు మొహమాటం ఏంటి కిషన్. చెప్పు ఏంచెప్పాలనుకుంటున్నావో.” ప్రేమగా నావేపు చూసింది అమ్మ.

“మరేం లేదమ్మా...” తడబాటుతో నా గొంతు పూడుకుపోయింది.

“ఫర్వాలేదు నాయనా చెప్పు. అమ్మదగ్గర మొహమాటం ఏమిట్రా?”

“మరేం లేదమ్మా, నా స్నేహితుడు రూపేష్ గురించి చెప్పనుకదా నీకు?”

“అవును. ఆ గుజరాతీ అబ్బాయె కదూ?”

“అవునమ్మా. మొన్న వాళ్ళింటికి వెళ్ళినప్పుడు...” మళ్ళీ తడబడ్డాను.

“ఆ వెళ్ళినప్పుడు?” అమ్మ ప్రశ్నార్థకంగా చూసింది.

“వెళ్ళినప్పుడు అతడు వాళ్ళ చెల్లి ప్రసక్తి తీసుకొచ్చాడు.”

“ఏ విషయంలో?” తరుగుతున్న వంకాయ అలాగే వదిలేసి నా వెపు చూసింది.

“అదే...వాళ్ళ చెల్లికి సంభంధాలు చూస్తున్నానని, ఎక్కడా మంచి సంబంధం దొరకలేదని, నీకిష్టమయితే మన స్నేహాన్ని బంధుత్వంగా మార్చుకోవాలని ఉందని అన్నాడమ్మా. ఆ అమ్మాయికి కూడా నేనంటే చాలా ఇష్టమని చెప్పాడు. నేను వాళ్ళింటికి వెళ్ళినప్పుడు రెండు మూడుసార్లు చూసాను ఆ అమ్మాయిని. చాలా అందంగా అణుకువగా ఉంటుంది. నీకు చాలా నచ్చుతుంది. నువ్వు కాదనే ఉద్దేశ్యంతో సరే అని మాటిచ్చానమ్మా.” ఒక్క ఉదుటున గుక్క తిప్పుకోకుండా చెప్పేశాను.

నేను చెప్పేది ఇక వినిపించుకోనట్టుగా తల అడ్డంగా ఊపింది అమ్మ. ఆమె కళ్ళు కోపంతో ఎర్రబడడం గమనించాను. గట్టిగా ఊపిరి తీసుకుని వదిలింది. “నువ్విలాంటి పని చెస్తావని కలలో కూడా అనుకోలేదు. నేను నీకన్నా ముందే మా అన్నయ్యకు మాటిచ్చాను. పైగా వాళ్ళు గుజరాతీ వాళ్ళు. మన ఆచారాలు వేరు

వాళ్ళవి వేరు. భాష, కట్టుబొట్టు అన్నీ వేరు. వాడికి బుద్ధి లేదు సరే అసలు నీకేమయిందిరా? నువు చెప్పొచ్చు కదా మనకూ వాళ్ళకూ కుదరదని? పైగా మనది నిప్పులు కడిగే వంశం. మీ నాన్నగారు ఎంత నియమనిష్టలతో ఉండేవారో తెలుసా? మన వంశ గౌరవాన్ని ఎలా కాపాడుకొచ్చారో తెలుసా? నువ్వింకా ఏదో చిన్నవాడివనుకున్నాను కానీ నువ్విలా చేస్తే మీ నాన్నగారి ఆత్మ శాంతిస్తుందనుకున్నావా?."

"అమ్మా..." ఏదో చెప్పబోయాను. కానీ చెయ్యి అడ్డం పెట్టి ఆపింది.

"పిచ్చిపిచ్చి వేషాలు కట్టబెట్టు. ఎల్లుండి పెళ్ళి చూపులకు బ్రాహ్మణకోడూరు వెళ్తున్నాం. అంతే!" ఖరాఖండిగా చెప్పి అటు తిరిగి తరిగిన వంకాయలు పోపులో పడెసింది అమ్మ.

ఎప్పుడూ ప్రేమగా మాట్లాడే అమ్మకు ఇంత కోపం వస్తుందనుకోలేదు. ఎందుకో తల గిర్రున తిరిగినట్లయింది. కాళ్ళకింద భూమి కదిలినట్లయింది. మెల్లిగా లేచి నా గదిలోకొచ్చాను. ఏం చేయాలో, రోజులు మారాయని అమ్మకు ఎలా చెప్పి ఒప్పించాలో అర్థంకాకుండా ఉంది. మళ్ళీ రేపొకసారి అమ్మను బ్రతిమాలుతాను. ఈలోపల అమ్మ కూడా ఆలోచించి మనసు మార్చుకుంటుందేమో?

శుభరాత్రి

డిసెంబర్ 1940

ప్రియమయిన డైరీ

ఈరోజు లేచినప్పటినుండీ అమ్మ ముభావంగానే ఉంది. అడగాలంటే ఏదో సంకోచం. ఎలాగయినా మాట్లాడించాలని కరివేపాకు చెట్టుకు నీళ్ళుపోస్తున్న అమ్మదగ్గరికి వెళ్ళి, "అమ్మా..." అని పిలిచాను. ఏం మాట్లాడకుండా నావేపు చిరాగ్గా చూసింది.

"అమ్మా, ఒక్కసారి నావెపునుంచి ఆలోచించమ్మా. నాకూ ఆ అమ్మాయంటే చాలా ఇష్టం. చాలా మంచి అమ్మాయి. మన ఆచారాలన్నె నేర్చుకుని నీకు తగిన కోడలిగా ఉండడానికి ఆమె ఒప్పుకుందని రూపెష్ హామీ ఇచ్చాడమ్మా. నాకూ ఆనమ్మకం ఉంది. అదీగాక మారే రోజులతోపాటు మనం కూడా మారాలికదా. దయచేసి ఒక్కసారి ఆలోచించమ్మా."

"ఆలోచించడానికి ఏముంది నాయనా! నా ఊపిరి ఉన్నంత వరకు నేను మీ నాన్నగారి వంశానికి అప్రతిష్ట తీసుకురాలేను. పైగా గుర్నాధం అన్నయ్యకిచ్చిన మాట తప్పినదాన్నవుతాను." అంటూ పెరట్లోంచి ఇంట్లోకి విసురుగా వెళ్ళిపోయింది.

ఇంకా ఏం చెపితే అమ్మను ఒప్పించగలనో? అసలు అమెను ఒప్పించడం సాధ్యమవుతుందో లేదో? మనసంతా ఎప్పుడు కలగని ఏదో బాధ, గుబులు. భారమయిన మనసుతో అలాగే ఎంతసేపు నిల్చున్నానో తెలియదు. భోజనం వడ్డించాను అనే అమ్మపిలుపుతో ఈలోకంలోకొచ్చిపడ్డాను.

కంచం ముందు కూర్చున్నా ఒక్క ముద్ద కూడా గుంతు దిగలేదు. ఏదో అయిందనిపించి లేచాను.

"అదేంటిరా, ఏం తినకుండా చెయ్యి కడిగేసావు?"

"ఆకలి లేదమ్మా," అంటూ నా గదిలోకొచ్చి మంచంపై ఒరిగిపోయాను.

ఎంత ఒద్దనుకున్నా నా మెరుపుతీగ గుర్తుకురాక మానడం లేదు. సూర్యోదయం వేళ ఉదయభానుని లేలేత కిరణాల మెరుపులో ఆమె కళ్ళే కనిపిస్తున్నాయి. సాయంత్రపు టాకాశం లోని అరుణిమ ఆమె సిగ్గుతో కందిపోయిన బుగ్గల ఎరుపును తలపిస్తోంది. మబ్బుల చాటున దోబూచులాడుతూ, కొబ్బరి ఆకుల సందుల్లోంచి కనీకనిపించకుండా వెండి వెలుగులు నిండు జాబిల్లి లాంటి ఆమె ముఖారవిందాన్ని చూడకుండా నెను బ్రతకగలనా?

రాత్రి భోజనాలయింతర్వాత ఇక మనసాగక, ఇప్పటివరకు అమ్మ నాగురించి ఏమయినా ఆలోచించి ఏమయినా మనసు మార్చుకుని ఉంటుందేమో అనే ఆశతో అమ్మ గదిలోకి వెళ్ళేసరికి పడుకుని ఉంది. ఇంకా నిద్రపోలేదనిపించి, అమ్మా... అని పిలుస్తూ మంచం చివర కూర్చున్నాను.

"ఏంటి నాయనా ఇంత రాత్రప్పుడు వొచ్చావు?" అంది ఇటు తిరుగుతూ.

"అమ్మా..," తటపటాయించాను, "అమ్మా నిన్నెప్పుడు ఏదీ అడగకుండానే నాకన్నీ సమకూర్చి పెట్టావు. అలాగే నా మాట కాదనవనే ఉద్దేశ్యంతో రూపేష్ కు మాటిచ్చానమ్మా. ఆ అమ్మాయి కూడా నామీద చాలా ఆశలు పెట్టుకుంది. దయచెసి కాదనకమ్మా. ఈ ఒక్కవిషయంలో నన్ను అర్థం చేసుకో అమ్మా..."

ఇంకా నా మాట పూర్తికాకుండానే విసురుగా, "నీ ఇష్టం వచ్చినట్టు ఊరేగుపో!" అంటూ కోపంగా అటు తిరిగి ముసుగు పెట్టుకుంది.

చేసేదేం లేక తిరిగి నా గదిలోకొచ్చేశాను. ఇంతకు ముందెప్పుడూ ఎదురవ్వని ఇరకాట పరిస్తితి.

శివరాత్రి

జనవరి 1941

ప్రియమయిన డైరీ

కనీసం నీకు న్యూ ఇయర్ గ్రీటింగ్స్ కూడా చెప్పలేదని అనుకుంటున్నావు కదూ! ఏం చెప్పను? ఎలా చెప్పను? ఎంత బ్రతిమాలినా, నేను అలిగినా అమ్మ అస్సలు నా మాట వినడం లేదు సరికదా నాతో మాట్లాడడం కూడా మానేసింది. ఇప్పటికి పది రోజులుగా అన్నం నీళ్ళు ముట్టుకోకుండా అలాగే భీష్మించుకుని ఉంది. పస్తులతో పడుకుంటున్న అమ్మను అలా చూడాలంటే చాలా బాధగా ఉంది. నాన్నగారు పోయినప్పటినుండీ నన్ను కంటికి రెప్పలా కాపాడుతూ ఆరోగ్రాణంగా పెంచిన అమ్మ ఇంతలా బాధపడడం ఇదే మొదటిసారి చూస్తున్నాను. అమ్మ అంటే నాకు ప్రాణం. అమ్మను కాదని ఏ నిర్ణయం తీసుకోలేక సతమతమవుతున్నాను.

కాదని చెప్పి రూపెష్ కి నా ముఖం ఎలా చూపించను? మా స్నేహానికున్న విలువ ఏమైపోతుంది? ఎన్నో ఆశలతో నాపై ఇష్టం పెంచుకున్న నర్మద ఏమవుతుంది? ఆమె సున్నిత హృదయం తట్టుకోగలదా? అసలు దేవుడు మనసు ఎందుకిచ్చాడు? అందులో ప్రేమ అనే అనిర్వచనీయమయిన

భావం ఎందుకు పెట్టాడు? ఆమెను చూడగానే అనుకోకుండా నాలో ఈ మధుర భావం ఎలా ఉదయించి శాఖోపశాఖలుగా విస్తరించి నరనరాలలో జీర్ణించుకుపోయి, ఆమె రూపానికి హృదయంలో ప్రతిష్టాపన ఎలా జరిగింది? ప్రేమ ఎంతో మధురమనీ, ప్రేమించడం ఒక గొప్ప వరమనీ ఇన్నాళ్ళూ పుస్తకాల్లో చదివాను. అలాంటి అనుభవం నాకూ కలిగిందని మురిసిపోయాను, ఆమెను తల్చుకుని అందమయిన ఊహల్లో తేలిపోయాను. ఆమె నవ్వులో నా జీవిత సరిగమలు పలికాయనుకున్నాను. ఇప్పుడు అపశృతులు పలికే ఈజీవితాన్ని ఎలా భరించగలను? ఆమెను మర్చిపోవడం సాధ్యమా? హృదయంలో చెలరేగుతున్న ఈ మంటలను ఎలా ఆర్పగలను? తుఫాను భీభత్సంలో, నడి సముద్రంలో పిడుగుల వర్షంలో చిక్కుకున్న నావలా కొట్టుమిట్టాడుతూ సుళ్ళు తిరుగుతున్న, నా ఈ మానసిక సంఘర్షణ నాలో మరణమృదంగం మ్రోగిస్తోంది.

ఒకవేపు చిక్కి శల్యమయిన అమ్మను చూస్తుంటే హృదయం ద్రవించుకుపోతూంది. ఇంకా ఆలస్యం చేస్తే అమ్మ దక్కేట్టు లేదు. కన్నతల్లి కోరిక తీర్చడం నా కనీస ధర్మం. ఈ వయసులో ఆమె మనసు కష్టపెట్టలేను.

నా మెరుపుతీగ...అలా పిలిచే అర్హత కోల్పోయాను . నర్మదకు నేను చేయబోతున్న అన్యాయం నన్ను నేను క్షమించుకోలేనిది. కానీ ఏంచెయ్యగలను? ఒక మోసగాడిలా చిరస్థాయిగా ఆమె మనసులో ఉండిపోయినా ఫర్వాలేదు కానీ ఆమెను అర్థం చేసుకుని ఆరాధించే మరో మంచి అబ్బాయి ఆమెకు జీవిత భాగస్వామిలా రావాలనీ, ఆమె నీలి కళ్ళల్లో తళుకు మాయగూడదనీ, నీళ్ళు సుళ్ళు తిరగకూడదనీ, ఆమె గులాబీ పెదవులపై చిరుదరహాసం అలాగే నిలవాలనీ కోరుకోవడం తప్పు?

రేపే రూపేష్ కి ఉత్తరం వ్రాయాలి...నన్ను క్షమించు మిత్రమా... అంటూ...

కాళరాత్రి.

డైరీ చదువుతున్న నా కళ్ళల్లో సన్నటి కన్నీటి పొర. అక్షరాలు మసకబారాయి. ఆత్రంగా పేజీ తిప్పిన నాకు మిగతా పేజీలన్నీ ఖాళీగా కనిపించాయి. ఆరోజుల్లో కూడా మా తాతయ్యకి ఇంత ప్రేమకథ ఉందా! అనుకుంటూ, కళ్ళు తుడుచుకున్నాను.

ఒక్కసారిగా అమ్మ ఎప్పుడూ చెపుతుండే మాటలు గుర్తొచ్చాయి,నీకు నచ్చిన అమ్మాయినే చేసుకుంటానని వాళ్ళమ్మకు మాటిచ్చి, అసలు పెళ్ళిచూపులకు కూడా వెళ్ళకుండా మా అమ్మమ్మ రత్నమాల మెళ్ళో మూడుముళ్ళూ వేసాడట తాతయ్య.

నాకు తెలిసి మా అమ్మమ్మ ఆ వయసులో కూడా చాలా అందంగా ఉండేది, కాకపోతే తనలో తనే ఏదో మాట్లాడుకుంటూ, కొన్ని సార్లు నవ్వుతూ, కొన్ని సార్లు బాధగా తన లోకంలో తను అన్నట్టుగా ఉండేది. ఆలోచిస్తే ఇప్పుడు అర్థమవుతూంది. బహుశా తాతయ్య ప్రేమించిన అమ్మాయిని మర్చిపోలేక, పెళ్ళిచేసుకున్న అమ్మాయికి దగ్గరవ్వలేక నానా యాతనా పడిఉంటాడు. మనస్పూర్తిగా ప్రేమించిన భర్త ప్రేమాదరణలను పూర్తిగా నోచుకోని అమ్మమ్మ మనసు కలత చెంది ఉంటుంది. అందుకే ఆమె అలా అయిపోయిందేమో?

"అమ్మా ఎంతసేపట్నించీ పిలుస్తున్నా, ఇక్కడున్నావా? మనం ఈరోజు హైదరాబాద్ వెళ్తున్నాం. మర్చిపోయావా? నాన్న రమ్మంటున్నారు," మా పాప మాటలకు ఈలోకంలోకి వచ్చాను.

చేతిలో ఉన్న డైరీలోంచి నీలికళ్ళు తళుక్కుమని మాయమయ్యాయి ...

విరించి

రచన : జయశ్రీ అట్లూరి

మనసు చలించి ..
మేను చెమరించింది
నీ గురించని తెలియక
అకాల గ్రీష్మతాపమనుకున్నా!

నిన్ను స్మరించి వరించి
నీకై చలించి..బాష్పించి
వర్షించే మేఘంలా
పిల్లగాలి తగిలిందేమో!

నీ చుట్టూ భ్రమించి
హర్షించి.. తరించి
విలపించే చకోరమయ్యాను
శరత్తులేని చందమామి వేమో!

నన్ను వారించి
హరించి...హింసించి
హసించావు నువ్వు
హేమంతంలో హిమంలా!

నీ కోసం విలపించి
లోకంలో ఏకాకినై
చింతించే నేను
శిశిరంలో మోడులా!

నిన్నే నిలుపుకుని
నీవైపే పయనించి
ఫలించి తరించిన నేను
వసంత కోకిల నీనాడు
ఏమైనా

నన్ను కరుణించి
గుర్తించి..సహించిన క్షణం
కనికరించి..కటాక్షించిన నీవు
నా విధి రచించే విరించివే!!

యవ్వనం గతించినపుడు, నడి వయసు వీడ్కోలిచ్చినపుడు మానవుడు కన్నీరు కార్చడం మరిచిపోతే మనకి మహాకావ్యాలుండవు.

ఉమర్ ఖయ్యాం

"పడక కుర్చీ"

కథ

రచన : కళా ఫణీలాల్

ఫణీంద్రకు అరవై ఐదు సంవత్సరాల వయసు. ఇంట్లో అవసరాలకు తగ్గట్టు కుర్చీలన్నీ ఉన్నా ఒక పడక కుర్చీ లేదనే కోరిక ఇంకా బాధిస్తూనే ఉంది. ఎందుకో ఈ రోజు కొనాలనే పట్టుదల పెరిగి, అనుకున్న వెంటనే బజారుకు వెళ్ళేందుకు సిద్దమయ్యేడు ఫణీంద్ర. "ఇపుడు సాయంత్రం ఐదు గంటలు అవస్తోంది. రేపు వెళ్ళచ్చుగా" అని భార్య అన్న మాట కూడా లెక్క చేయకుండా బయలుదేరి వెళ్ళాడు. నాలుగు దుకాణాలు తిరిగేక ఫణీంద్ర అనుకున్న విధంగా ఉన్న ఒక పడక కుర్చీ కనపడింది. దుకాణదారుడు చెప్పిన ధరకు ఖంగుతిని ఒక్కసారి గతస్మృతుల్లోకి వెళ్ళాడు.

"ఒరేయ్ ఫణీంద్ర అక్కడ ఉన్న చాపలు తీసి పక్కన పెట్టు. ఈ అబ్బాయి ఆ కర్రలు అక్కడ పెడతాడు" అన్న తాత నాగరాజ రావు మాటకు చదువుకుంటున్న ఫణీంద్ర తాత చెప్పినట్టు కర్రలు వరండాలో మూల పెట్టించాడు. తాత నాగరాజ రావు కు ఫణీంద్ర ఇంటి దగ్గర్లోనే ఉన్న రంపం మిల్లు యజమానితో స్నేహం. "బహుశా ఆయన్ను అడిగి తెచ్చినట్టున్నాడు తాత. వీటితో ఏంచేస్తోడో ఈయన" అని మనసులో అనుకున్నాడు ఫణీంద్ర.

మరుసటి ఉదయమే నాగరాజ రావు ఒక వడ్రంగి మేస్త్రి ని ఇంటికి తీసుకొచ్చాడు. ఆ కర్రలు చూపించి "వీటితో ఓ మంచి పడక కుర్చీ చెయ్యాలయ్యా, నాకు నచ్చినట్టుగా" అని నాగరాజ రావు ఎలా చెయ్యాలో వడ్రంగి మేస్త్రికి వివరించాడు. అంతా విన్న తరువాత ఆ వడ్రం మేస్త్రి " అయ్యా మీరు చెప్పినట్టు చెయ్యాలంటే 250 రూపాయలు అవుతుంది" అన్నాడు. అది విన్న నాగరాజ రావు "ఏమిటి పడక కుర్చీకి మజూరీ 250 రూపాయలా. బజారులో కర్రతో సహా కొత్త కుర్చీ వస్తుందేమో." అని అన్నాడు నాగరాజ రావు. " అయ్యా మీరు ఎప్పటి మాట చెపుతున్నారు. ఆ రోజులు ఎప్పుడో పోయాయి. ఇప్పుడు రెడీమేడ్ పడక కుర్చీ ఖరీదు కనీసం 750 రూపాయలు. మీ కుర్చీకి బందులు, మేకులు కాక గుడ్డ కొని కుట్టించాలి. కుర్చీలో అమర్చడానికి వెదురు కర్రలు కొనాలి. ఇవన్నీ కలిపితే నే అడిగిన 250 రూపాయలు ఏమి ఎక్కువ కాదండి" అని వడ్రం మేస్త్రి అన్నాడు. చేసేది ఏమి లేక సరే అనుకుని వడ్రం మేస్త్రికి 100 రూపాయలు బజానా ఇచ్చాడు నాగరాజ రావు. రెండు రోజుల్లో పడక కుర్చీ తయారయింది.

ఆ రోజునుంచి ఉదయాన్నే లేచింది మొదలు ఆ పడక కుర్చీలోనే రోజంతా గడిపేవాడు నాగరాజ రావు. ఒక్క భోజనానికి తప్ప ఆ కుర్చీలోంచి లేచేవాడే కాదు. ఎప్పుడు ఏమడిగినా టైం ప్రకారం అన్ని ఆయన కూర్చున్న పడక కుర్చీ దగ్గరకే అమరుతూ ఉండేవి. ఇది చూసిన ఫణీంద్రకు "ఆహా, తాత జీవితం ఎంత బాగుంది. ఏ పని చెయ్యక్కర్లేదు. హాయిగా పడక కుర్చీలో కూర్చుని కాలక్షేపం చేస్తున్నాడు. తను కూడా తాత అంత ఎప్పుడవుతానో, సుఖంగా ఉండచ్చు" అని అసూయ చెందేవాడు.

జేబులో సెల్ ఫోన్ రింగ్ అవడంతో గత స్మృతుల్లోంచి ఈ లోకంలోకి వచ్చాడు ఫణీంద్ర.

"హలో డాడీ. అమ్మకి ఫోను చేస్తే మీరు బజారులోకి వెళ్లారని చెప్పింది. అయ్యిందా కుర్చీ కొనడం."

"ఈ రేటు చూస్తే కొనే లాగే ఉంది. ఏకంగా 4000 రూపాయలట. నేను ఏ పదిహేను వందలో ఉంటుంది అనుకున్నాను. ఇప్పుడు ఈ కుర్చీ అవసరం లేదేమో అని పిస్తోంది" అన్నాడు ఫణీంద్ర. "మీ దగ్గర ఇప్పుడు డబ్బులు జేబులో లేకపోతె వద్దులెండి. రెండు రోజుల్లో నేను వస్తున్నాను. అప్పుడు కొందాం." అన్నాడు ఫణీంద్ర కొడుకు. "సరే చూద్దాము లే. ఉంటాను మరి" అని చెప్పి ఫోన్ కట్ చేసాడు ఫణీంద్ర.

"ఈ కాలం పిల్లలు ఎంత ఎక్కువగా డబ్బులు సంపాదిస్తున్నారో అంత ఫాస్టుగా ఖర్చు చేస్తున్నారు. వాడు వస్తే బేరం ఆడకుండా వెనక ముందు చూడ కుండా కొనేస్తాడు." అని ఫణీంద్ర మనసులో అనుకుని దుకాణదారుని పిలిచి "సరిగ్గా ఎంతకిస్తావయ్యా పడక కుర్చీ" అని అడిగాడు ఫణీంద్ర. రెండు నిముషాలు లెక్కలు వేసి "ఆఖరిమాటగా చెపుతున్నాను సార్, 3500 రూపాయలు కన్నా తక్కువ లో రాదండి" అని దుకాణదారుడు అన్నాడు. "సరేలే" అంటూ దుకాణం బయటకు నడవ బోతూ "పోనీ 3000 రూపాయల కయితే చెప్పు తీసుకుంటాను" అని అన్నాడు ఫణీంద్ర. దుకాణదారుడు "మీరు పెద్ద వారు. కాదనలేక పోతున్నాను. తీసుకెళ్ళండి" అన్నాడు. ఫణీంద్ర క్రెడిట్ కార్డుతో పేమెంట్ చేసి బిల్ తీసుకుని కుర్చీ తో సహా ఆటో లో ఇంటికి చేరుకున్నాడు.

స్నానం చేసి భార్యను టీ పెట్టమని చెప్పి తాను ఎన్నాళ్ళనుంచో కోరుకున్న పడక కుర్చీలో కూర్చుని కళ్ళు మూసుకున్నాడు. కళ్ళు మూసుకున్నాడే గాని ఫణీంద్ర ఆలోచన ఇలా సాగింది.

"ఫణీంద్రకు ఇంకా తానూ కుర్చీకి రేటు ఎక్కువ పెట్టేనేమో నన్నే భావన లోనే ఉన్నాడు. 55 ఏళ్ల క్రితం కుర్చీ ధరతో ఇప్పటి ధర పోలిస్తే ఎక్కువ గానే అనిపించినా అప్పటికి ఇప్పటికి ఉన్న సంపాదన తేడాతో సరిపోవచ్చేమో అనుకున్నాడు. డబ్బుకు విలువెక్కడుంది. చిన్నప్పుడు తాత చెప్పిన మాట గుర్తుకొచ్చింది. ఆయన వయసులో ఉన్నప్పుడు ఆయన నెల సంపాదన 100 రూపాయలు. ఆ సంపాదనంతో నలుగురిని పెంచి, పెద్ద చేసి, పెళ్లిళ్లు చేసి సంసారాన్ని ఈదుకు రావటానికి ఎన్ని కష్టాలు పడ్డాడో. బహుశా నా జీవితంలో నేను అనుభవించిన కనీస సుఖాలు కూడా అనుభవించి ఉండడు. ఆయన పడ్డ కష్టాల ముందు నా కష్టాలు చాలా చిన్నవి. ఇలా పడక కుర్చీలో సుఖంగా కూర్చునే పరిస్థితి కి ఎన్ని సంవత్సరాలు గడవాలి, ఎన్ని సంసార బాధలు చవి చూడాలి. అటువంటిది మా తాత పడక కుర్చీలో కూర్చున్నప్పుడు నేను అసూయ పడ్డం తప్పు అనుకుని ఇప్పుడు చెపుకున్నాడు ఫణీంద్ర మనస్సులో "తాతకు క్షమాపణలు".

ఫారిన్ విస్కీ

హాస్య కథ

రచన : చాగంటి ప్రసాద్ (చా.ప్ర)

"ఒక అరగంటలో కుక్కుటేశం వస్తాడ్రా!"... అన్నాడు గవర్రాజు, ఏదో వాతావరణశాఖ వారి తుఫాను ముందు హెచ్చరికలా.

"రానీయరా! వాణ్ణి చూసి చాలా రోజులైంది". అన్నాడు చక్రి.

"ఒరేయ్ అమాయక చక్రవర్తి ! వీడు పాత కుక్కుటేశం కాదురా, 'పాట కుక్కుటేశం'. పాటలు పాడడం, బొమ్మలు గీయడం, కథలు రాయడం లాంటి ఏదో ఒక హాబీ మనిషికి ఉంటే ముసలితనం త్వరగా దరిచేరదని , మనసు ఎంతో రిలాక్సింగా ఉంటుందని సైకియాట్రిస్టులు చెప్పారుట. మన ఖర్మకొద్ది మనవాడు ఈ వయస్సులో పాటలు పాడే హాబీని ఎన్నుకుని , సాధన పేరుతో మమ్మల్ని సాధిస్తున్నాడు. వాడితో మాటలుండవు. కేవలం పాటలే."...వ్యంగ్యంగా అన్నాడు గవర్రాజు.

"అర్థం అవ్వలేదు.. అయినా అది మంచి హాబీనేగా!"..అన్నాడు చక్రి.

"హాబీ ఏంటీ నీ బొంద?.. నువ్వు అదృష్టం కొద్దీ అమెరికా లో ఉన్నావు కాబట్టి బ్రతికిపోయావు. మా కిక్కడ లైవ్ లో నిత్య నరకమే. వాడి గానం కాదు గాని, మా ప్రాణం తీస్తున్నాడు. గాయకుడ్ని అనిచెప్పి అనుక్షణం మమ్మల్ని వాడి పాటలతో గాయపరుస్తూనే ఉన్నాడు." అన్నాడు చమత్కారంగా.

"నువ్వు మరీ చెప్తావురా ! వాడు చిన్నప్పుడు కాలవ గట్టున , నూతి పళ్ళెం లో స్నానం చేసేటప్పుడు, సబ్బుతో రుద్దుకుంటూ 'ఆ... ఆ...' అని కూనిరాగాలు తీసేవాడు. అప్పుడనిపించేది వీడో మంచి గాయకుడు అవుతాడని. కానీ దారి తప్పి ఆ ప్రైవేట్ కంపెనీ లో జాయిన్ అయ్యాడు ఫ్చ్"... అన్నాడు చక్రి.

"కూని రాగాలు కాదు, ఖూనీ రాగాలు. వీడు ఆ కంపెనీలో అమోఘంగా పనిచేసి ఉద్దరించటం లేదు. వాళ్ళ కల్చరల్ హెడ్ని మేనేజ్ చేసి మైకందుకున్నాడు. భుజంపై ఉన్న శవాన్ని దింపని విక్రమార్కుడిలా, వీడు మైకు పట్టుకుని వదలడు,స్టేజి దిగడు. ఇంకా విచిత్రం ఏంటంటే వీడి తోటి పాటగాళ్లు కూడా అలా 'పాడేవాళ్ళే'. ఏ మాత్రం పాట విందామని సంబర పడ్డా పాడె ఎక్కేయడం ఖాయం. వీళ్లందరూ గంప గుత్తగా ఒకే చోట చేరి సంతమార్కెట్లో కూరగాయలు వేలంపాటలు పాడినట్టు రోజూ పాడుతూనే ఉంటారు. ఈ దందా రోజూ నడూస్తూఉంటుంది. ఏవైనా గాలివానొచ్చినప్పుడో ఊర్లోకి వరదలొచ్చినప్పుడో సంతమార్కెట్టు వేలం ఆగొచ్చు కానీ, పంచభూతాలు కలిసొచ్చి దాడిచేసినా వీళ్ళు ఆపరు గాక ఆపరు. అదేం దురదో?"... అని చెమటకు చిరచిరలాడుతున్న బుర్రను గోక్కుంటూ, గుక్కతిప్పుకోకుండా చెప్పి,...ఆయాస మొచ్చిందని ఆపాడు.

"ఎందుకంత ఆయాసపడుతూ చెప్తున్నావు?. మామూలుగా ఏడు".. అన్నాడు విసుగ్గా.

"నీ ప్రాణానికొచ్చే ముప్పుని రాకుండా ఆపుదామనీను. కాస్త హెచ్చరిద్దామనీను?" అన్నాడు గవర్రాజు.

"వీళ్ళంతా ఎక్కడ పాడతారు ? "

"నగరం మధ్యలో ఒక పుణ్యాత్ముడు కట్టించిన తుంబుర గానసభ ప్రాంగణంలో. శ్రోతలు లేకపోయినా మూడు వందల అరవై ఐదు రోజులు వాళ్ళ పాడుగానం జీడిపాకంలా సాగుతూనే ఉంటుంది. పోనీ ఆ పాటలకు చక్కని సంగీత వాద్య పరికరాలు ఏమన్నా ఉంటాయా అంటే. ఏదో కొక్కోరోకో అనే సిస్టమ్ లో మ్యూజిక్ "..వెటకారంగా అన్నాడు.

" కొక్కోరోకో కాదు కరొకె ".. సర్ది చెప్పాడు చక్రి.

"అదే అదే !.. దాని దారి దాందే ! పాట దారి పాటదే! అస్సలు సింక్ అవ్వదు". అంటూ మొహం వికారంగా పెట్టాడు గవర్రాజు.

"నీకెలా తెలుసు ? నువ్వు వెడతావా వాడితో ?"

"ఒక సారి వెళ్ళాను. మళ్ళీ ధైర్యం చేయలేదు. కానీ రెగ్యులర్ గా కొంతమంది ఆస్థాన శ్రోతలు మటుకు ఖచ్చితంగా ఉంటారు వాళ్ళకు".. అంటూ నవ్వాడు వెటకారంగా.

"ఎవరు ? గవర్రాజు మాటల్లో వ్యంగ్యం అర్థం అవ్వక అడిగాడు చక్రి. " చుట్టు పక్కల ఇళ్లల్లో నిద్ర పట్టనివాళ్ళు, పెళ్ళాల తిట్లు తప్పించుకొని తలదాచుకోవడానికి వచ్చిన వాళ్ళు, బయట ఎండ బాధ,వాన వస్తే షెల్టర్ కావలసిన వాళ్ళు, ,సమోసాలు,టీలు అమ్ముకునే వాళ్ళు పదిమంది తప్ప, వేరే బుర్ర ఉన్నవాళ్లెవరూ ఆ ఛాయలకు వెళ్ళే ధైర్యం అస్సలు చేయరుట. ఆ పక్కనే వుండే మా మావయ్య చెప్పాడు".. అంటూ నవ్వాడు గవర్రాజు .

"నీకు జెలసీ! వాడు స్టేజ్ షోస్ ఇస్తున్నాడని. వాడి సంగతి నాకు తెలుసు. వాడికి పాటలు పాడడం అంటే ఎంతో ప్రేమ. అమెరికా నుంచి ఇక్కడకు వచ్చే ముందే నా టూర్ ప్లానర్ లో వాడి పాట లైవ్ లో వినడం అని రాసుకున్నాను. మనసు వాడి పాట వినాలని ఉవ్విళ్లూరుతోందిరా!" %ా%అన్నాడు చక్రి.

"సరే! ఆ ఆనందం ఏదో మొత్తం నువ్వే అనుభవించు. అంత ప్లాన్ చేసుకుని ప్రమాదం కొని తెచ్చుకుంటానని నువ్వు ఉవ్విళ్లూరుతుంటే, నిన్ను ఎవడు ఆపగలడు ? కొత్తగా పెళ్లయిన వాడ్ని. నేనా రిస్కు తీసుకోలేను."భయంగా అన్నాడు గవర్రాజు.

"అదేంట్రా ?మనవాణ్ణి మనమే ఎంకరేజ్ చెయ్యకపోతే ఎలా? నీకు సంగీతం గాని, పాడడం గాని వచ్చా? నన్నేమో , ఫైన్ఆర్ట్స్ అంటేనే తెలియకుండా పెంచాడు మా నాన్న. మనలో ఒకడు పాటలు పాడుతుంటె ఏదో మాహాపరాధం చేసినట్టు,

అసూయ వెళ్ళగక్కుతావేంటి ?" కాస్త కోపంగా అన్నాడు చక్రి.

"నువ్వు విదేశాల్లో ఉండి వీడి విన్యాసాలు చూడలేదు.." చెప్పబోతుంటే ఏదో పాడుకుంటూ దూరంగా వస్తున్న కుక్కుటేశం కనబడ్డాడు గవర్రాజుకి.

"వాడొస్తున్నాడు. తర్వాత చెప్తాను,"..అంటూ ఏదో పులిని చూసి జింక పారిపోయినట్టు మోటార్ సైకిల్ స్టార్ట్ చేసి స్పీడుగా లాగించేసాడు గవర్రాజు.

"చక్రి! ఎన్నాళ్ళైందిరా నిన్ను చూసి!" అంటూ చక్రిని కౌగిలించుకున్నాడు కుక్కుటేశం .

"సారీరా! తుంబుర గానసభలో 'గాన సంవత్సరీకం' వలన నిన్ను కలవడం లేటయ్యిందిరా." అన్నాడు కుక్కుటేశం.

"గాన సంవత్సరీకమా?"నోరు వెళ్ళబెట్టాడు చక్రి.

"అదేరా! నాన్ స్టాప్ గా ఇరవై నాలుగ్గంటలూ, మూడువందల అరవై ఐదు రోజులు పాడుతూనే ఉంటాం. నా వంతుగా కొన్ని పాటలు పాడి అక్కడ్నుంచే వస్తున్నాను. నీకో సంగతి చెప్పనా ! నేను పాడకపోతే ఆ కార్యక్రమానికి కళే ఉండదురా!" గర్వంగా చెప్పాడు.

"ఓహ్ !నువ్వు పెద్ద గాయకుడిగా పేరు తెచ్చుకున్నందుకు నాకు చాలా ఆనందంగా ఉందిరా కుక్కుటం!. ఇప్పటి వరకు నీ గురించే, నీ పాట గురించి గవర్రాజు గొప్పగా చెప్తూనే ఉన్నాడు." ఆప్యాయంగా అన్నాడు చక్రి.

"వాడీమధ్య నా కొత్త పాటలు మిస్సయ్యాడు. మా ఇంటి ఛాయలకే రావడం లేదు "..దిగులుగా అన్నాడు.

"సర్లేరా ! వాడిక్కడే ఉంటాడుగా . ఎప్పుడైనా వింటాడు. నేను మాత్రం నీ పాట వినాలని తహతహలాడుతున్నాను. ఈ రాత్రి నీ గానామృతం నా చెవిలో పోయాల్సిందే!" అన్నాడు చక్రి.

ఆ మాటతో తన పాట వినడానికి ఓ శ్రోత దొరికినందుకు ఉబ్బిపోయి,"అదెంత పని! నీ లాంటి రసికుల కోసమే కదా ఈ కుక్కుటం పాడేది. నువ్వు నా అతిథివి. ఇవ్వాళ మా ఇంట్లోనే డిన్నర్. మీ చెల్లి వంట అదిరిపోతుంది. గవర్రాజుగాడ్ని కూడా తీసుకురా !" చక్రిని ఊరించాడు.

"సరేరా ! ఈ రాత్రి గవర్రాజు ను తీసుకుని మీ ఇంటికి వస్తాం. " హామీ ఇచ్చాడు చక్రి.

'ఆహా! ఇన్నాళ్ళకి ప్రవాసాంధ్ర మిత్రుడికి నా పాట వినిపించే భాగ్యం కలిగింది కదా! నా గానంతో వాడిని అలరిస్తాను, సప్తస్వరాలతో సప్తసముద్రాలు దాటేస్తాను. వీడి సహకారంతో అమెరికా వెళ్లి అక్కడ తెలుగువాళ్ళని నా పాటలతో రంజింప చేసి అంతర్జాతీయ గాయకుడిగా పేరు సంపాదిస్తాను ".. గాలిలో తేలిపోతూ ఇంటి దారి పట్టాడు కుక్కుటేశం .

"ఒరే గవర్రాజు!మనిద్దరిని కుక్కుటం గాడు డిన్నర్ కి పిలిచాడు.. ఫోన్లో చెప్పాడు చక్రి.

"నేను రాన్రా, నాకు వేరే పనుంది" .. అన్నాడు గవర్రాజు.

"అమెరికా నుంచి ఖరీదైన విస్కీ తెచ్చాను మరి నీ ఇష్టం"... ఊరించాడు చక్రి.

"ఫారిన్ విస్కీ ...అబ్బా!" అంటూ పెదాలు చప్పరించాడు....! కుక్కుటంగాడి పాట తలుచుకోగానే ...! నోరు చేదుగా అయిపోయింది. వాడి పాటకు చెవులు తూట్లుతప్పవు. వెళ్లకపోతే మంచి ఫారిన్ సరుకు మిస్ అవుతా. కాసేపు ఊగిసలాడి, సర్లే వస్తాలే! మీ ఇంటిదగ్గర రెడీగా ఉండు"అన్నాడు గవర్రాజు చివరకు.

"ఒరేయ్ ! చక్రి ! ముందు కడుపుకు, తర్వాత వీనులకు విందు. ఆ తర్వాతే మందు" .. అన్నాడు కుక్కేటేశం.

"అనుకున్నాను. వీడేదో ఫిట్టింగ్ పెడతాడని" పళ్ళు నూరుకున్నాడు గవర్రాజు .

"ఒకే అలాగే కానీయ్."అన్నాడు చక్రి తన భుజాని కి ఉన్న సంచి తడుతూ. గవర్రాజు, కుక్కుటేశం దృష్టి అంతా చక్రి భుజానికి ఉన్న సంచి మీదే ఉంది. ఎప్పుడు బయటకు తీస్తాడా ఎప్పుడు ఫారిన్ విస్కీ బాటిల్ ఓపెన్ చేస్తాడా అని చూస్తూ పెదాలు చప్పరిస్తున్నారు.

"ఏమండీ! అన్నయ్య గారికి మీ పతకాలు అవీ చూపించండి" అన్న భార్య కపోతేశ్వరి అరుపుకి ఉలిక్కిపడి.. వాళ్ళని తన గదిలోకి తీసుకెళ్ళాడు.

తనకొచ్చిన షీల్డులు, సన్మాన ఫోటోలు, బిరుదు పత్రాలు, బహూకరించిన శాలువలు చూపించాడు ఇద్దరికీ.

"అబ్బా !గాయకుడిగా నీ ఎదుగుదల చూస్తే నాకు చాలా గర్వంగా ఉందిరా కుక్కుటం." అంటూ భుజం తట్టాడు చక్రి. వీళ్ళ సంభాషణ వింటున్న కపోతేశ్వరి మాట్లాడుతూ, "అవును అన్నయ్యగారు! ఈయనకి ఒక్క క్షణం కూడా తీరిక ఉండదంటే నమ్మండి.. ఎప్పుడూ పాటలు పాడడం, సన్మానాలు అందుకోవడం ఇదే పని ". అంటూ మురిసిపోతూ చెప్పింది.

"ఆహా ! నా మిత్రుడు కుక్కుటం ఒక మహాగాయకుడని అమెరికా లో అందరికీ చెప్పుకుంటానురా!" ఆనందంగా అన్నాడు చక్రి.

"ఓ...నిరభ్యంతరంగా చెప్పుకో "అంటూ పర్మిషన్ ఇచ్చాడు కుక్కుటేశం.

'ఈ చక్రి గాడో అమాయకుడు'! వీడికొచ్చిన కప్పులు, సన్మాన శాలువాలన్నీ కొన్ని సాంస్కృతిక కార్యక్రమాల వాళ్ళకు వీడు పని చేసే కంపెనీ వాళ్ళ చేత చందాలు ఇప్పించి, దానికి బదులుగా తెప్పించుకున్న బాపతని తెలియదుగా పాపం!... చాటుగా నెత్తి బాదుకున్నాడు గవర్రాజు. డిన్నర్ అయ్యాకా ముగ్గురు డాబా మీదకు చేరారు.

" ఈ చల్లని పున్నమి రాత్రి ఎంత హాయిగా ఉందో కదరా!" పరవశంగా అన్నాడు చక్రి.

"ఈ వెన్నెల మరింత హాయిగా ఉండేలా పాడతాను మిత్రులారా!".. కుక్కుటేశం గొంతు సవరించుకున్నాడు. చక్రి ఆతృతగా ఎదురుచూస్తున్నాడు. గవర్రాజు కనబడని నక్షత్రాలను లెక్కెడుతున్నాడు.

"ఆకాశ వీధిలో అందాల జాబిలి!.."ఘంటసాలను అనుకరిస్తూ పాట మొదలెట్టాడు. అది వినగానే భయంతో బిక్కచచ్చిన చందమామ చటుక్కున మబ్బుల చాటుకి పారిపోయాడు. లాప్ టాప్లోంచి కరొకెమ్యూజిక్ మొదలైంది. దాన్ని ఫాలో అవ్వకుండా తనకిష్టం వచ్చినట్టు పాడుతున్నాడు. శృతి లేదు, లయ లేదు, సరికదా అనుకరణలో గొంతు కూడా లేవడం లేదు. అమర గాయకుడిని అనుకరిద్దామని తాపత్రయం తప్ప, పాటలో ఓ అందం గాని, తియ్యదనం గాని లేదు. పూనకం వచ్చినట్టు పాడుతున్నాడు, కీచురాళ్ళు అరుస్తున్నట్టుగానూ, గులకరాళ్ళని డబ్బాలో వేసి ఆడించినట్టుగా కర్ణ కఠోరంగా

పాడుతున్నాడు. కళ్ళు మూసుకుని గానామృతాన్ని ఆస్వాదిద్దామని ఎదురుచూస్తున్న చక్రికి దిమ్మ తిరిగిపోయి భయంకరమైన తలనొప్పి వచ్చింది. ఓ గంటపాటు పాటలని, గాలిని కలుషితం చేశాడు.చల్లని వెన్నెల కూడా వేడెక్కి పోయింది. గాలి స్తంభించింది. రోడ్డు మీద అలిసి పడుకున్న కుక్కలు భయంతో 'భౌ భౌ' మంటూ అరవడం మొదలుపెట్టాయి.

గవర్రాజు అక్కడున్న తలగడ దూది పీకి చెవుల్లో పెట్టుకుని తన్మయత్వాన్ని దొంగాభినయం చేస్తున్నాడు. ఉన్నట్టుండి కింద నుంచి..

"కుక్కుటేశం గారు ! మీ పాటలు ఆపుతారా లేక న్యూసెన్సు కేసు పెట్టమంటారా ? రోజూ మీ గోలతో మాకు నిద్ర పట్టడం లేదు. వెంటనే మీ కచేరి ఆపు చేయండి. లేకపోతె పోలీసులను పిలుస్తాం.'' అంటూ చుట్టు పక్కలవాళ్ళుఅరుస్తున్నారు.అరుపులు విని చక్రి ఆందోళనగా కుక్కుటాన్ని చూసాడు.

"వాళ్ళు అంతేరా!వాళ్ళ అరుపులు పట్టించుకోకు. వాళ్ళకే మాత్రం సంగీత జ్ఞానం లేదు. నేను గాయకుడిగా పైకొస్తున్నానని అసూయ. వీళ్లంతా ఆమధ్య చుట్టుప్రక్కల వాళ్ళు ఖాళీ చేసిన ఇళ్లను ఆక్రమించుకున్న వాళ్ళే." అన్నాడు కోపంగా.

"నువ్వు పైకి రావడం సంగతి దేవుడెరుగు. వాళ్ళు పైకొచ్చి దేహశుద్ధి చేస్తారేమో చూడు."భయంగా అన్నాడు చక్రి.

"అంత సీను లేదురా ?మా సింగర్స్ గ్రూప్ లో ఒక డి.ఎస్.పి ఉన్నాడు. ఆయనకి చెప్తే చాలు, వీళ్ళ సంగతి చూస్తాడు." అన్నాడు ధీమాగా..

"ఒరేయ్ కుక్కుటం !ఇప్పుడు టైము ఒంటిగంట. కాసేపు పోతే మీ వీధిలో ఉన్న 'కుక్కుటాలన్నీ' నీతో పోటీగా కూస్తాయేమో ..ఇక నీ కచేరి ఆపుచేయ్యి." బ్రతిమాలాడు చక్రి.

"నువ్వు పాన్ ఇండియా పాటల్ని మిస్ అవుతావురా చక్రి!. ఇదికూడా పాడని" అంటూ 'ఓ దునియా కే రఖ్ వాలే" .. అంటూ హిందీ పాట అందుకున్నాడు.. ..,గవర్రాజు నరాల బలహీనతున్నవాడిలా తల ఊపడం మానలేదు.

ఇంక లాభం లేదని.. "ఒరేయ్.! నా ఫారిన్ విస్కీ రుచి చూడండి రా" అంటూ చక్రి తన సంచిలో చెయ్యి పెట్టాడు..

కుక్కుటేశం పాట మొదలెట్టాక , హరి బ్రహ్మలు దిగి వచ్చి చెప్పినా ఆపడు.. అది మహా పాపం అని అతని నమ్మకం.

కానీ, ఫారిన్ విస్కీ అనగానే ఆపేశాడు.

చక్రి సంచి లో చేయి పెట్టడం చూసిన గవర్రాజు, ఎక్కడ మందు మిస్ అవుతానోనని గబుక్కున వచ్చి అతని పక్కకు వచ్చి కూర్చున్నాడు.చక్రి ఎంత పెద్ద బాటిల్ తెచ్చాడా అని ఎదురు చూస్తు దృష్టి వాళ్ళిద్దరి మీద పెట్టాడు కుక్కుటేశం.

సంచిలోంచి చక్రి పెద్ద కాగితాల కట్ట తీశాడు . ఆ కట్ట లోంచి వెదికి ఓ పెద్ద పేపర్ తీసాడు. చక్రి గొంతు సవరించుకుని సర్దుకు కూర్చున్నాడు...

"ఇక ప్రారంభిద్దాం" అన్నాడు చక్రి మిత్రులకేసి చూస్తూ.

"పేపర్లు ప్రక్కన పెట్టు... ఫారిన్ విస్కీ తియ్యారా బాబూ!" అన్నాడు గవర్రాజు.

"ఫారిన్ విస్కీ ఎంత మధురం...ఎంత మధురం! చంద్రుని వెన్నెలకన్నా మధురం ... వెన్నెలకన్నా మధురం అమర గానం కన్నా మధురం...మధురం...మధురం" అంటూ గొంతెత్తి అరవడం మొదలు పెట్టాడు.

"సడెన్ గా ఏమయ్యింది రా నీకు? ఇప్పటిదాకా బాగానే ఉన్నావు కదా!...ఆ అరుపులు ఆపి ఫారిన్ విస్కీ బయటకు తియ్యి" అన్నాడు కుక్కుటేశం. గవర్రాజు దూరంగా జరిగి బిక్క చచ్చిపోయిన మొహంతో చూస్తున్నాడు.

" నేను కవిత చదువుతూంటే అరుపు లా? నువ్వు గార్దభ స్వరంతో పాడేవి పాటలా?" అన్నాడు చక్రి.

కుక్కుటేశం తెల్లబోయిన మొహంతో ఇద్దరి పక్కన కూలబడిపోయాడు. చక్రి తన కవితల ప్రవాహం ఆపడం లేదు.. తెలుగు శీర్షిక పెట్టిన కవితల్లో ఇంగ్లీష్ పదాలు, ఫ్రెంచ్ పదాలు , అరబ్బీ వాక్యాలతో ఎవ్వడికి అర్థం కాని 'పాన్ ప్రపంచ' కవితలని వినిపిస్తున్నాడు.. కుక్కుటేశానికి కడుపులో దేవుతోంది. అదో మాదిరిగా అయిపోయి వికారం మొదలైంది.. "ఇంక ఆపరో "అని కుక్కుటేశం చక్రి కాళ్ళు పట్టుకున్నాడు..

గవర్రాజు చెవులలోంచి తీసేసిన దూది కోసం డాబా అంతా వెతకడం మొదలు పెట్టాడు. దురదృష్టవశాత్తూ అది దొరక లేదు.

" ఒకసారి ఫారిన్ విస్కీ చూపించరా" అన్నాడు గవర్రాజు ఇంకా ఆశ చావక.

చక్రి చేతిలో ఉన్న పేపర్ ఇచ్చాడు. ఆ పేపర్ చూసి కళ్ళు తేలేసారు గవర్రాజు, కుక్కుటేశం.

"మోసం! ఫారిన్ విస్కీ...నువ్వు చదివిన కవిత శీర్షిక పేరా?" అన్నారు ఇద్దరూ కోరస్ గా.

కాలనీ లో కుక్కుటం కూసింది కొక్కోరోకో అంటూ.. అప్పుడు ఆపాడు చక్రి..

"హమ్మయ్యా ! మీ ఇద్దరి దగ్గరా నా కవితా శతకం చదవడం పూర్తైయ్యింది. ఎలా ఉంది నా ఫారిన్ విస్కీ కవిత? "అన్నాడు నవ్వుతూ.

"గూబ గుయ్యుమందిరా! జీవితం లో ఫారిన్ విస్కీ పేరెత్తం" అన్నాడు గవర్రాజు.

"ఇంత కాలం మిమ్మల్ని నా గానంతో ఎంత నరకం చూపించానో ఇప్పుడు బాగా అర్థమయ్యింది రా! జీవితం లో పాటల జోలికెళ్లితే నీ ఫారిన్ విస్కీ మీద ఒట్టు. యువగళాన్ని ప్రోత్సాహిస్తా ! " అన్నాడు కుక్కుటేశం జ్ఞానోదయమై.

"మంచి నిర్ణయంరా కుక్కుటం.. యువగళాన్ని ప్రోత్సాహిద్దాం! ఇంత వయసొచ్చాకా ,అపస్వరాలతో, పూడిపోయిన గొంతుతో పాటలు పాడి జనాల్ని ఏడిపించడం ఎంతవరకు న్యాయమో ఆలోచించు" అన్నాడు గవర్రాజు"

"ఫారిన్ విస్కీ వద్దురా మీకు ?".. అంటూ చక్రి సంచిలో చెయ్యిపెట్టాడు.

"బాబోయి ! ఇప్పుడు ఇంక త్రాగలేంరా ! అని ఇద్దరూ జారుకోబోయారు.

"సర్లే ! ఇంటికి పట్టుకుపోతాను".. అంటూ డాబా మూల దాచిన బాటిల్ బయటకి తీశాడు చక్రి.

"ఇద్దరూ వెనక్కి పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చి, ఇదైతే ఒకే రా! ఎక్కడ కవిత మళ్ళీ చదివి వినిపిస్తావోనని భయపడి చచ్చాం !.. అంటూ దాన్ని లాక్కున్నారు ఇద్దరు.

వాసంతిక

రచన : సాహితి శివ

వాసంతి గంధాలతో
వసంతం మిసిమి
శిశిరం మిసిమింతలు తుడిచేస్తూంటే
నా ఆశల వాసంతికలు
ఊహల ఉయ్యాలలూగుతున్నాయి

వసంతాలెన్నో నిండినా
ప్రతీ వసంత ప్రభ
వాగ్దేవి వీణియ మీటిన
నవవేదంలా మోహరిస్తూ
నా నిశ్చలగతిని చెరిపేస్తుంది

ఈ కొండల్లో ఆ కోనల్లో
కుమ్మరిస్తూంది రంగురంగు పూరెక్కల వాన
కొమ్మా రెమ్మా కోలాటాలు
లేత చిగుళ్ళ నవ్వులు
తింటున్న కోయిలమ్మ గొంతుకలో
కూహు కుహూ స్వరరాగమాలికలు

ఆటవి తిరునాళ్ళకు శ్రీకారం
ముందంచ సోగ్గాడు వసంతుడు
గున్నమామిడి దంటు సింగిణీ
వేపపువ్వుల అంబుది ఆభూషితుడు
తీపి పులుపు చేదు వగరు
పసరుల అంబుకొనలు సంధిస్తున్నాడు

జింకకూనలతో పరుగుపోటీ
సెలయేటితో గలగలనవ్వుల భేటీ
ఇటు విశ్వగంధని
అటు సూర్యచంద్రుల్ని
సందిట బిగించి కవ్విస్తున్నాడు
సమ్మోహనమంత్రగాడు

తన సురకంటి మెరుపులకాంతికి
కరిగిపోతూ మబ్బులు
ఆకు ఆకు తాకి రాలుతున్నాయి
రాలుగాయి వానజల్లులు
మట్టి వాసనలు అలదుకొంటూ
పిల్లతెమ్మెరల తారంగాలు

పెనవేసుకున్న మా స్నేహం
కాలహస్తం ఉలి మలిచిన బంధం
రామునిపాదం తాకి
ఆనాటి శిల సుశీలగా మారింది
వసంతనాదం తాకి
ఈ శిల కవిగా మారింది

రచన : వంశీకృష్ణ పాలకొల్లు

శ్రీబాలరామం!

శా.

శ్రీరామాన్వితభారతావని తపోశ్రీధామమైరాజిలన్
శ్రీరామాగమనాభిషిక్త మిలపై శ్రీక్షేత్రసమ్మానితం
శ్రీరామాస్థితమైయయోధ్య మురిసెన్ శ్రీవత్సుడేతెంచగన్
శ్రీరామాలయసంభవమ్ము భరతశ్రేయోప్రపత్కారణం!

సరస్వతీ వందనం!

చం.

ధవళవిరాజమాన సుబుధాపరిపూజిత శాంతరూపిణీ
రవకరిరాగమాతృక సురాసురసేవిత కామరూపిణీ
వివశవధంకరిప్రణతివేదనిధానవరప్రసాదినీ
ప్రవచనసారరూపిణి సురాగ్రణి వాణి నమోసరస్వతీ!

తోలు మనసులు

హాస్య కథ

రచన : డా॥ కె. వివేకానందమూర్తి

విక్రమార్కుడు మళ్లీ బేతాళుడి శవాన్ని తన భుజం మీద వేసుకుని, విసుగుచెందకుండా తెలుగు సినిమాలు పదే పదే చూస్తున్న ప్రేక్షకుడిలా, నడక సాగించాడు.

'విక్రా! మార్గమధ్యంలో నీకు విసుగు, శ్రమ అనిపించకుండా ఇంటర్వెల్ యివ్వకుండా మరో కథ చెబుతాను విను" – అని బేతాళుడు ప్రారంభించాడు.

"అమలాపురంలో బొబ్బర్లంక బుజ్జిబాబుకి ఒక లాడ్డింగ్ హోటలుంది. దానికి ఏ స్టార్స్ లేకపోయినా ఫైవ్ స్టార్ హోటల్ అని పేరెట్టుకున్నాడు. పేరుకి ఫైవ్‌స్టార్ హోటలైనా ఔట్‌డోర్ షూటింగ్‌కి కోనసీమ కొచ్చే స్టార్సంతా అక్కడే దిగేవారు. వారితోబాటు నిర్మాతలు, దర్శకులు, మిగతా క్రూ అంతా కూడా అక్కడే మకాం.

అప్పుడెప్పుడో 'తోలు మనసులు' షూటింగ్ కోసం ఆ షెడ్యూల్‌కి కావల్సిన నటీనటవర్గం, టెక్నీషియన్లు అంతా బొబ్బర్లంక స్టార్ హోటల్‌కి వెళ్లారు. వారితోబాటు తొలి షూటింగ్ ప్రారంభానికి సంరంభంగా పూజ నిర్వహించేందుకు, కూడా ఘనాపాటి మరియు పరమ నిష్ఠాగరిష్టులైన వాత్స్యాయన శాస్త్రిగార్ని కూడా తీసుకువెళ్లారు. 'త' కింద 'స' పలకడం, 'స', కింద 'య' పలకడం, కష్టం అనిపించి అంతా ఆయన్ని వాస్తాయన శాస్త్రి, వాళ్లాయన శాస్త్రి, వానశాస్త్రి, వాతస్సా పంతులు అని రకరకాలుగా పిలిచేవారు.

బొబ్బర్లంక బుజ్జిబాబు, అప్పుడే తన హోటల్లోకి అడుగుపెట్టిన తెలుగు తెర తెమ్మెరలను చిరునవ్వుతో ఆహ్వానిస్తూ పలకరించాడు. వాత్స్యాయన శాస్త్రిగారు కాస్త లేటుగా వచ్చారు. వచ్చి, బుజ్జిబాబుని 'ఏమయ్యా! నీ హోటల్‌లో ఏర్పాట్లన్నీ సదుపాయంగా వున్నాయా?' అని అడిగారు.

'బలేవోరేనండి! మాది తారు వోటేలు. ఇక్కడ అన్నీవున్నాయి' అన్నాడు– 'అన్నీ'లో ఎన్నో సంకేతాలు సంధిస్తూ...

'సరేమరి' అని వత్స్యాయనుడు రిసెప్షన్ కేసి చూశాడు. అక్కడ రంభలా రంజుగా పిటపిటలాడే యవ్వన శిఖరాల్తో నాగులమ్మ కూర్చుని శాస్త్రిగారి మీదికో చిరునవ్వు విసిరింది. ఆ నవ్వుకి ఆయన చలనచిత్రం గురించి మరిచిపోయి అచలన చిత్తుడై చిత్తైపోయాడు. అన్ని స్టార్ హోటల్స్‌లో రూమ్స్‌లో బైబిల్, శ్రీమద్భగవద్గీత, ఖురాన్ పుస్తకాలు బెడ్ సైడ్ టేబుల్ మీద పెడతారు. బొబ్బర్లంక బుజ్జిబాబు మాత్రం శ్రీకృష్ణ భక్తుడు కావడంవల్ల భగవద్గీత పుస్తకం వొక్కటే పెట్టాడు.

మధ్యాహ్నం వాత్స్యాయనంగారికి బుజ్జిబాబు మళ్లీ ప్రత్యేకంగా చెప్పాడు – 'సాత్తుల్లుగారు – యిక్కడన్నీ, అన్నీ వున్నయ్. దేనికి మొగమాటం వొద్దు. మన సినేమా వోల్లెప్పుడొచ్చినా యిక్కడే దిగుతారు. మన హోటల్‌కి సినేమా వాడకం యెక్కువ – మీరు పూజ్జేస్తే యిక తిరుగేలేదు' అని. రూమ్‌లో దిగిందగ్గర్నుంచీ మన సినిమాశాస్త్రి గారికి ఒకేవొక ఏకాలోచన ఆయన మెదడులో మంత్రాలన్నిటినీ మూలకి తోసేసింది. స్తిమితం కోసం కాసేపు అక్కడున్న భగవద్గీత పుస్తకంలో కొన్ని శ్లోకాలు, యింతకు ముందు అతిథులు రాసిన అమూల్యమైన అభిప్రాయాలు చదివాడు.

సాయంకాలమైంది. కోనసీమ కొబ్బరిచెట్లు, గోదావరి తెలుగుదనానికి వెలుగు ప్రతీకలై విచ్చలవిడిగా అందాల సందోహం చేస్తున్నాయి.

వాత్స్యాయన శాస్త్రి గారికి తోచడంలేదు. తన రూమ్ విడిచి రిసెప్షన్ దగ్గరికి వెళ్లాడు. రిసెప్షనిస్టు యిష్టంగా స్మైలింది. శాస్త్రిగారు సశాస్త్రీయమైన మందహాసం బదులిచ్చారు. అంతకంటే మించి వారి మధ్య డైలాగుల్లేవు. బైట కొబ్బరిచెట్లగాలే బిజియమ్. ఆయన పైకి తన రూమ్‌లోకి నడిచారు. రిసెప్షనిస్టు నాగులమ్మ ఆయన్ని అనుసరించింది. ఇద్దరూ రూమ్‌లో చెరో కొబ్బరి బొండాం తాగారు. వాత్స్యాయనం గారు నాగులమ్మనే చూస్తున్నారు. ఆమె ముందునుంచి మేకప్ అక్కర్లేని మేనక. వెనుక నుంచి నాగుపాము పడగ చూస్తున్నట్లున్న జఘన సంపద. శాస్త్రిగారన్నారు – అన్నట్టు – నీ పేరేమిటన్నావ్?"

నాగులమ్మ – "ఏవన్లా – నాగులమ్మ!"

వాత్సాయన – '–ఆc– నాగులూ, నాకు సంగీతం అంటే యిష్టం. మరి నీకు?"

"నాకూ యిట్టవే?"

"నీకే పాట యిష్టం"

"శానా పాటలే ఉన్నయ్ – అయ్యన్నీ నాకు లైకింగులే – కానీ వింటే పాటలు – పాతయి – బాగా లైకింగు!"

"ఏదీ ఓ పాట చెప్పు"

"పాట సెప్పడవేంటి – పాడతారు – మాటసెపుతారు. పాట పాడుతారు"

"ఏవిటది?"

"అల్లెప్పుడో వచ్చిందీ – అదీ – జెనక్ జెనక్–"

"అదా – ఝనక్ ఝనక్ పాయల్ బాజే నా – ఆ పాట నాకూ యిష్టమే"

"మరయితే ఓ పాలు పాడతారేటి?"

"నాకూ రాదు పాట – అదేవన్నా మంత్రోచ్ఛారణా?"

"బలె బలే – మనిద్దరికీ పాటరాదు – మాటా యీకు"

"సత్యం పలికితివి. మన మాట వీకు. పాటసలే రాదు కనుక రాగం రానీకు."

"మరేటి సేద్దాం. యాక్షనా?"

"సత్యం పలికితివి. యాక్షనే యిప్పుడు మన టివటివ కర్తవ్యం"

"టివటివ? అదేటో"

"అది అనుభవైక వేద్యమేగాని, చెప్పనలవికాదు"

"అయితే కస్సేప్పొయాక సెబుదురుగాని –"

"అలాగే – అలాగే – "

కాసేప్పొయింది.

నాగులమ్మ అడిగింది – చీరె సర్దుకుంటూ – "శాత్తులుగారూ! నాకో సిన్న డౌటు"

"ఏవిటి?" – అడిగారు వాత్స్యాయన శాస్త్రిగారు పంచె సరిచేసుకుంటూ.

"మీరు యేదాలు సదూకున్నోరు. బేదాలు తెలిసినోరు. పయిత్తరంగా వుంటారు. మరిలా సేసేసారు. కరస్టేనా అని దేవుడు అడగడా?"

"పిచ్చిదానా! మన క్రియలో యే వక్రంలేదు. యీ మాట శ్రీ భగవద్గీతలోనే చెప్పబడింది"

"నిజమా! భగద్గీత నాను సదవలా గానీ, అలా అందులో సెప్పడం నమ్మసెక్కంగా లేదు."

"నీకా అనుమానం అక్కర్లేదు. ఇదుగో భగవద్గీత పుస్తకం యిక్కడే వుంది. నీకు చదవడం వచ్చుగా – నీ కళ్లతో నువ్వే చూడు"

"మా కోనసీమలో అందరికీ సదవడం వొచ్చు. వూరకే మన సినేమా టైటిల్లో మాటాడ్డం యాబిట్టయిపోయింది. మరేం సేత్తాం సినేమాలు తీసే, రాసే నాకొడుకులపెభావం... ఎదీ! ఆ భగద్గీతలో యెక్కడ రాసుందో సూపియ్యండి"

"ఇదిగో – నీ కళ్లతో నువ్వే చూసి చదువుకో" అని వత్స్యాయన శాస్త్రి అక్కడున్న భగవద్గీత పుస్తకం తెరిచి, మొదటి పేజీ చూపించారు.

ఆ పేజీలో అంతకు ముందు ఆ రూమ్‌లో దిగిన సినిమా గెస్టెవరో పెన్నుతో రాసిన వాక్యాలున్నాయి – యిప్పుడు చెప్పు విక్రమార్కా! ఏవిటా వాక్యాలు? ఈ ప్రశ్నకు నువ్వు తెలిసే బదులు చెప్పకపోయావో నాగులమ్మ అంద సంబంధమైన ఆలోచనల్తో తట్టుకోలేక, నీ తలవెయ్యిచెక్కలై, ఆ చెక్కలు యింకా ముక్కలై, చుక్కల్లో కలిసిపోతుంది" – అని బేతాళుడు ముగించాడు.

అందుకు విక్రమార్కుడు – "ఓ! బేతాళా నాగులమ్మ ఆ పుస్తకంలో వాక్యాలు యిలా చదివింది – ఈ హోటల్లో వోనర్ చెప్పినట్టుగా 'అన్నీ' వున్నాయి. రిసెప్షనిస్ట్ అదుర్స్! అబ్జెక్షన్స్ అన్నీ అవతలపారేసి గెస్టుకి బెస్టు టైమిస్తుంది. అవకాశం వదులుకోవద్దు ఆయాసం ఆనందం కలిపి తరించండి".

చదివాక – 'యీడెవడో యేదయాసుడు..' అని భగవద్గీత పుస్తకం వాత్స్యాయన శాస్త్రి చేతిలో పెట్టి, 'శానాటయిమ యినట్టున్నాది. కిందుండాలి నేను. ఏ కట్టమరొత్తాడో ఏటో –' అని నాగులమ్మ రూమ్ వదిలి రిసెప్షన్ డెస్క్‌కి కదిలింది. –

అవ్యక్తాత్ వ్యక్తయస్సర్వాః
ప్రభవన్త్యహరాగమే।
రాత్ర్యాగమే ప్రలీయన్తే
తత్రైవా వ్యక్త సంజ్ఞకే॥

– బ్రహ్మకు పగలు త్రిలోకాలందున్న సమస్త వస్తువులు చతుర్ముఖ బ్రహ్మ శరీరమునుండి పుట్టుచున్నవి. అట్లే ఆ బ్రహ్మకు రాత్రి రాగానే ఆ దేహమునందే లీనమగుచున్నవి – అన్నారోయ్ గీతాచార్యులు శ్రీకృష్ణభగవానుడు" అని బదులు పలకగానే, రాజుకి మౌనభంగం కలిగి బేతాళుడు అర్జంటుగా యెగిరి వెళ్లి చెట్టెక్కేసి, కొమ్మ చివరకి పాకి కోనసీమదాకా చూడసాగాడు.

ఎంత మందికి గుర్తున్నాయి?

అ	✓	తలకట్టు	talakattu	క
ఆ	ా	దీర్ఘము	dirghamu	కా
ఇ	ి	గుడి	gudi	కి
ఈ	ీ	గుడి దీర్ఘము	gudi dirghamu	కీ
ఉ	ు	కొమ్ము	kommu	కు
ఊ	ూ	కొమ్ము దీర్ఘము	kommu dirghamu	కూ
ఋ	ృ	ఋత్వము	rutvamu	కృ
ౠ	ౄ	ఋత్వదీర్ఘము	rutva dirghamu	కౄ

ఎ	ె	ఏత్వము	etvamu	కె
ఏ	ే	ఏత్వ దీర్ఘము	etva dirghamu	కే
ఐ	ై	ఐత్వము	eitvamu	కై
ఒ	ొ	ఓత్వము	otvamu	కొ
ఓ	ో	ఒత్వ దీర్ఘము	otva dirghamu	కో
ఔ	ౌ	ఔత్వము	outvamu	కౌ
అం	ం	సున్న	sunna	కం
అః	ః	విసర్గ	visarga	కః

చదరంగం

రచన : యస్.ఆర్. పృథ్వి

కం. చదరంగ మన్నచో నది
పదకము తోడ నడుపవలె పదగండులన్
పదటును బెంచి నడచుటన
పదిలము గాదు; నది యుద్ధ భయమును గొల్పున్

తే.గీ. భయము, తోడగ నుండును భారతమ్ము
వలెను; యెత్తులు, చిత్తులుగా వలెను; తెలివి
మీర కొత్త యెత్తులు పన్ని, మెరుపుదాడి
చేసినచొ, నిక్కముగను విజేత యగును

తే.గీ. కనులు గాదు; మనసుపెట్టి కముచునయ్య
ఎదుటివారి సేనలు వేయు ఎత్తులన్ని
సొంతసేన లెదుర్కొను నంతగాను
నడుగులు కదుప శ్రేయమౌ నాశతీర

సీ. విశ్వవేదిక యందు వింత లెరిగి నట్టి
మేధావులెందరో మిక్కుటముగ
నాలోచనల యందు నలిగి పోయెడి నాట;
పావులు కదుపంగ భారమౌను;
చూడంగ నొక మారు శోభనల్ వీగును
శత్రు గణంబులు, చంపు దీక్ష
బూని, మీది కురుక, పోవును రాజైన
దారి మళ్ళి, మరొక దారిలోకి!

తే.గీ. తెలివి యొక్కటే సరిపోదు తెలియుమయ్య
నడక యందు నుండవలెను నవ్యధార
నొక్క తప్పటడుగు చాలు నుక్క పోత
యగును, నదియేను కీలక మగును చూడ

తే.గీ. బుర్రలో బూజును దులిపి, బుర్రలకును
పదును పెట్టెడి యాటిది; పండు వెన్నె
లందు పరవశించెడి పల్లెలాగ నుండి
ఆట సాగును సరికొత్త పాట లాగ!

సీ. ఉండినచో నుండు, ఉరకలేసెడి బల
గాలు సైన్యమందు; కండ్లు విప్పి
నలుదిక్కులన్ జూచి నడిపించు నైజము
నున్న యెడల, నాట, నుక్కు కోట
వలెను నిలుచును గద; పదదండు నడుపుట
కత్తి మీదన్ సాముగాగ, ఎదురు
నిల్చుట యనునది నెవరికి సాధ్యము?
సంద్రము నందీత సాధ్యమౌన!

తే.గీ. యజ్ఞమున్ చేసిన విధంబు ఆటలోన
నేర్పును ప్రదర్శించవలెనుగ, నిప్పు నార్ప
గలిగినట్టి నీరు వలెను; కంటి కంటె
మనసు చేయు యత్నమె గొప్ప మాన్యులార!

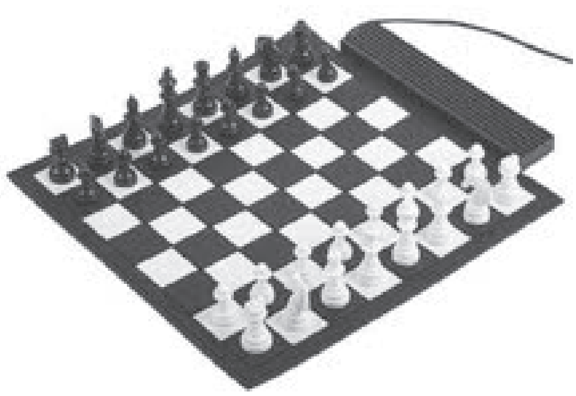

మీకు తెలుసా?

తెలుగు కవి, రచయిత దేవరకొండ బాలగంగాధర తిలక్ (తిలక్) కు ఐదారు వేల పుస్తకాలతో ఒక స్వంత గ్రంథాలయం ఉండేది.

ఉత్తమ గ్రంథం మహామేధావి రక్తంతో వ్రాయబడుతుంది.

మిల్టన్

P V Narasimha Rao's Literary Works

Sisir Kalavala

Sri PV Narasimha Rao, the former Prime Minister of India, was known for his love of literature. His writings, which included poetry, fiction, and political commentary, revealed his diverse writing skills. He had exceptional writing skills and a great passion for reading, making him an avid reader.

He showed proficiency in 17 languages, including Telugu, Hindi, Marathi, English, French, Spanish, and German, making him a 'polyglot'. He was known for his exceptional language skills, particularly in Marathi and Sanskrit. He demonstrated his proficiency in translational work by translating several books into different languages, such as Veyipadagalu into Hindi and Pan Lakshat Kon Gheto into Telugu.

He was known as an "Astavadhani" in Andhra Pradesh. A literary genius known for his poetry and mastery of multiple languages, he wrote novels and short stories before 1950 under the alias "Vijaya." P.V. Narasimha Rao was associated with Kakatiya, a Magazine his cousin owned. In 1949, he published a book named 'Golla Ramavva'. The story revolves around an older woman and her granddaughter who lived during an uprising against the Nizam's rule and the atrocities of the Razakars. A young man supporting the uprising breaks into the older woman's house, seeking refuge. The older woman puts all her efforts into keeping him safe, even if it tests her courage and patience.

His novel 'Mangayya Adhrustam' is a satirical take on politicians that remains relevant in today's politics. He also wrote his first English novel, 'The Insider.', which centres around a fictional character who shares many political experiences with himself. The story concludes with the character's retirement from politics, similar to his own.

P V Narasimha Rao had a plethora of interests, enjoying music, cinema, and theatre. He was honoured with the 'Pratibha Murthy Lifetime Achievement Award' for his contributions to literature. Furthermore, the Indian government posthumously awarded him India's highest honour, the Bharat Ratna, showing the government's recognition of his holistic successes, including his economic and literary attainments.

Owning a vast and diverse collection of over 10,000 books, he established a library under the Swami Ramananda Tirtha Memorial Trust in Begumpet, Hyderabad. This library contains a wide range of literature, including books of speeches from influential leaders like Subhas Chandra Bose, Rajiv Gandhi, and Nehru. It still stands as a tribute to his love for reading and dedication to sharing knowledge.

It's not just a dream

Yash Kandukuri

We long for days of youth,
Carefree and bold.
Yet adulthood demands
Take our hold.

We spend our childhood
Trying to become adults,
And we spend our adulthood
Wanting to be like children.

We are told chase the future
Hallucinated in an imaginary fixture.
We run this race forward
Only to wish to go backward.

Whilst time doesn't stand still,
Stillness is all we need.
A still mind and a few still pictures.
A deep breath that engulfs us into stillness.

It is only the breath that gives us life.
It is only the breath which grounds us.
In an everlasting moment,
Where the future resides.

As one moment evolves into the next,
We can only take a breath.
With each passing second,
An opportunity to immerse into the next.

Live not for the future
As it's only a dream.
Live in the present
As it's not just a dream.

KHOYA GULAB JAMUN

Jytothi Neerukattu

TAL Kitchen Queens

1ST PRIZE WINNING DISH

INGREDIENTS

- 250 g grated khoya
- 85 g all-purpose flour
- 1 teaspoon thick yogurt
- 1 teaspoon ghee
- ½ cup milk
- ¾ teaspoon baking soda
- ¼ teaspoon salt

INSTRUCTIONS

- To the bowl of a food processor fitted with an 'S' blade, combine grated khoya, flour, baking soda, yogurt, ghee, ¼ cup milk, and salt.
- Pulse 3- 5 times until the dough starts to get noticeably crumbly.
- Add more milk a tablespoon at a time, till the dough comes together into a soft smooth ball.
- Transfer the dough to a large bowl and knead the dough for about 2 minutes till it is soft and supple. Do not over knead.
- Divide the dough into equal portions of about 7-9 grams. This recipe should yield about 50-60 jamuns. Roll them either into cylindrical shapes or round balls. Ensure you have smooth balls of jamun free of cracks.
- Heat oil in a large pan to about medium heat. The oil should be enough for deep frying about 3 inches. Drop a few jamuns into the hot oil taking care not to overcrowd the pan.
- Deep fry the jamuns till it is golden brown and crisp on the outside. Using a slotted spoon, drain the fried jamuns on a tray lined with paper towels.
- Repeat this step till all the jamuns are fried.

For the Sugar Syrup

1. In a deep saucepan combine water and sugar and bring to a boil.
2. Lower the heat and let it simmer for 3-5 minutes until a candy thermometer reads 155 - 165 F (68 - 73C) and the sugar has completely dissolved. you can add flavorings like rose water, saffron, and cardamom at this point.
3. Take the sugar syrup off the heat, it needs to be slightly warm but not hot when you pour it over the jamuns.

DRY FRUIT BARFI

Haritha Gurram

TAL Kitchen Queens

2ND PRIZE WINNING DISH

INGREDIENTS

- ¼ cup ghee
- 1 cup badam, chopped
- ½ cup cashew, chopped
- ¼ cup pistachios, chopped
- ½ cup raisins
- 6 anjeer, chopped
- 3 tbsp pumpkin seeds
- 3 tbsp sunflower seeds
- 2 tbsp sesame
- 1 tbsp poppy seeds
- dry coconut, grated
- 350 grams dates, pitted
- Phool makhana
- Edible gum

INSTRUCTIONS

- Firstly, in a pan heat 1 tsp ghee, roast 1 cup badam, ½ cup cashew and ¼ cup pistachios.
- Roast until the nuts turn crunchy, keep them aside.
- In the same pan heat 1 tsp ghee, add ½ cup raisins and 6 anjeer.
- Dry roast 3 tbsp pumpkin seeds, 3 tbsp sunflower seeds, 2 tbsp sesame, 1 tbsp poppy seeds, 1 cup dry coconut ,1/2 cup of edible gum crushed, and crushed Phool makhana.
- Roast until they turn crunchy. keep them aside.
- Mix all the roasted nuts and seeds well. keep them aside.
- In a large kadai heat 2 tbsp ghee. Add 350 grams dates and cook on low flame.
- After 5 minutes, the dates turn soft and mushy. Mash the dates until it turns paste texture.
- Now add roasted nuts and mix well.
- Mix until everything is well combined.
- Cool slightly, and start shaping into barfi.
- Also you can add melted chocolate on top of the barfi so that kids can enjoy!
- Finally, dry fruit barfi is ready to enjoy for up to a month.

ROASTED SADDHA TORTILLAS WITH BERGEN AND TOMATO DIP !!!

Lokamanya Kota

TAL Kitchen Queens

3RD PRIZE WINNING DISH

INGREDIENTS

- Saddhalu pindi (millet powder)
- Sesame seeds
- Salt
- Olive oil
- Bhahengan
- Tomatoes
- Peanuts
- Garlic
- Tamarind
- Cooking oil
- Jeera
- Mustard seeds
- Curry leaves
- Red chilli
- Turmeric

INSTRUCTIONS

- Take 250g of Bajri flour add two pinches of salt and add 75 ml boiled water and need the dough very well.
- Take lemon size dough make rotie with palm of your hand by dry flour in traditional way.
- Place the rotie on hot pan keep it on high flame, after 90 sec take some wet cloth rub over the rotie while cooking and turn over and cook other side, make sure both sides cooked.
- Cut the saddha rotie in triangles and bake them in the oven for 20 minutes on medium heat.
- Preparation of Brinjal and Tomato Dip: roast sesame seeds50 g and make past.
- Stir fry 8 green chili and 4 garlic cloves and keep them aside.
- Add 250g Brinjal (aborigine) into-hot pan with two tablespoons of cooking oil, once it cooked 60 % add enough turmeric and 4 tomatoes and cook well with lid on.
- After few minutes once it's to room temperature add it's to sesame paste in in the blender and add fist size of tamarind and enough salt juice to it and blend.
- Take two tablespoons of cooking oil into small pan when it's hot add jeera, mustard seeds, red chili, crushed garlic 3 cloves , half tablespoon of urad dal and add some curry leaves and coriander leaves and add to the prepared chutney.
- Yummy Yummy Sadda Tortillas ready to eat with traditional Telanga Brinjal Dip.

FREEDOM CIRCLE

MORTGAGE & INSURANCE SERVICES

www.freedomcircle.co.uk

PLEASE CONTACT US **07523421138**
FOR FREE CONSULTATION **07467431083**

Disclaimer : Your home or property may be repossessed if you do not keep up repayments on your mortgage

The Financial conduct authority does not regulate some forms of mortgage. Freedom Circle Limited does not charge any fee. We are paid a procuration fee by the Lenders. For Mortgages. Freedom Circle Limited canadvise from a comprehensive panel of Lenders. For Insurance. Freedom Circle Limited can advice froma range of insurers. Freedom Circle Limited is authorised and regulated by the Financial Conduct Authority (Reference 808384). Freedom Circle Limited is a registred company in England and Wales (Registration number 11323478). Freedom Circle Limited trading address is Eaton House. 1 Eaton Roadm, Conentry CV1 2FJ

SAKTHI
CASH & CARRY

GROCERIES

Fresh and Healthy

SHOP NOW

Opening Hours

Mon - Sun 9:00 am - 10:00 pm

Call For Delivery Orders
0203 876 7999

Sakthi Cash & Carry
245-247 High Street North
Manor Park, London E12 6SJ

Sakthi Cash & Carry
639-643 Cranbrook Road
Gants Hill London IG2 6SX